

Nr 196.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående medgivande att vidtaga de åtgärder, som erfordras för Sveriges anslutning till Förenta Nationerna; given Stockholms slott den 8 mars 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Östen Undén.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 mars 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDEÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför ministern för utrikes ärendena följande.

På konferensen i San Francisco i april—juni 1945 utarbetade de under det andra världskriget allierade staterna grundvalarna för en ny internationell säkerhetsorganisation, benämnd »Förenta Nationerna», med uppgift att upprätthålla internationell fred och säkerhet, utveckla vänskapliga förbin-

delser mellan nationerna, åstadkomma internationell samverkan vid lösande av internationella problem av ekonomisk, social, kulturell och humanitär art samt utgöra en medelpunkt för samordnande av nationernas verksamhet för dessa gemensamma syften.

De grundläggande bestämmelserna för den nya organisationen återfinnas i »Förenta Nationernas stadga», vilket aktstycke den 26 juni 1945 under-tecknades i San Francisco av representanter för 50 stater, nämligen de fem stormakterna Amerikas Förenta Stater, Frankrike, Kina, De Socialistiska Rådsrepublikernas Union och Storbritannien samt Argentina, Australien, Belgien, Bolivia, Brasilien, Canada, Chile, Colombia, Costa Rica, Cuba, Danmark, Dominikanska Republiken, Ecuador, Egypten, Etiopien, Filippinerna, Grekland, Guatemala, Haiti, Honduras, Indien, Irak, Iran, Jugoslavien, Libanon, Liberia, Luxemburg, Mexico, Nederländerna, Nicaragua, Norge, Nya Zeeland, Panama, Paraguay, Peru, Salvador, Saud-Arabien, Sydafrikanska Unionen, Syrien, Tjeckoslovakien, Turkiet, Ukrainska Socialistiska Rådsrepubliken, Uruguay, Venezuela och Vitryska Socialistiska Rådsrepubliken. Till dessa har senare slutit sig Polen, som, ehuru icke representerat vid San Francisco-konferensen, enligt vissa särbestämmelser i stadgan skall räknas som ursprunglig medlem av Förenta Nationerna.

Beträffande det närmare innehållet i Förenta Nationernas stadga tillåter jag mig hänvisa till den inom utrikesdepartementet med biträde av tillkallade sakkunniga utarbetade kommentar till Förenta Nationernas stadga, vilken jämte nämnda stadga och stadgan för den nya internationella domstolen, bägge i engelsk och fransk avfattning med svensk översättning, som bilaga torde få fogas vid detta protokoll. Här må endast anföras, att Förenta Nationernas huvudorgan äro en generalförsamling, vari i princip samtliga medlemsstater skola vara företrädde, ett säkerhetsråd med fem självskrivna, ständiga medlemmar och sex på två år valda medlemmar, ett ekonomiskt och socialt råd, ett förvaltarskapsråd för handhavande av ett internationellt förvaltarskapssystem för vissa territorier, sekretariat samt en internationell domstol. För den utveckling, vilken lett fram till San Francisco-konferensen, må hänvisas till det inledande kapitlet i nyssnämnda kommentar.

Sedan erforderligt antal ratifikationer ingått, trädde Förenta Nationernas stadga i kraft den 24 oktober 1945. Sedermera ha återstående signatärmakter jämte Polen ratificerat stadgan.

Vid San Francisco-konferensen undertecknades även en interimistisk överenskommelse, avseende inrättandet av en »Förenta Nationernas förberedande kommission» med uppgift att förbereda församlingens och säkerhetsrådets första möte. Kommissionen skulle hålla sitt första möte i San Francisco, omedelbart efter konferensens avslutande, samt därefter hava sitt säte i London. Representerade i kommissionen skulle vara samtliga regeringar, som undertecknat stadgan. När kommissionen ej i sin helhet sammanträdde, skulle en särskilt tillsatt kommitté, den s. k. exekutivkommittén, med representanter för fjorton av signatärmakterna utöva dess funktioner.

Exekutivkommittén sammanträdde i London under tiden 16 augusti—27

oktober, varunder ett antal rekommendationer och förslag utarbetades rörande bland annat arbetsordningen för generalförsamlingens första möte.

Den förberedande kommissionen i sin helhet sammanträdde därefter i London under tiden 24 november—24 december och fortsatte beredningen av de organisatoriska och tekniska frågor, som upptagits av exekutivkommittén.

Efter dessa förberedelser sammanträdde Förenta Nationernas generalförsamling till sitt första möte, vilket öppnades i London den 10 januari 1946. Säkerhetsrådet konstituerades med de fem ständiga medlemmarna, Amerikas Förenta Stater, Frankrike, Kina, Sovjetunionen och Storbritannien och de sex icke ständiga, till vilka generalförsamlingen utsåg för en tid av två år Australien, Brasilien och Polen samt för en tid av ett år Egypten, Mexico och Nederländerna. Till medlemmar av det ekonomiska och sociala rådet valdes för en tid av tre år Belgien, Canada, Chile, Frankrike, Kina och Peru, för en tid av två år Cuba, Indien, Norge, Sovjetunionen, Storbritannien och Tjeckoslovakien samt för en tid av ett år Amerikas Förenta Stater, Colombia, Grekland, Jugoslavien, Libanon och Ukraina.

De bägge råden upptogo omedelbart sin verksamhet. På förslag av säkerhetsrådet valde generalförsamlingen dåvarande norske utrikesministern Lie till generalsekreterare. Under dennes ledning har sekretariatet börjat uppsättas. Säkerhetsrådet och generalförsamlingen skredo också till val av de femton ledamöterna i den internationella domstolen. Av Förenta Nationernas organ återstår sålunda endast att tillsätta förvaltarskapsrådet. Detta kan emellertid icke ske förrän territorier genom särskilda förvaltarskapsavtal underställts det internationella förvaltarskapsystemet.

På förslag av de fem ständiga medlemmarna av säkerhetsrådet beslöt generalförsamlingen att tillsätta en särskild kommission för behandling av frågor, som aktualiserats genom utnyttjandet av atomenergien. Kommissionen skall bestå av en representant för envar av de makter, vilka äro företrädde i säkerhetsrådet, samt en representant för Canada, vare sig detta land är medlem av rådet eller icke.

Innan generalförsamlingen den 16 februari 1946 avslutade den första delen av sitt första möte, beslöt den, att den andra delen skall taga sin början den 3 september 1946 och förläggas till New York, som utsetts till organisationens tillfälliga säte. Vad angår frågan om Förenta Nationernas permanenta säte hava förberedelserna fortskridit så långt, att principbeslut fattats om att förlägga organisationen till de nordöstra delarna av Förenta Staterna. Beträffande själva platsen pågår allttjämt utredning. Säkerhetsrådet, som i princip fungerar permanent, är för närvarande i färd med att överflytta sin verksamhet till organisationens tillfälliga säte. Det ekonomiska och sociala rådet har beslutit att den 25 maj där sammanträda till sitt andra möte.

Vid andra delen av generalförsamlingens första möte torde frågan om nya medlemmars upptagande i Förenta Nationerna komma upp på dagordningen. Medlemskap i Förenta Nationerna står öppet för alla fredsälskande nationer utanför organisationen, vilka åtagit sig de förpliktelser, som Förenta

Nationernas stadga ålägger, och enligt organisationens uppfattning kunna och vilja uppfylla dessa förpliktelser. Upptagande av sådan stat till medlem sker genom beslut av generalförsamlingen efter tillstyrkan av säkerhetsrådet. Till sistnämnda organ har redan ingått en ansökan om medlemskap, nämligen från Albanien. Säkerhetsrådet beslöt emellertid att med bibehållande av ärendet på sin dagordning tills vidare uppskjuta behandlingen därav. Enligt vad som framgått av de överläggningar, vilka föregingo rådets beslut i frågan, motiverades detta närmast med att säkerhetsrådet förmodades komma att före generalförsamlingens fortsatta möte i september få mottaga ytterligare dylika ansökningar, vilka i så fall borde tagas upp till avgörande samtidigt.

Förenta Nationernas organisation är avsedd att ersätta Nationernas förbund vilket, om icke förr så genom det andra världskriget, visat sig icke kunna fungera som en internationell säkerhetsorganisation. Inom Förenta Nationerna ha förslag upprättats angående övertagande av vissa av Nationernas förbunds tillgångar och arbetsuppgifter och presidenten i Nationernas förbunds år 1939 ajournerade församling har inbjudit medlemsstaterna till möte med församlingen med början den 8 nästkommande april för behandling av dessa frågor. Avsikten synes vara, att detta möte skall besluta om förbundets upplösande.

För att närmare utreda de konsekvenser av militär art ett inträde i den nya säkerhetsorganisationen skulle innebära för vårt land, har jag inhämtat yttrande från överbefälhavaren angående de synpunkter, som enligt militärt bedömande böra läggas på frågan om Sveriges anslutning till Förenta Nationerna.

Överbefälhavaren har därvid anfört:

Jämlikt Förenta Nationernas stadga äro organisationens ändamål att upprätthålla internationell fred och säkerhet, att i övrigt utveckla vänskapliga förbindelser mellan nationerna och att åstadkomma internationell samverkan även på de ekonomiska, sociala, kulturella och humanitära områdena (art. 1).

Sveriges intressen sammanfalla helt med grundsyftet i Förenta Nationernas stadga. Fred och säkerhet för hela världen och därmed också för det egna landet är ett mål, vars uppnående förvisso är värt de största ansträngningar från alla staters sida. Betydelsen av att dessa strävanden krönas med framgång, understrykes av den utveckling mot allt större förstörande kraft, som stridsmedlen undergå. Särskilt det förhållandet, att numera atomkraften kan utnyttjas i förstörande syfte, gör, att under ett nytt stort krig förlusterna i liv och materiel måste beräknas bli väsentligt stegrade.

Förenta Nationernas stadga utgår från att makt måste kunna sättas bakom organisationens beslutande organ, för att fred och säkerhet skall kunna effektivt bevaras. För genomförandet av sina syften skola därför Förenta Nationerna enligt artikel 1 »dels vidtagna verksamma kollektiva åtgärder för att förebygga och undanröja hot mot freden och undertrycka angreppshand-

lingar eller andra fredsbrott och dels genom fredliga medel och i överensstämmelse med rättvisans och den internationella rättens principer tillrättalägga eller lösa internationella tvister eller saklägen, som kunna leda till fredsbrott. Härvid skola medlemmarna lämna Förenta Nationerna allt erforderligt bistånd» (art. 2, punkt 5).

Medlemskap i Förenta Nationerna innebär sålunda ett uppgivande av den neutralitetslinje, som under mer än ett sekel följts i svensk utrikespolitik. Medlemskapet innebär även i övrigt allvarliga inskränkningar i varje medlemsstats suveränitet, ehuruval organisationen enligt art. 2, punkt 1, skall grunda sig på »principen om samtliga medlemmars suveräna likställighet». Givetvis måste medlemmarna vara beredda att göra avkall på en del av vad som varit hävdvunna områden för fri självbestämmanderätt, för att en överstallig organisation skall bli funktionsduglig och i stånd att trygga fred och säkerhet. De ingripande förändringar i vårt lands ställning, som medlemskapet måste medföra, göra dock, att ett ställningstagande i frågan om ett eventuellt inträde i Förenta Nationerna måste föregås av en allvarlig prövning av problemet i hela dess vidd. Det räcker ej med att det stora syftet kan bejakas. En prövning måste ske, huruvida medlen för målets nående och formerna för Förenta Nationernas verksamhet äro sådana, att en anslutning från svensk sida är önskvärd.

När jag går att granska problemet ur militär synpunkt, är det naturligt att främst undersöka, om medlemskap enligt Förenta Nationernas stadga i princip synes öka eller minska våra risker eller på annat sätt påverka omfattningen och arten av de svenska försvarsförberedelserna. Betydelsefullt är även att söka fastställa, i vad mån medlemskapet medför direkta inskränkningar av militär betydelse i Sveriges suveränitet, t. ex. genom upplåtande av baser på svenskt territorium åt främmande krigsmakt.

Den nya organisationen för bevarandet av internationell fred och säkerhet är redan från begynnelsen starkare uppbyggd än föregångaren, Nationernas förbund.

Det stora antalet medlemmar i FN och särskilt det förhållandet, att Förenta Staterna, Storbritannien och Sovjetunionen medverkat vid organisationens tillkomst och från början anslutit sig till denna, utgör en styrka. Den realistiska prägel, som givits »Förenta Nationernas stadga», synes också böra öka organisationens effektivitet. I syfte att söka åstadkomma ett snabbt och effektivt ingripande för fredens och säkerhetens bevarande överlättes det primära ansvaret härför åt säkerhetsrådet, som skall handla å medlemmarnas vägnar (art. 24, mom. 1). I säkerhetsrådet ha de ständigt representerade stormakterna givits en klart ledande ställning (art. 23, mom. 1). Till effektiviteten bör jämväl bidraga, att medan säkerhetsproblemet, då Nationernas förbund bildades, sammankopplades med tanken på en allmän rustningsbegränsning, utgå segermakterna denna gång från att världsfreden ytterst skall säkras med vapenmakt (art. 42). Den påtagliga koncentrationen av makten inom FN till säkerhetsrådet och inom detta till stormakterna kan ur de mindre staternas synpunkt te sig som en olägenhet. Den avser emellertid att giva önskvärd handlingskraft åt organisationen och då huvudansvaret måste falla på de stater, som ha de stora resurserna, kan det anses motiverat, att dessa också erhålla makt i förhållande till ansvaret.

Då fråga är om inskridande med tvångsåtgärder för att bevara fred och säkerhet, har var och en av de fem ständiga medlemmarna i säkerhetsrådet, stormakterna, vetorätt (art. 27, mom. 3). Denna bestämmelse i stadgan innebär en mycket betydelsefull begränsning av säkerhetsorganisationens räckvidd. Man har icke ansett det vara möjligt att bygga upp en överstatlig organisation med

sådan styrka och sammanhållning, att den skulle kunna tvinga även de starkaste makterna att acceptera lösningar på politiska problem, som på väsentliga punkter gå deras önskningar emot. Hade FN utrustats med befogenhet att tillgripa tvångsåtgärder även mot en stormakt — d v s om vetorätten icke införts — skulle, om denna befogenhet i ett konkret fall utnyttjades, följden sannolikt bli ett storkrig av den art, som FN skall söka förhindra.

Nu gällande bestämmelse medför, att om aggression utföres av en stormakt eller av annan makt, som inom rådet erhåller en stormakts stöd, och FN sålunda icke kan fatta beslut om ingripande med tvångsåtgärder, säkerhetsorganisationen helt sättes ur spel beträffande den aktuella konflikten. Medlemmarna äga att handla obundna av förpliktelser till FN. För de mindre staterna blir den yttersta konsekvensen av vetorätsbestämmelsen, att ett offer för en sådan aggression icke kan erhålla stöd av FN. Bestämmelsen medför dock även den för mindre stater gynnsamma verkan, att de icke på grund av medlemskap kunna bli förpliktade att delta i tvångsåtgärder riktade mot en stormakt, som är ständig medlem av rådet.

Rustningsläget lämnas tills vidare oförändrat vad beträffar FN:s medlemmar, även om tanken på en framtida rustningsbegränsning framfördes i stadgan (art. 11, mom. 1, och art. 26). Då ett framtida system för reglering av rustningarna skall underställas medlemmarna av FN, synes denna bestämmelse icke medföra några allvarliga risker för dessas möjligheter att upprätthålla erforderligt militärt försvar.

»De väpnade styrkor, det bistånd och de förmåner, däribland rätt till passage, som äro nödvändiga för upprätthållande av internationell fred och säkerhet», skola enligt art. 43 av medlemmarna ställas till förfogande på anmodan av säkerhetsrådet och enligt därom ingånget särskilt avtal. Då avtal skall träffas mellan organisationen och medlemmen, är denne formellt säkrad mot att andra prestationer utkrävas än dem han själv önskar fullgöra. Att helt undandraga sig avsedda plikter, är dock icke möjligt. Det måste vidare antagas, att såväl moraliska förpliktelser mot organisationen från medlemmens sida som påtryckningar från organisationens sida kunna leda till att en medlemsstat måste gå med på avtal av vidare innebörd, än som är förenligt med dess intressen. Det är därför av vikt att söka fastställa, vad som kan komma att begäras av de mindre medlemmarna.

I avtalet skall fastställas »styrkornas numerär och beskaffenhet, beredskapsgrad och allmänna förläggning, samt arten av de förmåner och det bistånd, som skola lämnas» (art. 43, mom. 2). De militära styrkorna äro icke begränsade till vissa slag utan förutsättas i art. 42 utgöras av »luft-, sjö- och lantstridskrafter tillhörande medlemmar av Förenta Nationerna».

Sannolikt komma höga krav att ställas på stridskrafternas utbildning, utrustning och på kvalificerat befäl. Troligen kommer icke att av de mindre staterna begäras styrkor till större omfattning än som är rimligt med hänsyn till de olika ländernas personella och ekonomiska bärkraft. Snarare kan väntas att stormakterna i första hand bygga organisationens ingripande på egna styrkor. Härför tala bl. a. de svårigheter med hänsyn till skillnader i språk, utbildning och utrustning, som uppstå, om operationer skola utföras med styrkor från flera länder. Det kan dock icke anses helt uteslutet, att säkerhetsrådet finner det önskvärt att relativt starka stridskrafter kunna uttagas ur de mindre nationerna för att minska stormakternas militära insatser i vissa lägen.

Beträffande beredskapsgraden ger stadgan ingen ledning annat än i så måtto, att medlemmarna enligt art. 45 kunna åläggas av säkerhetsrådet att hålla vissa flygstridskrafter omedelbart tillgängliga för samordnad tvångsaktion.

Av de förmåner, som medlemmen skall i avtal förbinda sig att lämna, nämnes särskilt »rätt till passage». De ytterligare förmåner, som kunna begäras, torde främst vara dels leveranser av livsmedel eller materiel, dels upplåtandet av baser på eget territorium. Ur nationell synpunkt är ett upplåtande av baser åt stridskrafter från ett annat land i princip icke önskvärt, särskilt icke om fråga är om en stormakts stridskrafter. Givet är dock att sådan hänsyn måste falla, när åtgärden erfordras för nåendet av ett mål, som är av väsentligt värde för FN:s syften. Av särskilt intresse bli därför de förhållanden, under vilka medlemskapet kan förplikta Sverige att upplåta baser, om vilka överenskommelse avses träffas genom avtal enligt art. 43.

Enligt denna artikel skall upplåtande ske först efter anmodan av säkerhetsrådet. Denna anmodan kan enligt samma artikel göras endast om upplåtandet är nödvändigt för bevarande av internationell fred och säkerhet. Ett upplåtande av baser torde därför endast kunna komma i fråga under en akut kris. För vårt lands vidkommande synes den praktiska tillämpningen av dessa bestämmelser kunna bliva av stor betydelse.

Av vikt ur militär synpunkt är att vid förhandlingar med säkerhetsrådet om avtal enligt art. 43 möjligheterna tillvaratagas att i avtalet inrymma sådana bestämmelser, som göra förbindelsen lättare att uppfylla ur svensk synpunkt. Önskvärt är exempelvis, att det område, inom vilket en väpnad insats med svenska förband kan komma i fråga, i möjligaste mån begränsas. Lämpligt är vidare att söka säkerställa, att svenska stridskrafter vid ett ingripande i möjligaste mån hållas samlade under svenskt befäl. I vissa lägen bör underhåll åt svenska förband delvis ankomma på det samordnande organet. Slutliga önskemål kunna icke uppställas förrän dels de principer bli kända, som komma att tillämpas vid uppgörande av dessa avtal, dels säkerhetsrådet framlagt, vad som från dess sida önskas av vårt land. Även den synpunkten kan behöva beaktas vid avtalets ingående, att Sverige icke bör binda sig för att i större omfattning ställa till organisationens förfogande militära styrkor av sådan art, att de icke äro väl lämpade att ingå i den krigsmakt, som erfordras för vårt självförsvar. Med all sannolikhet torde emellertid en svensk krigsmakt, som organiserats enbart för rikets självförsvar, jämväl vara väl ägnad att ställa upp de styrkor, varom avtal enligt art. 43 kan komma att träffas. Svenskt medlemskap i FN förutsätter dock en ändring av värnpliktslagen, då i § 28, mom. 2, av denna lag säges, att armén tilldelade värnpliktiga få användas utom riket endast till rikets försvar.

Det sätt, varpå förhandlingar rörande avtal enligt art. 43 komma att föras mellan säkerhetsrådet och medlemmarna, kan bli av stor betydelse ur nationell säkerhetssynpunkt. Risk föreligger att sådan inblick måste lämnas säkerhetsrådets medlemmar i statens militära förhållanden, att de egna stridskrafternas utnyttjande för självförsvar avsevärt försvåras. Uppgifter kunna sålunda komma att begäras rörande stridskrafternas organisation, utrustning och omfattning, lagerhållning av livsmedel och viktiga materielslag, industriens och trafikmedlens kapacitet m. m. Frågan, huruvida enligt art. 43 träffade avtal i likhet med övriga fördrag och avtal registreras och offentliggöras (art. 102), är däremot ur svensk militär synpunkt av föga betydelse.

Ett stabsutskott skall enligt art. 47 bildas för planläggning av de väpnade styrkornas användning och för deras ledning. Detta utskott består av militära representanter för de fem stora — även häri kommer stormakternas dominans till uttryck. Svensk representation i stabsutskottet är icke obligatorisk vid svensk medverkan i militära sanktioner, utan kan påräknas endast, när stabsutskottet finner, att den är en förutsättning för att utskottet skall kunna verksamt fullgöra sina åligganden (art. 47, p. 2). Då ledandet av militära operationer förutsätter snabbt fattade och snabbt genomförda

beslut, kan en utsvällning av stabsutskottet eller eventuellt organiserade regionala underutskott (art. 47, mom. 4), sägas komma att i viss mån försvåra ledningen. Det är därför att befara, att denna möjlighet till komplettering av utskotten med representanter för ytterligare medlemmar kommer att begagnas restriktivt eller att de inbjudnas möjligheter till aktiv insats begränsas.

Även om Sverige medverkat vid beslut om ingripande och även om vårt land är representerat i stabsutskottet, kunna sådana lägen uppkomma, att svensk trupp ställes inför uppgifter, som synas främmande för vårt folk. Sedan lång tid tillbaka ha de flesta svenskar betraktat som självklart, att svensk krigsmakt endast kommer att användas för rikets direkta försvar. En upplysningsverksamhet blir erforderlig för att allmän förståelse skall vinnas för de skyldigheter av militär art, som äro ovillkorligt förknippade med medlemskap i FN.

Därest svenska stridskrafter skulle komma att av säkerhetsrådet disponeras utanför rikets gränser, kan följden bliva, att vårt eget lands direkta försvar försvagas i motsvarande grad. Då det icke är uteslutet, att en konflikt mellan stormakter kan utbryta eller vårt land bliva föremål för aggressiv politik efter det enighet nåtts i säkerhetsrådet om ingripande i en lokal konflikt och medan ännu detta ingripande pågår, kan sålunda svenskt deltagande i militära sanktioner medföra avsevärda risker.

Även en anmodan från säkerhetsrådet till vårt land att ställa baser till förfogande för stridskrafter från ett annat land kan medföra militärpolitiska risker. Man har, som tidigare påpekats anledning förmoda, att rätt till sådan basering endast kan komma att begäras i direkt samband med en politisk kris. I sådant läge är emellertid vår skyldighet att, i den mån vårt avtal med rådet så bestämmer, upplåta baser och medge genomtransporter ofrånkomlig. Oavsett om upplåtande av baser eller medgivande av genomtransport begäres först i direkt samband med en kris eller möjligen tidigare under hänvisning till mera allmänna krav på säkerhetsåtgärder, medför deras uppfyllande för en mindre stat ett militärpolitiskt beroende. Detta beroende är allvarligast, om förmånerna lämnas till en stormakt eller ett stormaktsblock. Särskilt betänkliga bli konsekvenserna om det ingripande, som skall underlättas genom dessa förmåner, drager långt ut på tiden. Skulle en brytning mellan stormakter uppstå under denna tid, kan en självständig svensk politik bli omöjliggjord.

Oavsett vilka förpliktelser Sverige kan komma att påtaga sig enligt avtal med säkerhetsrådet, är det givet att, om vårt land deltagar i tvångsåtgärder, den militära insatsen liksom det bistånd och de förmåner, som Sverige lämnar, kan komma att med hänsyn till rikets eget försvar behöva drivas upp till ett maximum.

En medlem av FN, som icke är representerad i säkerhetsrådet, har mycket begränsade möjligheter att påverka beslut om tillgripande av tvångsåtgärder, även när det egna landet direkt beröres.

När säkerhetsrådet överväger att utkräva »förmåner» inom ramen för träffat avtal av medlem, som ej är företrädd i rådet, beredes sådan medlem tillfälle att utan rösträtt deltaga i överläggningen, om rådet finner, »att vederbörande medlems intressen särskilt beröras» (art. 31). Innan säkerhetsrådet uppfordrar medlem, som ej är företrädd i rådet, att ingripa med vapenmakt, skall däremot sådan medlem inbjudas att deltaga i de beslut, som angå »användandet av förband tillhörande medlemmens väpnade styrkor» (art. 44). Denna rätt att deltaga i förhandlingar och beslut är dock av begränsat värde, då den sålunda inbjudna medlemmen icke kan med sin rösträtt inverka avgörande med hänsyn till det sätt, varpå beslut i sådana frågor träffas inom

säkerhetsrådet (art. 27, mom. 3). Dessa förhållanden understryka den allvarliga karaktären av de inskränkningar i suveräniteten och de militära förpliktelser, som medlemskap i FN medför, främst genom bestämmelserna i artiklarna 42 och 43. Dessa uppoffringar äro emellertid en bestämd förutsättning för att organisationen skall bliva effektiv.

Beträffande rätten till självförsvar säger art. 51, att »ingen bestämmelse i denna stadga inskränker den naturliga rätten till individuellt eller kollektivt självförsvar i händelse av ett väpnat angrepp mot någon medlem av Förenta Nationerna, intill dess att säkerhetsrådet vidtagit nödiga åtgärder för upprätthållande av internationell fred och säkerhet». I den brittiska kommentaren till stadgan fastslås uttryckligen, att om rådets aktion är påtagligen otillräcklig, rätten till självförsvar kan åberopas av en stat såsom rättfärdigande varje aktion den finner lämpligt att företaga.

Enligt art. 52 föreligga inga hinder för att regionala organisationer motsvarande FN:s församling, säkerhetsråd o s v upprättas, under förutsättning att samarbetet avser sådana angelägenheter, som hänföra sig till vidmakthållandet av internationell fred och säkerhet. En sådan regional sammanslutning äger full rätt till kollektivt självförsvar; däremot äger den icke rätt att företaga tvångsåtgärder med anledning av ett hot mot freden (art. 53). Stadgenligt förefinnes sålunda intet hinder för vårt land att deltaga i ett dylikt organiserat samarbete inom en regional grupp av stater, därest ett sådant ur allmänna politiska synpunkter skulle bliva möjligt och önskvärt.

Inom FN upprättas ett särskilt förvaltarskapssystem för förvaltning och övervakning av territorier, som genom särskilda avtal underställts FN (art. 77). Förvaltarskapsområde eller del av sådant kan fastställas som »strategiska områden» (art. 82). Förvaltarskapssystemet är endast tillämpligt på territorier, som för närvarande stå under mandatförvaltning, som kunna bli avskilda från »fiendestaterna» eller som frivilligt ställas till förfogande av de stater, vilka äro ansvariga för deras förvaltning.

Ur ovan gjord granskning av FN:s stadgar kunna följande slutsatser dragas.

De Förenta Nationerna ha erhållit en sådan utformning och säkerhetsrådet förfogar över sådana maktmedel, att organisationen synes redan från början äga goda möjligheter att förhindra fredsbrott från medelstora och små staters sida i de fall, då de fem stora nationerna äro eniga. Vårt land är knappast i nuvarande läge utsatt för risken av allvarliga konflikter med små eller medelstora stater. Därför får man emellertid icke underskatta värdet även för Sverige av att en mindre konflikt kan hindras sprida sig på ett sätt, som skulle kunna föra vårt land in i farozonen.

Bestämmelserna för de Förenta Nationerna äro icke sådana, att organisationen kan direkt förhindra eller ens ingripa mot en stormakt, som hotar eller bryter freden. Det förhållandet, att Förenta Nationernas säkerhetsråd erbjuder tillfälle till förhandlingar mellan representanter för stormakterna i reglerade former vid periodiskt återkommande sammanträden, kan komma att underlätta samarbetet mellan stormakterna. I varje fall erbjuder säkerhetsrådet en god plattform för dem, som vilja arbeta för fredens bevarande. Generalförsamlingen torde komma att få en icke obetydlig opinionsbildande betydelse och kan på så sätt komma att verka återhållande även gentemot en stormakt.

En anslutning från svensk sida till Förenta Nationerna medför förpliktelser, vilkas konsekvenser ur militärpolitisk synpunkt ingiva betänkligheter. Sålunda kan vårt land bli nödgat

att bygga upp en krigsorganisation, som icke är den ur självförsvarssynpunkt mest ändamålsenliga,

att ingripa med väpnade styrkor i sammanhang, som icke direkt beröra svenska intressen.

att upplåta baser och lämna andra förmåner åt främmande makt på sådant sätt, att landet råkar i militärpolitiskt beroende av denna, samt att utlämna viktiga uppgifter rörande rikets stridskrafter och försvarsförberedelser i övrigt.

Inför de allvarliga konsekvenser, som kunna följa med ett svenskt medlemskap i FN måste emellertid även betänkas att säkerhetsorganisationen enligt art. 2, punkt 6 skall tillse, att stater, som ej äro medlemmar av FN, handla i överensstämmelse med dess grundsatser, i den mån detta befinnes nödvändigt för att bevara internationell fred och säkerhet. Det är sålunda icke genom medlemskapet, som de angivna riskerna för vårt land uppkomma. De existera i och med tillkomsten av säkerhetsorganisationen och fastställandet av FN:s principer för uppehållande av fred och säkerhet. De möjligheter Sverige kan få att som medlem i FN i viss mån inverka på de former, under vilka skyldigheterna komma att krävas av oss, göra olägenheterna mindre än de sannolikt skulle bli, om vårt land ställde sig utanför organisationen. Dessa påtalade olägenheter böra därför icke föranleda att Sverige avstår från medlemskap. Hellre bör vårt land begagna det inflytande, som landet skulle vinna såsom medlem för att söka uppnå en ur svensk synpunkt fördelaktig tolkning av stadgan och för att få vårt lands berättigade intressen tillgodosedda. Av vikt är

- att vid träffande av avtal för Sveriges del enligt art. 43 vårt lands prestationer begränsas och specificeras samt kompletteras med förmåner för vårt land på ett sådant sätt, att för Sverige vitala intressen bli tillgodosedda,
- att förhandlingar i samband med sådant avtal föras så, att ur svensk synpunkt önskvärd sekretess i möjligaste mån bevaras,
- att rätten till självförsvar får den vidare tolkning, som förutsatts i den brittiska kommentaren, samt
- att upplåtelse av baser, medgivande av genomtransport eller andra förmåner enligt art. 45 icke komma att begäras förrän vid ett direkt och påtagligt hot mot freden.

Huruvida FN kommer att kunna nå syftmålet att bevara internationell fred och säkerhet, kommer främst att bli beroende av om stormakterna kunna enas om huvudlinjerna för organisationens verksamhet. En sådan enighet är helt enkelt en förutsättning för dess fortbestånd. De svårigheter, som mött på denna vitala punkt, framgå tydligt av det utrikespolitiska läget av i dag.

Militärpolitiskt karakteriseras läget i Europa av Tysklands fall, varmed följt att den tidigare maktbalansen på den europeiska kontinenten väsentligt rubbats och att gränsen för det område, som domineras av Sovjetunionen, kraftigt förskjutits västerut. Sammanbrottet av de statliga och ekonomiska organisationerna i Mellanuropa är ägnat att öka den internationella politiska oron där, ehuru motsättningarna mellan stormakterna främst kommit till uttryck i fråga om andra delar av Europa och världen.

Det senaste världskriget har givit påtagliga bevis för att en stor konflikt numera medför oerhörda offer för båda parterna. Det är därför sannolikt, att de segrande stormakterna hysa en uppriktig önskan om ett fortsatt samarbete med fredens — och därmed de nya maktpositionernas — bevarande som ett av de främsta målen, vilket dock icke hindrar, att samtidigt de egna intressena tillgodoses i hävdvunna riktningar. Det är också möjligt att utvecklingen kommer att leda till en utjämning inom FN:s ram av motsättningarna mellan stormakterna, ehuru dessa hittills visat sig vara av allvarlig art. Icke minst för Sverige är det ett vitalt intresse, att en dylik utjämning kommer till stånd.

Den internationella säkerhetsorganisationen utgör dock icke och kan icke komma att utgöra en garanti för ett fredligt samarbete mellan stormakterna. Ytterst blir därför världsfreden avhängig av klokheten och viljan till samförstånd hos stormakternas ledande män, även om tillkomsten av FN ökar möjligheterna för en fredlig lösning även av storpolitiska problem. Med dessa kvarstående risker som stormakterna själva på intet sätt sökt dölja, måste Sverige räkna.

Om stormakternas samarbete brytes och därmed säkerhetsorganisationen, uppkommer även för vårt land en hotfull situation, sammanhängande med Sveriges strategiskt utsatta läge. I ett dylikt läge löper vårt land en uppenbar risk att redan i ett tidigt skede bli utsatt för påtryckningar eller direkta angreppshandlingar av en part, som vill skapa ett gynnsamt utgångsläge för en väntad sammandrabbning eller eljest av strategiska skäl begagna svenskt territorium. Redan önskan att förhindra, att en motståndare utnyttjar vårt land på sådant sätt, kan bli anledning till en omedelbar militär aktion mot Sverige från den andra partens sida — särskilt om man tvivlar på vår vilja eller militära förmåga att i ett dylikt läge upprätthålla neutralitet.

Medan en neutralitetspolitik är oförenlig med medlemskap i FN så länge organisationen fungerar, föreligger intet principiellt hinder för ett fullföljande av den hävdvunna svenska neutralitetspolitiken vid en konflikt mellan stormakter. En förutsättning för att svensk neutralitet då skall respekteras är, att denna stödjdes av en krigsmakt så organiserad, att den efter måttet av våra resurser medger försvar mot direkt anfall. För denna uppgift har vårt nuvarande försvar byggts upp. För att uppgiften alltjämt skall kunna lösas, måste detta försvar tillsvidare upprätthållas, vare sig Sverige är medlem av FN eller icke. Endast om säkerhetsorganisationen visar sig funktionsduglig och om en påtaglig och varaktig utjämning kommer till stånd i fråga om intresseomsättningarna mellan stormakterna, kunna framdeles kraven på vårt lands krigsmakt komma att begränsas.

En förberedd politisk och militär samverkan mellan Sverige och andra mindre eller medelstora stater inom en regional grupp skulle vid en konflikt mellan stormakter kunna skapa ökad respekt för en gemensam neutralitetspolitik. Huruvida politiska förutsättningar för en sådan samverkan kunna komma att föreligga i framtiden är för närvarande icke möjligt att bedöma. En grundförutsättning även för ett försvarssamarbete från fall till fall är, att staterna inom en sådan grupp var för sig upprätthålla ett effektivt försvar.

Har det tidigare varit ett svenskt intresse av första ordningen att freden i Europa kunnat tryggas, så är detta förhållandet i ännu högre grad, när stormaktsbalansen på den europeiska kontinenten upphört och vårt land kommit att ligga inom det utsatta gränsområdet mellan tvenne intressesfärer. Det synes berättigat att till FN knyta förväntningen, att organisationen skall kunna framgångsrikt ingripa mot små och medelstora nationer, som söka bryta fred och säkerhet. Likaså synes man med fog kunna hoppas att samarbetet inom FN skall öka möjligheterna till det samförstånd mellan stormakterna, som är den yttersta förutsättningen för världsfreden. En svensk positiv medverkan inom FN är därför önskvärd. De nackdelar för de smärre staterna, som äro förknippade med den nya säkerhetsorganisationen, bli ur militärpolitisk synpunkt sannolikt mindre för medlemmar av FN än för de länder, som komma att stå utanför organisationen.

FN:s tillkomst utgör icke någon garanti för världsfreden och en svensk anslutning till organisationen säkrar icke heller freden för vårt land. Sverige måste vara berett till självförsvar även inom ett normalt fungerande

FN, men framför allt i det svåra läge, som kan uppstå vid en stormaktskonflikt.

Sverige kan arbeta för fred i världen och därmed för frihet och fred åt vårt folk genom aktiv medverkan i arbetet inom FN och genom att föra en gentemot stormaktsblocken fri, på ett effektivt självständighetsförsvar stödd politik inom FN eller vid en stormaktskonflikt utanför denna organisation. En sådan politik och ett sådant försvar synas ägnade att minska riskerna för att motsättningarna mellan stormakterna få en våldsam utlösning just i våra trakter. Svensk militär svaghet skulle däremot öka riskerna för en ödesdiger politisk utveckling.

Ur de synpunkter, som jag har att företräda, tillstyrker jag, att Sverige begagnar sig av en eventuell möjlighet att inträda som medlem i Förenta Nationerna.

*Departements-
chefen.*

Ehuru väl frågan om Sveriges anslutning till Förenta Nationerna främst avgöres på allmän- och militärpolitiska grunder torde uppmärksamheten böra fästas på det vidgade internationella samarbete på de ekonomiska och sociala områdena, som enligt Förenta Nationernas stadga ingår i organisationens uppgifter. För detta ändamål har, som förut nämnts, skapats ett särskilt organ utan direkt motsvarighet inom Nationernas förbund, det ekonomiska och sociala rådet. Därjämte avses de internationella fackorgan och institutioner, som upprättats genom olika mellanstatliga överenskommelser och som enligt sina statuter ha vittgående internationella åligganden på ekonomiska, sociala, kulturella, uppfostrings-, hälsovårds- och närbesläktade områden, skola anknytas till Förenta Nationerna.

Här torde även i korthet böra beröras de ekonomiska förpliktelser av regeljär natur, som komma att följa med ett medlemskap i Förenta Nationerna. Den nya säkerhetsorganisationens uppläggning, med det permanent fungerande säkerhetsrådet och dettas militära organ m. m., medför, att de ordinarie kostnaderna för organisationen komma att vara större än för Nationernas förbund. Förenta Nationernas provisoriska budget för år 1946 slutar på ett belopp av nära 25 miljoner dollars, medan Nationernas förbunds budget merendels höll sig mellan 20—35 miljoner schw. francs. Ehuru antalet medlemsstater i den nya organisationen kommer att vara något större än i Nationernas förbund, måste dock medlemmarnas bidrag till organisationens utgifter bliva avsevärt högre än i förbundet. Vid Nationernas förbunds upplösning torde likväl icke obetydliga tillgångar komma att fördelas på medlemmarna. Eventuellt torde dessa tillgångar komma att överlämnas till Förenta Nationerna för att avräknas på denna organisations medlemmars och blivande medlemmars stadgeenliga bidrag. Därest Sveriges anslutning till Förenta Nationerna kommer att förverkligas, torde Kungl. Maj:t få anledning att inför riksdagen återkomma till frågan om det behov av personalförstärkning inom utrikesförvaltningen, som må komma att erfordras för att regeringen skall bliva i stånd att kontinuerligt följa arbetet inom säkerhetsorganisationen.

För bedömandet av Förenta Nationernas struktur och innebörden för Sverige av en anslutning till den nya världsorganisationen synes en viss ledning kunna vinnas genom en jämförelse med Nationernas förbund.

Den mest betydelsefulla skillnaden är rådets maktutvidgning och, genom omröstningsbestämmelserna i detta organ, den dominerande ställning, som i Förenta Nationerna tilldelats de fem stormakterna Amerikas Förenta Stater, Frankrike, Kina, Sovjetunionen och Storbritannien. Det har med andra ord skapats en relation mellan makt och ansvar, som saknades i Nationernas förbund. Man har vid konferensen i San Francisco utgått från att de stater, på vilka världsfredens bibehållande i sista hand beror och som måste bära den tyngsta bördan vid tillämpandet av militära och andra sanktioner, också skola äga ett övervägande inflytande vid beslutens fattande. Genom stormakternas vetorätt i säkerhetsrådet i fråga om militära och andra sanktioner har man emellertid gått ett steg längre. Man har skapat en ordning, som sätter säkerhetssystemet ur funktion för det fall, att en av stormakterna direkt eller indirekt skulle stå som angripare. Denna mycket omdebatterade vetorätt bör ses som en konsekvens därav, att ett säkerhetssystem under nu rådande förhållanden i världen står och faller med enigheten och sammanhållningen stormakterna emellan beträffande vitala spørsmål eller sådana frågor, varpå krig eller fred beror. Förenta Nationerna erbjuder sålunda icke möjligheten av en medlemmarnas samfälliga aktion mot en stormakt, som är medlem av rådet.

Därest en internationell motsättning skulle uppstå, vari en stormakt direkt eller indirekt äger intresse, kan Förenta Nationerna likväl komma att spela en betydelsefull roll, till och med för det fall att motsättningen utvecklar sig till en konflikt, som leder till krig och världsorganisationens sammanbrott. Detta synes vara så mycket viktigare att framhålla, som den roll Förenta Nationerna i sådant fall kan komma att spela, utföres av församlingen, i vilken samtliga makter, stora som små, äga lika rösträtt. Församlingen utgör visserligen icke, som i Nationernas förbund, en myndighet med även verkställande uppgifter, men den bildar genom sina befogenheter ett samlat organ för världsoinionen, vars åsidosättande också för en stormakt måste synas svårt och även riskfyllt. Församlingen kan nämligen både fastställa allmänna principer och »föreslå medel för fredligt tillrättaläggande av varje sakläge oavsett dess ursprung, som församlingen anser vara ägnat att skada den allmänna välfärden eller de vänskapliga förbindelserna nationerna emellan».

Församlingen har vidare i det av densamma valda ekonomiska och sociala rådet erhållit ett organ för behandling av sociala och ekonomiska missförhållanden, vilka skulle kunna skapa allvarliga internationella problem.

En betydande fördel hos Förenta Nationerna jämfört med Nationernas förbund är den nya organisationens universalitet. En av orsakerna till att Nationernas förbund aldrig lyckades infria de stora förhoppningar, som ställdes på detsamma, var säkerligen, att Förenta Staterna redan från början

stod utanför; andra stormakter, såsom Sovjetunionen, kommo med först på ett senare stadium.

Såsom ett uppenbart framsteg får även betraktas, att Förenta Nationerna icke, såsom fallet var med Nationernas förbund, ingår som en del av fredsslutet efter ett världskrig. Genom att denna del av fredsprogrammet ställts utanför de olika fredsavtalen, har organisationens tillkomst icke gjorts beroende av de långvariga och svåra förhandlingar, som måste föregå fredstraktaternas utformande.

Tillkomsten av den nya säkerhetsorganisationen inverkar avsevärt på vårt lands utrikespolitiska ställning. De förpliktelser Sverige ikläder sig genom ett inträde i Förenta Nationerna äro i flera avseenden mera vittgående än de, vilka medlemskapet i Nationernas förbund medförde. Enligt förbundsakten förelåg ingen ovillkorlig plikt för medlemsstaterna att deltaga i militära sanktioner, i varje fall icke enligt den av Sverige och åtskilliga andra stater hävdade, av förbundet icke underkända tolkningen. Det ankom på medlemsstaterna att pröva och avgöra, huruvida villkoren för ett sanktionsförfarande voro uppfyllda, och i avsevärd mån även att bestämma, vilka åtgärder de i händelse av plikt att deltaga i sanktioner borde vidtaga. Enligt Förenta Nationernas stadga kan säkerhetsrådet utan medverkan av församlingen icke blott beordra medlemsstater att avbryta alla förbindelser av ekonomisk, kommunikationsteknisk eller diplomatisk natur med annan stat utan även att gripa till militära sanktioner. För att giva säkerhetsrådet möjlighet att ingripa med vapenmakt utfästa sig medlemsstaterna enligt stadgan att på säkerhetsrådets anmodan, och i enlighet med specificerat avtal, som skall ingås snarast möjligt, till rådets förfogande ställa väpnade styrkor, annat bistånd eller lättnader, som exempelvis passagerätt. Under säkerhetsrådet skall den strategiska ledningen av de väpnade styrkor, som ställts till rådets förfogande, handhavas av ett militärt stabsutskott sammansatt av militära representanter för de fem ständiga rådsmedlemmarna.

Förenta Nationerna utgör intet fulländat instrument för världsfredens trygghet, men dess stadga präglas av sinne för realiteter. Stormakternas förmåga till samarbete blir utslagsgivande. Allt beror på den anda, i vilken dessa makter gå att tillämpa den nya organisationens principer. De ha liksom de mellanstora och små makterna funnit sig i vidsträckta begränsningar i sin handlingsfrihet. De ha genom sitt medlemskap avgivit högtidliga försäkringar att avstå från bruk av våld för uppnående av nationella syften. De ha vidare förbundit sig att genom de organ, som skapats för ändamålet, söka på fredlig väg lösa de tvister, vilka hota vidmakthållandet av internationell fred och frihet.

Förenta Nationerna får, såsom presidenten Truman sagt, uppfattas som ett första steg mot en varaktig fred. Det gäller att utan överdrivna förhoppningar eller misstro söka stödja den nya organisationen samt bidra till att därav skapa ett arbetsdugligt fredsinstrument. Därpå beror, icke minst mot bakgrunden av de nyaste krigstekniska uppfinningarna, vår civilisations framtid.

Med stöd av vad sålunda anförts får jag förorda, att Sverige vidtager de åtgärder, som erfordras för vårt lands anslutning till Förenta Nationerna. Jag önskar därvid erinra om det uttalande av Förenta Staternas, Sovjetunionens och Storbritanniens ledande statsmän i deras gemensamma kommuniké efter avslutandet den 2 augusti 1945 av konferensen i Potsdam, enligt vilket de tre regeringarna komma att stödja ansökningar om medlemskap i Förenta Nationerna från de stater, som förblivit neutrala under kriget och som uppfylla de kvalifikationer, vilka uppställts i organisationens stadga.

Under den redan berörda debatten i säkerhetsrådet angående Albanians ansökan om medlemskap framhölls, att rådet eventuellt borde ägna en särskild session åt behandlingen av ansökningar om inträde i organisationen. Med hänsyn härtill och av allmänna lämplighetskäl synes det mig vara mest ändamålsenligt, att Kungl. Maj:t får välja tidpunkten att inför vederbörande instans i Förenta Nationerna anmäla Sveriges ansökan om inträde i organisationen. Det är naturligt, att i denna angelägenhet samråd dock alltid kommer att äga rum med utrikesnämnden. Däremot måste förutsättas, att en anslutning omedelbart träder i kraft och icke erfordrar senare godkännande av riksdagen.

Med en anslutning till Förenta Nationerna uppstår frågan, huruvida de särskilda förpliktelser, Sverige därmed kommer att ikläda sig, medföra behov av ändring i gällande svenska författningar. Hinder mot anslutningen synes icke föreligga i rikets grundlagar. Efter den år 1933 genomförda ändringen i § 51 regeringsformen kan urtima riksdag sammankallas med ytterligt kort varsel; vid fortsatt tillämpande av de senaste årens praxis att hålla riksdagen samlad till årets slut kan för övrigt i brådskande fall riksdagsbehandling av viktigt ärende äga rum praktiskt taget vid vilken tidpunkt som helst av året utan att urtima riksdag behöver inkallas. Vad åter angår övrig lagstiftning, må erinras om vad som anförts i överbefälhavarens förut återgivna yttrande angående erforderlig ändring i värnpliktslagen den 30 december 1941.

Som redan framhållits, skola medlemsstats militära förpliktelser enligt Förenta Nationernas stadga närmare angivas i ett mellan säkerhetsrådet och ifrågavarande regering träffat avtal. Stadgan förutsätter, att sådan överenskommelse skall i vederbörlig ordning ratificeras. För Sveriges del innebär detta, att dylikt avtal enligt § 12 regeringsformen skall föreläggas riksdagen för godkännande. I samband därmed finnas möjligheter att vidtaga genom avtalet eventuellt erforderliga lagändringar.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för sin del medgiva, att Kungl. Maj:t vid tidpunkt, som må befinnas lämplig, vidtager de åtgärder, som erfordras för Sveriges anslutning till Förenta Nationerna.

Kungl. Maj:ts proposition nr 196.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition, av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

R. Hichens Bergström.

Bilaga.

KOMMENTAR
TILL
FÖRENTA NATIONERNAS STADGA

UTARBETAD INOM KUNGL. UTRIKESDEPARTEMENTET
MED BITRÅDE AV
TILLKALLADE SAKKUNNIGA

Till Hans Excellens Herr Ministern för Utrikes Ärendena.

Genom beslut den 19 september 1945 bemyndigade Kungl. Maj:t ministern för utrikes ärendena att tillkalla två sakkunniga för att inom utrikesdepartementet biträda vid beredandet av frågan angående Sveriges anslutning till den av de under det andra världskriget allierade staterna bildade internationella säkerhetsorganisationen »Förenta Nationerna».

Med stöd av detta bemyndigande tillkallade Eders Excellens den 29 september 1945 ledamoten av riksdagens första kammare, professorn N. Herlitz och professorn H. L. G. Tingsten för ifrågavarande uppdrag. Samtidigt uppdrogs åt utrikesrådet och chefen för utrikesdepartementets politiska avdelning S. Hj:son Grafström, kanslirådet och chefen för departementets arkiv K. S. T. N. Gihl samt departementets t. f. sakkunnige i folkrätt, amanuensen G. A. Sandberg, att jämte de sakkunniga deltaga i frågans beredande ävensom åt Grafström att såsom ordförande leda arbetet samt åt numera t. f. byråchefen i departementet L. Ö. M. Lundborg att biträda i egenskap av sekreterare. I enlighet med erhållna direktiv hava undertecknade inriktat sitt arbete på att utarbeta en kommentar till Förenta Nationernas stadga och den därvid fogade stadgan för den internationella domstolen. Därvid har arbetet fördelats så, att ingressen till stadgan och kapitlen I—V i första hand behandlats av Tingsten, kapitlen VI och XIV samt domstolsstadgan av Gihl, kapitlen VII, VIII och XVII av Herlitz samt kapitlen IX—XIII, XV, XVI, XVIII och XIX av Sandberg.

Sedan arbetet numera slutförts, få undertecknade härmed vördsamt överlämna bifogade kommentar till Förenta Nationernas stadga. Såsom bilaga härtill hava återgivits de engelska och franska texterna till ifrågavarande stadga ävensom till den internationella domstolens stadga jämte inom utrikesdepartementet utarbetade svenska översättningar av de bägge stadgorna.

Stockholm den 22 december 1945.

SVEN GRAFSTRÖM

NILS HERLITZ

HERBERT TINGSTEN

TORSTEN GIHL

GUNNAR SANDBERG

Östen Lundborg

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

	Sid.
Inledning	5
Ändamål och grundsatser. Ingressen samt kapitel I	7
Medlemskap. Kapitel II.	13
Organ. Kapitel III	15
Generalförsamlingen. Kapitel IV	16
Säkerhetsrådet. Kapitel V	21
Fredlig lösning av internationella tvister. Kapitel VI	26
Inskridande i händelse av hot mot freden, fredsbrott och angreppshandlingar. Kapitel VII	33
Regionala avtal. Kapitel VIII	51
Internationellt ekonomiskt och socialt samarbete. Ekonomiska och sociala rå- det. Kapitlen IX och X	54
Icke självstyrande territorier. Förvaltarskapssystemet. Förvaltarskapsrådet. Kapitlen XI—XIII	58
Internationella domstolen. Kapitel XIV	62
Sekretariatet. Kapitel XV	64
Särskilda bestämmelser. Kapitel XVI.....	65
Övergångsbestämmelser rörande säkerheten. Kapitel XVII	66
Stadgeändringar. Kapitel XVIII.....	68
Ratifikation och undertecknande. Kapitel XIX	69
Stadgan för den internationella domstolen	69
 <i>Bilaga.</i>	
Förenata Nationernas stadga	74
Stadga för den internationella domstolen	153

Inledning.

Förenta Nationernas organisation har framgått ur samarbetet mellan de stater vilka såsom allierade under det andra världskriget kämpade mot de till den s. k. tremaktpakten anslutna länderna. Det aktstycke som innehöll alliansförpliktelsen mellan de allierade staterna, »De förenade nationernas deklARATION», undertecknades i Washington den 1 januari 1942. Deklarationen stadgade bl. a., att signatärmakterna anslöto sig till »det gemensamma program för mål och principer» som framlagts i den s. k. Atlant-deklarationen. I denna sistnämnda, som offentliggjordes den 14 augusti 1941, angåvo Förenta Staternas president (Roosevelt) och brittiske premiärministern (Churchill) som gemensamma riktlinjer för sina respektive länders politik bl. a., att de önskade se en fred upprättad, vilken skulle möjliggöra för alla nationer att leva i säkerhet inom sina gränser och att de förordade en avrustning av aggressiva nationer »i avvaktan på upprättandet av ett vidare och permanent system av allmän säkerhet».

I det alliansavtal som den 26 maj 1942 slöts mellan Storbritannien och Sovjetunionen efter sistnämnda makts indragande i kriget uttalades bl. a. (art. III: § 1), att de fördragsslutande parterna önskade förena sig med andra stater för antagande av förslag till en gemensam aktion för att upprätthålla freden och motstå anfall under efterkrigsperioden.

Under åren 1942 och 1943 återkommo ledande statsmän inom de förenade nationerna i offentliga uttalanden till nödvändigheten av att efter det pågående krigets slut upprätta en allmän säkerhetsorganisation, och hösten 1943 antogo de bäge husen i Förenta Staternas kongress resolutioner av detta innehåll. Några av dessa uttalanden hava i relevanta delar återgivits i en bilaga till utrikesutskottets utlåtande nr 1/1944. Här må endast framhållas, hurusom genomgående underströks betydelsen av att en blivande säkerhetsorganisation utrustades med erforderliga maktmedel för att trygga en framtida fred.

Det första steget till ett samordnande av de sålunda i olika sammanhang uttryckta önskemålen om bildandet av en internationell säkerhetsorganisation togs vid utrikesministerkonferensen i Moskva i oktober 1943. I en därvid, den 30 oktober 1943, utfärdad deklARATION förklarade amerikanska, brittiska, kinesiska och ryska regeringarna bl. a., att deras gemensamma ansträngningar skulle fortsättas efter kriget för att organisera och bevara fred och säkerhet och att de insågo vikten av att snarast möjligt skapa en allmän in-

ternationell organisation för upprätthållandet av den internationella freden och säkerheten, vilken skulle vara grundad på principen om alla fredsälskande staters suveräna likställdhet och i vilken alla sådana stater — stora och små — skulle kunna vara medlemmar. I enlighet med en överenskommelse vid Moskva-konferensen underställde sedermera under juli och augusti månader 1944 amerikanska, brittiska, kinesiska och ryska regeringarna varandra av dem var för sig utarbetade planer för upprättandet av en internationell säkerhetsorganisation. Dessa planer lades till grund för fortsatta förhandlingar mellan representanter för de fyra regeringarna vid en konferens, som ägde rum på egendomen Dumbarton Oaks i Washington under tiden 21 augusti—7 oktober 1944. Därvid uppnåddes enighet om det förslag till stadga för en internationell säkerhetsorganisation som är känt under namnet »Dumbarton Oaks-planen».

Denna offentliggjordes den 9 oktober 1944 för att giva den allmänna opinionen i världen tillfälle att taga ställning till de fyra stormakternas förslag till tryggande av framtida fred och förklarades skola läggas till grund för överläggningar vid en allmän konferens mellan de förenade nationerna. Dumbarton Oaks-planen upptog grundlinjerna för en internationell organisation bestående av en allmän församling, ett s. k. säkerhetsråd, ett ekonomiskt och socialt råd samt en internationell domstol. Planen lämnade emellertid vissa viktiga frågor öppna, bland dem frågan om sättet för besluts fattande inom säkerhetsrådet. Först vid den s. k. Jalta-konferensen i februari 1945 mellan representanter för Förenta Staterna, Storbritannien och Sovjetunionen löstes denna fråga. Enligt vad som överenskoms vid Jalta-konferensen, borde säkerhetsrådets beslut fattas med minst sju av de elva ledamöternas röster och den beslutande majoriteten vid avgörandet av andra frågor än procedurfrågor innefatta samtliga ständiga rådsledamöters röster (den s. k. Jaltaformeln). Därmed skulle de permanenta ledamöterna, d. v. s. de fem stormakterna, Amerikas Förenta Stater, Frankrike, Kina, Storbritannien och Sovjetunionen, erhålla individuell vetorätt i rådet. Vid Jalta-konferensen enades de tre deltagande stormakterna därjämte om att den blivande säkerhetsorganisationen i någon form skulle ha kontroll över förvaltningen av vissa icke självständiga territorier.

Den bebådade allmänna konferensen sammanträdde i San Francisco med början den 25 april 1945 och ledde till undertecknandet den 26 juni 1945 av »Förenta Nationernas stadga» jämte »Stadga för den internationella domstolen» och en provisorisk överenskommelse rörande sättet för det tekniska upprättandet av organisationen »Förenta Nationerna». Signatärmakterna äro femtio, nämligen (såsom skett vid avtalens undertecknande nämnas de fem stormakterna före övriga signatärmakter): Amerikas Förenta Stater, Frankrike, Kina, Sovjetunionen, Storbritannien samt Argentina, Australien, Belgien, Bolivia, Brasilien, Canada, Chile, Colombia, Costa Rica, Cuba, Danmark, Dominikanska Republiken, Ecuador, Egypten, Etiopien, Filippinerna, Grekland, Guatemala, Haiti, Honduras, Indien, Irak, Iran, Jugoslavien, Libanon, Liberia, Luxemburg, Mexiko, Nederländerna, Nicaragua, Norge, Nya

Zeeland, Panama, Paraguay, Peru, Salvador, Saud-Arabien. Sydafrikanska Unionen, Syrien, Tjeckoslovakien, Turkiet, Ukraina, Uruguay, Venezuela och Vitryssland.

Dessa stater liksom andra, vilka utan att ha deltagit i San Francisco-konferensen tidigare undertecknat de förenade nationernas deklaration den 1 januari 1942 och underteckna stadgan, bliva enligt dennas art. 3 ursprungliga medlemmar av Förenta Nationerna vid deponerandet av sina ratifikationsinstrument. Polen tillhör den kategori som icke deltagit i konferensen men som enligt denna artikel dock räknas som ursprunglig medlem.

Medan sålunda endast stater, vilka under det andra världskriget tillhört de allierade nationernas krets, kunna vara ursprungliga medlemmar av organisationen, kunna, när den trätt i funktion, även andra regeringar ansluta sig till densamma. Som nedan närmare skall beröras, står nämligen enligt stadgans art. 4 medlemskap i organisationen öppet för varje annan fredsälskande stat, som åtager sig de förpliktelser stadgan ålägger medlemmarna och som enligt organisationens uppfattning kan och vill uppfylla dessa.

Förenta Nationernas stadga föreligger i original på engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska språken. Enligt stadgans art. 111 skola de fem texterna äga samma vitsord. Såsom bilaga till detta utlåtande återgivnas de engelska och franska texterna till stadgan jämte en inom utrikesdepartementet utarbetad svensk översättning därav.

Stadgan skall enligt sin art. 110 träda i kraft, när de fem stormakterna och majoriteten av övriga signatärmakter deponerat sina ratifikationsinstrument i Washington. Med tillämpning av denna bestämmelse trädde stadgan i kraft den 24 oktober 1945, vilket fastställts i ett av Förenta Staternas utrikesminister nämnda dag upprättat protokoll.

Ändamål och grundsatser. Ingressen samt kapitel I.

I såväl Nationernas förbunds akt som Förenta Nationernas stadga deklarerar de allmänna synpunkter som lett till upprättandet av vederbörande organisation och de grundsatser som anses böra vara vägledande för densamma. Skillnaden mellan de båda grundläggande dokumenten är emellertid i detta hänseende betydande. I akten för Nationernas förbund innehålls principförklaringen i en kort ingress, vari »de höga fördragslutande parterna» säga sig vilja främja samarbetet mellan nationerna samt trygga fred och säkerhet dem emellan och för den skull anse det vara av vikt att antaga vissa förpliktelser att icke gripa till krig, att underhålla öppna och på rätt och heder grundade internationella förbindelser samt att iakttaga den internationella rättens regler och ömsesidiga fördragsenliga skyldigheter. Dessa satser motsvaras i Förenta Nationernas stadga dels av en ingress, som motiverar organisationens upprättande, dels av kap. I, vars första artikel fastställer förbundets ändamål, medan den andra klargör dess grundsatser. Denna skillnad beror icke blott på att i stadgan vissa synpunkter bliva fastare

preciserade och mera fullständigt utvecklade utan är väsentligen en följd av att denna stadga i förhållande till förbundsakten innehåller sakliga tilllägg av icke ringa principiell betydelse.

Själva *ingressen* är härvid av mindre intresse. »Vi, de förenade nationernas folk» ha, säges det, »överenskommit att förena våra ansträngningar» för att förverkliga angivna syften. Detta uttryckssätt anknyter till den amerikanska författningens inledande ord och föreslogs av Förenta Staternas delegation i San Francisco. Enligt delegationens rapport till presidenten (Report to the President, June 26, 1945) ville man härigenom betona statsstyrelsens folkliga grundval och uttrycka de fördragsslutande staternas känsla för folkens välfärd. Beträffande de ändamål som föranlett sammanslutningen gives en jämförelsevis utförlig deklaration. Man har velat förhindra framtida krig, ånyo betyga tron på »de grundläggande mänskliga rättigheterna, på den enskilda människans värdighet och värde, på lika rättigheter för män och kvinnor samt för stora och små nationer», skapa förhållanden under vilka rättvisa och aktning för rättsliga förpliktelser kunna råda samt främja sociala framsteg och bättre levnadsvillkor; för att nå dessa mål säges det vara nödvändigt att visa ömsesidig tolerans, att upprätthålla fred och säkerhet och att alltså hindra användning av våld annat än i gemensamt intresse samt att genom internationella organisationer främja sociala och ekonomiska framsteg. Ingressen stadgar tydligen icke några bestämda förpliktelser för organisationens medlemmar; föreskrifter härom givas i andra delar av stadgan. Man torde emellertid ha utgått från att *ingressen* kan bli av betydelse vid stadgans tolkning såsom ett auktoritativt uttryck för de fördragsslutande staternas intentioner.

I första punkten i stadgans *art. 1* framhålles Förenta Nationernas centrala ändamål: att upprätthålla internationell fred och säkerhet. Sedd i belysning av bestämmelser i *art. 2*, som i det följande skola behandlas, innebär denna deklaration, att organisationen är principiellt inriktad på att förhindra *alla* krig; den kategori av vad man kallat tillåtna krig som enligt Nationernas förbunds akt förelåg existerar icke enligt det nya förbundets stadga. Det angivna ändamålet skall förverkligas genom två i stadgan förutsedda tillvägagångssätt. Dels har organisationen att »vidtaga verksamma kollektiva åtgärder för att förebygga och undanröja hot mot freden samt för att undertrycka angreppshandlingar eller andra fredsbrott», dels skall den »genom fredliga medel och i överensstämmelse med rättvisans och den internationella rättens principer tillrättalägga eller lösa internationella tvister eller saklagen, som kunna leda till fredsbrott». Den här gjorda distinktionen är av den största betydelse. Då det gäller att återställa freden eller att avvärja en omedelbar krigsfara, kan organisationen använda våld, och den kan härvid förfara på det sätt som synes lämpligast i det föreliggande fallet. »Rättvisans och den internationella rättens principer» utgöra i detta fall icke direktiv, organisationen är icke skyldig att i förväg undersöka, vilken part som har rätt eller vilka av parterna ställda anspråk som äro berättigade, ty det väsentliga är att enligt de speciella föreskrifter som givas i en annan del

av stadgan (kap. VII) säkra eller återställa det yttre lugnet. Men härav följer, att ett ingrepp av nu angiven art principiellt bör begränsas i överensstämmelse med det ändamål som avses. Detta ingrepp avses alltså icke skola innefatta eller föregripa en lösning av den tvistefråga, som ligger bakom krigshotet eller fredsbrottet, eller ett tillrättaläggande av den allmänna situation, ur vilken denna tvistefråga uppstått. (Jfr emellertid nedan s. 41.) I detta hänseende gäller det andra av de nyss angivna alternativen, varom närmare bestämmelser givas främst i kap. VI. Härvid skall organisationen i sina försök att genomföra en ur fredens och säkerhetens synpunkt tillfredsställande ordning ledas av rättvisans och den internationella rättens principer. Vad som menas med »rättvisa» är icke närmare bestämt, men i viss mån klarlägges innebörden av detta begrepp genom andra bestämmelser i stadgan, särskilt fortsättningen av art. 1 samt angivandet av organisationens principer i art. 2.

Jämte det primära syftet att bevara freden uppställas i art. 1 andra riktlinjer för organisationens verksamhet, varvid icke blott i mera egentlig mening internationella frågor beaktas. Förenta Nationerna skall över huvud verka för utvecklandet av vänskapliga förbindelser mellan staterna, varvid man skall bygga på »aktning för principen om folkens lika rättigheter och självbestämningsrätt». Vidare skall organisationen arbeta för »internationell samverkan vid lösande av internationella problem av ekonomisk, social, kulturell eller humanitär art samt vid befordrande och främjande av aktningen för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla utan åtskillnad med avseende på ras, kön, språk eller religion». I San Francisco föreslogs av flera delegationer, att dessa bestämmelser skulle erhålla en mera precis och detaljerad utformning, men man fann det lämpligast att stanna vid en allmän antydning om de synpunkter som böra vara vägledande för organisationen; i Dumbarton Oaks-förslaget voro motsvarande stadganden än mera summariska. Vad beträffar innebörden av begreppet »grundläggande friheter», uttalades av Förenta Staternas delegation, att häri måste anses ingå yttrandefrihet och att denna på det internationella området innefattade frihet att utväxla meddelanden och upplysningar. Slutligen stadgas i art. 1, att Förenta Nationerna avses skola utgöra »en medelpunkt för samordnande av nationernas verksamhet för dessa gemensamma syften».

Enligt art. 2 skall organisationen och dess medlemmar vid fullföljandet av de angivna ändamålen handla i överensstämmelse med vissa i sju punkter fastställda grundsatser. Till stor del äro dessa omedelbara konsekvenser av förbundets ändamål, men på andra punkter innehåller principdeklarationen nya moment av betydelse.

Enligt första punkten i art. 2 är organisationen grundad på principen om »samtliga medlemmars suveräna likställdhet». Denna sats har förklarats innebära, att de till organisationen anslutna staterna äro legalt likställda och att de åtnjuta fulla suveränitetsrättigheter; den har jämväl ansetts uttrycka en sådan respekt för staternas integritet och oberoende som klarare fastställes i fjärde punkten av samma artikel. Tydligt synes emellertid vara, att satsen

icke kan tillerkännas någon större konkret betydelse. Förenta Nationernas stadga ger i det följande bestämmelser, som innebära inskränkningar i den här fastställda grundsatsen. Staterna inom organisationen erhålla icke samma befogenheter; de stater som äro ständiga medlemmar av säkerhetsrådet få i skilda hänseenden en särställning, bl. a. därigenom att den vetorätt gentemot rådsbeslut, som inom Nationernas förbund tillkom alla rådets medlemmar, enligt Förenta Nationernas stadga bibehålles endast för de ständiga rådsmedlemmarna i särskilda fall. Under alla förhållanden måste innehållet i denna första punkt av principdeklarationen betecknas som synnerligen vagt — en naturlig konsekvens av försöket att förena en hävdvunnen terminologi med de nya förpliktelser som krävas inom en på fredens upprätthållande inriktad organisation.

Andra punkten understryker blott det i och för sig självklara förhållandet, att organisationens medlemmar ärligt måste uppfylla sina förpliktelser enligt stadgan och att detta är förutsättningen för att samtliga medlemmar skola få åtnjuta de rättigheter och förmåner som medlemskapet avses medföra. Härigenom har man velat betona den solidaritet medlemmarna emellan utan vilken organisationen icke kan fylla sitt ändamål. Staterna kunna icke draga nytta av organisationen, annat än om de alla handla i överensstämmelse med dess grundsatser.

Enligt tredje punkten skola medlemmarna »lösa sina internationella tvister med fredliga medel på sådant sätt, att internationell fred och säkerhet samt rättvisan icke sättas i fara». Skilda tolkningar av denna bestämmelse ha hävdats. Den norska propositionen om inträde i Förenta Nationerna betonar stadgandets positiva formulering och drager av denna slutsatsen, att staterna äro förpliktade icke blott att avstå från andra än fredliga medel utan också att i varje tvist söka nå en verklig lösning. Enligt Förenta Staternas delegation i San Francisco skulle man däremot ha utgått från att bestämmelsen icke förpliktat staterna att komma till en uppgörelse i fråga om alla sina internationella tvister. »Vissa tvister, som icke äventyra den internationella freden och säkerheten, kunna förbliva vilande, ehuru möjligheter givas att när som helst bringa dem inför organisationen. Det väsentliga i bestämmelsen är, att fredliga medel äro de enda, genom vilka internationella tvister skola lösas och vidare, att lösningen själv icke skall vara sådan, att den medför fara för internationell fred och säkerhet eller rättvisan.» Denna restriktiva tolkning synes vara den mera rimliga; stadgan kan icke gärna ålägga alla stater att åstadkomma en lösning av alla internationella tvistefrågor.

Enligt fjärde punkten skola medlemmarna »i sina internationella förbindelser avhålla sig från hot om eller bruk av våld, vare sig riktat mot någon annan stats territoriella integritet eller politiska oberoende, eller på annat sätt oförenligt med Förenta Nationernas ändamål». Här klargöres ytterligare — utöver vad som redan sagts i tredje punkten — att organisationens medlemmar icke få använda våld eller hot om våld, annat än i den mån stadgan berättigar härtill, d. v. s. då organisationen själv inskrider enligt kap. VII, vid självförsvar enligt art. 51, vid aktioner enligt regionala

avtal i vissa fall enligt art. 53 samt enligt stadgans övergångsbestämmelser. I San Francisco kompletterades Dumbarton Oaks-förslaget med den speciella föreskriften, att våld eller hot om våld icke får riktas mot en stats territoriella integritet eller politiska oberoende; denna bestämmelse, vars införande urgerades särskilt av en rad småstater, synes emellertid i realiteten icke innebära något nytt, eftersom det allmänna förbudet mot våldsanvändning och hot härom måste anses inkludera jämväl detta särskilda fall. Av vikt är likväl förhållandet, att på detta sätt respekten för staternas självständighet och existens bestämt inskräpes. I den officiella brittiska kommentaren till stadgan uttalas, att Förenta Nationerna icke härigenom ger någon garanti för staternas integritet och oberoende; härmed torde man ha velat fästa uppmärksamheten på att någon motsvarighet till art. 10 i Nationernas förbunds akt icke finnes i stadgan för Förenta Nationerna. Att en stat skulle i enlighet med organisationens stadga kunna tvingas att uppgiva integritet eller oberoende, är uppenbarligen uteslutet.

Genom bestämmelsen förbjudas icke alla tvångsåtgärder, t. ex. påtryckning av ekonomisk art, som icke kunna anses innebära hot om tillgripande av våld. Det är emellertid att märka, att användningen av dylika tvångsåtgärder begränsas genom stadgandet i tredje punkten, enligt vilket tvister måste lösas med fredliga medel och på sådant sätt, att internationell fred och säkerhet samt rättvisan ej äventyras.

I femte punkten deklareraras grundsatser, som måste anses vara konsekvenser av organisationens allmänna karaktär. Medlemmarna förklaras vara skyldiga att »lämna Förenta Nationerna allt bistånd i varje åtgärd, som organisationen företager i överensstämmelse med denna stadga...». De anslutna staterna måste alltså dels fullgöra de biståndsplikter som stadgan direkt ålägger dem, dels i allmänhet medverka till att organisationen blir i stånd att handla i överensstämmelse med stadgan. Ett korollarium till denna positiva sats är regeln, att medlemmarna skola »avhålla sig från att lämna bistånd åt någon stat mot vilken Förenta Nationerna vidtager förebyggande åtgärder eller tvångsåtgärder».

Enligt sjätte punkten skall organisationen sörja för att stater, som ej äro medlemmar, handla i överensstämmelse med de angivna grundsatserna, »i den mån detta kräves för upprätthållande av internationell fred och säkerhet». När det gäller att säkerställa det centrala syftet, fredens och säkerhetens upprätthållande, skall alltså organisationen förmå utanför densamma stående stater att handla, som om de vore anslutna (jfr de liknande reglerna i Nationernas förbunds akt); sålunda skall exempelvis säkerhetsrådets befogenheter att ingripa enligt kap. VII gälla även gentemot utanför organisationen stående stater. Denna bestämmelse har ansetts nödvändig, för att förbundet skall kunna förverkliga sina mål; man har utgått från tanken på »den odelbara freden» och sålunda stadgat ett slags förbud mot krig även utanför organisationens gränser. Uppenbart är också, att våldsamma konflikter mellan stater, vare sig de tillhöra Förenta Nationerna eller ej, kunna innebära stora risker för freden inom organisationen och att ett förhindrande av

sådana konflikter, även om man bortser från denna synpunkt, står i överensstämmelse med organisationens syften. I den norska propositionen uttalas, att genom denna bestämmelse organisationen i realiteten blir en allians riktad mot alla utanförstående stater, och det påpekas, att principen medför allvarliga faror i en situation, då dylika stater äro tillräckligt starka för att trotsa organisationens makt. Ett sådant läge kan emellertid, såvitt nu kan bedömas, knappast tänkas inträffa, med mindre en eller flera stormakter med medlemskap i säkerhetsrådet lämna Förenta Nationerna, och i sådant fall kan, såsom i det följande närmare skall utvecklas, organisationen enligt sina egna regler icke längre fungera, i varje fall icke i nu berörda hänseenden.

Enligt sjunde punkten innehålla stadgans bestämmelser icke något som berättigar Förenta Nationerna »att ingripa i frågor, som väsentligen falla inom vederbörande stats egen behörighet», ej heller kräves, »att medlemmarna hänskjuta sådana frågor till lösning enligt denna stadga». Denna grundsats utgör dock icke hinder »för vidtagande av tvångsåtgärder jämlikt kapitel VII».

Med detta stadgande, vars motsvarighet fanns i åttonde stycket av art. 15 i Nationernas förbunds akt, ehuru det där hänförde sig blott till rådets förlikningsverksamhet enligt samma artikel, begränsas på ett betydelsefullt sätt den nya organisationens verksamhetsområde. Då en fråga är av angiven intern art, kan den icke göras till föremål för ingripande genom något av organisationens organ. Generalförsamlingen kan alltså i dylika fall icke jämlikt art. 10 framlägga förslag eller — eftersom förslagsrätten tänkes vara lika vidsträckt som rätten att debattera — upptaga saken till överläggning; detsamma gäller exempelvis det ekonomiska och sociala rådet. Säkerhetsrådet får icke heller i frågor av denna art föreslå lösningar eller över huvud giva rekommendationer av något slag. Att rådet däremot kan skrida till tvångsåtgärder enligt kap. VII, är en naturlig följd av organisationens allmänna inriktning på fredens upprätthållande. Den i artikeln tredje och fjärde punkter fastslagna principen, att medlemmarna av organisationen måste lösa sina tvister med fredliga medel, begränsas icke genom stadgandet i punkt 7 och, i den mån denna princip icke efterleves, har säkerhetsrådet ovillkorlig rätt att begagna de maktmedel som ställas till dess förfogande.

Vad menas med »frågor, som väsentligen falla inom vederbörande stats egen behörighet» (»domestic questions» eller inre frågor)? Innebörden av här ifrågavarande traditionella begrepp har varit omstridd, och någon klar bestämning av detsamma kan icke givas. I den omnämnda amerikanska rapporten till presidenten säges: »Det är mycket möjligt, att en internationell tvist kan uppstå beträffande sådana frågor som tullar och immigration eller liknande spörsmål, men i den mån en sådan tvist gäller frågor, vilka väsentligen falla inom vederbörande stats egen bestämmanderätt, kan någon lösning genom en internationell procedur icke krävas.» I det engelska parlamentet hävdades en liknande uppfattning under debatterna den 22 augusti 1945 (Lord Cecil of Chelwood); vid samma tillfälle gjorde emellertid brittiske

premiärministern gällande, att exempelvis en statligt organiserad jedeför-följelse på grund av dess långtgående konsekvenser icke borde kunna be-traktas som en inre angelägenhet utan kunna leda till ingripande från För-enta Nationernas sida. Sannolikt är att i anslutning till denna tankegång vederbörande frågors reella internationella betydelse kommer att påverka uppfattningen om gränserna för organisationens rätt att intervensera.

Medlemskap. Kapitel II.

Enligt akten för Nationernas förbund gjordes en skillnad mellan ursprung-liga och senare tillkomna medlemmar av förbundet. De förra voro dels de stater som bildat förbundet, dels sådana förut neutrala stater som inom viss tid anmälde sitt inträde. Andra stater, i främsta rummet de i det första världs-kriget besegrade staterna, kunde, därest de uppfyllde vissa angivna villkor, upptagas i förbundet genom beslut av förbunds församlingen med två tredje-delars majoritet. En motsvarande distinktion mellan ursprungliga och senare upptagna medlemmar göres i Förenta Nationernas stadga (*art. 3*), men den har här utformats på annat sätt. Ursprungliga medlemmar äro dels de stater som deltagit i San Francisco-konferensen, dels de stater som under-tecknat de förenade nationernas deklaration av den 1 januari 1942, självfal-let under förutsättning av vederbörlig ratifikation enligt stadgans *art. 110*. Det andra av de båda alternativen gäller väsentligen Polen, som deltagit i deklarationen av år 1942 men icke var representerat i San Francisco. De neutrala staterna, som icke voro inbjudna till San Francisco-konferensen, kunna sålunda icke bliva ursprungliga medlemmar av organisationen. Med-lemskap kan emellertid enligt *art. 4*, mom. 1, sedermera erhållas av »alla andra fredsälskande stater, vilka åtaga sig de förpliktelser som denna stad-ga ålägger och enligt organisationens uppfattning kunna och vilja uppfylla dessa förpliktelser». Vilka stater som skola anses vara »fredsälskande», be-stämmas givetvis av organisationen. Den kommission som vid San Francisco-konferensen behandlade hithörande frågor förklarade emellertid enhälligt, att stater, vilkas regimer upprättats med militärt stöd av de förenade natio-nernas motståndare under kriget (såsom Spanien), icke skulle kunna upp-tagas i organisationen, så länge dessa regimer stannade vid makten. Av större vikt äro de i samma artikels andra punkt införda reglerna om sättet för upptagande av nya medlemmar. En stat blir medlem av organisationen ge-nom ett beslut av generalförsamlingen, dock att detta beslut kan fattas endast efter tillstyrkan av säkerhetsrådet. Generalförsamlingens beslut kräver i detta fall enligt *art. 18* två tredjedelars majoritet. För tillstyrkan av säkerhets-rådet gälla de allmänna reglerna (*art. 27*), att sju medlemmar, däribland samtliga ständiga medlemmar, äro ense; var och en av de fem stormakterna i rådet kan alltså inlägga veto mot upptagandet av en ny medlem i organisa-tionen.

Enligt *art. 5* kan generalförsamlingen efter tillstyrkan av säkerhetsrådet (enligt nyss berörda ordning för beslut) avstänga en medlem från medlemskapet åtföljande rättigheter, då förebyggande åtgärder eller tvångsåtgärder av säkerhetsrådet vidtagits mot ifrågavarande medlem. En stat kan alltså jämlikt denna föreskrift förbli medlem av organisationen men gå förlustig sin rätt att medverka vid beslut och sina rättigheter i övrigt. En dylik suspension kan upphävas av säkerhetsrådet ensamt genom i förut nämnd ordning fattat beslut; denna föreskrift förklaras av önskan att möjliggöra ett snabbt beslut om återinsättande av en stat i dess rättigheter, t. ex. om en ny regering, som är villig att följa organisationens grundsatser, efterträtt en treds-kande regering. — Några bestämmelser motsvarande de nu berörda funnos icke i Nationernas förbunds akt. Enligt denna kunde en medlem, som brutit mot sina förpliktelser enligt förbundsakten, uteslutas genom ett av rådet fattat beslut.

Art. 6 i Förenta Nationernas stadga bestämmer om uteslutning av medlem. Sådan kan ske genom beslut av generalförsamlingen efter tillstyrkan av säkerhetsrådet (enligt förut berörda ordning för beslut), därest medlemmen »framhärdat i att kränka denna stadgas grundsatser». Vid San Francisco-konferensen motsatte man sig på flera håll denna bestämmelse, under beto-nande av att suspension enligt *art. 5* vore en mera effektiv form för reaktion mot en fördragsbrytande medlem; majoriteten ansåg dock, att en medlems-stat, som systematiskt bröte mot sina förpliktelser, borde kunna helt uteslutas.

Enligt Nationernas förbunds akt kunde en medlem två år efter verkställd uppsägning utträda ur förbundet; den medlem, som icke antog beslutade ändringar i akten, upphörde därigenom att tillhöra förbundet.

Någon rätt att utträda ur organisationen stipuleras däremot icke i Förenta Nationernas stadga. Olika meningar gjordes i detta hänseende gällande på San Francisco-konferensen. Emellertid antog konferensen en resolution i frå-gan, som kan betraktas som en auktoritativ tolkning av det enligt stadgan föreliggande rättsläget. Resolutionen framhåller, att medlemmarnas plikt är att stanna inom organisationen för att verka för dess syften, men förklarar tillika, att en medlem icke bör mot sin vilja tvingas att kvarstå. För vissa fall förutses ett utträde såsom naturligt. »Framför allt är det givet», heter det i resolutionen, »att utträden skulle bli undvikliga eller organisationen komma att upplösas, därest organisationen, svikande mänsklighetens för-hoppningar, skulle visa sig ur stånd att upprätthålla freden eller kunde göra detta endast på rättens och rättvisans bekostnad. Ej heller skulle en medlem vara förpliktad att kvarstå i organisationen, om hans rättigheter och skyldig-heter ändrades genom en ändring i organisationens stadga, som han icke biträtt och som han finner sig ur stånd att antaga, eller om en stadgeändring, som på vederbörligt sätt antagits av erforderlig majoritet i generalförsam-lingen eller vid en allmän konferens, icke uppnår den ratifikation som krä-ves för att giva ändringen laga kraft.» Den sista punkten torde särskilt taga sikte på den föreskrift i *art. 109* enligt vilken en med två tredjedelars majori-tet av medlemmarna antagen stadgeändring icke träder i kraft, med mindre

den ratificerats av alla ständiga medlemmar i säkerhetsrådet — en föreskrift som alltså åt varje ständig rådsmedlem ger vetorätt mot ändringar i organisationens stadgar.

Organ. Kapitel III.

Ur formellt organisatorisk synpunkt företer Förenta Nationerna stora likheter med Nationernas förbund. Enligt förbundsakten utövades Nationernas förbunds verksamhet genom en församling, bestående av representanter för alla medlemsstater, ett råd med dels självskrivna och permanenta, dels av församlingen periodiskt valda medlemmar och ett ständigt sekretariat; här-till kom senare den fasta mellanfolkliga domstolen, vars upprättande förut-sågs i förbundsakten men som i viktiga hänseenden hade en i förhållande till förbundet fristående organisation. Enligt Förenta Nationernas stadga (*art. 7*) äro organisationens huvudorgan en generalförsamling, ett säkerhetsråd, ett ekonomiskt och socialt råd, ett förvaltarskapsråd, en internationell domstol samt ett sekretariat. De organ som måste betraktas som de mest centrala, generalförsamlingen och säkerhetsrådet, äro uppbyggda enligt i huvudsak samma grundsatser som motsvarande organ inom Nationernas förbund.

Beträffande församlingens och rådets inbördes förhållande äro emellertid skiljaktigheterna mellan Nationernas förbund och Förenta Nationerna betydande. Huvudregeln i förbundsakten var, att församlingen och rådet ägde samma kompetensområden och kunde upptaga samma frågor till behandling. Bestämmelserna om de båda organens allmänna befogenheter voro lika-lydande; båda förklarades behöriga »att till behandling upptaga varje fråga, som faller inom förbundets verksamhetsområde eller som berör världsfreden». Denna grundsats modifierades i vissa hänseenden genom förbunds-aktens specialbestämmelser, och man kunde därför skilja mellan fall, då båda organen voro behöriga (konkurrerande kompetens), fall, då samverkan dem emellan förutsattes (gemensam kompetens), och fall, då församlingen, respektive rådet i princip ägde exklusiv behörighet. Förenta Nationernas stadga utgår däremot, generellt och något förenklat uttryckt, från att säkerhetsrådet har att handla, när det gäller upprätthållande av fred och säkerhet samt biläggande av mellanfolkliga tvister, medan generalförsamlingen, vad dessa viktiga områden beträffar, är ett huvudsakligen deliberativt organ. Säkerhetsrådet träder över huvud starkare i förgrunden inom Förenta Nationerna än rådet inom Nationernas förbund. Det är emellertid att märka, att San Francisco-konferensen på flera punkter stärkte generalförsamlingens ställning utöver vad som föreslagits i Dumbarton Oaks, ett förhållande som är ägnat att väcka tillfredsställelse särskilt bland de mindre staterna.

Kap. III innehåller ytterligare två bestämmelser om organisationens uppbyggnad. Enligt art. 7, mom. 2, kunna nya organ upprättas, då så befinnes nödvändigt. Principbeslut härom torde jämlikt art. 18, 1 den mån nya utgifter icke uppstå för förbundet, kunna fattas av generalförsamlingen med enkel majoritet; därest en ändring i budgeten fordras, kräves två tredjedelars majo-

ritet. I *art. 8* stadgas, att Förenta Nationerna icke skall fastställa några begränsningar i fråga om mäns och kvinnors befogenhet att på likställighetens grund medverka inom organisationen och dess särskilda institutioner. Därmed bindes icke medlemsstaternas handlingsfrihet, men organisationen som sådan utgår från principen om lika rättigheter för män och kvinnor.

Generalförsamlingen. Kapitel IV.

Till generalförsamlingen höra samtliga medlemmar av Förenta Nationerna; varje medlem kan ha högst fem ombud i församlingen (mot tre i Nationernas förbunds församling) men har vid beslut en röst (*art. 9* och *art. 18*). Medan i Nationernas förbunds församling i regel enhällighet kräves för beslut utom i procedurfrågor och vid val, kunna i generalförsamlingen i regel beslut fattas med enkel majoritet, alltså av flertalet närvarande och röstande medlemmar (*art. 18*). I »viktiga frågor» fordras dock enligt *art. 18* två tredjedelars majoritet. Till denna kategori höra en rad uppräknade frågor, av vilka flera i det föregående berörts: förslag rörande upprätthållandet av internationell fred och säkerhet, val av icke ständiga medlemmar i säkerhetsrådet, val av medlemmar i det ekonomiska och sociala rådet, val av vissa medlemmar i förvaltarskapsrådet (*art. 86*, mom. 1 c), upptagande av nya medlemmar i organisationen, suspenderande av medlemskapet åtföljande rättigheter och privilegier, uteslutning av medlemmar, frågor rörande förvaltarskapsystemets tillämpning samt budgetfrågor. Genom beslut med enkel majoritet kan generalförsamlingen fastställa, att andra kategorier av frågor än de nu nämnda skola avgöras med två tredjedelars majoritet.

Enligt en speciell bestämmelse (*art. 19*) får medlem, som ej fullgjort sina finansiella åligganden till organisationen, ej utöva rösträtt i generalförsamlingen, om de oguldna beloppen sammanlagt uppgå till värdet av medlemmens fastställda bidrag till organisationen under de två sistförflutna hela åren, dock att generalförsamlingen kan medgiva en sådan medlem att rösta, därest uraktlåtenheten att betala föranletts av omständigheter över vilka vederbörande stat ej kunnat råda.

Enligt bestämmelserna om förfarandet (*artiklarna 20—22*) skall generalförsamlingen regelbundet sammanträda varje år. Extra möten kunna därjämte hållas, då omständigheterna så kräva; dylika möten skola sammankallas av generalsekreteraren på hemställan av säkerhetsrådet eller flertalet av Förenta Nationernas medlemmar. Generalförsamlingen antager själv sin arbetsordning och väljer president för varje möte; man utgick vid San Francisco-konferensen från att generalförsamlingens möten, utom i exceptionella fall, skulle vara offentliga. Församlingen kan tillsätta sådana biträdande organ som den anser nödvändiga för fullgörande av sina uppgifter.

Beträffande generalförsamlingens funktioner och befogenheter märkas i främsta rummet de bestämmelser enligt vilka församlingen har att behandla frågor rörande internationell fred och säkerhet och som sålunda på skilda

punkter avgränsa församlingens kompetens gentemot säkerhetsrådets. I huvudsak är, såsom redan framhållits, generalförsamlingens verksamhet på detta område av deliberativ karaktär, medan handlandet, och särskilt avgörandet i fråga om vidtagande av tvångsåtgärder, ankommer på säkerhetsrådet.

Den första och mest centrala bestämmelsen rörande generalförsamlingens kompetens är *art. 10*: generalförsamlingen är behörig att dryfta varje fråga eller angelägenhet, som faller inom stadgans ram eller hänför sig till befogenheter och uppgifter tillkommande något organ som avses i stadgan samt att, med visst undantag, framlägga förslag i dylika frågor och angelägenheter antingen för Förenta Nationernas medlemmar eller för säkerhetsrådet eller för både medlemmarna och säkerhetsrådet. Denna regel giver i princip generalförsamlingen de vidast tänkbara rättigheter att debattera och genom förslag uttala sin mening i frågor inom organisationens hela verksamhetsområde. Särskilt ett viktigt undantag från den allmänna grundsatsen finnes dock. Enligt *art. 12, mom. 1*, får generalförsamlingen, under det att säkerhetsrådet fullgör sina stadgeenliga uppgifter i fråga om viss tvist eller visst förhållande (sakläge), icke framlägga något förslag rörande denna tvist eller detta förhållande annat än på säkerhetsrådets egen hemställan. Detta innebär, för att nämna det mest väsentliga fallet, att generalförsamlingen är hindrad att framställa förslag beträffande en tvist, som är föremål för säkerhetsrådets handläggning. Härigenom har man velat undvika en konkurrens mellan de båda organen i konkreta frågor, då en dylik konkurrens — såsom erfarenheterna från Nationernas förbund givit vid handen — skulle kunna leda till komplikationer och svårigheter. Generalförsamlingen är visserligen icke hindrad att överlägga om vederbörande fråga, men den kan icke genom att framlägga ett förslag uttala sin mening i densamma. Detta förbud faller bort, därest säkerhetsrådet självt begär ett förslag från generalförsamlingens sida och sålunda till församlingens förmån frivilligt avstår från sin monopolrätt. Till nu nämnda undantag från principen i *art. 10* ansluter sig ett annat (*art. 11, mom. 2*), som skall beröras i det följande.

I *art. 11* givas i anslutning till det allmänna stadgandet i *art. 10* ytterligare bestämmelser rörande generalförsamlingens kompetens. Församlingen äger taga ställning till de allmänna grundsatserna för internationellt samarbete vid upprätthållandet av internationell fred och säkerhet, däribland principerna för genomförande av nedrustning och reglering av rustningarna, samt att beträffande dessa grundsatser framlägga förslag till medlemmarna eller till säkerhetsrådet eller till bådadera. Här antydes alltså möjligheten av en internationell begränsning av rustningarna på Förenta Nationernas initiativ. Till denna bestämmelse anknyter ett stadgande i *art. 26*, som uppdrager åt säkerhetsrådet att utarbета planer i rustningsfrågan. Ifrågavarande regler äro mindre positivt formulerade än motsvarande föreskrifter i Nationernas förbunds akt; i denna förklarades en begränsning av rustningarna nödvändig, och rådet ålades att taga initiativ härtill.

Enligt samma artikel (*mom. 2*) äger generalförsamlingen dryfta varje fråga

rörande upprätthållandet av internationell fred och säkerhet, som hänskjutits till densamma av en medlemsstat, av säkerhetsrådet eller av stat, som ej är medlem (jfr art. 35, mom. 2); även här stadgas uttryckligen rätt för församlingen att med det i art. 12 angivna undantaget framlägga förslag för berörda stat eller stater, för säkerhetsrådet eller både för vederbörande stat eller stater och säkerhetsrådet. Dock är generalförsamlingen skyldig att, före eller efter frågans dryftande, till säkerhetsrådet hänskjuta alla frågor, vilka kräva »handling» från organisationens sida. Därmed stadgas ännu ett undantag från grundsatsen om generalförsamlingens generella förslagsrätt; undantaget, som tydligen avser vidtagande av tvångsåtgärder enligt kap. VII, är en konsekvens av säkerhetsrådets i nämnda kapitel stadgade exklusiva befogenhet på detta område. I viss mån är stadgandet oklart; då det talas om frågor, »vilka påkalla handling», uppstår spörsmålet, huru ett konstaterande av denna nödvändighet skall komma till stånd. Denna svårighet löses emellertid genom en följande bestämmelse (mom. 3), enligt vilken generalförsamlingen äger fästa rådets uppmärksamhet på förhållanden, som äro ägnade att sätta internationell fred och säkerhet i fara. Nu berörda bestämmelser, jämte det förut refererade stadgandet i art. 12, torde giva vid handen, att generalförsamlingen, därest en aktion enligt kap. VII bör ifrågakomma, antingen får fästa rådets uppmärksamhet på saken, eller också, om frågan redan upptagits av rådet, måste underlåta att på något sätt taga ståndpunkt. Strängt taget synes alltså den diskuterade undantagsbestämmelsen i slutet av art. 11, mom. 2, vara överflödig. — I art. 11 betonas slutligen (mom. 4) det självfallna förhållandet, att vad som i denna artikel sägs om generalförsamlingens befogenheter ej inskränker den allmänna räckvidden av art. 10.

Som ett utförande i detalj av principen i art. 10 ter sig även *art. 14*. Enligt denna artikel är generalförsamlingen — såsom alltid med iakttagande av bestämmelserna i art. 12 — behörig att föreslå åtgärder för fredlig reglering av varje sakläge, oavsett dess ursprung, som den anser kunna skada den allmänna välfärden eller de vänskapliga förbindelserna nationerna emellan, däri inbegripet förhållanden, som uppkommit till följd av kränkning av de bestämmelser i stadgan som angiva Förenta Nationernas ändamål och grundsatser. Församlingens förslagsrätt omfattar alla mellanfolkliga förhållanden, som kunna vara farliga för den allmänna välfärden eller nationernas förbindelser, oberoende av om de sammanhånga med bestående fördrag eller icke.

Till de berörda bestämmelserna om generalförsamlingens kompetens i frågor rörande fred och säkerhet sluta sig andra, som giva församlingen rätt att kontinuerligt behandla och uttala sig om säkerhetsrådets verksamhet på samma område. Enligt *art. 12, mom. 2*, skall generalsekreteraren med säkerhetsrådets samtycke vid varje sammanträde lämna generalförsamlingen meddelande om de ärenden rörande upprätthållande av fred och säkerhet som äro föremål för säkerhetsrådets behandling samt likaledes till församlingen eller, därest denna ej är samlad, till organisationens medlemmar omedelbart lämna uppgift om de ärenden av denna art som av säkerhetsrådet slutbe-

handlats. Vidare skall församlingen enligt *art. 15, mom. 1*, taga del av årliga och särskilda rapporter från säkerhetsrådet; dessa rapporter skola innefatta redogörelse för de åtgärder som säkerhetsrådet beslutit eller vidtagit för att bevara internationell fred och säkerhet. Av de allmänna reglerna om generalförsamlingens kompetens framgår, att församlingen äger rätt att överlägga och framlägga förslag i anslutning till säkerhetsrådets rapporter med det beaktansvärda undantaget, att den icke får avgiva förslag i en fråga, som är under behandling i säkerhetsrådet. I San Francisco föreslogs införandet av en speciell bestämmelse om att generalförsamlingen, när den tager del av rapporterna, skulle kunna uttala sitt gillande, respektive ogillande av säkerhetsrådets verksamhet samt till rådet rikta särskilda rekommendationer. Häremot anfördes bl. a., att säkerhetsrådet, om en sådan föreskrift antoges, skulle framstå som ett generalförsamlingen underordnat organ. Det har emellertid allmänt framhållits, att generalförsamlingen själfvallet är oförhindrad att utnyttja sina allmänna befogenheter på det särskilda sätt, varom i förslagen var tal.

En sammanfattning av bestämmelserna om generalförsamlingens befogenheter i frågor rörande fred och säkerhet ger följande resultat:

1) I princip är församlingen behörig att behandla alla dylika frågor, som falla inom stadgans ram, och att i desamma avgiva förslag (*art. 10*).

2) Genom särskilda bestämmelser understrykes församlingens rätt att taga ställning

a) till de allmänna principerna för internationellt samarbete inklusive frågan om rustningsreglering och nedrustning (*art. 11, mom. 1*),

b) till särskilda frågor om upprätthållande av fred och säkerhet (*art. 11, mom. 2*),

c) till förhållanden, som kunna skada den allmänna välfärden eller de vänskapliga förbindelserna nationerna emellan (*art. 14*).

3) Säkerhetsrådet är skyldigt att avgiva rapporter över sin verksamhet till generalförsamlingen, och denna har rätt att taga ställning till rapporterna och i dessa behandlade frågor (*art. 12, mom. 2*; *art. 15, mom. 1*).

4) Ett undantag från dessa allmänna regler utgör bestämmelsen, att generalförsamlingen icke, om ej säkerhetsrådet det begär, får framställa förslag beträffande bestämda tvister eller saklägen, som äro under behandling i säkerhetsrådet (*art. 12, mom. 1*). Ett annat undantag ligger däri, att generalförsamlingen icke kan besluta en »handling», en tvångsåtgärd, från organisationens sida utan endast äger att fästa rådets uppmärksamhet på förhållanden, som synas farliga för internationell fred och säkerhet (*art. 11, mom. 3*).

Vissa bestämmelser i stadgan framhäva generalförsamlingens funktioner i fråga om överläggning och framställande av förslag på andra områden än det nu berörda. Enligt *art. 13* skall generalförsamlingen taga initiativ till utredningar och framlägga förslag i syfte dels att befordra internationellt samarbete på det politiska området och främja den internationella rättens fortgående utveckling och dess kodifiering, dels att befordra internationellt sam-

arbete i fråga om ekonomiska, sociala och kulturella frågor, undervisning och hälsovård samt bidra till att förverkliga mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla utan åtskillnad med avseende på ras, kön, språk eller religion. Generalförsamlingens befogenhet att upptaga dylika frågor framgår redan av art. 10, men här inskräpes alltså församlingens plikt att taga initiativ för att förverkliga organisationens ändamål i dessa hänseenden. Vidare erinras i kap. IV om de ytterligare befogenheter, som generalförsamlingen äger i avseende på organisationens sociala och ekonomiska verksamhet samt förvaltarskapssystemet (art. 13, mom. 2; art. 16); bl. a. skall generalförsamlingen välja medlemmar i det ekonomiska och sociala rådet och vissa medlemmar av förvaltarskapsrådet samt gentemot båda dessa råd utöva kontrollerande funktioner (jfr kapitlen IX, X, XII och XIII). Generalförsamlingen skall över huvud taga del av rapporter från alla Förenta Nationernas organ (art. 15, mom. 2). Åtskilliga av generalförsamlingens funktioner — t. ex. vid inval, suspenderande och uteslutning av medlem, vid val av icke ständiga medlemmar i säkerhetsrådet — ha redan berörts; andra funktioner — t. ex. vid ändringar i organisationens stadga — komma i det följande att behandlas. I detta sammanhang må ytterligare nämnas, att generalförsamlingen skall granska och fastställa organisationens budget och bestämma den proportion i vilken medlemmarna skola bidra till kostnaderna för organisationen (art. 17, momenten 1 och 2). Generalförsamlingen skall också ha överinseendet över vissa i anslutning till organisationen verk samma fackorgans finanser (art. 17, mom 3; jfr art. 57).

Under debatterna kring den nya internationella organisationen har ofta hävdats, att generalförsamlingen, som innesluter alla medlemsstater, borde ha mera vidsträckt kompetens, särskilt i fråga om upprätthållandet av internationell fred och säkerhet. I San Francisco framställdes i anslutning till denna tankegång förslag om att generalförsamlingen skulle få samma befogenheter som säkerhetsrådet på detta område eller att säkerhetsrådet skulle underkastas en mera permanent och ingående kontroll från generalförsamlingens sida. Häremot anfördes behovet av att koncentrera makten att avvärja våldsamma konflikter hos rådet, som genom sin fåtalighet, sin permanens och sitt starka stormaktsinslag ansågs kapabelt att handla snabbt och effektivt. Från skilda håll har understrukits, att generalförsamlingen, trots säkerhetsrådets primära roll vid fredens och säkerhetens upprätthållande, har en utomordentligt stark ställning inom organisationen. Särskilt betonas, att församlingen genom sin sammansättning och sina — åtminstone i huvudsak offentliga — överläggningar bör kunna tjänstgöra som organ för eller skapare av en världsoption och därigenom få ett avgörande inflytande på organisationens verksamhet. I den förut omnämnda amerikanska rapporten till presidenten uttalas, att generalförsamlingen intager en central position inom organisationen. »Ehuru den icke kan inkräkta på de funktioner som i säkerhetsfrågor uttryckligen anförtrotts åt säkerhetsrådet kommer den icke desto mindre att utöva stor auktoritet och stort inflytande inom alla organisationens verksamhetsgrenar och att påverka utvecklingen av rikt-

linjerna för hela organisationens politik.» Det påpekas vidare, att säkerhetsrådets funktioner äro väsentligen politiska och innefatta rätt att, då så fordras, genomföra tvångsåtgärder, medan generalförsamlingen skall bemöda sig om konstruktiva lösningar av internationella problem, som beröra alla områden av mänskliga förbindelser. »Generalförsamlingen kan därför antagas komma att av alla folk betraktas som det forum genom vilket deras intressen effektivt kunna klarläggas och befrämjas.» Den officiella engelska kommentaren, i vilken den holländska propositionen om anslutning till Förenta Nationerna instämmer, betonar, att generalförsamlingen har en dominerande ställning i allt utom i frågor rörande säkerhetens bevarande; församlingen kommer, om den klokt utnyttjar sina befogenheter, »att bli ett viktigt medel för skapande av en världsopinion till vilken det för varje stat är farligt att icke taga hänsyn». Den norska propositionen i anslutningsfrågan hävdar, att generalförsamlingens förslag komma att få den största betydelse, trots att de icke äro rättsligen bindande. Även om dessa och andra liknande uttalanden i viss mån färgas av önskan att tillbakavisa den kritik som riktats mot generalförsamlingens jämförelsevis undanskjutna ställning i frågor rörande fred och säkerhet, torde de i huvudsak riktigt angiva församlingens avsedda plats i den nya organisationen.

Säkerhetsrådet. Kapitel V.

Enligt akten för Nationernas förbund skulle förbundets råd bestå av »ombud för de allierade och associerade huvudmakterna samt för fyra andra medlemmar av förbundet»; de senare skulle väljas av förbundets församling. Syftet var alltså, att de fem allierade stormakterna — Frankrike, Förenta Staterna, Italien, Japan och Storbritannien — skulle äga fasta rådsplatser. I realiteten kom rådet till en början, eftersom Förenta Staterna icke inträdde i förbundet, att bestå av lika många ständiga som tillfälliga medlemmar. Sedermera undergick rådets sammansättning en rad förändringar; enligt förbundsakten kunde nya rådsplatser upprättas genom beslut av rådet med bifall av församlingens majoritet. Stormakter erhöles vid inträde i förbundet ständiga rådsplatser (Tyskland 1926, Sovjetunionen 1934). I huvudsak inneburo ändringarna emellertid, att antalet tillfälliga, av mindre stater innehavda rådsplatser ökades i förhållande till antalet ständiga, av stormakter besatta platser. Vid det andra världskrigets utbrott år 1939, sedan Tyskland, Japan och Italien utträtt ur förbundet, sutto i rådet tre stormakter — Storbritannien, Frankrike och Sovjetunionen — samt tolv mindre stater. Vid de tillfälliga rådsplatsernas besättande tillämpades enligt år 1926 antagna regler i princip ett slags rotationssystem. Ett antal medlemmar i rådet valdes årligen för en period av tre år; omval omedelbart efter en valperiod kunde icke ske annat än efter särskilt beslut av församlingen, fattat med två tredjedelars majoritet. I ett beslut av år 1922 sades det vara önskvärt, att församlingen vid val av icke ständiga medlemmar i rådet toge hänsyn till »världens

huvudsakliga geografiska uppdelning, till de stora etniska grupperna, till de skilda religiösa traditionerna, till de skilda civilisationstyperna och till de viktigaste ekonomiska tillgångarna». I praktiken omvaldes gång efter annan vissa mellanstora stater, såsom Polen och Spanien, varför en grupp av halvt permanenta rådsplatser faktiskt uppstod.

Efter i det stora hela samma principer är säkerhetsrådet i Förenta Nationerna uppbyggt. »Säkerhetsrådet består», heter det i *art. 23, mom. 1*, »av elva medlemmar av Förenta Nationerna. Republiken Kina, Frankrike, De Socialistiska Rådsrepublikernas Union, Det Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirland och Amerikas Förenta Stater skola vara ständiga medlemmar av säkerhetsrådet. Generalförsamlingen utser sex andra medlemmar av Förenta Nationerna att vara icke ständiga medlemmar av säkerhetsrådet, varvid särskild hänsyn skall tagas dels i första hand till medlemmarnas insatser för upprätthållande av internationell fred och säkerhet samt för organisationens övriga ändamål, dels även till en skäligen geografisk fördelning.» *Art. 23, mom. 2*, stadgar, att de icke ständiga medlemmarna skola utses för en tid av två år. Vid det första valet skola dock tre medlemmar utses för en tid av ett år; resultatet härav blir, att platserna sedermera komma att besättas enligt principen om successiv förnyelse, med val av tre medlemmar varje år. Avgående medlem kan ej omedelbart omväljas.

Stormakterna, de ständiga medlemmarna, få alltså rent numerärt en synnerligen stark ställning inom säkerhetsrådet, även om de icke, såsom enligt den ursprungliga planen för Nationernas förbund, utgöra majoritet i det samma; framför allt säkras emellertid dessa makters dominerande inflytande genom de omröstningsbestämmelser som längre fram skola behandlas. På konferensen i San Francisco gjorde vissa representanter gällande, att ständiga rådsplatser över huvud icke borde inrättas utan att rådet i sin helhet skulle väljas av generalförsamlingen. I allmänhet utgick man emellertid från att en särställning för stormakterna i detta hänseende vore nödvändig, eftersom de funktioner vilka tillkomma säkerhetsrådet kräva, att dettas sammansättning någorlunda motsvarar de reella maktförhållandena: ansvaret för fredens och säkerhetens bevarande måste i särskild grad åvila de stater som genom sina resurser äro i stånd att uppbära detta ansvar. Vad de icke ständiga rådsplatserna beträffar är främst att märka, att den s. k. rotationsprincipen är bestämdare fastslagen än i Nationernas förbund, så till vida som under inga förhållanden en stat, vars mandat utlöpt, omedelbart kan omväljas. Det primära direktivet för utseende av rådsmedlemmar, nämligen att hänsyn skall tagas till medlemmarnas insatser för förbundet, avser enligt debatten i San Francisco i främsta rummet att betona de mellanstora staternas speciella anspråk på representation. Uppenbart är likväl, att enligt den ifrågakommande bestämmelsen hänsyn jämväl bör tagas till staternas lojalitet mot organisationen och deras aktivitet i överensstämmelse med organisationens syften. Föreskriften, att vid val av medlemmar i säkerhetsrådet även geografiska synpunkter böra beaktas, anknyter nära till Nationernas förbunds refererade beslut av år 1922. Slutligen må understrykas, att bestämmelserna

om rådets sammansättning äro mera fullständigt utformade i den nya organisationens stadga än i Nationernas förbunds akt. Säkerhetsrådet kan därför icke utökas, fördelningen av de ständiga rådsplatserna icke ändras, reglerna om val av tillfälliga rådsmedlemmar icke modifieras utan en revision av organisationens stadga.

Kap. V innehåller åtskilliga bestämmelser om säkerhetsrådets arbetssätt och därmed sammanhängande spörsmål. Varje medlem av rådet skall företrädas av ett ombud och har en röst (*art. 23, mom. 3; art. 27, mom. 1*). Säkerhetsrådet skall organiseras på så sätt, att det kan vara i oavbruten funktion. Varje medlem av säkerhetsrådet skall för detta ändamål ständigt vara representerad vid organisationens säte (*art. 28, mom. 1*). Detta stadgande, som betingas av säkerhetsrådets plikt att ingripa för tryggnad av fred och säkerhet, innebär, att rådet får en helt annan fasthet än Nationernas förbunds råd, som sammanträdde efter särskild kallelse minst en gång om året. Därjämte fastställes, att säkerhetsrådet skall hålla periodiska sammanträden, vid vilka medlemsstaterna kunna representeras av en medlem av regeringen eller av annan särskild representant (*art. 28, mom. 2*); karaktéristiskt är, att vid dessa sammanträden representation genom en regeringsledamot betraktas som det normala. Säkerhetsrådets sammanträden kunna, om detta enligt rådets mening är ägnat att underlätta dess verksamhet, hållas på annan plats, än där organisationen har sitt säte (*art. 28, mom. 3*). Säkerhetsrådet kan tillsätta de biträdande organ som det anser nödvändiga för fullgörande av sina uppgifter (*art. 29*). Det antager självt sin arbetsordning, däri inbegripet bestämmelser om sättet för utseende av ordförande (*art. 30*). I vissa fall äga stater, som icke äro medlemmar av rådet, rätt att deltaga i förhandlingarna ehuru ej i beslut. Sålunda må varje medlem av Förenta Nationerna utan rösträtt deltaga i överläggningen om varje fråga vilken enligt rådets mening särskilt berör vederbörande medlems intressen (*art. 31*). Både medlem av organisationen och utanför denna stående stat, som är part i av säkerhetsrådet behandlad tvist, skola inbjudas att utan rösträtt deltaga i säkerhetsrådets överläggning om tvisten; säkerhetsrådet är behörigt att fastställa de betingelser under vilka stater, som icke äro medlemmar av organisationen, på detta sätt skola få deltaga (*art. 32; jfr även art. 44*).

Mera konkreta och utförliga bestämmelser om säkerhetsrådets funktioner givas icke i kap. V utan först i de följande avsnitten av stadgan (särskilt kapitlen VI, VII och VIII). Kap. V innehåller emellertid en allmän deklARATION om de uppgifter och befogenheter som tillkomma säkerhetsrådet. »I syfte att trygga ett snabbt och effektivt inskridande från Förenta Nationernas sida överlåta medlemmarna på säkerhetsrådet huvudansvaret för upprätthållande av internationell fred och säkerhet och samtycka till att säkerhetsrådet vid fullgörandet av sina ur detta ansvar härrörande förpliktelser handlar å medlemmarnas vägnar» (*art. 24, mom. 1*). Härmed klargöres, att i fråga om fredens och säkerhetens tryggnad Förenta Nationernas makt koncentreras hos säkerhetsrådet och att detta får rätt att enligt organisationens syften leda medlemsstaternas handlande. De närmast följande bestämmelserna inne-

bära huvudsakligen en följdriktig tillämpning av denna principförklaring. Enligt *art. 24, mom. 2*, skall säkerhetsrådet vid fullgörandet av sina förpliktelser handla i överensstämmelse med Förenta Nationernas ändamål och grundsatser; därjämte gives en hänvisning till de kapitel som närmare fastställa säkerhetsrådets befogenheter. I *art. 24, mom. 3*, erinras om säkerhetsrådets plikt att underställa generalförsamlingen rapporter. *Art. 25* förklarar, att »Förenta Nationernas medlemmar samtycka till att godtaga och verkställa säkerhetsrådets beslut i överensstämmelse med denna stadga». Enligt *art. 26* skall säkerhetsrådet, i syfte att främja upprättande och upprätthållande av internationell fred och säkerhet och under iakttagande av att världens mänskliga och ekonomiska tillgångar i minsta möjliga mån tagas i anspråk för rustningsändamål, utarbeta planer för ett system till reglering av rustningarna att underställas Förenta Nationernas medlemmar; härvid skall säkerhetsrådet erhålla bistånd av det militära stabsutskott varom stadgas i *art. 47*.

Frågan om sättet för fattande av beslut inom säkerhetsrådet har varit det mest svårlösta och omstridda av alla spörsmål, som förelegat vid den nya organisationens utformning. I Nationernas förbund krävdes i regel enhällighet inom rådet för beslut, dock att i tvister behandlade enligt *art. 15* parterna icke fingo delta i rådets avgörande. Dumbarton Oaks-förslaget lämnade frågan om omröstning inom säkerhetsrådet öppen. Man har emellertid under förarbetena till Förenta Nationernas stadga varit ense om att enhällighet icke borde fordras, då därmed säkerhetsrådets förmåga av effektiv handling i hög grad skulle beskäras. Det resultat som nåddes i San Francisco på basis av den s. k. Jalta-formeln (se s. 6) innebär (*art. 27, momenten 2 och 3*), att beslut i procedurfrågor kräva, att sju medlemmar äro ense; någon skillnad göres på denna punkt icke mellan ständiga och andra rådsmedlemmar. För beslut av säkerhetsrådet i alla andra frågor kräves bifall av sju medlemmar, däribland alla de ständiga medlemmarna; alla stormakter och minst två andra stater måste sålunda vara eniga, för att ett resultat skall uppnås. Från denna regel stadgas undantag, så till vida som part i tvist skall avhålla sig från deltagande i omröstning vid fattande av beslut enligt kap. VI (om fredlig lösning av tvister) och *art. 52, mom. 3* (lösning av lokala tvister).

Ett uttalande rörande tolkningen av dessa bestämmelser gjordes vid San Francisco-konferensen av samtliga stormakter. Att säkerhetsrådet i procedurfrågor kan besluta med sju röster, avgivna av vilka medlemmar som helst, innebär, att på detta sätt avgöranden kunna komma till stånd i fråga om exempelvis antagande eller ändring av säkerhetsrådets arbetsordning, reglering av sättet för utseende av ordförande, bestämmande av tid och plats för sammanträden, inbjudan till en utanför säkerhetsrådet stående medlem av organisationen att delta i förhandlingar, som speciellt beröra denna medlems intressen, inbjudan till part i en tvist, som behandlas av säkerhetsrådet, att delta i överläggningen rörande denna tvist. Vidare är det klart, att i samma ordning beslut kunna fattas om upptagande till behandling och debatt av en fråga om ingripande enligt kapitlen VI och VII; ingen medlemsstat

kan hindra, att själva frågan om en aktion från säkerhetsrådets sida prövas. Däremot ha de ständiga medlemmarna var för sig vetorätt, så snart det gäller beslut om inskridande av något slag från rådets sida, t. ex. anordnande av en undersökning rörande en uppkommen tvist, avgivande av ett förslag till tvistens lösning, vidtagande av tvångsåtgärder enligt kap. VII. Man har utgått från att alla beslut, som i sina konsekvenser kunna leda till nödvändigheten av tvångsåtgärder, skola fordra samstämmighet bland de ständiga medlemmarna. Dock är medlem av säkerhetsrådet skyldig att avhålla sig från deltagande i omröstning beträffande vissa tvister, där han själv är part; om en ständig medlem är part, kan alltså i detta fall beslut fattas under anslutning av fyra ständiga och tre andra medlemmar. Men då det gäller tvångsåtgärder enligt kap. VII, är anslutning från de fem ständiga medlemmarnas sida under alla förhållanden ett villkor för beslut. Om t. ex. en av de ständiga medlemmarna gör sig skyldig till hot mot freden, fredsbrott eller angreppshandling, kan följaktligen säkerhetsrådet icke ingripa, och hela organisationens aktionssystem träder ur funktion.

Vid San Francisco-konferensen och i andra sammanhang har detta förhållande utsatts för kritik. Man har särskilt hävdats, att säkerhetsrådet borde kunna framställa förslag till lösning av tvister, även om någon av de ständiga medlemmarna — som icke är part i frågan — vägrar att ansluta sig; det har också hävdats, att tvångsåtgärder enligt kap. VII borde kunna komma till stånd utan enhälligt samtycke av de ständiga medlemmarna. Genom stormakternas vetorätt blir säkerhetsrådet, har det sagts, urståndsatt att handla just i de fall, då handling med tanke på fredens och säkerhetens upprätthållande ter sig mest nödvändig. Å andra sidan har framhållits, att ett inskridande, och alldeles särskilt en tvångsåtgärd, som beslötes under motstånd från en ständig medlems sida, i realiteten skulle kunna vara liktydig med en upplösning av organisationen. Belysande är den officiella engelska kommentarens motivering till stadgan på denna punkt: »Endast då en tvångsåtgärd är nödvändig, kräves alltid fullständig enhällighet bland stormakterna . . . Det är ofrånkomligt, att stormakternas samtycke kräves vid åtgärder i fall där dessa makter icke äro parter, ty de skola bära det huvudsakliga ansvaret för dessa åtgärder. Det är också tydligt, att en tvångsåtgärd icke kan från organisationens sida vidtagas mot en stormakt, utan att följden blir ett stort krig . . .» Men upprättandet av Förenta Nationerna avser, säges det vidare, att förhindra uppkomsten av en sådan situation i vilken en tvångsåtgärd mot en av organisationens stormakter skulle kunna komma i fråga. Stormakterna, liksom andra stater, godtaga i och med organisationen inskränkningar i sin handlingsfrihet och ett forum skapas inför vilket deras handlingar kunna diskuteras och klarläggas. »Sålunda beror Förenta Nationernas framgångsrika verksamhet på bevarandet av samstämmighet stormakterna emellan, naturligtvis icke i alla detaljer men i fråga om politikens stora riktlinjer. Om denna samstämmighet allvarligt rubbas, kan sannolikt ingen bestämmelse i stadgan bliva av något större värde. I ett sådant fall återtaga medlemmarna sin handlingsfrihet, ehuru de härvid säkerligen skola influeras av det förhållandet, att de arbetat tillsammans i

nära samförstånd för vidmakthållandet av internationell fred och säkerhet. Men man kan på goda grunder antaga, att stormakterna äro beslutna att undvika handlingar, som skulle omintetgöra deras samstämmighet, och att uppfylla de förpliktelser vilka de påtagit sig som medlemmar av Förenta Nationerna.»

I bestämmelserna om säkerhetsrådet fastställas antalet medlemmar och de stater vilka skola äga ständiga rådsplatser; föreskrifterna om omröstningssättet utgå från detta förhållande. En självfallen konsekvens härav synes vara, att en förändring av säkerhetsrådets stadgeenliga sammansättning, närmast genom en stormakts utträde ur organisationen, medför, att rådets befogenheter och medlemmarnas förpliktelser att följa dess direktiv automatiskt bortfalla.

Fredlig lösning av internationella tvister. Kapitel VI.

En världsorganisation för fred och säkerhet måste uppenbarligen innefatta anordningar för lösning av internationella tvister. Föreskrifter om dylika anordningar funnos i Nationernas förbunds akt, och föreskrifter av detta slag återfinnas också i Förenta Nationernas stadga.

Förbundsaktens bestämmelser om lösning av internationella tvister voro utformade efter två skilda linjer, som dock i praktiken icke alltid höllos i sår utan i viss mån sammanflöto. Enligt art. 11, mom. 2, ägde förbundets medlemmar fästa församlingens eller rådets uppmärksamhet på varje omständighet, berörande de internationella förbindelserna, som hotade att störa freden eller det goda samförståndet mellan folken. På grund av denna bestämmelse kunde rådet eller församlingen till behandling medelst ett förlikningsförfarande upptaga internationella tvister, även om de icke innebure något direkt hot mot freden. Å andra sidan innefattade artiklarna 12—15 bestämmelser om ett system för behandling av tvister, vilka syntes kunna leda till brytning. Det karakteristiska draget i detta system var dess nära samband med bestämmelsen i art. 16 om de sanktionsåtgärder som skulle vidtagas mot den stat som grep till krig i strid med sina förpliktelser enligt förbundsakten. Enligt art. 12 var medlem av förbundet skyldig att, innan den grep till krig, söka få tvisten löst på någon av de vägar förbundsakten anvisade: skiljedom, respektive rättsligt avgörande eller rådets prövning. Av art. 13 framgick, att tvists hänskjutande till skiljedom eller rättsligt avgörande icke var obligatoriskt enligt förbundsakten ens i fråga om s. k. rättstvister men att, om en tvist avgjorts på dylikt sätt, det var förbjudet att gripa till krig mot stat, som ställde sig utslaget till efterrättelse. Enligt art. 15 skulle tvist, som icke lösts på annat sätt och som syntes kunna leda till brytning, hänskjutas till rådet, som hade att åvägabringa förlikning. Rådets förlikningsförslag var lika litet som andra dylika bindande för parterna, men om det antagits enhälligt, de tvistande parternas röster icke inräknade, var det förbjudet att gripa till krig mot stat, som ställde sig förslaget till

efterrättelse. Sambandet mellan sanktionerna och det i artiklarna 12—15 anordnade systemet för fredlig lösning av internationella tvister var tydligen tvåfaldigt: å ena sidan skulle sanktionshotet förmå staterna att lösa sina tvister på fredlig väg, å andra sidan skulle den omständigheten, att en stat gripit till krig utan att först anlita någon av de metoder för fredlig lösning av tvister, som förbundsakten anvisade, eller gripit till krig mot en stat, som fogade sig efter det resultat som framkommit genom en av dessa metoder, tjäna som bevis för att förstnämnda stat brutit sina förpliktelser enligt förbundsakten och således skulle bli föremål för sanktionsåtgärder från förbundsmedlemmarnas sida. Ett sådant kriterium var desto nödvändigare, som det enligt förbundsakten ankom på medlemmarna själva att vid krigsutbrott bedöma, huruvida ett fall föreläge, då de voro skyldiga att tillgripa sanktioner (jfr s. 34).

I detta hänseende föreligger en betydelsefull skillnad mellan Nationernas förbunds akt och Förenta Nationernas stadga, i det att det enligt den sistnämnda lagts i säkerhetsrådets hand att med för medlemmarna bindande verkan bestämma, när och mot vem tvångsåtgärder skola tillgripas. Härav följer, att ett formellt samband mellan stadgans bestämmelser om tvångsåtgärder och om fredlig lösning av tvister icke är erforderligt liksom även att systemet för fredlig lösning av tvister i denna icke behöver vara så formbundet eller förknippat med sådana rättsföljder som systemet i artiklarna 12—15 av förbundsakten. Detta hindrar icke, att ett visst reellt samband mellan anordningarna för fredlig lösning av tvister och tvångsåtgärderna också inom den nya världsorganisationen torde vara ofrånkomligt. Hotet om tvångsåtgärder lär alltså tjäna som motiv för staterna att söka ernå lösning av sina inbördes tvister med fredliga medel, och man måste förutsätta, att säkerhetsrådet vid avgörandet av frågan, mot vilken stat eventuella tvångsåtgärder skola riktas, icke kan alldeles bortse från huru vederbörande ställt sig till sin förpliktelse att anlita fredliga medel för lösning av den föreliggande tvisten (jfr s. 39).

I Förenta Nationernas stadga återfinnas bestämmelserna om fredlig lösning av internationella tvister huvudsakligen i kap. VI (artiklarna 33—38). Bestämmelser, som beröra detta ämne, förekomma dock även på andra håll i stadgan, varvid särskilt bestämmelserna i kap. XIV om den internationella domstolen äro att beakta. Vi skola här huvudsakligen uppehålla oss vid bestämmelserna i kap. VI med uppmärksammande av övriga bestämmelser, i den mån detta för sammanhangets skull är nödvändigt.

Enligt *art. 33, mom. 1*, skola parterna i en tvist, vars fortbestånd är ägnat att sätta upprätthållandet av internationell fred och säkerhet i fara, i första hand söka uppnå en lösning därav genom förhandlingar, undersökningsförfarande, medling, förlikningsförfarande, skiljedom, rättsligt avgörande, anlitan av regionala organ eller avtal eller genom andra fredliga medel efter eget val.

Att Förenta Nationernas medlemmar skola lösa sina internationella tvis-

ter med fredliga medel på sådant sätt att internationell fred och säkerhet samt rättvisan ej sättas i fara, är fastslaget redan i stadgans första kapitel, nämligen i art. 2, punkt 3. Förpliktelsen att lösa internationella tvister med fredliga medel åtog sig staterna för övrigt också i Kellogg-pakten år 1928. I Nationernas förbunds akt motsvaras stadgans art. 33 närmast av art. 12. Att art. 33 i stadgan tillerkänner parterna frihet att välja mellan alla möjliga olika medel för fredlig lösning av tvister, under det att de i art. 12 av förbundsakten hänvisades till ett begränsat antal medel — skiljedom, rättsligt avgörande och rådets prövning — innebär knappast någon verklig förändring, då art. 12 naturligtvis icke utgjorde hinder för att parterna anlidade vilka metoder som helst, om blott tvisten löstes på fredlig väg. De i art. 12 angivna metoderna voro de yttersta medel som medlemsstaterna hade att tillgripa, innan de grepo till krig. Även enligt Förenta Nationernas stadga åligger det, såsom framgår av art. 37, parterna att hänskjuta tvisten till rådet, om de ej lyckas lösa tvisten med andra fredliga metoder. En verklig skillnad, sammanhängande med att det enligt förbundsakten bestående formella sambandet mellan systemet för fredlig lösning av tvister och sanktionssystemet icke förekommer i stadgan är, att inga rättsföljder i art. 33 äro stadgade för försummelse att använda de föreskrivna fredliga medlen för lösning av tvister.

I mom. 1 av art. 33 förutsättes, att parterna självmant skola begagna sig av fredliga medel för lösning av tvister. Enligt *art. 33, mom. 2*, åligger det säkerhetsrådet att, om det finner nödvändigt, uppfordra parterna att begagna sig av dylika medel i tvister av angiven beskaffenhet.

Enligt *art. 34* äger säkerhetsrådet utreda varje tvist liksom varje sakläge som kan leda till internationella motsättningar eller giva upphov till en tvist i syfte att fastställa, huruvida tvistens eller saklägets fortbestånd är ägnat att sätta upprätthållandet av internationell fred och säkerhet i fara. I motsats till vad som var förhållandet inom Nationernas förbund, där rådet endast på initiativ av part (art. 15) eller av medlem av förbundet (art. 11) kunde upptaga en tvist eller ett sakläge till prövning, kan säkerhetsrådet enligt art. 34 i stadgan på eget initiativ företaga undersökning av en tvist eller ett sakläge. Men i jämförelse med art. 11 i förbundsakten, där det ju förutsattes, att rådet eller församlingen skulle kunna till prövning upptaga varje omständighet berörande de internationella förbindelserna som hotade att störa freden eller det goda samförståndet mellan folken, har art. 34 i stadgan en ganska begränsad räckvidd. Det är ej meningen, att säkerhetsrådet skall kunna upptaga till saklig prövning varje omständighet som hotar att störa samförståndet mellan folken. Syftet med rådets undersökning är endast att fastställa, huruvida tvistens eller saklägets fortbestånd kan sätta upprätthållandet av fred och säkerhet i fara. Befinnes detta icke vara fallet, skall säkerhetsrådet icke vidare taga befattning med saken. Det framgår nämligen av det följande, att säkerhetsrådet, med undantag för det fall varom talas i art. 38 endast tager befattning med sådana tvister vilkas fortbestånd kan sätta upprätthållandet av freden och säkerheten i fara, något som naturligtvis sammanhänger

med att säkerhetsrådets verksamhet är helt och hållet inriktad på fredens bevarande. Om ett aktuellt hot mot freden föreligger, träda bestämmelserna i kap. VII av stadgan i tillämpning, vilket dock icke hindrar, att säkerhetsrådet kan jämsides med bestämmelserna i kap. VII tillämpa också bestämmelserna i kap. VI (jfr s. 41).

Enligt *art. 35, mom. 1*, äger varje medlem av Förenta Nationerna fästa säkerhetsrådets eller generalförsamlingens uppmärksamhet på varje tvist lik-som på varje sakläge av den art som angives i art. 34. En viss motsvarighet till denna bestämmelse fanns i Nationernas förbunds akt, art. 11, mom. 2. I detta sammanhang bör också beaktas art. 99 i stadgan, enligt vilken general-sekreteraren må fästa säkerhetsrådets uppmärksamhet på varje omständighet som enligt hans förmenande innebär hot mot bevarandet av internationell fred och säkerhet.

Enligt *art. 35, mom. 2*, äger en stat, som ej är medlem av Förenta Nationerna, fästa säkerhetsrådets eller generalförsamlingens uppmärksamhet på tvist i vilken den är part, därest vederbörande stat beträffande den ifrå-gavarande tvisten på förhand underkastar sig de i stadgan fastställda förplik-telserna till fredlig lösning av tvister. Vi erinra i detta sammanhang om be-stämmelsen i art. 2, punkt 6, av stadgan, enligt vilken organisationen skall sörja för att stater, som ej äro medlemmar av Förenta Nationerna, hand-la i överensstämmelse med organisationens principer, i den mån detta be-finnes nödvändigt för att bevara internationell fred och säkerhet. Betydel-sen av bestämmelsen i art. 35, mom. 2, är att den ger utanför Förenta Nationerna stående stat rätt att underställa organisationen en tvist, vari den är inbegripen vare sig med medlem av organisationen eller med en utom-stående stat. På initiativ av en av organisationens medlemsstater, av general-sekreteraren eller av säkerhetsrådet kan dylik tvist upptagas av organisatio-nen med stöd av stadgans övriga bestämmelser om fredlig lösning av tvister. Enligt Nationernas förbunds akt, art. 17, kunde tvister mellan förbundsmed-lem och utomstående stat eller mellan två utomstående stater upptagas till handläggning av förbundet.

I *art. 35, mom. 3*, erinras om bestämmelserna i artiklarna 11 och 12 om generalförsamlingens befogenheter i avseende på frågor om upprätthållandet av internationell fred och säkerhet, varpå dess uppmärksamhet fästs: för-samlingen äger göra dem till föremål för diskussion och även för förslag, det sistnämnda dock icke så länge säkerhetsrådet handlägger dem, såvida icke säkerhetsrådet hemställer därom. Även då en tvist är föremål för säker-hetsrådets handläggning, kan församlingen emellertid diskutera den.

Enligt *art. 36, mom. 1*, är säkerhetsrådet behörigt att när som helst ingripa i en tvist eller i ett sakläge, vars fortbestånd är ägnat att sätta freden och säkerheten i fara, genom att föreslå lämpliga tillvägagångssätt eller metoder för sakens tillrättaläggande. Mellan bestämmelserna i art. 33, mom. 2, och i art. 36, mom. 1, föreligger således den skillnaden, att enligt art. 33, mom. 2, rådet skall tilldela parterna en allmänt hållen uppfordran att lösa tvisten med fredliga medel, varemot rådet enligt art. 36, mom. 1, skall föreslå en viss be-

stämnd metod för tvistens lösning. Det är icke fråga om ett för parterna bindande föreläggande, utan om en rekommendation, som parterna ej nödvändigtvis behöva efterkomma. Några påföljder äro ej stadgade för det fall, att parterna icke rätta sig efter förslaget.

Enligt *art. 36, mom. 2*, skall säkerhetsrådet taga i betraktande tillvägagångssätt för den ifrågavarande tvistens lösning, som redan antagits av parterna. Detta torde innebära att, om exempelvis mellan parterna består ett förliknings- eller skiljedomsfördrag, som är tillämpligt på tvisten, rådet bör uppmana parterna att begagna det i detta fördrag angivna tillvägagångssättet.

Enligt *art. 36, mom. 3*, skall säkerhetsrådet vid framläggande av förslag till tillvägagångssätt för lösning av tvister beakta, att rättstvister i regel böra av parterna hänskjutas till den internationella domstolen i enlighet med bestämmelserna i domstolens stadga. Då det redan av bestämmelsen i *art. 36, mom. 2*, torde framgå att, om parterna genom ett fördrag eller genom anslutning till den s. k. fakultativa klausulen i *art. 36* av stadgan för den internationella domstolen eller motsvarande klausul i *art. 36* av stadgan för den fasta mellanfolkliga domstolen, för så vitt denna är mellan parterna gällande, förbundet sig att underkasta sig rättsligt avgörande i tvister sådana som den föreliggande, säkerhetsrådet skall rekommendera dem att begagna denna metod för tvistens lösning, måste bestämmelsen i *art. 36, mom. 3*, innebära, att rådet skall i förekommande fall rekommendera hänskjutande till domstolsavgörande av rättstvister, även om parterna icke på förhand förbundet sig att underkasta sig sådant avgörande. Lika litet som i Nationernas förbunds akt är i Förenta Nationernas stadga rättsligt avgörande eller skiljedom i internationella tvister obligatorisk. Säkerhetsrådet äger icke enligt *art. 36* i stadgan befogenhet att besluta, att tvist skall upptagas vid den internationella domstolen, eller ålägga parterna att hänskjuta tvisten dit. Rådet kan endast rekommendera parterna att själva hänskjuta tvist av rättslig natur till domstolen, varefter det ankommer på parterna, huruvida de vilja efterkomma denna uppmaning eller icke. En sak för sig är, att parterna kunna ha genom avtal förbundet sig att underkasta sig rättsligt avgörande eller skiljedom i rättstvister. De äro då naturligtvis skyldiga att ställa sig avtalet till efterrättelse. Men säkerhetsrådet äger endast att rekommendera dem att begagna denna metod för tvistens lösning, detta desto mer som ett skiljedomsavtal eller fakultativa klausulen eller annat avtal angående rättsligt avgörande av tvister väl i allmänhet icke innebär någon skyldighet att väcka talan utan endast skyldighet att inställa sig såsom svarande, om man instämnes av den andra parten. Dock synes *art. 36, mom. 3*, innebära ett starkare framhållande av utvägen att lösa tvister genom rättsligt avgörande än den bestämmelse i Nationernas förbunds akt, som avser denna fråga. I *art. 13* i förbundsakten hette det, att förbundsmedlemmarna överenskommo att i tvister, som »enligt deras mening» vore ägnade att underkastas skiljedom eller rättsligt avgörande, begagna sig av sådant förfarande. Enligt *art. 36, mom. 3*, i stadgan ankommer det tydligen på säkerhetsrådet att bedöma, hu-

ruvida en tvist är av rättslig natur, och att, med beaktande av att tvister av sådan natur i regel böra av parterna hänskjutas till den internationella domstolen, i förekommande fall rekommendera parterna att anlita denna utväg. Någon definition på »rättstvister» lämnas icke i art. 36 av stadgan, såvida man icke får antaga, att orden »i enlighet med bestämmelserna i domstolens stadga» innefatta en hänvisning till definitionen på rättstvister i fakultativa klausulen i art. 36 av domstolsstadgan.

Art. 37 reglerar det förfarande, som skall tillämpas, om parterna ej lyckats lösa en tvist, vars fortbestånd är ägnat att sätta upprätthållandet av internationell fred och säkerhet i fara, genom de i art. 33 angivna medlen. Enligt art. 37, mom. 1, skola parterna i så fall hänskjuta tvisten till säkerhetsrådet. Om rådet finner, att tvistens fortbestånd faktiskt kan antagas sätta upprätthållandet av freden och säkerheten i fara, har rådet enligt artikelns mom. 2 två utvägar att välja mellan. Det kan använda det i art. 36 angivna förfarandet, d. v. s. rekommendera parterna en viss metod för tvistens lösning, men det kan också upptaga tvisten till sakbehandling och framställa ett eget förslag till lösning av tvisten.

Detta förslag har tydligen karaktären av ett förlikningsförslag, som vardera parten kan antaga eller förkasta. Säkerhetsrådet är ingen domstol, som med bindande kraft avgör internationella tvister. Bestämmelsen i stadgans art. 1, punkt 1, att Förenta Nationerna skall åstadkomma lösning av internationella tvister »i överensstämmelse med rättvisans och den internationella rättens principer», synes icke heller böra tolkas så, att säkerhetsrådet vid avgivande av förslag till lösning skall vara bundet av den internationella rättens regler, såsom om det gällde ett avgörande i en rättstvist. Det kan ej anses stridande mot internationell rätt att föreslå parterna i en tvist att frivilligt gå med på förändring i ett bestående rättsläge. Emellertid är säkerhetsrådets befogenhet att avgiva förslag begränsad av bestämmelsen i art. 2, punkt 7, som förhindrar Förenta Nationerna att intervensera i s. k. inre frågor.

Av art. 37 framgår icke klart, om säkerhetsrådet kan inleda förfarande enligt denna artikel på eget initiativ eller om därför erfordras, att tvisten hänskjutes till rådet av part eller kanske t. o. m. av båda parterna. Ordalagen i artikeln synas snarast tala för sistnämnda tolkning, som dock vid jämförelse med övriga bestämmelser i kap. VI förefaller något egendomlig. Den ena av de utvägar som rådet äger tillgripa enligt art. 37, nämligen att föreslå en viss metod för fredlig lösning av tvisten, kan det ju tillgripa redan enligt art. 36, och enligt denna äger det uppenbarligen förfara på eget initiativ. Om en hemställan från båda parterna är erforderlig för att rådet skall få tillgripa den andra utvägen, eller att upptaga tvisten till behandling i sak, skulle förutsättningen för en dylik behandling av de tvister som avses i art. 37 vara likartad med förutsättningen för rådets behandling av tvister enligt art. 38. Art. 37 skulle då icke ha någon annan självständig betydelse, än att parterna enligt denna artikel äro skyldiga att hänskjuta tvisten till säkerhetsrådet. Men vad inträffar, om parterna underlåta att fullgöra

denna skyldighet? Man frågar sig, om det skall ankomma på parterna att i sista hand bedöma, huruvida tvisten är av beskaffenhet att böra upptagas till behandling enligt art. 37. På sakliga grunder förefaller det, som om den rimliga tolkningen vore, att rådet enligt art. 37 äger förfara på eget initiativ, ehuru artikelns ordalag snarast giva motsatsen vid handen.

Art. 37 i Förenta Nationernas stadga har som motsvarighet i Nationernas förbunds akt dess art. 15, där hänvändelse till rådet föreskrevs som den yttersta åtgärd parterna skulle tillgripa, om en tvist icke lösts på annat sätt, varvid tvistens handläggning av rådet skulle utmynna i ett förlikningsförslag. Dock föreligger den skillnaden, att förlikningsförslaget enligt art. 37 av stadgan icke är förknippat med några rättsliga påföljder, såsom var fallet med ett av rådet enhälligt antaget förslag enligt art. 15 i förbundsakten. Detta sammanhänger naturligtvis med att tvångsåtgärderna enligt Förenta Nationernas stadga framstå som en från åtgärderna för lösning av internationella tvister helt skild fråga.

Slutligen heter det i art. 38, att säkerhetsrådet må utan intrång i bestämmelserna i artiklarna 33—37 på begäran av samtliga parter i en tvist för parterna framlägga förslag i och för en fredlig lösning av tvisten. Rådet skall enligt denna bestämmelse tjänstgöra som ett internationellt förlikningsorgan, som står till förfogande, om samtliga parter i en tvist frivilligt ena sig om att anlita det. Enligt art. 38 kan rådet till handläggning upptaga tvister av mindre allvarlig natur än sådana vilkas fortbestånd sätter bevarandet av fred och säkerhet i fara.

Av art. 52, momenten 2 och 3, framgår vidare, att de i kap. VIII omfördömda regionala avtalen och organen äro avsedda att användas för fredlig lösning av lokala tvister. Beträffande dessa bestämmelser hänvisas till den följande framställningen.

Huru Förenta Nationernas system för fredlig lösning av internationella tvister tänkes komma att fungera i praktiken, framgår av åtskilliga bestämmelser, som finnas på andra håll i stadgan än i dess kap. VI. Dit höra artiklarna 18 och 27 angående omröstning inom generalförsamlingen, respektive säkerhetsrådet. Varje ständig rådsmedlem kan genom sitt veto förhindra beslut rörande tvist, vari den själv ej är part. Av den tidigare omnämnda, av de fem stormakterna vid San Francisco-konferensen framlagda förklaringen angående den s. k. Jalta-formelns rätta tolkning (se s. 24) framgår emellertid, att ingen enskild rådsmedlem kan förhindra, att en tvist av rådet upptages till övervägande och diskussion. Först då fråga uppstår om fattande av beslut enligt art. 34 ff. av kap. VI, inträder de ständiga rådsmedlemmarnas vetorätt. I fråga om tvångsåtgärder har varje ständig rådsmedlem, även den som är part i tvisten, vetorätt. Stat, som är part i en tvist men ej medlem av säkerhetsrådet, skall enligt art. 32 inbjudas att deltaga i rådets överläggningar dock utan rösträtt. Detta gäller också, om staten i fråga icke är medlem av Förenta Nationerna. Enligt Nationernas förbunds akt kunde medlemsstat, som var part i en tvist men ej medlem av rådet, vid tvistens behandling inom rådet taga säte

och stämman där. För beslut av rådet enligt art. 11 av förbundsakten krävdes enhällighet, således också medverkan av parterna i tvisten. För beslut av rådet enligt art. 15 med där angivna specifika rättsverkningar krävdes enhällighet, parternas röster dock ej medräknade. För beslut av församlingen enligt art. 11 krävdes enhällighet. Beslut med i art. 15 angivna särskilda rättsverkningar kunde i församlingen fattas med bifall av samtliga rådsmedlemmar och majoriteten av förbundets övriga medlemmar, parternas röster ej medräknade. Vid beslut inom Nationernas förbund angående internationella tvister hade således varje rådsmedlem vetorätt, med undantag för part vid beslut enligt art. 15.

Som ett allmänt direktiv för Förenta Nationernas handläggning av internationella tvister gäller den redan anförda satsen i stadgans art. 1, punkt 1, att Förenta Nationerna i denna sin verksamhet skall förfara »i överensstämmelse med rättvisans och den internationella rättens principer». I den mån detta iakttages, förhindras opportunistiska, av de rådande maktförhållandena påverkade beslut.

En annan viktig regel, som begränsar Förenta Nationernas handlingsfrihet vid handläggningen av internationella tvister, föreligger i den redan i ett annat sammanhang behandlade art. 2, punkt 7, enligt vilken stadgans bestämmelser icke berättiga Förenta Nationerna att intervensera i frågor, som väsentligen falla inom vederbörande stats egen behörighet, och icke heller kräva, att medlemmarna hänskjuta sådana frågor till lösning enligt stadgan.

Den omständigheten, att s. k. inre frågor samt andra tvister än sådana vilkas fortbestånd kan utgöra en fara för upprätthållandet av fred och säkerhet, frånsatt det i art. 38 angivna fallet, äro undantagna från handläggning av säkerhetsrådet och generalförsamlingen liksom det förhållandet, att parterna ej äga rösta vid fattandet av beslut, medför, att bestämmelserna om fredlig lösning av internationella tvister i stadgans kap. VI står i närmare överensstämmelse med art. 15 än med art. 11 i Nationernas förbunds akt, ehuru visserligen sambandet mellan systemet för lösning av internationella tvister och sanktionssystemet, som är ett karakteristiskt drag i art. 15, saknas i stadgan.

Slutligen må erinras om att stadgan i den tidigare berörda art. 14 har en bestämmelse, som ligger helt utanför kap. VI men som, om den i motsats till motsvarande bestämmelse i Nationernas förbunds akt, art. 19, verkligen blir tillämpad, kan få avsevärd betydelse för lösningen eller förebyggandet av internationella konflikter.

Inskridande i händelse av hot mot freden, fredsbrott och angreppshandlingar. Kapitel VII.

En särskilt betydelsefull plats i Förenta Nationernas stadga intaga de bestämmelser enligt vilka organisationen kan, i händelse av »hot mot freden, fredsbrott eller angreppshandling», ingripa »i syfte att upprätthålla eller åter-

ställa internationell fred och säkerhet». Deras betydelse understrykes av att sådana ingripanden om vilka här är fråga i art. 1 nämnas först bland Förenta Nationernas ändamål.

Också för Nationernas förbund var tryggheten av freden och säkerheten ett huvudändamål. För detta ändamål föreskrev förbundsakten i vissa situationer tvångsåtgärder mot en fördragsbrytande stat genom samfälliga aktioner av förbundsmedlemmarna (vanligen kallade sanktioner). Tvångsåtgärderna voro huvudsakligen av två slag. För det första förbundo sig staterna att omedelbart avbryta alla förbindelser av kommersiell eller finansiell art med den fördragsbrytande staten, att förbjuda alla förbindelser mellan sina innebyggare och innebyggare i ifrågavarande stat samt att förhindra alla förbindelser av finansiell, kommersiell eller personlig art mellan denna stats innebyggare och innebyggare i varje annan stat (de »ekonomiska sanktionerna»). För det andra skulle rådet föreslå de olika i saken intresserade regeringarna, med vilka lant-, sjö- eller luftstridskrafter var och en av förbundets medlemmar skulle bidra till de väpnade styrkor som skulle användas till hävdande av förbundsförpliktelserna (de »militära sanktionerna»). Förbundsakten innehöll yttermera bestämmelser om ömsesidigt stöd vid sanktionernas genomförande och om skyldighet för förbundsmedlemmarna att vidtaga erforderliga åtgärder för att underlätta fri passage genom deras territorier för varje medlem av förbundet som deltog i gemensamma åtgärder.

Det är välbekant, att Nationernas förbund misslyckades just med sin uppgift att trygga freden och säkerheten. Å andra sidan har med hänsyn till erfarenheterna från det andra världskriget tryggheten av fred och säkerhet genom internationell samverkan framstått som mera angeläget än någonsin. Med utgångspunkt från uppfattningen, att Nationernas förbunds misslyckande åtminstone delvis berodde på det sätt varpå dess säkerhetssystem var utformat i förbundsakten, har man bestämt sig för att vid avfattandet av motsvarande bestämmelser i den nya världsförbundets stadga slå in på nya vägar.

Utmärkande för Nationernas förbunds säkerhetsapparat var, att det ankom på medlemsstaterna själva att bedöma, huruvida den situation föreläge, vari de hade att för fredens och säkerhetens hävdande inskrida med sanktioner. Intet förbundsorgan ägde att i detta hänseende besluta å medlemmarnas vägnar. Detta innebar icke, att sanktionernas vidtagande var en frivillig sak. Fullgörandet av militära sanktioner var visserligen frivilligt, men de ekonomiska sanktionerna voro otvivelaktigt obligatoriska. Varje förbundsmedlem hade att på objektiva grunder bona fide pröva, huruvida förutsättningarna för vidtagandet av ekonomiska sanktioner föreläge, och handla därefter. Men för att denna prövning skulle vara möjlig, erfordrades, att förutsättningarna för sanktionsförpliktelsernas aktualisering skulle vara klart och noggrant angivna, så att man hade ett otvetydigt kriterium att rätta sig efter. Förutsättningarna voro, enligt art. 16, att medlemsstat grepp »till krig i strid med sina förpliktelser enligt artiklarna 12, 13 eller 15». Sanktions-

förpliktelseernas inträde förutsatte alltså, att krig hade utbrutit genom angrepp från en stats sida mot en annan och att angriparen brutit mot föreskrifterna i artiklarna 12, 13 eller 15, vilka innefattade vissa bestämmelser om fredlig lösning av internationella tvister samt därtill anknutna krigsförbud. Sanktioner skulle sålunda tillämpas dels om angreppet företogs utan föregående skiljedoms- eller domstolsförfarande eller förfarande inför förbundsrådet eller också förrän tre månader efter det skiljedomstols eller domstols utslag i sådan tvist fallit eller rådet avgivit yttrande därom, dels om det riktades mot en medlem, vilken fogat sig efter skiljedom, som fällts i tvist mellan denna medlem och angriparen, dels ock om krig tillgreps mot en part som, sedan tvisten underställts rådet (eller förbunds församlingen), ställt sig en av rådet enhälligt — med frånräknande av parternas röster — antagen rapport (eller en av förbunds församlingen med viss majoritet antagen rapport) till efterrättelse. Under vissa förutsättningar kunde sanktioner även igångsättas mot stat, som icke var medlem av förbundet.

Dessa noggrant utformade regler kunde likvisst ingalunda skapa full klarhet och uteslöto alltså icke möjligheten av olika meningar beträffande sanktionsreglernas tillämplighet i konkreta fall.

En svårighet, som under Nationernas förbunds tid i hög grad tog uppmärksamheten i anspråk, var, att det icke under alla omständigheter kunde väntas vara klart, huruvida en stat gått till angrepp. Härav de många försöken att finna en formel för att »bestämma angriparen», i akt och mening att förbundsmedlemmarnas sanktionsförpliktelser skulle vara fullt fixerade.

I Förenta Nationernas stadga har man, som redan antytts, gått en motsatt väg. Huvudintresset är här att åstadkomma ett snabbt och effektivt inskridande för fredens och säkerhetens bevarande. I detta syfte överlåta organisationens medlemmar, heter det i art. 24, »huvudansvaret för upprätthållande av internationell fred och säkerhet» på säkerhetsrådet och »samtycka till att säkerhetsrådet vid fullgörande av sina ur detta ansvar härrörande förpliktelser handlar å medlemmarnas vägnar». Rådet är också sammansatt med hänsyn till denna sin viktigaste funktion: det består utom av stormakterna av medlemmar, som valts med hänsyn i första hand till deras »insatser för upprätthållande av internationell fred och säkerhet» (art. 23: 1). Enligt art. 25 »samtycka» medlemmarna till att »godtaga och verkställa säkerhetsrådets beslut i överensstämmelse med denna stadga». Härmed följer en djupgående olikhet i tvångsapparatusens verkningsätt inom Förenta Nationerna i jämförelse med Nationernas förbunds sanktionsregler. Såväl de militära som de ekonomiska tvångsåtgärderna äro enligt Förenta Nationernas stadga obligatoriska, de militära dock inom de gränser som angivas i särskilda avtal, slutna mellan säkerhetsrådet och respektive stater. Någon prövning från medlemsstaternas sida av förutsättningarna för tvångsåtgärdernas verkställande förekommer icke längre; de äro skyldiga att ställa sig säkerhetsrådets i dessa avseenden fattade beslut till efterrättelse. Säkerhetsrådet äger, jämförelsevis obundet av sådana strikta regler som bestämde såväl förutsättningarna för som beskaffenheten av sanktioner enligt Nationernas förbunds akt, fritt prö-

va, huruvida och i vilken omfattning tvångsåtgärder skola anordnas och mot vem de skola riktas, och skall därvid uteslutande ha det stora målet, fredens och säkerhetens upprätthållande, i sikte. Tvångsåtgärder kunna vidtagas icke blott vid fredsbrott och angreppshandlingar utan även vid hot mot freden, och problemet att bestämma angriparen har förlorat sin betydelse. Såsom ovan framhållits, har denna utformning av säkerhetssystemet också medfört, att intet direkt samband föreligger mellan kap. VI och kap. VII: de förslag rådet och församlingen enligt kap. VI avgiva beträffande fredlig lösning av internationella tvister äger vardera parten antaga eller förkasta, och partens antagande av eller underlåtenhet att antaga förslaget medför i och för sig inga rättsverkningar.

Förenta Nationernas säkerhetssystem bygger på en utomordentligt stark maktkoncentration i säkerhetsrådets hand i syfte att åstadkomma snabbhet och effektivitet i inskridandet för upprätthållande av fred och säkerhet. Den stat som hotas eller angripes får därför ett mycket effektivare bistånd än det som Nationernas förbund kunde bereda. Medan säkerheten inom Nationernas förbund helt och hållet fick byggas på förbundsmedlemmarnas beredvillighet att efter egen omprövning fullgöra sina förpliktelser, kan man nu, för den händelse rådet finner ett ingripande erforderligt, räkna på en samfällid aktion till den hotade eller angripna statens skydd.

Medan sålunda en hög grad av effektivitet karakteriserar en av rådet anordnad tvångsåtgärdsaktion, följer av bestämmelserna om röstning i rådet, att sådana aktioner ingalunda kunna förväntas i alla de lägen där fred och säkerhet äventyras; så till vida är tvångsapparaten effektivitet högeligen begränsad. Om rådsmedlem är part i konflikten, behåller den ändock rätt att deltaga i rådets beslut, och om vederbörande är ständig rådsmedlem, erfordras under alla förhållanden dess medverkan, för att beslut skall komma till stånd. En stormakt, som innehar ständig rådsplats, kan med andra ord alltid förhindra, att tvångsåtgärder komma till stånd i en konflikt, vari den själv är invecklad. Den imponerande apparat som uppbyggt för upprätthållande av internationell fred och säkerhet träder ur funktion i händelse av hot mot freden, fredsbrott eller angrepp av stormakt. I sådana lägen erbjuder organisationen ingen som helst säkerhet åt de utsatta staterna. Särskilt bör understrykas, att apparaten blir överksam vid ett krig mellan två stormakter, således i en situation, som måste medföra de mest katastrofala följder för alla länders välfärd och för civilisationen. Helt naturligt har, som redan i annat sammanhang berörts, mycken och allvarlig kritik riktats mot dessa bestämmelser. De ha emellertid försvarats med att tvångsåtgärder ändock icke kunna komma till stånd, om icke stormakterna äro eniga, att ett stormaktskrig medför organisationens sprängning o. s. v. (jfr s. 25). Att säkerhetssystemet icke fungerar mot en stormakt innebär å andra sidan, att medlemsstaterna icke komma att åläggas att deltaga i tvångsåtgärder mot en sådan makt och att således de smärre staterna icke riskera att dragas in i ett stormaktskrig på grund av sitt medlemskap i organisationen utan äro oförhindrade att i ett dylikt krig iakttaga neutralitet i traditionell bemärkelse. Detta innebär natur-

ligtvis icke, att en mindre stat icke löper någon risk att bliva indragen i ett stormaktskrig. Men om så sker, är det icke en konsekvens av dess medlemskap i Förenta Nationerna.

För övrigt är det ej säkert, att ett ingripande med tvångsåtgärder kommer till stånd ens i en konflikt mellan smärre stater. Det beror, såsom redan anmärkts, alltid av rådets bedömande, huruvida tvångsåtgärder skola vidtagas. Och beslut härom skall alltid fattas med samtliga de fem ständiga och två andra rådsmedlemmars röster.

En tvångsaktion blir, om den kommer till stånd, av så djupt ingripande betydelse för organisationens medlemmar, att reglerna därom måste anses förtjänta av särskild uppmärksamhet. Dock måste man härvid hålla i minnet, att mycket talar för antagandet, att ifrågavarande regler aldrig komma till tillämpning. Mot en stormakt eller i strid med dess vilja kunna de ej tillämpas. Och vad andra fall angår, vila reglerna i varje fall på den tankegången, att säkerhetsapparaten skall äga en sådan överväldigande styrka och effektivitet, att den genom sin blotta tillvaro kan säkerställa fred och säkerhet; varje hotfull och aggressiv politik skall, då säkerhetsrådet vill bekämpa den, på förhand framstå som utsiktslös.

Art. 39 innehåller de grundläggande bestämmelserna. »Om någon särskild bestämmelse i stadgan» — har det sagts i förenämnda rapport från Förenta Staternas delegation vid San Francisco-konferensen — »har större räckvidd än de andra, så är det denna enda sats i vilken säkerhetsrådets mest betydelsefulla maktbefogenheter äro koncentrerade.»

Säkerhetsrådet fastställer enligt denna artikel förefintligheten av hot mot freden, fredsbrott eller angreppshandling och framlägger förslag eller fattar beslut om vilka åtgärder som skola vidtagas i överensstämmelse med artiklarna 41 och 42 i syfte att upprätthålla eller återställa internationell fred och säkerhet.

Beträffande beskaffenheten av de åtgärder som rådet kan vidtaga framgår av art. 39, att de kunna bestå antingen i framläggande av »förslag» i nu angivet syfte eller ock i »beslut» om åtgärder enligt artiklarna 41 och 42 (tvångsåtgärder). Tvångsåtgärder kunna vara av två olika slag motsvarande de ekonomiska sanktionerna (art. 41) och de militära (art. 42) enligt Nationernas förbunds akt. Därjämte ifrågakomma enligt art. 40 »provisoriska åtgärder», rörande vilka uppmaningar kunna framställas till de berörda parterna. Dessa olika aktionsformer skola i fortsättningen analyseras i anslutning till artiklarna 40—42. Det bör emellertid framhållas, att en av de åsyftade aktionsformerna, nämligen framläggande av »förslag», varken i dessa artiklar eller annorstädes blivit närmare bestämd. Denna aktionsform särhålles i art. 40 från de provisoriska åtgärderna; därför måste något annat än dessa åtgärder avses, men det är svårt att angiva, i vad slags ämnen förslag enligt art. 39 kunna tänkas bliva avgivna.

Samtidigt som en aktion enligt kap. VII utvecklas, kan rådet, som ovan redan nämnts, vid sidan av denna utöva sådan verksamhet för fredlig lösning av tvister som behandlas i kap. VI. Detta framhålles i en rapport av-

given av vederbörande utskott i Förenta Staternas senat: »Då säkerhetsrådet går till en tvångsaktion, kan det samtidigt vidtaga åtgärder för att utforma en lösning; det kan vidare fortsätta dessa ansträngningar, sedan fredshotet, fredsbrottet eller angreppet undanröjts.»

Förutsättningen för ett inskridande av rådet är, att det konstaterar förefintligheten av ett »hot mot freden», ett »fredsbrott» eller en »angreppshandling». En så beskaffad situation kan för det första uppkomma med anledning av en tvist, eventuellt en sådan för vars lösning rådet varit verksamt enligt kap. VI. Förutsättningen är i sådant fall, att den »fara» som berättigat rådet till sådan verksamhet skärpts till att utgöra ett »hot» eller ock att tvisten rent av givit upphov till ett fredsbrott eller en angreppshandling. Men den i art. 39 åsyftade situationen kan också tänkas uppkomma utan att rådet befattat sig med den förut bestående tvisten, ja utan att över huvud taget någon tvist förelegat.

De situationer i vilka rådet kan inskrida äro av tre olika slag.

Två av dessa erinra om bestämmelserna i Nationernas förbunds akt: »fredsbrott» och »angreppshandling». Förenta Nationernas stadga möjliggör inskridande i alla dylika situationer som Nationernas förbunds akt avsåg men går också längre än förbundsakten, enligt vilken angreppshandlingar endast under vissa angivna förutsättningar skulle mötas med sanktioner. Den upprätthåller med andra ord icke den förut gällande skillnaden mellan tillåtna och otillåtna krig (jfr även art. 2, punkt 4). Begreppen »fredsbrott» och »angreppshandlingar» ha — mot vad som från flera håll föreslogs under San Francisco-konferensen — icke blivit närmare definierade. De försök i denna riktning som gjorts dels i vissa inom Nationernas förbund framkomna uppslag, dels i traktater ingångna under tiden mellan världskrigen hava sålunda icke fullföljts. Det har i stället ansetts riktigast att låta säkerhetsrådet fritt bedöma varje läge efter dess art.

Ett ännu större steg utom den av Nationernas förbunds akt uppdragna ramen tager stadgan, då den bland de situationer som kunna utlösa ett inskridande av rådet även nämner »hot mot freden». Härmed fullföljes på ett radikalt sätt den inom Nationernas förbund sedan mitten av 1920-talet framträdande tendensen att i anslutning till förbundsakten om möjligt söka förebygga krig. Vad menas då med ett »hot mot freden»? Stadgan har icke inlåtit sig på något försök att definiera denna företeelse utan helt och hållet överlåtit åt rådet att i varje särskilt fall avgöra, när ett hot är för handen. Uppenbarligen har man därför att räkna med att i de konkreta fallen mycket olika meningar härom kunna komma att göras gällande. Det är ogörligt att på förhand karakterisera och överblicka de mångahanda olikartade situationer i vilka ett hot mot freden kan komma att bliva konstaterat med stöd av art. 39. Några hållpunkter kunna dock uppställas.

För att ett »hot mot freden» skall anses föreligga måste det förutsättas, att det är fara för en blivande användning av militärt våld. Om annat hot är det ej fråga; jfr även art. 2, punkt 4, som uttryckligen talar om »hot om våld». Och faran skall, såsom redan anmärkts, vara mera överhängande än den »fara» som ger anledning till åtgärder enligt kap. VI (jfr art. 34).

Hotet måste ådagaläggas genom den hållning som staterna intaga. Faran för fredsbrott måste med andra ord framträda däri, att någon eller några stater på ett eller annat sätt lägga i dagen en vilja att, åtminstone under vissa förutsättningar, anlita militära maktmedel. En sådan vilja kan klart manifesteras genom uttalanden från den ifrågavarande statens ledning. Den kan också tänkas utläst ur militära dispositioner, som: staten i fråga vidtager (upprustning, mobilisering, truppkoncentrationer o. s. v.). I detta sammanhang bör art. 40 observeras. Välbekant från Nationernas förbund är idén att låta tvistande staters hållning till föreslagna krigsförebyggande åtgärder avgöra utpekandet av en aggressiv part. Sådana tankar framfördes också i San Francisco, men man ville ej på detta sätt strängt binda rådets handlingsfrihet. I art. 40 har emellertid förklarats, att säkerhetsrådet skall taga »vederbörlig hänsyn» till en stats underlåtenhet att ställa sig där berörda provisoriska åtgärder (se nedan) till efterrättelse; man synes ha förutsatt, att den i regel skall bli vägledande vid beslut om tvångsåtgärder.

Men även en stats politik i övrigt kan tjäna till att karakterisera den såsom hotande freden. Det har i kommentarer till stadgan anmärkts, att — fastän stadgan icke säger något därom — rådet torde böra taga hänsyn till den hållning staterna visat gentemot förslag rörande konfliktfrågornas lösning framställda enligt art. 37 (eller möjligen art. 39). Detta kan icke innebära annat än att, om en stat avvisat enligt rådets mening rimliga och rättvisa förslag i anledning av en konflikt, denna hållning kan betraktas som ett argument för att tvångsåtgärderna riktas mot denna stat.

Redan av det nu sagda framgår, att det — särskilt vid hot mot freden — i hög grad beror av säkerhetsrådets bedömande, huruvida art. 39 är tillämplig. Men härtill kommer, att stadgan icke giver vid handen, att rådet skulle vara skyldigt att inskrida, när en i denna artikel avsedd situation inträtt; yrkanden framkommo visserligen i San Francisco om att rådets aktion i vissa lägen skulle vara »automatisk», men de avböjdes bl. a. av den anledningen, att en sådan regel kunde leda till att tvångsåtgärder komme att företagas i förtid. Här framträder starkt skillnaden mellan Förenta Nationernas stadga och Nationernas förbunds akt, som principiellt gjorde det till en skyldighet för staterna att i de — visserligen mera begränsade — fall som där avsågos gripa till sanktioner. Man saknar sålunda uttryck för den grundtanke som låg bakom förbundsakten: att vissa angrepp skulle mötas med tvångsåtgärder. Det är enligt Förenta Nationernas stadga tillåtet, att icke blott hot om våld utan även fredsbrott och angreppshandlingar lämnas obeivrade. Givetvis bör man i detta sammanhang särskilt erinra sig möjligheten av meningsskiljaktighet inom rådet. Om fem av dess medlemmar eller en enda av de ständiga medlemmarna icke anser något ingripande böra äga rum, kommer ett sådant ej till stånd. Och liksom det ankommer på rådet att bestämma, om över huvud ett ingripande skall äga rum, är det rådet, som — inom ramen för de avtal om vilka nedan skall talas (under art. 43) — bestämmer vad som i det konkreta fallet skall göras.

Vid valet mellan olika aktionsformer har rådet icke bundits vid någon

viss ordningsföljd — med det enda undantag, att provisoriska åtgärder (art. 40) endast kunna förekomma såsom ett första steg. I övrigt har rådet full frihet att avgöra, vilka vägar det vill gå (se vidare nedan). Det är t. ex. ej nödvändigt, att tvångsåtgärder enligt art. 41 eller art. 42 föregås av provisoriska åtgärder enligt art. 40; sådana kunna befinnas vara ändamålslösa. Allt efter lägets beskaffenhet kan rådet välja mellan ekonomiska och militära åtgärder eller tillämpa båda i förening. Nära till hands ligger, att rådet börjar med mindre kraftiga åtgärder för att sedan i mån av det motstånd som möter steg för steg intensifiera sin aktion. Tvångsåtgärderna kunna sålunda t. ex. tänkas bestå blott däri, att en stat drabbas av jämförelsevis begränsade avbrott i sina ekonomiska förbindelser företagna med stöd av art. 41.

Det är vidare rådets sak att avgöra, mot vilken stat åtgärder av olika slag skola riktas. Enligt Nationernas förbunds akt var svaret på denna fråga i princip mycket enkelt: man skulle vända sig mot angriparen. Förenta Nationernas stadga innehåller icke någon sådan föreskrift. Tanken är dock uppenbart den, att man skall rikta tvångsåtgärderna mot den som »hotar» eller »bryter» freden eller angriper. Kvar står emellertid den redan anmärkta, i många fall uppenbara svårigheten att på objektiva grunder avgöra, huruvida en stat kan sägas hota eller bryta freden eller angripa. Men härtill kommer ytterligare ett ömtåligt ämne för rådets fria bedömande. Om två stater gentemot varandra föra en sådan politik, att bådadera kunna anses som hotande freden, har rådet att avgöra, mot vilken av dessa stater tvånget skall sättas in. Stadgan ger inga bestämda hållpunkter för detta val. Den utsäger icke direkt, att tvångsåtgärderna skola riktas mot den stat som har den största skulden till att faran för fredsbrott uppkommit, med andra ord den stat som mest hotar freden och säkerheten. Icke heller giver den vid handen, huru skulden skall mätas, d. v. s. vilken betydelse som därvid skall tilläggas olika moment, vilka tjäna till att karakterisera en stats hållning som hotfull: dess militära dispositioner, dess hållning gentemot rådets fredsfrämjande verksamhet enligt kap. VI o. s. v. Med hänsyn till de allmänna principerna för organisationens verksamhet vore det emellertid ett uppenbart missbruk av rådets makt, om tvångsåtgärderna icke riktades mot den stat från vars sida enligt dess omdöme freden i främsta rummet hotas. Man bör i följd härav kunna räkna med att rådets verksamhet icke skall ledas av en tanke, som eljest, enligt vad erfarenheten utvisat, i farliga situationer ligger nära till hands: att rikta tvånget mot den stat vars motstånd lättast kan böjas, därför att den har de svagare resurserna eller därför att den är mindre villig att inlåta sig på ett krig än motparten.

I vissa lägen kan det tänkas, att två stater, som befinna sig i konflikt med varandra, samtidigt bliva föremål för ingripande. Detta gäller såväl om de provisoriska åtgärderna enligt art. 40 som om tvångsåtgärderna enligt artiklarna 41 och 42. Man kan t. ex., särskilt medan ännu blott ett hot föreligger men eventuellt även efter ett fredsbrott, tänka sig ekonomiska tvångsåtgärder eller militära demonstrationer med syfte att utöva tryck på båda parterna.

Om rådet finner sig böra ingripa, är det i syfte att »bevara eller återställa

internationell fred och säkerhet». Om krig hotar, skall det förhindras; om krig utbrutit, skall freden och säkerheten återställas. Då nu fred och säkerhet äventyrats genom hot eller våld, måste deras bevarande och återställande innebära, att en ordning skapas, i vilken icke längre vare sig våld användes eller hot utövas. Aktionen har bragts till slut, då detta mål uppnåtts.

Samtidigt får man emellertid erinra sig att, allt under det en tvångsaktion äger rum, rådets verksamhet enligt kap. VI kan fullföljas. Rådet är alltså oförhindrat att framlägga förslag beträffande den bakomliggande konflikten lösning. Det är uppenbart, att sådana förslag — som visserligen principiellt äro oförbindande — få en särskild tyngd, då de förbindas med en tvångsaktion, detta i all synnerhet om denna genomföres framgångsrikt. Det är alltså icke uteslutet, att en tvångsaktion kan begagnas som ett medel att framkalla godtagandet av en av rådet föreslagen lösning.

Art. 40 handlar om »provisoriska åtgärder». Enligt den officiella amerikanska kommentaren är det här uteslutande fråga om åtgärder vidtagna av de berörda parterna enligt rådets uppmaning. Det skulle sålunda, fast ordalydelsen (»comply with») synes peka i annan riktning, icke kunna bli fråga om åtgärder av säkerhetsrådet, som parterna hade att foga sig i.

Det är »för att förebygga, att läget förvärras», som rådet kan uppfordra staterna till provisoriska åtgärder; uppmaningen kan göras, innan det kommit till fientligheter men även sedan sådana utbrutit. Åtgärdernas art anges icke närmare; utan tvivel har man haft i tankarna sådana åtgärder som — liksom enligt 1931 års konvention för utvecklande av medlen för förekommande av krig — gå ut på att hindra väntade eller påbörjade krigshandlingars utveckling; tillbakadragande av trupper, demobilisering o. s. v.

Rådets uppmaningar enligt art. 40 torde i och för sig icke vara att anse som bindande för parterna. Men till parternas hållning inför dem skall rådet taga »vederbörlig hänsyn»; den kan sålunda, såsom redan anmärkts, bli av största betydelse för dess beslut rörande eventuella tvångsåtgärder.

Art. 41 behandlar de tvångsåtgärder som motsvara de ekonomiska sanktionerna enligt Nationernas förbunds akt: »åtgärder icke innebärande bruk av vapenmakt». De åtgärder som ifrågakomma äro: »fullständigt eller partiellt avbrytande av ekonomiska förbindelser, järnvägs-, sjö-, luft-, post-, telegraf- och radioförbindelser samt annan samfärdsl avensom avbrytande av de diplomatiska förbindelserna». Artikeln utsäger icke — till skillnad från art. 43 — att medlemmarna skola, såsom enligt förbundsakten, vara skyldiga att deltaga i dessa åtgärder. Att så är fallet, framgår emellertid av art. 25, enligt vilken medlemmarna äro skyldiga att »godtaga och verkställa säkerhetsrådets beslut i överensstämmelse med denna stadga». Rådet skall bestämma om arten och måttet av de åtgärder som i varje särskilt fall skola vidtagas; särskilt uttalas, att det kan bli fråga om antingen partiellt eller fullständigt avbrytande av ekonomiska förbindelser och samfärdsl. Uppenbarligen är det avsett, att åtgärderna skola kunna så differentieras, att icke, såsom i princip gällde enligt Nationernas förbunds akt, samma krav hävdas gentemot alla stater. Ingenting synes hindra att, såsom avsågs med Nationer-

nas förbunds år 1921 fastställda program för sanktionsväsendet, till en början jämförelsevis lindriga ingripanden i samfärdseln äga rum, med bibehållande i övrigt av de fredliga förbindelserna. Men å andra sidan äger rådet, när det så finner erforderligt, fordra ett fullständigt avbrytande av de i artikeln åsyftade förbindelserna. Ingen planläggning på förhand av de icke-militära tvångsåtgärderna förutsättes. Än mindre skola staternas skyldigheter, såsom enligt art. 43, kunna begränsas genom i förväg ingångna avtal. Meningen är tydligen, att rådet efter behoven i varje särskilt fall skall planlägga och besluta erforderliga åtgärder; varje medlemsstat får finna sig i den omläggning av sitt ekonomiska liv som sålunda blir nödvändig. Om förhandlingar med staterna är det endast så till vida tal, som dessa enligt art. 50 kunna »rådföra sig» med säkerhetsrådet beträffande lösningen av problem, vilka uppkomma i samband med tvångsåtgärder (jfr även art. 31).

Om en stat av en eller annan anledning icke ställer sig rådets beslut till efterrättelse, vad händer då? Medlemmarna av Nationernas förbund voro principiellt skyldiga att förhindra förbindelser mellan en för sanktioner utsatt stat och vilken som helst annan stat; man erinrar sig, att det därför ansågs kunna vid sanktionsfall bliva fråga om ingripande med våld mot Förenata Staternas utrikeshandel. Stadgan sysselsätter sig ej med detta problem; det finnes inga bestämmelser om tvångsaktioner i syfte att tvinga till deltagande i tvångsaktioner. Vissa antydningar om vad som kan göras lämnas emellertid i själva art. 41. Där utsäges nämligen icke, att avbrytandet av t. ex. staten A:s förbindelser med den för tvångsåtgärder utsatta staten B ankommer på staten A enbart. Det skulle sålunda kunna tänkas att, om staten A upprätthåller av rådet förbjudna förbindelser, andra i tvångsaktionen deltagande stater vidtaga vissa åtgärder för deras förhindrande. Väpnat våld, t. ex. i form av en blockad mot staten B, som faktiskt hindrar staten A:s handel med denna, kan anordnas med stöd av art. 42.

Enligt art. 42 kan rådet skrida till militär aktion: »inskridande medelst luft-, sjö- eller lantstridskrafter». Inskridandet kan följa efter åtgärder enligt art. 41, om dessa visat sig otillräckliga, men det kan också äga rum, utan att sådana föregått, om de nämligen kunna antagas bliva otillräckliga. Den militära aktionen kan, såsom redan anmärkts, rikta sig mot en stat, som redan brutit freden, men också, på grund av »hot mot freden», mot annan stat. Åtgärderna »kunna innefatta demonstrationer, blockad samt andra operationer av luft-, sjö- och lantstridskrafter tillhörande medlemmar av Förenata Nationerna». Aktionen kan sålunda för det första tänkas bestå enbart däri, att militära styrkor mobiliseras och förläggas på sådana punkter, att deras blotta förhandenvaro utgör ett verksamt tvång. Särskilt naturlig är denna aktionsform, då rådet endast står inför ett hot mot freden, men intet hindrar, att den användes, även sedan det kommit till fientligheter. Men aktionen kan för det andra utvecklas därhän, att krigshandlingar företagas. Eventuellt kommer det till formlig krigföring mellan de i aktionen deltagande staterna och den stat som utsatts för densamma.

Syftet med tvångsaktionen är enligt art. 42 liksom eljest att »upprätthålla

eller återställa internationell fred och säkerhet». Den militära aktionen kan i enlighet därmed syfta till att förebygga krig eller åvägabringa fred.

Det ankommer på rådet att avgöra, vilka åtgärder som finnas nödvändiga för det ändamål varom fråga är.

För aktioner har rådet att lita till prestationer, som medlemmarna äro skyldiga att på dess anmodan utföra. Här om handlar *art. 43*: de skola »ställa till rådets förfogande de väpnade styrkor, det bistånd och de förmåner, däribland rätt till passage, som äro nödvändiga för upprätthållande av internationell fred och säkerhet». Vad staterna ha att ställa till förfogande är sålunda för det första väpnade styrkor, att användas — enligt rådets beprövande — antingen i demonstrationssyfte eller för militär aktion. För det andra skall »bistånd» och »förmåner» för underlättande av rådets verksamhet ställas till dess förfogande.¹ Stadgan angiver — på franskt initiativ — särskilt passage-rätt såsom en form för underlättande av rådets verksamhet. Även i andra former kan emellertid rådet bistås och dess aktion underlättas. Man har utan tvivel tänkt sig tillhandahållande av transportmedel och andra förnödenheter, upplåtande av militära baser, o. s. v.

Självklart är, att olika staters tjänster måste tagas i anspråk på olika sätt. »Bistånd» och »förmåner» få givetvis ankomma på sådana stater, som på grund av sin belägenhet lämpa sig härför. Att prestationernas storlek i viss mån måste bero av de olika staternas styrka, är givet (se nedan). I vad mån man tänkt sig en fördelning av de olika arterna av prestationer efter staternas styrka, därom ger stadgan intet besked. Intressant är emellertid en antydning från en person, som deltagit i utskottsarbetet i San Francisco om att »de mindre staterna troligen komma att fullgöra större delen av sin plikt genom att tillhandahålla kommunikationer, baser och dylikt».

Det är emellertid — här framträder en beaktansvärd skillnad mellan aktionerna enligt *art. 41* och enligt *art. 43* — icke säkerhetsrådet som ensidigt bestämmer om vad staterna hava att prestera. Deras skyldigheter skola nämligen på förhand fastställas genom avtal med säkerhetsrådet.

Avtalsslutande part är säkerhetsrådet; enligt Dumbarton Oaks-förslaget skulle avtalen däremot slutas mellan staterna inbördes. Stadgan förutsätter möjligheten av ett enda avtal; härifrån bortses dock i det följande, då det är svårt att föreställa sig, huru ett sådant avtal skulle se ut, och då för övrigt all initierad diskussion synes utgå från att ett flertal avtal skola komma till stånd. Avtalen kunna ingås med enskilda stater eller grupper av sådana; måhända har man särskilt haft s. k. regionala grupper (jfr kap. VIII) i tankarna. Stadgan inskräper, att avtalen skola ingås så snart som möjligt och att initiativ till dem skall tagas av säkerhetsrådet.

Anordningen med avtalen lämnar uppenbarligen en för medlemsstaterna betydelsefull möjlighet att avgöra, i vilken omfattning och på vad sätt de skola deltaga i aktioner enligt *art. 42*. Med visst fog har det därför sagts,

¹ Den i den engelska texten förekommande termen »facilities», som i den svenska översatts med »förmåner», syftar, exaktare uttryckt, på föranstaltningar till underlättande av rådets verksamhet.

att det först är genom avtalen, icke redan genom inträdet i Förenta Nationerna, som staterna på allvar engagera sig i dess säkerhetsapparat. Om betydelsen av det avgörande som sålunda återstår att träffa vittnar i sin mån den i Förenta Staterna förda, mycket livliga diskussionen, huruvida vid detta avgörande senatens samtycke (med två tredjedelars majoritet) behöver inhämtas. Vad Sverige angår kan intet tvivel råda om att riksdagens samtycke erfordras. Den konstitutionella ordning för avtalens ratifikation till vilken art. 43 hänvisar är nämligen för vår del utan varje tvivel den som anges i RF § 12.

Det nu sagda bör emellertid ej undanskymma betydelsen av det engagement — även till deltagande i militära aktioner — som sker redan genom inträdet i Förenta Nationerna. Räckvidden av staternas möjligheter att genom avtalen begränsa sina insatser får nämligen ej överdrivas. Ty för det första är det uppenbarligen ej förslagets mening, att staterna skola äga att efter gottfinnande undandraga sig att ingå ifrågavarande avtal; de äro principiellt skyldiga att medverka. För det andra ligger det i sakens natur att, även om en stats avtalsmässiga prestationer blivit till sin art och sitt mått begränsade, dess deltagande i en militär aktion kan tvinga den att i eget intresse insätta mycket större krafter. För det tredje må erinras om den av avtalen helt oberoende skyldigheten att lämna »bistånd» (art. 2, punkt 5, och art. 49).

Avtalen skola fastställa »styrkornas numerär och beskaffenhet, beredskapsgrad och allmänna förläggning samt arten av de förmåner och det bistånd som skola lämnas». Avtalen böra sålunda giva vid handen, i vad mån och på vad sätt passage skall medgivas, baser upplåtas, transportmedel ställas till förfogande o. s. v. Det naturliga är därvid, att skyldigheterna på ett eller annat sätt preciseras, så att vissa områden och genomgångsvägar anvisas o. s. v. Det är en icke oviktig skillnad mellan förbundsakten och stadgan, att passagerättens beskaffenhet sålunda skall fastställas avtalsmässigt. Vidare skola militära styrkor av bestämd storlek hållas tillgängliga; eventuellt kunna bestämda förband avdelas för dylikt ändamål, men något tvång att förfara så har stadgan ej etablerat. Om man emellertid sålunda stannar vid att bestämma de militära styrkornas art och mått, skall i allt fall deras »beredskapsgrad och allmänna förläggning» fastslås. Det kan anmärkas, att det var på franskt förslag, som detta inskrevs i stadgan. Man ville därmed effektivisera den beredskap avtalen skola erbjuda. Med avseende på de militära styrkornas storlek föreligga inga auktoritativa uttalanden. Självfallet synes vara, att de utmätas så, att erforderlig styrka står till vederbörande stats disposition för andra militära uppgifter än de samfällda aktionerna; man måste ju erinra sig, att stadgan räknar med en rätt till självförsvar i de lägen (exempelvis angrepp från en stormakt), där säkerhetsrådet ej kan väntas ingripa (jfr nedan under art. 51).

Mycket maktpåliggande är frågan, i vad mån avtalen kunna på sådant sätt bestämma de avtalade prestationerna, att de endast få uttagas för vissa på förhand bestämda ändamål, i vissa närmare angivna situationer, o. s. v.

Detta spörsmål har särskilt i Förenta Staterna såtillvida varit föremål för livlig diskussion, som man å ena sidan hävdade, att Förenta Staterna borde kunna förbehålla sig, att dess styrkor endast få tagas i anspråk inom en såsom amerikansk betecknad intressesfär, medan å andra sidan hävdats, att en sådan begränsning av Förenta Staternas ansvar vore äventyrlig och otilllätlig. Man har i detta sammanhang också berört de mindre staternas påtagliga och — efter vad som allmänt synes erkännas — berättigade intresse att icke behöva avstå militära styrkor för användning i vilken del av världen som helst. Tvistefrågan synes kvarstå olöst. Om emellertid t. ex. en viss mindre eller medelstor stat skulle önska få fastslaget, att dess skyldigheter endast skola avse skydd för vissa stater, vilkas frihet och oavhängighet för nämnda stat äro av särskild betydelse, synes till stöd för en sådan ståndpunkt bl. a. kunna anföras, att det är en stor skillnad mellan stater av mindre storleksordning och de ständiga rådsmedlemmarna med deras större inflytande och därmed naturligt sammanhängande större ansvar. På mycket auktoritativt håll har man också i uttalanden inför amerikanska senatens utrikesutskott utgått ifrån att ett antal stater icke komma att gå med på att deras styrkor användas annorstädes än inom jämförelsevis närbelägna områden. Från samma håll har det uttalats, att även de stora staterna troligen vilja förbehålla sig att använda åtminstone den överbärande delen av sin styrka i närbelägna områden, och till yttermera visso förklarats, att artikeln »berättigar staterna att uppställa de villkor som de önska».

Ett särskilt viktigt ämne för avtalen är att reglera styrkan och beredskapsgraden av de luftstridskrafter om vilka art. 45 talar (se nedan).

Det är endast i överensstämmelse med avtalen, som staterna kunna av rådet avkrävas de i art. 43 avsedda prestationerna. Å andra sidan är det icke sagt, att alltid alla de resurser som stå till buds tagas i anspråk. Av art. 48, mom. 1, framgår för det första, att rådet bestämmer, vilka stater som skola delta i aktionen; uteslutet är således ingalunda att, medan en stat får fullgöra mycket betungande prestationer, andras bistånd alls icke anlitas. Det är icke heller nödvändigt, att alla de prestationer som enligt avtal åvila en stat på en gång uttagas. Man kan t. ex. rekvirera en mindre styrka än den beräknade. Särskilt bör framhållas, att rådet kan av en stat fordra passagerätt, upplåtande av baser o. s. v. utan att på samma gång begära, att den skall medverka med egna militära styrkor.

Enligt art. 43 kunna prestationerna utkrävas, när helst rådet anser det nödvändigt för »upprätthållande av internationell fred och säkerhet». Men artiklarna 39 och 42, lästa i sammanhang, måste så förstås, att ett inskridande enligt sistnämnda artikel endast är tillåtet i de i förstnämnda artikel angivna situationerna. Och uppenbarligen är det avsett, att prestationer av staterna enligt art. 43 endast skola förekomma såsom led i ett inskridande enligt art. 42. Om man sålunda utgår ifrån att freden åtminstone måste vara hotad, för att skyldigheterna enligt art. 43 skola kunna aktualiseras, måste man emellertid fasthålla, att redan härigenom mycket vittgående befogenheter lagts i rådets hand. Till äventyrs kan rådet taga ett mycket avlägset

»hot» mot freden till utgångspunkt för krav på upplåtande av exempelvis baser; på sådant sätt kunde t. ex. en mindre stats territorium tänkas bli under lång tid utnyttjat för förläggning av eller till stödjepunkter för militära styrkor under rådets disposition. Mot sådana krav kunna emellertid med fog två invändningar resas. För det första: hotet måste ha fått en viss konkretion och aktualitet för att berättiga till aktion. För det andra: artiklarna 42 och 43 syfta endast och allenast till åtgärder av övergående natur, och de missbrukas, om de åberopas till stöd för anordningar av varaktigt slag.

Fullkomligt otvetydigt utsäger art. 43, att staterna ha att ställa sig till efterrättelse vad rådet föreskriver. De ha att vidtaga de positiva åtgärder, som erfordras: att ställa styrkor och materiel till förfogande och att utan motstånd tåla sådana ingripanden som passage, ianspråktagande av baser m. m. Även i stater, vilka såsom ständiga medlemmar av rådet äro väl tryggade mot att på sådant sätt mot sin vilja tvingas in i en aktion, har detta beroende av rådets beslut ingivit farhågor: detta har varit grunden till det i diskussionen i Förenta Staterna framförda kravet, att åtgärder i nu ifrågavarande situation icke skulle kunna vidtagas av presidenten ensam. Det har emellertid häremot invänts, att en ovillkorlig skyldighet att efterkomma rådets anfordran utgör en nödvändig ingrediens i säkerhetssystemet. Givetvis måste emellertid staterna äga full handlingsfrihet inför krav, som gå utöver vad avtalen stipulera. En annan fråga är, vilka organ som ha att besluta om fullgörande av ifrågavarande skyldigheter; i den norska propositionen anmärkes med rätta, att det måste bero av varje lands interna rätt, vilka organ som skola medverka vid ett dylikt beslut. Det kan nämnas, att det, vad Förenta Staterna angår, numera fastslagits, att beslutanderätten ligger hos presidenten. Om det läge som uppkommer, därest en stat av en eller annan anledning icke böjer sig för rådets anspråk, har stadgan intet att förmåla.

Nära till hands ligger tanken att i någon form tillerkänna de stater som skola delta i en av rådet anordnad aktion ett särskilt inflytande; i San Francisco dryftades denna tanke bl. a. i samband med frågan om särskilda organisationsformer vid anordnandet av »regionala» tvångsåtgärder. Enligt art. 31 kan också en medlem få delta — utan rösträtt — i rådets överläggningar, när helst rådet anser, att vederbörande medlems intressen särskilt beröras. Men art. 44 går ett steg längre. Medlemmarna ha här i vissa lägen tillförsäkrats en rätt att delta i rådets beslut; deltagandet beror sålunda här ej av rådets bedömande. Det läge som åsyftas är det som uppstår, när rådet beslutit om användande av våld. Skall i sådant fall en medlem »anmodas» att ställa väpnade styrkor till förfogande, skall den dessförinnan inbjudas att delta i säkerhetsrådets beslut rörande användningen av förband tillhörande dess väpnade styrkor. I detta fall äger medlemmen — mot vad som gäller enligt art. 31 — rösträtt i rådet. Antalet röstande blir sålunda 12, men besluten fattas liksom eljest enligt art. 27, mom. 3, med sju röster (varibland de ständiga rådsmedlemmarna); den inbjudna staten har således ej möjlighet att rubba den majoritet som, då staten inbjöds, hade för avsikt att enligt art. 43 rikta en anmodan till den. Medbestämmanderätt enligt art. 44 har emel-

lertid den inbjudna staten icke endast vid själva beslutet, att den skall uppfordras ställa styrkor till förfogande, utan även vid varje tillfälle, då under tvångsaktionens fortgång beslut fattas rörande användningen av förband ur dess egna styrkor. Det bör betonas, att den inbjudna staten icke har någon del i beslut rörande användningen av andra staters styrkor. Icke heller ha de utom säkerhetsrådet stående staterna någon annan rätt än den som kan härledas ur art. 31 vid behandlingen av frågor om »förmåner» och »bistånd». Förslag om att utsträcka medbestämmanderätten till sådana fall avvisades vid San Francisco-konferensen. Stadgan har, måhända med tanke på att sådana prestationer böra kunna utkrävas utan dröjsmål, icke ens givit staterna någon rätt att höras i sådana frågor; jfr emellertid art. 50.

Art. 45 reglerar särskilda anordningar i syfte att sätta Förenta Nationerna i tillfälle att vidtaga brådskande militära åtgärder. Staterna äro i detta syfte skyldiga att hålla »förband ur sina luftstridskrafter omedelbart tillgängliga för samordnad internationell tvångsaktion». De i art. 43 berörda avtalen skola uppdraga de gränser, inom vilka säkerhetsrådet fastställer »dessa förbands styrka och beredskapsgrad ävensom planer för deras samverkan». Det är här fråga om prestationer, som vid behov skola utföras med en alldeles särskild snabbhet. Meningen är däremot ej, att de ifrågavarande luftstridskrafterna skulle redan på förhand sammandragas under säkerhetsrådets ledning. De förbliwa under sitt nationella befäl och kunna givetvis ej utan särskild överenskommelse stationeras inom annan stats territorium. *Art. 45* kan visserligen sägas anknyta till den gamla idén om en för snabb aktion omedelbart tillgänglig internationell militärmakt. Men så som idén här tillämpats, innebär beredskapen enligt art. 45 icke någonting som principiellt skiljer sig från den vilken etableras genom avtal enligt art. 43. Skillnaden synes förnämligast ligga däri att, medan beredskapsgraden enligt art. 43 beror av vad staterna vilja åtaga sig, art. 45 direkt föreskriver en särskilt hög beredskap och att rådet äger befogenhet att bestämma, huru denna skall gestaltas.

Planer för användande av vapenmakt skola enligt *art. 46* uppgöras av säkerhetsrådet; detta synes kunna ske såväl på förhand som under en pågående aktion. Någon medverkan från utomstående staters sida är ej avsedd utom såtillvida, att stabsutskottet (se nedan), som biträder säkerhetsrådet vid uppgörande av planerna, enligt art. 47 kan inbjuda sådana stater att deltaga i dess arbete; jfr även art. 44.

Art. 47 innehåller bestämmelser om det nyssnämnda, av de ständiga medlemmarnas av säkerhetsrådet stabschefer bestående militära stabsutskottet, vilket skall lämna säkerhetsrådet råd och bistånd »i alla frågor rörande rådets militära behov för upprätthållande av internationell fred och säkerhet, rörande bruk av och befäl över styrkor, som ställts till dess förfogande, rörande reglering av rustningarna och rörande eventuell nedrustning» (jfr art. 26). När ett verksamt fullgörande av utskottets åligganden det kräver, kan annan stat inbjudas att deltaga i dess arbete. På initierat håll har det antagits, att en sådan inbjudan måste ske var gång en stats styrkor, bistånd eller lättnader tagas i anspråk. Någon rätt att deltaga har emellertid en så-

dan stat ej enligt stadgan. Och frikostiga inbjudningar kunna knappast påräknas, om man fasthåller den strävan efter effektivitet och permanens, som föranledde, att i San Francisco förslag om att flera stater än de fem ständiga rådsmedlemmarna skulle representeras i utskottet blevo avvisade. Stabsutskottet är under säkerhetsrådet ansvarigt för den »strategiska ledningen» av alla väpnade styrkor, som ställts till rådets förfogande. Frågan om »befälet» över sådana styrkor har däremot ställts på framtiden. Ingenting synes hindra, att denna fråga regleras i avtal slutna enligt art. 43. — Regionala underutskott kunna enligt art. 47, mom. 4, inrättas. Det är stabsutskottet, som upprättar dessa underutskott, men detta kan icke ske, utan att dessförinnan »samråd med ifrågakommande regionala organ» ägt rum. Detta förbehåll utgör en av de i San Francisco vidtagna modifikationer i stadgetexten som äsyfta en förstärkning av de regionala institutionerna (se nedan s. 51).

Av art 48, mom. 1, framgår, att den aktion som »erfordras för att verkställa säkerhetsrådets beslut för upprätthållande av internationell fred och säkerhet» skall utföras av samtliga medlemmar eller endast vissa bland dem efter säkerhetsrådets bestämmande. Detta stadgandes innebörd har redan i någon mån belysts. Dess betydelse inskränker sig till att angiva rådets valfrihet mellan olika tänkbara alternativ för utkrävande av annorstädes i stadgan fixerade skyldigheter. Det är sålunda ej i denna artikel, som skyldigheternas omfattning bestämmes. Stadgandet får därför ej läsas så, som om staterna förklarades skyldiga att, utöver vad artiklarna 40, 43 och 45 giva vid handen, vidtaga åtgärder för verkställande av säkerhetsrådets beslut.

Art. 48, mom. 2, ger vid handen, att verkställigheten av rådets beslut icke nödvändigtvis behöver ske genom direkta åtgärder av varje särskild stat. Den kan också ske genom att staterna delta i kollektivåtgärder »inom ifrågakommande internationella organ, till vilka de äro anslutna». Såsom exempel har i den officiella amerikanska rapporten angivits, att staterna kunna använda sitt inflytande för att förmå den planerade internationella valutafonden att undandraga en angripare hjälp. Om begagnande av regionala överenskomelser eller organ för verkställande av tvångsåtgärder se art. 53, mom. 1.

En allmän skyldighet till inbördes bistånd vid verkställande av säkerhetsrådets beslut har stipulerats i art. 49. Medan art. 2, punkt 5, närmast pekar på bistånd för tvångsåtgärdernas effektiva genomförande, synes art. 49 företrädesvis taga sikte på inbördes bistånd de särskilda staterna emellan i de svårigheter, i vilka de kunna råka genom dessa åtgärder. På vad sätt och i vilken utsträckning bistånd skall lämnas, har ej utsagts. Men det är uppenbart, att artikeln på mycket goda grunder kan åberopas t. ex. av en stat, som har att medverka i militära åtgärder och i följd därav utsättes för särskilda förluster eller faror. Vilken reell innebörd skyldigheten till inbördes bistånd än får, synes den under alla förhållanden medföra att, om en tvångsaktion utvecklas till ett krig, en medlem av Förenta Nationerna, även om den icke i någon mån deltagit i aktionen, icke kan i allo åberopa de rättigheter och skyldigheter som enligt gällande folkrätt tillkomma en neutral stat. Att bistånd ej får lämnas åt stat, som blir föremål för förebyggande åtgärder eller tvångsåtgärder, framgår av art. 2, punkt 5.

På de ekonomiska problem som kunna uppkomma för en stat i samband med förebyggande åtgärder eller tvångsåtgärder tager *art. 50* sikte. Naturligt är att sådana ekonomiska problem exempelvis kunna uppstå genom handelsblockad eller annan aktion enligt *art. 41* eller genom de rubbningar i ekonomin som ett genombåg enligt *art. 42* medför. Vad en stat i sådana lägen kan påräkna, giver stadgan ej vid handen; det torde väl kunna bliva fråga om ändring — till förebyggande av ekonomisk skada — i uppgjorda planer, om export- och importlätnader, om finansiell hjälp i olika former (t. ex. lån), om ersättning för liden skada, o. s. v. Stadgan inskränker sig till att föreskriva, att staterna »äga rätt att rådföra sig med säkerhetsrådet beträffande lösningen av dessa problem».

Art. 51 — tillkommen under förhandlingarna i San Francisco — garanterar rätten till självförsvar i händelse av »väpnat angrepp»; självklart är att en rådets aktion aldrig kan betraktas som ett sådant. Närmast framstår detta självförsvar — vi ha till en början i sikte det självförsvar som utövas av en stat ensam — som en provisorisk åtgärd; det får utövas, »intill dess att säkerhetsrådet vidtagit nödiga åtgärder för upprätthållande av internationell fred och säkerhet». Det kan vara tvivelaktigt, i vad mån stadgandet också är tillämpligt, sedan en rådsaktion kommit i gång. Det heter uttryckligen, att de till självförsvar vidtagna åtgärderna icke skola inverka på säkerhetsrådets rätt och skyldighet att enligt stadgan vidtaga åtgärder för fred och säkerhet. En rådsaktion skulle utan tvivel under vissa förhållanden hämmas genom att en stat fortsätter sitt självförsvar, så t. ex. om detta självförsvar fortsättes, sedan rådet inskridit med ett försök att hejda konfliktens utveckling genom provisoriska åtgärder enligt *art. 40*. Måhända kunna också lägen tänkas, i vilka en stat, som i och för sig har rätt till självförsvar, icke får för detta ändamål taga i anspråk sådana styrkor som enligt *art. 43* skola stå till förfogande för annat ändamål. Men i den brittiska kommentaren till stadgan fastslås uttryckligen att, om rådets aktion är påtagligen otillräcklig, rätten till självförsvar kan åberopas av en stat såsom rättfärdigande varje aktion den finner lämpligt att företaga.

Självklart är att rätten till självförsvar gäller utan inskränkning i sådana fall, då någon tvångsaktion av rådet icke kommer till stånd, kanske icke ens ifrågasättes. Om sålunda t. ex. en ständig rådsmedlem skulle företaga ett angrepp, utan att detta ingår som ett led i en av rådet ledd aktion, är den angripna statens rätt till självförsvar helt obesuren.

Självförsvaret behöver icke vara individuellt; det kan också vara »kollektivt». Att detta inskrivits i stadgan, är ett utslag av en från skilda håll yppad misstro mot säkerhetsrådets effektivitet och av ett i samband därmed stående intresse att bevara möjligheten för andra kollektiva aktioner än dem som stadgan reglerar. Det blir anledning att återkomma till denna strömning vid behandlingen av kap. VIII, där den satt starka spår. Här är det nog att nämna, att man särskilt var angelägen om att gardera de amerikanska staternas rätt att avvärja ett mot den amerikanska kontinenten riktat angrepp även som verkningskraften hos de biståndspakter, som slutits under världskriget.

Rätten till självförsvar betyder, att i sådana situationer som ovan berörts även andra stater få komma till den angripna statens försvar. Självförsvaret måste, det bör i detta sammanhang understrykas, rikta sig mot »militär aggression». Man talar i Amerika även om »politisk aggression», i betydelsen av försök att påtvinga de amerikanska staterna ett icke-amerikanskt styrelseskick. Men art. 51 lämnar dem ingen rätt att i ett sådant läge gripa till vapen. Rätten till kollektivt självförsvar måste antagas gälla för varje stat som uppfattar ett angrepp mot en annan stat såsom äventyrande dess egen säkerhet. Intet ger vid handen, att rätten till självförsvar skulle vara beroende av därom på förhand träffade avtal mellan staterna, men stadgan innehåller icke heller något hinder för att sådana avtal ingås; det är också, såsom nyss nämdes, ej minst med tanke på vissa sådana redan bestående avtal, som stadgandet tillkommit. Om det kollektiva självförsvaret torde i högre grad än om det individuella gälla, att rätten därtill måste få vika, när den kommer i kollision med en av rådet ledd aktion. Det är sålunda t. ex. högst tvivelaktigt, i vad mån det kan fullföljas, sedan rådet gripit in i mellanhavandet med en efter andra riktlinjer utstakad aktion. Det kan emellertid i detta sammanhang förtjäna erinras om att — såsom den officiella kanadensiska rapporten framhåller — varje stormakt kan förhindra en sådan tvångsaktion av rådet som kan ifrågakomma, sedan en regional självförvarsaktion satts igång.

Medlemmarna av Förenta Nationerna ha sålunda rätt icke blott att försvara sig, då de angripas, utan även — åtminstone under vissa förutsättningar — att biträda en annan stat i dess självförsvar. Men de ha å andra sidan full frihet att i en sådan situation välja andra vägar. Om det t. ex. kommer till ett krig mellan två stater, i vilket säkerhetsrådet icke ingriper, finnes det ingenting som hindrar, att andra stater förbliva neutrala i detta krig; i en sådan situation återtaga medlemmarna — för att citera den officiella brittiska kommentaren — sin handlingsfrihet. Man har här särskilt att beakta möjligheten av ett krig, som begynnes genom ett angrepp av en ständig rådsmedlem, eventuellt gentemot en annan sådan. Utbryter en konflikt mellan stormakterna — så har saken i auktoritativ form framställts från dansk synpunkt — återuppstår neutralitetspolitiken. Om icke art. 27 gjort tvångsaktionens igångsättande beroende av samtliga ständiga rådsmedlemmars samtycke, kunde ett angrepp från en stormakts sida hava utlöst en rådets aktion med därav följande, ovan beskrivna skyldigheter för alla till Förenta Nationerna hörande stater. Men så som omröstningsreglerna nu gestaltats, kan ingen tvångsaktion komma att igångsättas mot en stormakt på grund av att den griper till krig. Därav följer också, att de utom konflikten stående staterna äga, som ovan redan omnämnts, intaga en neutral hållning; inträdet i Förenta Nationerna ålägger dem ej att i ett sådant läge uppgiva sin neutralitet. Gentemot de krigförande kunna de med andra ord, under förutsättning att de fullgöra, vad som kräves av en neutral stat, göra anspråk på en sådan stats rättigheter. Stadgan hindrar ej heller överenskommelser staterna emellan, som gå ut på att i ett sådant läge som här avses under samverkan hävda neutraliteten.

Regionala avtal. Kapitel VIII.

Koncentrationen i säkerhetsrådets hand av Förenta Nationernas verksamhet i fredens och säkerhetens intresse modifieras genom reglerna i kap. VIII om regionala avtal, vilka avse att lämna utrymme för en verksamhet i samma riktning av särskilda grupper av stater.

Då termen »regional» kommit till användning vid beskrivningen av här ifrågakommande företeelser, ledes tanken närmast till geografiska enheter, d. v. s. grupper av stater, som gränsa till varandra. Bestämmelserna i kap. VIII hava också bland annat kommit till för att inom organisationen bereda utrymme för de amerikanska staternas sedan lång tid bestående samarbete. Såsom ett annat exempel har nämnts det i mars 1945 bildade förbundet av arabstater. Men den geografiska affiniteten har icke betraktats såsom väsentlig för begreppet »regional». Man har också betraktat vissa under det andra världskriget tillkomna allianser av annat slag, t. ex. mellan å ena sidan Sovjetunionen, å andra sidan t. ex. Storbritannien, Frankrike och Jugoslavien, såsom »regionala», och man måste också hava förutsatt, att sådana allianser skola kunna ingås framdeles.

Även ur en annan synpunkt sett rymmer kategorien »regionala avtal» olikartade företeelser. Man har tagit i ögonsikte sådana arrangemang som, baserade på de deltagande staternas solidaritet, väsentligen syfta till att mot utomstående stater, eventuellt med våld, hävda gemensamma intressen. Men man har också tänkt på sådana grupper som, med inbördes motsättningar för ögonen, skapa anordningar för fredlig lösning av tvister och för samfällt inskridande mot en till gruppen hörande stat, som hotar eller bryter freden. Man har också räknat med gruppbildningar, som på en gång fullfölja dessa olika syften.

Ingenting synes hindra, att en stat tillhör flera olika regionala grupper.

Det förklaras i *art. 52, mom. 1*, att ingen bestämmelse i stadgan utesluter regionala avtal eller organ av nu angiven art. Med »organ» torde härvid åsyftas sådana fasta institutioner som staterna kunna vilja genom inbördes träffade avtal upprätta, exempelvis motsvarigheter till Förenta Nationernas generalförsamling, säkerhetsråd och domstol samt det ekonomiska och sociala rådet. Jfr även *art. 47, mom. 4*, om regionala underutskott till stabsutskottet.

Förutsättningarna för att de regionala avtalen och organen skola anses förenliga med stadgan äro: för det första att de handhava »angelägenheter rörande upprätthållandet av fred och säkerhet», för det andra att dessa angelägenheter »lämpa sig för regionala åtgärder», för det tredje att avtalen och organen och dessas verksamhet »äro förenliga med Förenta Nationernas ändamål och grundsatser» (jfr artiklarna 1 och 2). Huruvida dessa förutsättningar äro uppfyllda eller icke, kan naturligen bliva föremål för tvist. Från säkerhetsrådets sida lär emellertid en regional anordnings oförenlighet med stadgan endast kunna göras gällande genom beslut fattat enligt *art. 27, mom. 3*. Intet ger nämligen vid handen, att de regionala anordningarna skulle

behöva säkerhetsrådets godkännande för att betraktas såsom förenliga med stadgan.

Art. 52, momenten 2—4, sysselsätter sig med regionala anordningar såsom led i verksamheten för fredlig lösning av tvister. Förbundsmedlemmar, som tillhöra en regional grupp, skola göra sitt yttersta för att åstadkomma fredlig lösning av »lokala» tvister genom sådana »avtal eller organ», innan de hänskjutas till rådet. Detta stadgande synes vara av jämförelsevis ringa betydelse; det innebär egentligen intet annat än att de förbindelser som staterna inbörcdes ingått tillika konstituera förpliktclser — låt vara av mycket obestämmd art — gentemot Förenta Nationerna. Mera beaktansvärt synes stadgandet, att rådet å sin sida skall främja sådant fredligt biläggande, eventuellt genom att tvister av rådet hänskjutas till regional handläggning. Med dessa bestämmelser har man velat tillgodose önskemål, som gått ut på att i möjligaste mån främja regionala former för tvisters biläggande. Men samtidigt förklarar art. 52, mom. 4, att bestämmelserna i intet avseende inskränka tillämpningen av artiklarna 34 och 35; såväl rådet som generalförsamlingen äga sålunda utan hinder av dem upptaga »varje tvist, liksom varje sakläge som kan leda till internationella motsättningar eller giva upphov till en tvist».

Art. 53 sysselsätter sig med frågan om regionala tvångsåtgärder. Stadgan utgår uppenbarligen från den tanken, att det i åtskilliga lägen kan vara naturligt, att sådana tvångsåtgärder som enligt kap. VII ankomma på rådet i stället anordnas av regionala grupper. Grundsatsen är dock den, att regionala tvångsåtgärder endast få förekomma antingen i den form, att rådet använder regionala avtal eller organ för verkställande av tvångsåtgärder under dess myndighet, eller ock så, att rådets bemyndigande gives till tvångsåtgärder, som en regional grupp vill sätta i gång. I förstnämnda fall äga de regionala åtgärderna rum på det sätt, att rådet, i stället för att påfordra prestationer av de särskilda staterna, kräver insatser i regional form, exempelvis militära operationer under ledning av för ändamålet skapade regionala organ (jfr art. 48, mom. 2).

Emellertid hava från olika håll och ur olika synpunkter betänkligheter yppats mot att på detta sätt göra allt vad tvångsåtgärder heter beroende av säkerhetsrådet. Man har sålunda pekat på de risker som kunna uppkomma genom att rådet icke kan ingripa med tillräcklig snabbhet och framför allt erinrat om möjligheten av att rådet över huvud taget icke ingriper, fastän freden hotas eller rentav ett angrepp äger rum. Med hänsyn härtill har förbudet mot regionala tvångsåtgärder utan rådets medverkan på olika sätt modifierats.

För det första genom det uttryckliga erkännandet av rätten till kollektivt självförsvar (art. 51; se ovan); denna rättighet kan bl. a. utövas just av en såsom regional betraktad statsgrupp. Det är emellertid endast till försvar mot väpnat angrepp denna rätt får utövas; art. 51 berättigar icke en regional grupp att företaga tvångsåtgärder med anledning av ett hot mot freden.

För det andra auktoriserar stadgan i två fall regionala åtgärder riktade mot sådana stater som under det andra världskriget varit fiender till någon

av stadgans signatärmakter (»fiendestater», art. 53, mom. 2). Härvid bör observeras att, för den händelse en sådan stat vinner inträde i Förenta Nationerna, den officiella brittiska kommentaren förutsätter, att genom sådant inträde nödvändigheten att vidtaga särskilda åtgärder mot den ifrågavarande statens angreppspolitik bortfaller.

Stadgans bestämmelser om åtgärder mot fiendestater kunna sägas innebära, att det system av traktater om ömsesidigt bistånd som består eller kan komma att utvecklas segrarmakterna emellan fogas in i stadgans system som mycket vittgående och betydelsefulla undantag från huvudreglerna i kap. VII. Dessa tvångsåtgärders vidtagande är ej beroende av att angrepp eller ens hot i den betydelse som avses i art. 39 föreligger. Helt oberoende av stadgan avgöra de agerande staterna, huruvida ett ingripande behöves. Självklart är, att här ifrågavarande, såsom »regionala» betecknade tvångsåtgärder företagas utan rådets medverkan och att utomstående medlemmar av Förenta Nationerna icke vid dem hava några av de skyldigheter som angivas i kap. VII.

Det första av de åsyftade undantagen anknäyer till art. 107, som förklarar, att åtgärder gentemot en »fiendestat», vilka »som följd av» det andra världskriget vidtagas eller godkännas av de regeringar som bära ansvaret för dylika åtgärder icke genom stadgan göras ogiltiga eller äro uteslutna. Av art. 53, mom. 1, framgår, att till dessa åtgärder även höra tvångsåtgärder. Segrarmakterna eller grupper av dem kunna i följd härav vidtaga alla sådana åtgärder som i kap. VII beskrivas såsom tvångsåtgärder. Av formuleringen i art. 53, mom. 1, framgår, att icke endast redan vidtagna tvångsåtgärder (t. ex. ockupationer) utan även sådana som framdeles kunna finnas erforderliga förklaras giltiga såsom en form för tillåten regional tvångsaktion. En begränsning ligger emellertid däri, att aktionen skall vidtagas »som följd av» det andra världskriget.

Det andra undantaget går ut på att tvångsåtgärder mot fiendestater äro tillåtliga, om de företagas i enlighet med regionala avtal och rikta sig mot en »förnyad angreppspolitik» från en sådan stats sida. Här fordras alltså ej, att tvångsåtgärderna vidtagas »som följd av» världskriget. De äro strängt taget möjliga under obegränsad tid.

Endast såtillvida kunna de båda här berörda undantagen betecknas såsom tidsbegränsade, som möjligheten att enligt dem vidtaga tvångsåtgärder bortfaller, när de därtill bemyndigade staterna därom hemställa och rådet är i stånd att övertaga »uppgiften att förebygga ytterligare angrepp från sådan stat». Det ligger sålunda helt i segrarmakternas hand att bestämma, när deras speciella fullmakt att företaga tvångsåktioner skall bortfalla. Det antagandet har framställts, att de skola vara intresserade av att snarast möjligt komma i detta läge.

En vittgående anmälningsskyldighet har stipulerats i art. 54. Det har, vad regionala grupper angår, icke ansetts nog med den allmänna skyldigheten att registrera traktater hos sekretariatet (art. 102). Därutöver har föreskrivits, att rådet skall hållas »fullständigt underrättat om den verksamhet för upp-

rätthållande av internationell fred och säkerhet som bedrives eller planeras jämlikt regionala avtal eller av regionala organ». Håller man fast vid den tolkning av begreppen »regionalt avtal» och »regionalt organ» som kommit till synes under förarbetena till stadgan och som särskilt påtagligt ligger till grund för art. 53 lär man icke undgå den slutsatsen, att art. 54 bör få tillämpning på de allra flesta engagemang av politisk innebörd.

Internationellt ekonomiskt och socialt samarbete. Ekonomiska och sociala rådet. Kapitlen IX och X.

Organisationens verksamhet för ekonomiskt och socialt framåtskridande ägnades mycket stort intresse på San Francisco-konferensen. Det stod klart, att under tiden närmast efter kriget och även senare mycket omfattande och svårbemästrade problem måste lösas på detta område, för att freden och säkerheten inom och mellan nationerna skulle kunna tryggas. Tillika var det uppenbart, att dessa svåra problem icke skulle kunna lösas utan ett omfattande och intimt internationellt samarbete. För att detta arbete skulle kunna giva största möjliga utbyte, måste vidare de gemensamma ansträngningarna på olika hithörande fält omsorgsfullt samordnas och verksamheten stimuleras genom nya uppslag och initiativ. Det var främst med tanke på att organisationen skulle kunna fylla dessa båda funktioner, att samordna och att taga initiativ, som stadgans bestämmelser om Förenta Nationernas verksamhet i ekonomiskt och socialt avseende utarbetades. Dumbarton Oaks-planens stadganden fingo även här utgöra grundstommen, men de preciserades och utbyggdes på flera punkter som resultat av det livliga meningsutbytet på konferensen.

De mera allmänt hållna, hithörande föreskrifter som återgivits i samband med behandlingen av organisationens ändamål och generalförsamlingens uppgifter kompletteras av stadgans kapitel IX och X. Det förra kapitlet uppdrager riktlinjerna för verksamheten, medan kap. X innefattar detaljerade bestämmelser angående det ekonomiska och sociala rådet och dess funktioner.

Art. 55 anger bevekelsegrunderna och området för Förenta Nationernas arbete i ifrågavarande hänseende. Ändamålet är att skapa den stadga i samhällslivet och det välstånd som äro nödvändiga för fredliga och vänskapliga förbindelser mellan nationerna. I detta syfte skall organisationen främja högre levnadsstandard, full sysselsättning samt framåtskridande och utveckling i ekonomiskt och socialt avseende. Den skall vidare främja lösandet av spörsmål av internationell karaktär på de ekonomiska och sociala områdena, inom hälsovården och på närbesläktade områden samt tillika befordra internationellt samarbete i kultur- och uppfostringsfrågor. Slutligen skall organisationen verka för att de mänskliga rättigheterna och allas grundläggande friheter allmänt respekteras och iakttagas, utan att skillnad göres på grund av ras, kön, språk eller religion. Sistnämnda uppgift innefattar tydligen bl. a.

verksamhet till förmån för rasliga, språkliga eller religiösa minoriteter, ehuru själva ordet minoritet icke nämnes. Nationernas förbunds minoritetsskydd led av den väsentliga svagheten, att det blott gällde ett fåtal länder, som vid fredsuppgörelsen efter det första världskriget fått åtaga sig särskilda förpliktelser till skydd för sina minoriteter. Dessa länder kände detta förhållande som en orättvisa och betraktade minoritetsskyddet med misstro, vilket inverkade i hög grad menligt på skyddets effektivitet. Förenta Nationernas stadga syftar till universell respekt för de grundläggande mänskliga fri- och rättigheterna och undviker därmed det partiella minoritetsskyddets påtagliga nackdelar. I vilken mån de uppställda målen kunna realiseras, återstår emellertid att se. Enligt *art. 56* förbinda sig alla medlemsstater att såväl samfällt som var för sig vidtaga åtgärder för att i samarbete med organisationen förverkliga de syften som angivas i *art. 55*. Åtagandet i *art. 56* utgör ett tillägg till Dumbarton Oaks-planens bestämmelser och har sin upprinnelse i ett förslag av Australiens delegation. Detta förslag ansågs på en del håll giva utrymme för en tolkning, som kunde göra det möjligt för organisationen att inblanda sig i en medlemsstats inre angelägenheter. Artikeln utformades därför med tanke på att utesluta en sådan eventualitet, och till yttermera visso intogs i konferensens protokoll ett uttalande, att ingen bestämmelse i kap. IX får anses giva organisationen befogenhet att ingripa i medlemsstaternas inre frågor («domestic affairs»). Därmed underströks i själva verket för detta speciella område den allmänna grundsatsen i *art. 2*, punkt 7, att Förenta Nationerna icke har befogenhet att intervensera i frågor, som huvudsakligen falla inom en stats egen behörighet («domestic jurisdiction»), och att det icke kräves av medlemsstaterna, att de hänskjuta sådana frågor till avgörande enligt stadgan.

Allmänna föreskrifter om organisationens samordnande funktion givas i *artiklarna 57 och 58*. Enligt den förra skola de olika »fackorgan» som upprättats genom mellanstatliga överenskommelser och som enligt de statuter som gälla för dem ha vidsträckta internationella åligganden på här ifrågasvarande områden, anknytas till Förenta Nationerna i överensstämmelse med vissa närmare föreskrifter i *art. 63* rörande det ekonomiska och sociala rådet. *Art. 58* stadgar, att organisationen skall framlägga förslag angående samordnandet av dessa fackorgans arbetsprogram («policies») och verksamhet. Bland de talrika fackorgan som här kunna komma i fråga må nämnas å ena sidan sådana sedan länge existerande sammanslutningar som världspostunionen och telegrafunionen, å andra sidan under kriget tillkomna eller planerade institutioner såsom den internationella jordbruks- och livsmedelsorganisationen och den internationella valutafonden. Även den internationella arbetsorganisationen torde höra till de här åsyftade fackorganen. När så befinnes lämpligt skall vidare, enligt *art. 59*, Förenta Nationerna taga initiativ till upprättandet av nya fackorgan, i den mån sådana erfordras för realiserandet av de syften som angivas i *art. 55*.

Även Nationernas förbunds akt innefattade i sin *art. 24* föreskrifter om anslutning av internationella institutioner («bureaux internationaux»), men

i övrigt synas bestämmelserna i stadgans kap. IX ha en vidare räckvidd än motsvarande stadganden i förbundsakten. Denna uppräknade i art. 23 ett begränsat antal ekonomiska och sociala områden, såsom arbetsförhållandena, vita slavhandeln, opiumhandeln, kommunikationerna och hälsovården, vilka skulle göras till föremål för förbundets, respektive medlemmarnas reformerande eller kontrollerande verksamhet. Förenta Nationernas stadga däremot anger i så allmänna ordalag de ekonomiska och sociala frågor som falla inom organisationens verksamhetsområde, att uppräknningen blir praktiskt taget uttömmande. En annan viktig skillnad mellan akten och stadgan är, att den senare inrättar ett centralt organ för verksamheten. I första hand vilar, enligt *art. 60*, ansvaret för organisationens i kap. IX angivna uppgifter på generalförsamlingen, men under dess myndighet skall det effektiva arbetet bedrivas av det ekonomiska och sociala rådet. För att betona betydelsen av dess åligganden har rådet i stadgan gjorts till ett av organisationens huvudorgan.

Bestämmelserna i kap. X om det ekonomiska och sociala rådet inledas med reglerna för rådets sammansättning. Det skall enligt *art. 61* bestå av aderton medlemmar av organisationen, vilka väljas av generalförsamlingen. Valet sker med två tredjedelars majoritet av församlingens närvarande och röstande medlemmar (*art. 18*). Sex medlemmar av rådet skola årligen väljas för tre år, dock att vid det första valet aderton medlemmar skola utses, av vilka sex skola avgå efter ett år och sex efter två år i den ordning generalförsamlingen besluter. En avgående medlem kan omedelbart återväljas. Varje medlem av rådet skall företrädas av ett ombud och äga en röst. Rådets beslut fattas med enkel majoritet bland närvarande och röstande medlemmar (*art. 67*). I det ekonomiska och sociala rådet göres sålunda ingen skillnad mellan stormakter och mindre stater. Inga ständiga rådsplatser finnas här, ej heller någon vetorätt.

Rådets uppgifter äro främst att taga initiativ till internationellt samarbete på det ekonomiska och sociala området samt att fullgöra huvudparten av organisationens åligganden enligt kap. IX med avseende på fackorganen. Rådet äger sålunda utarbeta eller taga initiativ till undersökningar och rapporter avseende internationella frågor på de ekonomiska, sociala och kulturella områdena, rörande undervisning och hälsovård samt på därmed sammanhängande områden. Det kan även framställa förslag i dessa frågor såväl till generalförsamlingen som till medlemsstaterna och vederbörande fackorgan. Vidare äger rådet framlägga förslag rörande det skydd för de mänskliga rättigheterna som organisationen har till syfte att befrämja. I fråga om angelägenheter, som falla inom rådets behörighet, kan det underställa generalförsamlingen förslag till internationella avtal samt sammankalla internationella konferenser i enlighet med av organisationen fastställda föreskrifter (*art. 62*). Med fackorganen kan rådet ingå överenskommelser för att fastställa de villkor på vilka dessa organ skola anknytas till Förenta Nationerna. Sådana avtal skola underställas generalförsamlingen för godkännande (jfr även *art. 17*, mom. 3). Rådet äger också öppna underhandlingar med fack-

organen och avgiva förslag till dem, generalförsamlingen och medlemsstaterna i syfte att samordna organens verksamhet (*art. 63*). Det kan vidtaga lämpliga åtgärder för att erhålla regelbundna rapporter från fackorganen samt träffa överenskommelser med dem och medlemsstaterna i syfte att införskaffa rapporter angående vad som gjorts för att sätta i verket rådets egna förslag och generalförsamlingens inom rådets behörighetsområde fallande förslag. De erinringar som rådet önskar göra med anledning av rapporterna äger det delgiva generalförsamlingen (*art. 64*).

Jämte dessa funktioner har det ekonomiska och sociala rådet att fullgöra uppgifter, som falla inom dess kompetens i samband med genomförandet av generalförsamlingens förslag, eller som tilldelas rådet av generalförsamlingen (*art. 66, momenten 1 och 3*). Det äger även lämna upplysningar till säkerhetsrådet och skall på dess begäran biträda detta (*art. 65*). Slutligen kan det ekonomiska och sociala rådet med generalförsamlingens godkännande fullgöra särskilda uppgifter på begäran av något fackorgan eller av medlemmar i organisationen (*art. 66, mom. 2*).

Beträffande förfarandet i det ekonomiska och sociala rådet givas bestämmelser i *artiklarna 68—72*. Rådet skall tillsätta de utskott som erfordras för fullgörande av dess åligganden, bl. a. ett för främjande av de mänskliga rättigheterna. Den uttryckliga föreskriften om ett sådant utskott tillkom på San Francisco-konferensen, och syftet synes bl. a. vara, att detta utskott skall utarbeta en internationell rättighetsförklaring. I Dumbarton Oaks-planen stadgades, att utskotten skulle bestå av experter, men denna bestämmelse ströks på konferensen för att lämna rådet friare händer vid valet av utskottsledamöter. Vid behandlingen av angelägenheter som speciellt beröra någon medlemsstats intressen skall rådet inbjuda denna att utan rösträtt delta i överläggningarna. Rådet äger även bereda representanter för fackorganen tillfälle att utan rösträtt delta i dess och utskottens överläggningar samt självt låta sig representera vid fackorganens sammankomster. För att ytterligare stärka rådets samordnande funktion har vidare stadgats, att det må vidtaga lämpliga anstalter för att rådpläga även med icke statliga («non-governmental») organisationer inom sitt kompetensområde. Bestämmelsen avser såväl internationella som nationella organisationer, men beträffande de senare är det ett villkor, att arrangemanget föregås av samråd med vederbörande medlemsstat.

I övrigt fastställer rådet självt sin arbetsordning, inbegripet sättet för utseende av ordförande. Det sammanträder, när så erfordras i enlighet med arbetsordningen, vilken skall innefatta bestämmelser om rådets sammankallande på begäran av flertalet av dess medlemmar.

Icke självstyrande territorier. Förvaltarskapssystemet. Förvaltarskapsrådet. Kapitlen XI—XIII.

Kap. XI utgör en deklaration angående riktlinjerna för förvaltningen av icke självstyrande territorier i allmänhet, medan kapitlen XII och XIII innehålla föreskrifter om upprättande av ett speciellt förvaltarskapssystem för vissa territorier. Den allmänna principförklaringen saknar motsvarighet i Nationernas förbunds akt. Däremot har förvaltarskapssystemet en förebild i förbundets mandatsystem, även om skiljaktigheterna äro avsevärda.

Deklarationens huvuddel återfinnes i *art. 73*. Den avser alla »territorier, vilkas befolkning ännu ej uppnått full självstyrelse», och den avges i de medlemsstaters namn vilka nu bära eller i framtiden övertaga ansvaret för sådana territoriers förvaltning. Som ledande grundsats i deklarationen uppställes principen, att befolkningens intressen i första hand skola tillgodoses. Innevånarnas välfärd skall till det yttersta främjas, inom ramen av stadgans internationella freds- och säkerhetssystem. I anslutning till denna allmänna målsättning åtaga sig vederbörande medlemsstater vissa mera preciserade förpliktelser. De lova sålunda att trygga befolkningens politiska, ekonomiska, sociala och kulturella framåtskridande, under tillbörligt hänsynstagande till dess inhemska kultur. De ämnar tillse, att innevånarna behandlas rättvist och skyddas mot övergrepp. De vilja beakta befolkningens politiska strävanden, utveckla dess självstyrelse och befordra uppbyggandet av fria politiska institutioner, alltjämt med vederbörlig hänsyn tagen till de särskilda förhållandena och den kulturella nivån inom varje territorium. Konstruktiva åtgärder skola vidtagas för territoriernas utveckling, forskning uppmuntras, och internationellt samarbete inledas i syfte att förverkliga de mål som uppställas i deklarationen. I överensstämmelse med Förenta Nationernas huvudändamål åtaga sig medlemsstaterna att även såsom förvaltare av icke självstyrande territorier medverka till att upprätthålla internationell fred och säkerhet. Slutligen stadgas i deklarationen en viss skyldighet att lämna statistiska och andra upplysningar av teknisk natur rörande de ekonomiska och sociala förhållandena och uppfostran i territorierna. Sådana uppgifter skola av vederbörande medlemsstat regelbundet tillställas generalsekreteraren, »med de inskränkningar som må betingas av säkerhetsskäl eller av konstitutionella hänsyn». Någon befogenhet för Förenta Nationerna att inblanda sig i medlemsstaternas tillämpning av de i deklarationen uppställda grundsatserna finnes emellertid ej.

Åtagandena i *art. 73* kompletteras med en förklaring i *art. 74*, att Förenta Nationernas medlemmar äro ense om att deras politik även i fråga om icke självstyrande territorier måste grunda sig på den goda grannsämjans princip i sociala, ekonomiska och kommersiella angelägenheter och taga hänsyn till den övriga världens intressen och välfärd.

Bestämmelserna i kap. XII om förvaltarskapssystemet inledas med *art. 75*, vari stadgas, att »Förenta Nationerna skall under sin myndighet upprätta

ett internationellt förvaltarskapssystem för förvaltning och övervakning av territorier, som må komma att underställas detta genom senare särskilda avtal». Sådana territorier kallas i stadgan »förvaltarskapsområden» och kunna enligt *art. 77, mom. 1*, tillhöra någon av följande tre kategorier: 1) mandat-områden; 2) territorier, som till följd av det andra världskriget kunna komma att avskiljas från fiendestaterna; 3) territorier, som frivilligt ställas under förvaltarskapssystemet av de för deras förvaltning ansvariga staterna. Enligt uttrycklig bestämmelse i *art. 78* kan förvaltarskapssystemet däremot icke tillämpas på territorier, som blivit medlemmar av Förenta Nationerna. Genom själva stadgan ställas emellertid inga territorier under förvaltarskapssystemet (*art. 77, mom. 2*), och bestämmelserna i kap. XII medföra icke i och för sig någon ändring i bestående rättsförhållanden (*art. 80*). Först genom avslutandet av särskilda förvaltarskapsavtal blir förvaltarskapssystemet tillämpligt på de i avtalen angivna territorierna och i enlighet med däri fastställda föreskrifter. Mellan vilka parter förvaltarskapsavtalen skola slutas, framgår icke klart av stadgans bestämmelser. Det säges endast, att bestämmelserna om förvaltarskap för varje territorium och ändringar i dem fastställas genom överenskommelse mellan de direkt berörda staterna, bland dem vederbörande mandatärmakt, när det gäller mandatområde, som förvaltas av en medlemsstat (Japan uteslutes sålunda). Därjämte föreskrives, att de mellan vederbörande stater slutna avtalen skola godkännas av Förenta Nationerna (*art. 79*).

Förvaltarskapssystemets grundläggande syften äro, i anslutning till organisationens allmänna ändamål, följande enligt *art. 76*:

a) att främja internationell fred och säkerhet;

b) att befordra förvaltarskapsområdenas innevänares framåtskridande i politiskt, ekonomiskt och socialt avseende samt på uppfostrans område ävensom deras fortskridande utveckling emot självstyrelse eller oberoende, under hänsynstagande till varje områdes och dess befolknings särskilda förhållanden och befolkningens fritt uttryckta önskemål samt enligt bestämmelserna i varje särskilt förvaltarskapsavtal;

c) att stärka aktningen för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla utan åtskillnad med avseende på ras, kön, språk eller religion, samt främja insikten om alla folks inbördes beroende;

d) att tillförsäkra alla Förenta Nationernas medlemmar och dessas medborgare lika behandling i sociala, ekonomiska och kommersiella angelägenheter, ävensom åt sagda medborgare trygga lika behandling vid rättsskipningen, dock utan förfång för förverkligandet av förvaltarskapssystemets ovan angivna syften samt med förbehåll för vad i artikel 80 stadgas.»

Huru dessa grundsatser skola förverkligas i fråga om varje särskilt förvaltarskapsområde, därom skola närmare föreskrifter givas i vederbörande förvaltarskapsavtal. Avtalet skall enligt *art. 81* innefatta de bestämmelser som skola gälla för områdets förvaltning och tillika angiva den myndighet som har att utöva förvaltningen. Denna s. k. förvaltande myndighet kan vara en eller flera stater eller också organisationen själv.

Såsom en särskild förpliktelse ålägger *art. 84* den förvaltande myndighe-

ten att tillse, att förvaltarskapsområdet bidrager till att upprätthålla internationell fred och säkerhet. I detta syfte ger artikeln den förvaltande myndigheten befogenhet att använda från området härrörande frivilligstyrkor, förmåner och bistånd såväl för fullgörandet av egna åtaganden gentemot säkerhetsrådet som för det lokala försvaret och för vidmakthållande av lag och ordning inom området. Härjämte kan enligt *art. 82* varje förvaltarskapsavtal innehålla särskilda bestämmelser angående ett eller flera såsom strategiska betecknade områden, omfattande en del av eller hela det förvaltarskapsområde som avtalet avser. Även beträffande de strategiska områdenas befolkning gälla emellertid de i *art. 76* angivna allmänna grundsatserna (*art. 83, mom. 2*).

Förenata Nationernas uppgifter beträffande strategiska områden fullgöras enligt *art. 83, mom. 1*, av säkerhetsrådet. Detta skall sålunda med den i *art. 27, mom. 3*, föreskrivna majoriteten godkänna hithörande bestämmelser i förvaltarskapsavtalen liksom eventuella ändringar i dessa bestämmelser. Beträffande politiska, ekonomiska och sociala angelägenheter samt uppfostringsfrågor skall säkerhetsrådet anlita förvaltarskapsrådets bistånd, utan att dock därigenom säkerhetskänslighet eller föreskrifterna i vederbörande förvaltarskapsavtal åsidosättas (*art. 83, mom. 3*).

I fråga om förvaltarskapsavtal för områden, vilka ej betecknats som strategiska, åligger det enligt *art. 85, mom. 1*, generalförsamlingen att fullgöra Förenata Nationernas uppgifter. Bl. a. skola sådana avtal liksom ändringar däri godkännas av församlingen med två tredjedelars majoritet (jfr *art. 16* och *art. 18, mom. 2*). Generalförsamlingen skall i sin hithörande verksamhet biträdas av förvaltarskapsrådet (*art. 85, mom. 2*).

Närmare bestämmelser rörande förvaltarskapsrådet givas i kap. XIII. Föreskrifterna i *art. 86* om rådets sammansättning gå ut på dels att tillförsäkra de ständiga medlemmarna av säkerhetsrådet en permanent representation även i förvaltarskapsrådet, dels att lika fördela antalet platser i detta råd mellan stater, som administrera förvaltarskapsområden, och stater, som icke göra det. Förvaltarskapsrådet skall därför bestå av:

- a) de medlemsstater som omhänderha förvaltarskapsområden;
- b) de ständiga medlemmar av säkerhetsrådet som icke omhänderha förvaltarskapsområden;
- c) så många andra, av generalförsamlingen för tre år valda medlemsstater, att antalet medlemmar i förvaltarskapsrådet, vilka styra förvaltarskapsområden, blir lika stort som antalet medlemmar, vilka icke göra det. Generalförsamlingens val sker med två tredjedelars majoritet (jfr *art. 18, mom. 2*). Varje medlem av förvaltarskapsrådet skall utse en särskilt kvalificerad person som sin representant i rådet och har enligt *art. 89* en röst i rådet. Besluten fattas med enkel majoritet av närvarande och röstande medlemmar. Någon form av vetorätt förekommer alltså icke här.

Angående rådets uppgifter stadgas i *art. 87*, att generalförsamlingen och, under dess myndighet, förvaltarskapsrådet äga befogenhet att i samband med fullgörandet av sina funktioner

- a) granska rapporter från den förvaltande myndigheten;
- b) mottaga petitioner och granska dem i samråd med den förvaltande myndigheten;
- c) anordna periodiska besök i förvaltarskapsområdena på tider, som fastställas genom överenskommelse med den förvaltande myndigheten; samt i övrigt
- d) vidtaga åtgärder i enlighet med vederbörande förvaltarskapsavtals bestämmelser.

Vidare ålägges förvaltarskapsrådet i *art. 88* att utarbeta ett frågeformulär rörande befolkningens framsteg i politiskt, ekonomiskt och socialt avseende och på uppfostrans område. På grundval av detta frågeformulär skall vederbörande förvaltande myndighet avgiva en årlig rapport till generalförsamlingen angående förvaltarskapsområde, som står under församlingens överinseende.

Förvaltarskapsrådet antager självt sin arbetsordning, däri inbegripet regler för utseende av ordförande. Rådet sammanträder, när så erfordras i enlighet med föreskrifterna i arbetsordningen, som skall innefatta bestämmelser om rådets sammankallande på begäran av flertalet av dess medlemmar (*art. 90*). Då det befinnes lämpligt, skall förvaltarskapsrådet anlita det ekonomiska och sociala rådets samt de särskilda fackorganens bistånd i frågor, som falla inom dessas verksamhetsområden (*art. 91*).

I förhållande till Nationernas förbunds mandatsystem företer förvaltarskapssystemet, såsom antytts, åtskilliga avvikelser. Sålunda är det nya systemet mera elastiskt än det gamla. Det avser icke som mandatsystemet blott kolonialområden som frångåtits besegrade fiendestater utan kan utsträckas till varje territorium som genom avtal göres till förvaltarskapsområde. Å andra sidan innefattar själva stadgan ingen förpliktelse att lägga något territorium under förvaltarskapssystemet. Systemets omfattning blir alltså helt beroende på de avtal som i denna sak komma att slutas mellan de intresserade staterna. Dessa avtal bliva vidare bestämmande för den konkreta tillämpningen av förvaltarskapssystemets allmänna grundsatser på de olika förvaltarskapsområdena. Härigenom öppnas större möjligheter att anpassa förvaltningsföreskrifterna efter omständigheterna i det enskilda fallet än genom den gamla, mera stela indelningen i A-, B- och C-mandat. Till skillnad från mandaten kunna förvaltarskapsområdena vidare förvaltas av flera stater gemensamt eller av organisationen själv. En annan avvikelse består i att förvaltarskapsområdena kunna och skola militärt utnyttjas vid upprätthållandet av internationell fred och säkerhet. Även i fråga om kontrollen över områdenas förvaltning föreligga olikheter. Beträffande mandaten utövades kontrollen, åtminstone i huvudsak, av Nationernas förbunds råd med biträde av en mandatkommission, bestående av experter, som icke voro regeringsrepresentanter. Förvaltarskapsområdena däremot stå — med undantag av de strategiska områdena — under generalförsamlingens överinseende, och församlingen har vid sin sida det av regeringsrepresentanter sammansatta förvaltarskapsrådet. Den i praxis beträffande mandaten accepterade petitionsrätten

har i fråga om förvaltareksområdena under generalförsamlingens kontroll inskrivits i stadgan och kompletterats med möjligheten att anordna periodiska besök i områdena.

Internationella domstolen. Kapitel XIV.

Kap. XIV (artiklarna 92—96) av stadgan innehåller bestämmelser rörande den internationella domstolen, vars stadga Jessutom är fogad till Förenta Nationernas stadga.

Att en internationell domstol med uppgift att på rättsliga grunder avgöra tvister mellan stater måste ingå som ett led i den nya världsorganisationen, torde ha ansetts tämligen självklart. Dumbarton Oaks-planen upptog en internationell domstol som ett av organisationens huvudorgan, och samma bestämmelse återkommer i stadgans art. 7. Enligt Dumbarton Oaks-planen, som i detta hänseende följts i stadgan, skulle domstolen vara betydligt närmare knuten till Förenta Nationerna än den av Nationernas förbund upprättade fasta mellanfolkliga domstolen var till förbundet. Sistnämnda domstol var i viss mån organisatoriskt förenad med Nationernas förbund, framför allt såtillvida som dess ledamöter valdes av Nationernas förbunds råd och församling, men i övrigt var den en i förhållande till förbundet fristående institution. En fråga, till vilken varken Dumbarton Oaks-planen eller den av de förenade nationerna för behandling av domstolsstadgan tillsatta juristkommitté, som sammanträdde i Washington i april 1945, tagit ställning, var, huruvida den nya världsorganisationens internationella domstol skulle utgöras av den redan bestående fasta mellanfolkliga domstolen (Haag-domstolen) eller av en ny domstol. Frågan var av vikt särskilt med hänsyn till de många under mellankrigsåren avslutna skiljedomsfördrag, vari den fasta mellanfolkliga domstolen insatts som den instans som skulle avdöma rättstvister mellan de fördragslutande parterna. Dessa fördrag kunde icke i och för sig giva någon behörighet åt en ny internationell domstol utan måste tvärtom anses ha i ifrågavarande delar förfallit, om den fasta mellanfolkliga domstolen upphörde att existera. San Francisco-konferensen stannade vid att Förenta Nationernas internationella domstol skulle vara en ny domstol. Skälen härför torde ha varit, att åtskilliga av de vid konferensen representerade staterna icke varit anslutna till den fasta mellanfolkliga domstolen och framför allt, att några till denna anslutna stater — innefattande icke blott stater, som under kriget varit de vid konferensen företrädde makternas motståndare, utan även några under kriget neutrala stater — icke voro representerade vid konferensen. Man ansåg sig icke kunna genomföra en så betydande organisatorisk förändring i fråga om Haag-domstolen, som dess anknytning till Förenta Nationerna skulle innebära, utan dessa staters medverkan. Frågan om de ovan åsyftade skiljedomsfördragens fortsatta tillämplighet sökte man lösa genom att i domstolsstadgan införa vissa bestämmelser, vartill det blir anledning att nedan återkomma. Kontinuiteten mellan den nya internationella

domstolen och den fasta mellanfolkliga domstolen understrykes också på det sätt, att det i *art. 92* av Förenta Nationernas stadga framhålls, att den nya domstolens stadga är grundad på den äldre domstolens stadga.

Av *art. 92* framgår för övrigt den nära förbindelsen mellan domstolen och världsorganisationen. Den internationella domstolen säges vara Förenta Nationernas främsta rättsskipande organ, och dess stadga säges utgöra en integrerande del av Förenta Nationernas stadga. Förbindelsen framgår yttermera av *art. 93*, vilken föreskriver, att Förenta Nationernas medlemmar skola vara ipso facto anslutna till den internationella domstolens stadga. Motsvarande gällde icke för Nationernas förbunds medlemmar. Även utanför Förenta Nationerna stående stater skola dock enligt *art. 93* ha möjlighet att ansluta sig till domstolsstadgan, på villkor som i varje särskilt fall fastställas av generalförsamlingen efter tillstyrkan av säkerhetsrådet.

Enligt *art. 94* förpliktar sig varje medlem av Förenta Nationerna att ställa sig den internationella domstolens beslut till efterrättelse. Motsvarande förpliktelse var stadgad i Nationernas förbunds akt, *art. 13*. En dylik förpliktelse måste för övrigt anses vara innefattad i de avtal mellan parterna varpå domstolens behörighet i varje särskilt fall grundar sig. Någon obligatorisk jurisdiktion för domstolen är nämligen icke stadgad vare sig i Förenta Nationernas stadga eller i domstolsstadgan. Dessutom ger *art. 94* säkerhetsrådet en viss exekutiv befogenhet för det fall, att part i ett mål underlåter att fullgöra förpliktelser, som följa av domstolens utslag i målet. På anhållan av den andra parten äger säkerhetsrådet då, därest det finner nödvändigt, framlägga förslag eller fatta beslut om vidtagande av åtgärder för utslagetts verkställande. En viss exekutiv myndighet tillkom redan Nationernas förbunds råd enligt förbundsaktens *art. 13*, enligt vilken rådet, om part underlät att ställa sig domstolsutslag till efterrättelse, skulle föreslå åtgärder för att åvägbringa dess verkställighet. Då ingen skyldighet att efterkomma rådets förslag var föreskriven, var denna bestämmelse till sin verkan tämligen oviss. Någon säkerhet för att exekution skall komma till stånd erbjuder icke heller stadgans *art. 94*. Det ankommer på säkerhetsrådets beprövande, om det skall befatta sig med saken, och det är något oklart, vilka åtgärder som skola tillgripas. Tvångsåtgärder enligt kap. VII av stadgan kunna endast ifrågakomma under den i *art. 39* angivna förutsättningen: att hot mot freden, fredsbrott eller angreppshandling föreligger. Härav lär följa, att en parts vägran att ställa sig domstolens utslag till efterrättelse kan föranleda tvångsåtgärder endast under förutsättning, att säkerhetsrådet finner denna vägran utgöra ett hot mot freden.

I *art. 95* förklaras, att stadgans bestämmelser icke utgöra hinder för att Förenta Nationernas medlemmar anlita andra domstolar för lösande av sina tvister på grundval av redan gällande eller framtida avtal.

Art. 96 föreskriver först och främst, att generalförsamlingen och säkerhetsrådet — i likhet med Nationernas förbunds råd och församling enligt *art. 14* av förbundsakten — äga att begära rådgivande yttranden av domstolen i varje rättsfråga. Denna bestämmelse har bland annat den betydelsen, att det

blir möjligt att erfara domstolens mening om den rättsliga sidan av en internationell tvist, som handlägges av generalförsamlingen eller säkerhetsrådet. Art. 96 har emellertid därjämte en bestämmelse, vartill motsvarighet saknades i förbundsakten och varigenom tillfälle beredes icke blott generalförsamlingen och säkerhetsrådet utan ock Förenta Nationernas övriga organ samt fackorgan att efter bemyndigande av generalförsamlingen begära rådgivande yttranden från domstolen i rättsfrågor, som falla inom ramen för deras verksamhet.

Sekretariatet. Kapitel XV.

Förenta Nationernas sekretariat består jämlikt *art. 97* i stadgan av en generalsekreterare och erforderlig personal. Generalsekreteraren, som är organisationens högste ämbetsman, tillsättes av generalförsamlingen på förslag av säkerhetsrådet. Rådets beslut fattas i denna fråga enligt bestämmelsen i art. 27, mom. 3, och samtliga permanenta rådsmedlemmar måste sålunda vara ense om förslaget. Huruvida församlingens beslut kräver enkel eller två tredjedelars majoritet, framgår icke klart av stadgan, men val av generalsekreterare förekommer i varje fall icke bland de i art. 18, mom. 2, uppräknade exemplen på ärenden, beträffande vilka kvalificerad majoritet är erforderlig. Det må erinras om att Nationernas förbunds generalsekreterare enligt akten utsågs av rådet (varvid enhälligt beslut krävdes) med godkännande av församlingens majoritet. Någon bestämmelse om den tid för vilken generalsekreteraren skall utses finnes icke i stadgan. Enligt den amerikanska San Francisco-delegationens rapport till Förenta Staternas president innebär detta, att en överenskommelse mellan generalförsamlingen och säkerhetsrådet angående mandattiden förutsättes komma till stånd. Generalsekreteraren skall fungera i denna egenskap vid generalförsamlingens, säkerhetsrådets, det ekonomiska och sociala rådets och förvaltarskapsrådets samtliga möten och skall även fullgöra de övriga uppgifter som dessa organ tilldela honom. Han skall även avgiva en årlig rapport till generalförsamlingen angående organisationens verksamhet (*art. 98*). I motsats till Nationernas förbunds generalsekreterare har han vidare fått den viktiga befogenheten att fästa säkerhetsrådets uppmärksamhet på varje omständighet, som enligt hans mening kan utgöra ett hot mot upprätthållandet av internationell fred och säkerhet (*art. 99*).

Vid San Francisco-konferensen väcktes förslag om att även ett antal biträdande generalsekreterare skulle tillsättas i samma ordning som den ordinarie. Förslaget förkastades, bl. a. därför att genom ett sådant förfarande de biträdande generalsekreterarna skulle bli ansvariga icke inför den ordinarie generalsekreteraren utan liksom denne inför de tillsättande organen. Man skulle få ett kollegium i spetsen för sekretariatet i stället för en enda chef, och effektiviteten skulle bli lidande därpå. *Art. 101* föreskriver i stället, att all personal i sekretariatet skall tillsättas av generalsekreteraren enligt ett reglemente, som fastställs av generalförsamlingen. Särskild personal

skall stadigvarande tilldelas det ekonomiska och sociala rådet, förvaltar- skapsrådet och, om erforderligt, andra Förenta Nationernas organ, men även dessa personalgrupper skola ingå i sekretariatet. Vid tillsättandet av perso- nal liksom vid utformningen av tjänstevillkoren skall hänsyn i främsta rum- met tagas till nödvändigheten av att tillföra sekretariatet arbetskraft, som fyller de högsta krav på duglighet, kunnighet och rättrådighet. Därjämte skall även beaktas, att rekryteringen bör ske på en så vid geografisk grund- val som möjligt.

Sekretariatets medlemmar skola utgöra en internationell tjänstemannakår i ordens fulla bemärkelse. *Art. 100*, som tillades på San Francisco-konferen- sen, stadgar sålunda, att generalsekreteraren och sekretariatets personal vid fullgörandet av sina åligganden icke få begära eller mottaga instruktioner från någon regering eller från någon myndighet utanför organisationen. De skola över huvud avhålla sig från varje handling som kan menligt inverka på deras ställning som internationella tjänstemän, ansvariga endast inför orga- nisationen. Å andra sidan förbinda sig medlemsstaterna att icke söka påverka generalsekreteraren eller sekretariatets personal i deras verksamhet.

Stadgans bestämmelser om sekretariatspersonalens privilegier och immuni- teter behandlas nedan.

Särskilda bestämmelser. Kapitel XVI.

I kap. XVI har sammanförts en rad bestämmelser av blandat innehåll, vilka samtliga sakna motsvarighet i Dumbarton Oaks-planen.

Art. 102 rör registrering av internationella avtal. Den har till förebild *art. 18* i Nationernas förbunds akt, som ålade varje medlem av förbundet att hos förbundssekretariatet inregistrera sina internationella överenskommelser, vid äventyr att dessa annars icke skulle bli bindande. *Art. 18* gick tillbaka på den första av president Wilson's fjorton punkter, riktad mot den hemliga diplomatin och avslutandet av hemliga fördrag. Även om stadgandet icke blev ett fullt effektivt medel mot hemliga fördrag, fick det i varje fall till följd, att ett mycket stort antal fördrag publicerades i Nationernas förbunds traktatsamling och därmed blevo lätt tillgängliga. Redan detta betraktades som en sådan fördel, att Förenta Staterna år 1934 frivilligt började registrera sina fördrag hos sekretariatet. *Art. 102* har fått en från *art. 18* något av- vikande utformning. Den stadgar, att varje fördrag och varje internationellt avtal som ingås av någon medlem av Förenta Nationerna efter stadgans ikraftträdande skall så snart som möjligt inregistreras hos sekretariatet och av detta publiceras. Försummas registreringen, blir påföljden, att avtalet icke av någon part i detsamma kan åberopas inför något av Förenta Nationernas organ. Medan ett oregistrerat avtal enligt *art. 18* i förbundsakten förklara- des vara icke bindande, nöjer sig sålunda *art. 102* med att föreskriva, att det icke kan av parterna åberopas inför organisationens organ, exempel- vis inför den internationella domstolen, säkerhetsrådet eller generalförsam- lingen. Det kan emellertid ifrågasättas, om registrering och publicering i prak-

tiken kan krävas beträffande alla slags avtal. Särskilda svårigheter måste en strikt tillämpning av art. 102 möta i fråga om sådana militäravtal som enligt art. 43 skola slutas mellan säkerhetsrådet och medlemsstaterna. Saken uppmärksammades på San Francisco-konferensen, och att döma av de brittiska och amerikanska kommentarerna till stadgan förutsattes även, att generalförsamlingen i sinom tid skulle utarbeta närmare regler för artikelns tillämpning på olika typer av avtal. Det må tilläggas, att på konferensen förutsattes, att även icke medlemsstater skulle beredas möjlighet att inregistrera sina avtal, vare sig dessa slutits med annan icke medlemsstat eller med medlemsstat.

Art. 103 föreskriver att, om medlemsstaternas förpliktelser enligt stadgan skulle komma i konflikt med deras förpliktelser enligt något annat internationellt avtal, förpliktelserna enligt stadgan skola gälla. Artikeln motsvarar i stort sett art. 20 i förbundsakten men ålägger icke som denna medlemsstaterna att vidtaga åtgärder för att frigöra sig från sådana förpliktelser gentemot icke medlemsstater som äro oförenliga med stadgans bestämmelser. Även enligt art. 103 är emellertid klart, att en medlemsstat icke kan undandraga sig en skyldighet enligt stadgan med motiveringen, att fullgörandet av skyldigheten icke låter sig förena med statens förpliktelser gentemot en utomstående stat. Så t. ex. kan en medlemsstat icke vägra deltaga i ekonomiska tvångsåtgärder mot en icke medlemsstat på den grund, att dess deltagande skulle innebära ett brott mot ett mellan de båda staterna gällande handelsavtal.

Enligt *art. 104* skall organisationen inom varje medlemsstats område tillerkännas den rättskapacitet som är erforderlig för fullgörandet av dess uppgifter. Organisationen måste för sin verksamhet kunna ingå privaträttsliga avtal och föra talan inför rätta, den måste kunna köpa förnödenheter, hyra lokaler, träffa arbetsavtal etc. Det är detta behov av rättslig handlingsförmåga som art. 104 avser att tillgodose. Någon liknande bestämmelse fanns icke i Nationernas förbunds akt, men i praxis åtnjöt Nationernas förbund erforderlig rättskapacitet.

Art. 105 stadgar, att organisationen och dess tjänstemän samt medlemsstaternas representanter skola åtnjuta för sin verksamhet nödvändiga privilegier och immuniteter. Dessa företrädesrättigheters innehåll anges icke närmare, det talas icke ens om i förbundsaktens motsvarande bestämmelse om diplomatiska privilegier och immuniteter. I stället överlåtes åt generalförsamlingen att uppgöra förslag om tillämpningsföreskrifter att underställas medlemsstaterna, eventuellt för avslutande av konventioner i ämnet.

Övergångsbestämmelser rörande säkerheten. Kapitel XVII.

Verksamheten för upprätthållande av fred och säkerhet bygger, såsom förut (s. 43) utvecklats, till väsentlig del på de särskilda avtal om »väpnade styrkor, bistånd och förmåner» som staterna skola ingå med säkerhetsrådet

(art. 43). Stadgan förutsätter därför, att säkerhetsrådet ej från början kan »utöva sina uppgifter enligt art. 42». För att detta skall kunna ske, torde det dock ej anses vara nödvändigt, att alla åsyftade avtal komma till stånd. Säkerhetsrådet skall självt bilda sig en uppfattning om när avtalsapparaten är tillfyllestgörande. Det torde få förutsättas, att en formlig deklaration härom i sinom tid skall avgivas.

Art. 106 förbjuder ej uttryckligen rådet att före denna tidpunkt, med begagnande av de mera begränsade resurser över vilka det då förfogar, igångsätta en aktion enligt art. 42. Men man har förutsatt, att så ej kommer att ske. Därför bemyndigas de fem makter som äro ständiga rådsmedlemmar att rådgöra med varandra i överensstämmelse med Moskva-deklarationen den 30 oktober 1943, punkt 5,¹ och, när omständigheterna så påkalla, med andra medlemmar »i och för sådant samfällt inskridande på organisationens vägnar som må krävas för att upprätthålla internationell fred och säkerhet»; för en sådan aktion står t. ex. art. 2, punkt 4, icke i vägen.aktionen kan riktas mot vilken stat som helst, det behöver icke vara en »fiendestat» (jfr om detta begrepp art. 53, mom. 2). Att inskridandet sker »på organisationens vägnar» innebär givetvis ej, att medlemmarna skulle vara förpliktade att deltaga i ett sådant företag, upplåta baser, lämna passagerätt o. s. v.; icke heller gäller plikten till ömsesidigt bistånd (art. 49).aktionen bygger helt på frivillig medverkan (och eventuellt särskilda traktater). Men den måste vara »samfällid»; art. 106 auktoriserar inga sådana aktioner som en stormakt kunde vilja företaga på egen hand.

Övergångsbestämmelsen i art. 106 avser rådets verksamhet enligt art. 42. Den hänför sig däremot ej till dess verksamhet för fredlig lösning av tvister (kap. VI) och befriar ej heller rådet från uppgiften att vid behov skrida till provisoriska åtgärder enligt art. 40 och föreskriva »åtgärder icke innebärande bruk av vapenmakt» enligt art. 41. Det synes på grund härav ej uteslutet, att i en och samma konfliktsituation aktioner enligt art. 106 kunna på olika sätt kombineras med aktioner under rådets ledning enligt kap. VII.

Art. 107 har redan berörts i annat sammanhang, nämligen såsom stöd för »regionala» tvångsåtgärder (se ovan under art. 53). Den har emellertid en mycket större räckvidd. Den utsäger generellt, att stadgan icke lägger hinder i vägen för åtgärder, som segrarmakterna vidtaga eller godkänna gentemot »fiendestaterna» (jfr art. 53: 2). Med godkända åtgärder torde härvid förstås åtgärder, som segrarmakterna bemyndiga andra stater att vidtaga. De åtgärder som art. 107 sålunda åsyftar — och mot vilka alltså ingen bestämmelse i stadgan kan åberopas — kunna vara av vad slag som helst. Den enda inskränkningen ligger däri, att åtgärden skall vidtagas eller godkännas »som följd av» det andra världskriget. Såsom redan framhållits (se

¹ Ifrågavarande punkt av Moskva-deklarationen lyder i översättning:

»Förenta Staternas, Storbritanniens, Sovjetunionens och Kinas regeringar, — — — förklara samfällt: — — — 5) att de skola rådgöra med varandra och, i den mån omständigheterna så påfordra, med övriga medlemmar av de förenade nationerna med tanke på gemensamma åtgärder i samtliga nationers intresse för upprätthållande av internationell fred och säkerhet, intill dess lag och ordning åter upprättats och ett system för allmän säkerhet införts.»

s. 53), är det icke enbart fråga om åtgärder, som vidtagits eller godkänts redan vid den tidpunkt, då stadgan träder i kraft. Artikeln avser även handlingar, som en eller flera segrarmakter finna sig föranlåtna att framdeles föranstalta. Handlingarna kunna företagas samfällt — det är i sådant fall de kunna få karaktären av »regionala» tvångsåtgärder, men ingenting hindrar, att en segrarmakt ensam företager en handling under åberopande av art. 107. Innebörden av förbehållet i art. 107 är, att inga där åsyftade åtgärder gentemot fiendestater bliva ogiltiga eller förhindras. Vad som ligger häri, är ej fullt tydligt. Det kan knappast vara meningen att, om t. ex. en av segrarmakterna skulle gå till aktion mot en »fiendestat» och hävda att detta sker som följd av världskriget, säkerhetsrådet skulle under alla förhållanden vara förhindrat att ingripa mot denna aktion enligt de allmänna reglerna om tvångsåtgärder i kap. VII.

Ingen bestämd tidpunkt, vid vilken art. 107 skall upphöra att gälla, finnes angiven. Härutinnan synes en viss motsägelse föreligga mellan denna artikel och art. 53, enligt vilken befogenheten att företaga regionala tvångsåtgärder med stöd av art. 107 upphör att gälla, när »organisationen på begäran att vederbörande regeringar må bliva ålagd uppgiften att förebygga ytterligare angrepp från sådan stat» (d. v. s. fiendestat).

Stadgeändringar. Kapitel XVIII.

I jämförelse med Nationernas förbunds akt har stadgan utförliga bestämmelser om stadgeändringar. Förbundsakten föreskrev i art. 26, att ändringar i akten trädde i kraft, sedan de ratificerats av samtliga i rådet företrädade medlemmar samt majoriteten av de medlemmar som voro representerade i församlingen. Ingenting stadgades emellertid om formerna för ändringsbeslutets tillkomst, ett förhållande, som gav upphov till åtskillig osäkerhet. Förenta Nationernas stadga öppnar två vägar för genomförande av ändringar i densamma. Enligt *art. 108* skola sådana ändringar träda i kraft för alla medlemsstater, när de antagits med två tredjedelars majoritet av generalförsamlingens medlemmar och ratificerats av två tredjedelar av medlemsstaterna, bland dem samtliga ständiga medlemmar av säkerhetsrådet. Ändringsbeslutet skall synbarligen här normalt fattas av generalförsamlingen, ehuru den kvalificerade majoriteten i detta fall räknas efter hela antalet medlemmar i församlingen, icke som i vanliga fall efter antalet närvarande och röstande medlemmar. För att tillmötesgå önskemål från åtskilliga mindre stater infördes emellertid på San Francisco-konferensen en bestämmelse, som ger möjlighet att i särskild ordning företaga en mera omfattande översyn av stadgan. *Art. 109* föreskriver sålunda, att en allmän konferens av organisationens medlemmar med ändamål att taga stadgan under omprövning må hållas å tid och plats, som fastställas genom beslut med två tredjedelars majoritet av församlingens medlemmar och ett samstämmade beslut av sju medlemmar, oavsett vilka, av säkerhetsrådet. Skulle en sådan konfe-

rens ej ha kommit till stånd före generalförsamlingens tionde årliga möte efter stadgans ikraftträdande, inträder automatiskt en viss lättnad i villkoren för konferensens sammankallande. Frågan om sammankallandet skall då ex officio upptagas på dagordningen för generalförsamlingens nyssnämnda möte, och för beslut om konferensens hållande är det då tillräckligt med en enkel majoritet av församlingens medlemmar samt bifall av sju medlemmar, oavsett vilka, av säkerhetsrådet. På konferensen har varje medlemsstat en röst. Beslut om ändringar i stadgan fattas där med två tredjedelars majoritet, och ändringen blir giltig, sedan den ratificerats på samma sätt som enligt art. 108 tillkomna ändringar. Envar av de ständiga medlemmarna i säkerhetsrådet kan sålunda hindra ikraftträdandet av varje ändring i stadgan.

Förhållandet mellan stadgeändringar och utträdesrätt har behandlats ovan i samband med bestämmelserna om medlemskap (s. 14).

Ratifikation och undertecknande. Kapitel XIX.

Av slutkapitlets båda artiklar rör *art. 110* stadgans ratificering och ikraftträdande. Stadgan skall ratificeras av signatärmakterna i överensstämmelse med deras respektive författningsregler. Ratifikationsinstrumenten skola deponeras hos Förenta Staternas regering, som skall notificera samtliga signatärmakter samt generalsekreteraren, sedan denne utsetts, om varje deposition. Stadgan träder i kraft, när Kina, Frankrike, Sovjetunionen, Storbritannien och Förenta Staterna samt flertalet övriga signatärmakter deponerat sina ratifikationsinstrument (jfr s. 7). Ett protokoll över depositionerna skall därefter upprättas av Förenta Staternas regering och i avskrift tillställas övriga signatärmakter. Signatärmakt, som ratificerar stadgan, sedan denna trätt i kraft, blir ursprunglig medlem av organisationen från och med den dag, då ratifikationsinstrumentet deponeras.

Stadgan är utformad på fem språk: kinesiska, franska, ryska, engelska och spanska, och samtliga dessa texter äga enligt *art. 111* lika vitsord. Artikeln föreskriver vidare, att stadgan skall förbliva deponerad i Förenta Staternas regerings arkiv samt att behörigen bestyrkta avskrifter skola överlämnas till övriga signatärmakter.

Stadgan för den internationella domstolen.

Den internationella domstolens stadga utgör, såsom framgår av art. 92 i Förenta Nationernas stadga, en integrerande del av denna. Den engelska och franska texten till domstolsstadgan jämte en inom utrikesdepartementet utarbetad svensk översättning därav finnes återgiven i härefter intagen bilaga. Till sitt innehåll ansluter sig den nya domstolsstadgan nära till stadgan för den fasta mellanfolkliga domstolen. Ett flertal ändringar äro av formell natur och bero bl. a. på att bestämmelser i den gamla stadgan, som åsyftade

Nationernas förbund, i den nya stadgan motsvaras av bestämmelser, som åsyfta Förenta Nationerna. Förändringar av större saklig betydelse äro ytterst fåtaliga.

Domstolsledamöternas antal är, enligt art. 3, detsamma som tidigare, eller femton. En uttrycklig bestämmelse har tillagts om att två medborgare i samma stat icke få vara ledamöter av domstolen.

Med avseende på sättet för val av domare ha de tidigare bestämmelserna i stort sett bibehållits (art. 4 ff.). Domarna väljas sålunda av generalförsamlingen och säkerhetsrådet som två vid sidan av varandra stående valkorporationer. Med avseende på kandidatnomineringen hade den i Washington församlade juristkommittén föreslagit två alternativ: nominering av regeringarna och nominering, liksom förut, av den permanenta skiljedomstolens s. k. nationella grupper. San Francisco-konferensen bestämde sig för bibehållande av den hittillsvarande metoden, vilken ansågs giva domstolen en mera opolitisk karaktär. Ledamöterna väljas liksom förut för nio år och kunna omväljas. För att förhindra, att hela domstolen ställes under omval på en gång, har man genomfört en anordning, som skall möjliggöra dess successiva förnyande: vid det första valet väljes en tredjedel av ledamöterna för tre år, en tredjedel för sex år och de återstående för nio år. Bestämmelser om de villkor varpå en stat, som är ansluten till domstolsstadgan men icke medlem av Förenta Nationerna, skall beredas tillfälle att deltaga i domarevalen, skola fastställas av generalförsamlingen efter tillstyrkan av säkerhetsrådet.

Domstolen skall ha sitt säte i Haag. En i art. 22 införd ny bestämmelse bemyndigar emellertid domstolen att sammanträda på annan ort, om den i något fall finner detta önskvärt. Härmed har man i någon mån tillmötesgått de stundom framkomna önskemålen om en »regional» organisation av domstolen. De i den fasta mellanfolkliga domstolens stadga (artiklarna 26 och 27) förekommande bestämmelserna, att domstolen skulle tillsätta särskilda kamrar för mål rörande arbetsförhållanden samt angående transitering och samfärdsel, vilka aldrig erhöilo någon praktisk betydelse, ha ersatts med bestämmelser (art. 26) om att domstolen, när den finner lämpligt, äger tillsätta kammare för särskilda slag av mål eller för ett särskilt mål.

Den i stadgan för den fasta mellanfolkliga domstolen medgivna rätten för part att i domstolen insätta en »nationell domare», om bland domstolens ledamöter icke finnes någon som är medborgare i staten i fråga, har bibehållits (art. 31).

I avseende på domstolens kompetens, som behandlas i kap. II av stadgan (artiklarna 34—38), upptager art. 34 först en regel motsvarande den i art. 34 av den tidigare domstolsstadgan innehållna, att endast stater kunna vara parter inför domstolen. Härtill har emellertid fogats en ny bestämmelse, enligt vilken domstolen äger begära upplysningar från offentliga internationella organisationer rörande vid domstolen anhängiga mål, varjämte dylika organisationer också skola äga på eget initiativ lämna upplysningar till domstolen.

Enligt art. 35, som i huvudsak överensstämmer med art. 35 i den tidigare

domstolsstadgan, skall domstolen stå öppen för till stadgan anslutna stater, varjämte säkerhetsrådet skall fastställa de villkor varpå domstolen skall stå öppen för andra stater.

Huvudbestämmelsen om domstolens kompetens återfinnes i den nya stadgan, liksom i den gamla, i art. 36. Liksom vid den fasta mellanfolkliga domstolens tillkomst rådde under de överläggningar varvid den nya domstolsstadgan förbereddes stridiga meningar om huruvida domstolens jurisdiktion skulle vara obligatorisk, d. v. s. huruvida de stater som anslöto sig till domstolsstadgan därmed också skulle vara skyldiga att svara inför domstolen, eller huruvida sådan skyldighet endast skulle följa av särskilt åtagande från respektive staters sida. Jurisikommittén i Washington framlade två alternativa förslag, det ena innebärande att domstolens jurisdiktion skulle vara obligatorisk för Förenta Nationernas medlemmar samt andra till domstolsstadgan anslutna stater i rättstvister, vilka definierades på samma sätt som i den s. k. fakultativa klausulen i art. 36 av stadgan för den fasta mellanfolkliga domstolen, det andra anslutande sig till det i den gamla domstolsstadgan antagna systemet, enligt vilket domstolens behörighet förutsätter särskilt åtagande från parternas sida men staterna beretts tillfälle att genom antagande av en fakultativ klausul ikläda sig förpliktelse att svara inför domstolen i rättstvister rörande vissa uppräknade ämnen. Vid San Francisco-konferensen var man icke villig att taga steget fullt ut och göra den internationella domstolens domsrätt obligatorisk för Förenta Nationernas medlemsstater. Bestämmelserna angående domstolens behörighet i art. 36 av den nya domstolsstadgan avfattades därför i huvudsaklig överensstämmelse med motsvarande bestämmelser i den gamla: domstolen är behörig i mål, som underställas den av parterna, samt i de fall som särskilt angivas i Förenta Nationernas stadga och i gällande traktater och konventioner; därjämte kunna till domstolsstadgan anslutna stater genom att godtaga en bestämmelse, överensstämmande med den gamla fakultativa klausulen, gentemot stater, som åtaga sig samma förpliktelse, erkänna domstolens domsrätt utan särskild överenskommelse i rättstvister av närmare angiven beskaffenhet.

Det förhållandet, att den internationella domstolen organiseras som en ny domstol och den fasta mellanfolkliga domstolen upphör, medför emellertid, att de förklaringar om erkännande av sistnämnda domstols behörighet som avgivits enligt den fakultativa klausulen i den tidigare domstolsstadgan ävensom de talrika traktater — däribland också kap. II av den i Genève 1928 antagna generalakten angående fredligt avgörande av internationella tvister — vari den fasta mellanfolkliga domstolen insatts som den instans som skall avgöra rättstvister mellan de kontraherande parterna icke längre äro tillämpliga.

Detta var uppenbarligen en allvarlig olägenhet. För att råda bot härpå infördes i art. 36 av den nya domstolsstadgan en bestämmelse, enligt vilken de förklaringar som avgivits jämlikt den gamla fakultativa klausulen fortfarande skola gälla i förhållandet mellan stater, som anslutit sig till den nya

domstolsstadgan, med den skillnaden, att de skola anses innebära erkännande av den nya internationella domstolens behörighet i stället för den fasta mellanfolkliga domstolens, varjämte i art. 37 föreskrives, att gällande traktater, enligt vilka mål skola hänskjutas till den fasta mellanfolkliga domstolen, skola anses innebära, att ifrågavarande mål i stället skola hänskjutas till den nya internationella domstolen, likaledes under förutsättning att parterna äro anslutna till den nya domstolsstadgan. För övriga stater, som avgivit förklaringar jämlikt den gamla fakultativa klausulen eller äro parter i traktater, vari stadgas hänskjutande av tvister till den fasta mellanfolkliga domstolen, gälla dessa förklaringar eller traktatbestämmelser icke längre, sedan den fasta mellanfolkliga domstolens verksamhet upphört. De kunna således icke göras gällande vare sig av eller gentemot Sverige, förrän Sverige inträtt i Förenta Nationerna eller eljest anslutit sig till den nya domstolsstadgan och även därefter endast av eller gentemot till denna stadga anslutna stater.

Med avseende på de regler som domstolen har att tillämpa överensstämma den nya domstolsstadgan (art. 38) med den gamla. I art. 38 återfinnes jämväl den bestämmelse enligt vilken parterna i en tvist kunna bemyndiga domstolen att avgöra tvisten *ex aequo et bono*.

Av stadgans övriga bestämmelser äro endast de helt nya bestämmelserna angående sättet för ändring av stadgan, vilka införts såsom artiklarna 69 och 70, av mera anmärkningsvärd beskaffenhet. Ändringar i stadgan skola kunna genomföras på samma sätt som ändringar i Förenta Nationernas stadga, med förbehåll för de bestämmelser som generalförsamlingen efter tillstyrkan av säkerhetsrådet kan antaga rörande deltagande från sådana staters sida som äro anslutna till domstolsstadgan utan att vara medlemmar av Förenta Nationerna. Domstolen äger själv framställa förslag om ändringar i domstolsstadgan.

Bilaga

FÖRENTA NATIONERNAS STADGA

JÄMTE

STADGA FÖR DEN INTERNATIONELLA

DOMSTOLEN

ENGELSK OCH FRANSK TEXT MED
SVENSK ÖVERSÄTTNING

Charter of the United Nations.¹

WE THE PEOPLES OF THE UNITED NATIONS DETERMINED

to save succeeding generations from the scourge of war, which twice in our lifetime has brought untold sorrow to mankind, and

to reaffirm faith in fundamental human rights, in the dignity and worth of the human person, in the equal rights of men and women and of nations large and small, and

to establish conditions under which justice and respect for the obligations arising from treaties and other sources of international law can be maintained, and

to promote social progress and better standards of life in larger freedom,

AND FOR THESE ENDS

to practice tolerance and live together in peace with one another as good neighbors, and

to unite our strength to maintain international peace and security, and

to ensure, by the acceptance of principles and the institution of methods, that armed force shall not be used, save in the common interest, and

to employ international machinery for the promotion of the economic and social advancement of all peoples,

HAVE RESOLVED TO COMBINE OUR EFFORTS TO ACCOMPLISH THESE AIMS.

Accordingly, our respective Governments, through representatives assembled in the city of San Fran-

Charte des Nations Unies.¹

NOUS, PEUPLES DES NATIONS UNIES, RESOLUS

à préserver les générations futures du fléau de la guerre qui deux fois en l'espace d'une vie humaine a infligé à l'humanité d'indicibles souffrances,

à proclamer à nouveau notre foi dans les droits fondamentaux de l'homme, dans la dignité et la valeur de la personne humaine, dans l'égalité de droits des hommes et des femmes, ainsi que des nations, grandes et petites,

à créer les conditions nécessaires au maintien de la justice et du respect des obligations nées des traités et autres sources du droit international,

à favoriser le progrès social et instaurer de meilleures conditions de vie dans une liberté plus grande,

ET A CES FINS

à pratiquer la tolérance, à vivre en paix l'un avec l'autre dans un esprit de bon voisinage,

à unir nos forces pour maintenir la paix et la sécurité internationales,

à accepter des principes et instituer des méthodes garantissant qu'il ne sera pas fait usage de la force des armes, sauf dans l'intérêt commun,

à recourir aux institutions internationales pour favoriser le progrès économique et social de tous les peuples,

AVONS DECIDE D'ASSOCIER NOS EFFORTS POUR REALISER CES DESSEINS.

En conséquence, nos Gouvernements respectifs, par l'intermédiaire de leurs représentants, réunis en la

¹ De engelska och franska texterna överensstämman till uppställning, stavning och avstavning med en av amerikanska utrikesministeriet utgiven facsimile-edition (»Department of State Publication 2368, Conference Series 46») med i vad avser den franska texten vissa ortografiska justeringar efter den franska promulgationsförfattningen (»Journal Officiel de la République Française» den 13 januari 1946).

Förenta Nationernas stadga.

VI, DE FÖRENADE NATIONER- NAS FOLK, BESLUTNA

att rädda kommande släktled undan krigets gissel, som två gånger under vår livstid tillfogat mänskligheten ousägliga lidanden,

att ånyo betyga vår tro på de grundläggande mänskliga rättigheterna, på den enskilda människans värdighet och värde, på lika rättigheter för män och kvinnor samt för stora och små nationer,

att skapa de villkor, som äro nödvändiga för upprätthållande av rättvisa och aktning för förpliktelser, här rörande ur fördrag och andra källor till den internationella rätten,

att främja sociala framsteg och bättre levnadsvillkor under större frihet,

OCH ATT I DESSA SYFTEN

öva fördragsamhet och leva tillsammans i fred med varandra såsom goda grannar,

föreina våra krafter till upprätthållande av internationell fred och säkerhet,

godtaga grundsatser och införa metoder, som giva säkerhet för att vapenmakt icke kommer till användning annat än i gemensamt intresse, samt

anlita internationella verksamhetsformer för att främja sociala och ekonomiska framsteg för alla folk;

HAVA ÖVERENSKOMMIT ATT FÖRENA VÅRA ANSTRÄNGNING- AR FÖR ATT FÖRVERKLIGA DES- SA SYFTEMÅL.

I enlighet härmed hava våra regeringar genom sina i San Francisco församlade ombud, vilka företett full-

cisco, who have exhibited their full powers found to be in good and due form, have agreed to the present Charter of the United Nations and do hereby establish an international organization to be known as the United Nations.

ville de San Francisco, et munis de pleins pouvoirs reconnus en bonne et due forme, ont adopté la présente Charte des Nations Unies et établissent par les présentes une organisation internationale qui prendra le nom de Nations Unies.

CHAPTER I.

PURPOSES AND PRINCIPLES.

Article 1.

The Purposes of the United Nations are:

1. To maintain international peace and security, and to that end: to take effective collective measures for the prevention and removal of threats to the peace, and for the suppression of acts of aggression or other breaches of the peace, and to bring about by peaceful means, and in conformity with the principles of justice and international law, adjustment or settlement of international disputes or situations which might lead to a breach of the peace;

2. To develop friendly relations among nations based on respect for the principle of equal rights and self-determination of peoples, and to take other appropriate measures to strengthen universal peace;

3. To achieve international cooperation in solving international problems of an economic, social, cultural, or humanitarian character, and in promoting and encouraging respect for human rights and for fundamental freedoms for all without distinction as to race, sex, language, or religion; and

4. To be a center for harmonizing the actions of nations in the attainment of these common ends.

Article 2.

The Organization and its Members, in pursuit of the Purposes stated in

CHAPITRE Ier.

BUTS ET PRINCIPES.

Article premier.

Les Buts des Nations Unies sont les suivants:

1. Maintenir la paix et la sécurité internationales et à cette fin: prendre des mesures collectives efficaces en vue de prévenir et d'écartier les menaces à la paix et de réprimer tout acte d'agression ou autre rupture de la paix, et réaliser, par des moyens pacifiques, conformément aux principes de la justice et du droit international, l'ajustement ou le règlement de différends ou de situations, de caractère international, susceptibles de mener à une rupture de la paix;

2. Développer entre les nations des relations amicales fondées sur le respect du principe de l'égalité de droits des peuples et de leur droit à disposer d'eux-mêmes, et prendre toutes autres mesures propres à consolider la paix du monde;

3. Réaliser la coopération internationale en résolvant les problèmes internationaux d'ordre économique, social, intellectuel ou humanitaire, en développant et en encourageant le respect des droits de l'homme et des libertés fondamentales pour tous sans distinction de race, de sexe, de langue ou de religion;

4. Etre un centre où s'harmonisent les efforts des nations vers ces fins communes.

Article 2.

L'Organisation des Nations Unies et ses Membres, dans la poursuite des

makter, som befunnits i god och behörig form, enats om föreliggande Förenta Nationernas stadga och upprätta härmed en internationell organisation, som skall bära namnet Förenta Nationerna.

KAPITEL I.

ÄNDAMÅL OCH GRUNDSATSER.

Artikel 1.

Förenta Nationernas ändamål äro:

1) att upprätthålla internationell fred och säkerhet och att i detta syfte dels vidtaga verksamma kollektiva åtgärder för att förebygga och undanröja hot mot freden samt för att undertrycka angreppshandlingar eller andra fredsbrott, dels genom fredliga medel och i överensstämmelse med rättvisans och den internationella rättens principer tillrättalägga eller lösa internationella tvister eller saklägen, som kunna leda till fredsbrott;

2) att mellan nationerna utveckla vänskapliga förbindelser, grundade på aktning för principen om folkens lika rättigheter och självbestämmanderätt samt vidtaga andra lämpliga åtgärder för att befästa världsfreden:

3) att åstadkomma internationell samverkan vid lösande av internationella problem av ekonomisk, social, kulturell eller humanitär art samt vid befordrande och främjande av aktningen för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla utan åtskillnad med avseende på ras, kön, språk eller religion;

4) att utgöra en medelpunkt för samordnande av nationernas verksamhet för dessa gemensamma syften.

Artikel 2.

Organisationen och dess medlemmar skola vid fullföljandet av de i ar-

Article 1, shall act in accordance with the following Principles.

1. The Organization is based on the principle of the sovereign equality of all its Members.

2. All Members, in order to ensure to all of them the rights and benefits resulting from membership, shall fulfil in good faith the obligations assumed by them in accordance with the present Charter.

3. All Members shall settle their international disputes by peaceful means in such a manner that international peace and security, and justice, are not endangered.

4. All Members shall refrain in their international relations from the threat or use of force against the territorial integrity of political independence of any state, or in any other manner inconsistent with the Purposes of the United Nations.

5. All Members shall give the United Nations every assistance in any action it takes in accordance with the present Charter, and shall refrain from giving assistance to any state against which the United Nations is taking preventive or enforcement action.

6. The Organization shall ensure that states which are not Members of the United Nations act in accordance with these Principles so far as may be necessary for the maintenance of international peace and security.

7. Nothing contained in the present Charter shall authorize the United Nations to intervene in matters which are essentially within the domestic jurisdiction of any state or shall require the Members to submit such matters to settlement under the present Charter; but this principle shall not prejudice the application of enforcement measures under Chapter VII.

Buts énoncés à l'article 1er, doivent agir conformément aux principes suivants:

1. L'Organisation est fondée sur le principe de l'égalité souveraine de tous ses Membres.

2. Les Membres de l'Organisation, afin d'assurer à tous la jouissance des droits et avantages résultant de leur qualité de Membre, doivent remplir de bonne foi les obligations qu'ils ont assumées aux termes de la présente Charte.

3. Les Membres de l'Organisation règlent leurs différends internationaux par des moyens pacifiques, de telle manière que la paix et la sécurité internationales ainsi que la justice ne soient pas mises en danger.

4. Les Membres de l'Organisation s'abstiennent, dans leurs relations internationales, de recourir à la menace ou à l'emploi de la force, soit contre l'intégrité territoriale ou l'indépendance politique de tout Etat, soit de toute autre manière incompatible avec les Buts des Nations Unies.

5. Les Membres de l'Organisation donnent à celle-ci pleine assistance dans toute action entreprise par elle conformément aux dispositions de la présente Charte et s'abstiennent de prêter assistance à un Etat contre lequel l'Organisation entreprend une action préventive ou coercitive.

6. L'Organisation fait en sorte que les Etats qui ne sont pas Membres des Nations Unies agissent conformément à ces Principes dans la mesure nécessaire au maintien de la paix et de la sécurité internationales.

7. Aucune disposition de la présente Charte n'autorise les Nations Unies à intervenir dans des affaires qui relèvent essentiellement de la compétence nationale d'un Etat ni n'oblige les Membres à soumettre des affaires de ce genre à une procédure de règlement aux termes de la présente Charte; toutefois, ce principe ne porte en rien atteinte à l'application des mesures de coercition prévues au chapitre VII.

tikel 1 angivna ändamålen handla i överensstämmelse med följande grundsatser:

1) Organisationen grundar sig på principen om samtliga medlemmars suveräna likställighet.

2) Alla medlemmar skola för att samtliga skola komma i åtnjutande av de rättigheter och förmåner, som följa av medlemskapet, ärligt fullgöra de förpliktelser, som de åtagit sig enligt denna stadga.

3) Alla medlemmar skola lösa sina internationella tvister med fredliga medel på sådant sätt, att internationell fred och säkerhet samt rättvisan icke sättas i fara.

4) Alla medlemmar skola i sina internationella förbindelser avhålla sig från hot om eller bruk av våld, vare sig riktat mot någon annan stats territoriella integritet eller politiska oberoende, eller på annat sätt oförenligt med Förenta Nationernas ändamål.

5) Alla medlemmar skola lämna Förenta Nationerna allt bistånd i varje åtgärd, som organisationen företager i överensstämmelse med denna stadga, samt avhålla sig från att lämna bistånd åt någon stat, mot vilken Förenta Nationerna vidtager förebyggande åtgärder eller tvångsåtgärder.

6) Organisationen skall sörja för, att stater, som ej äro medlemmar av Förenta Nationerna, handla i överensstämmelse med dessa grundsatser, i den mån detta kräves för upprätthållande av internationell fred och säkerhet.

7) Ingen bestämmelse i denna stadga berättigar Förenta Nationerna att ingripa i frågor, som väsentligen falla inom vederbörande stats egen behörighet, eller kräver, att medlemmarna hänskjuta sådana frågor till lösning enligt denna stadga. Denna grundsats skall dock ej utgöra hinder för vidtagande av tvångsåtgärder jämlikt kapitel VII.

CHAPTER II.
MEMBERSHIP.

Article 3.

The original Members of the United Nations shall be the states which, having participated in the United Nations Conference on International Organization at San Francisco, or having previously signed the Declaration by United Nations of January 1, 1942, sign the present Charter and ratify it in accordance with Article 110.

Article 4.

1. Membership in the United Nations is open to all other peace-loving states which accept the obligations contained in the present Charter and, in the judgment of the Organization, are able and willing to carry out these obligations.

2. The admission of any such state to membership in the United Nations will be effected by a decision of the General Assembly upon the recommendation of the Security Council.

Article 5.

A Member of the United Nations against which preventive or enforcement action has been taken by the Security Council may be suspended from the exercise of the rights and privileges of membership by the General Assembly upon the recommendation of the Security Council. The exercise of these rights and privileges may be restored by the Security Council.

Article 6.

A Member of the United Nations which has persistently violated the Principles contained in the present Charter may be expelled from the Organization by the General Assembly upon the recommendation of the Security Council.

CHAPITRE II.
MEMBRES.

Article 3.

Sont Membres originaires des Nations Unies les Etats qui, ayant participé à la Conférence des Nations Unies pour l'Organisation Internationale à San Francisco ou ayant antérieurement signé la Déclaration des Nations Unies, en date du 1er janvier 1942, signent la présente Charte et la ratifient conformément à l'article 110.

Article 4.

1. Peuvent devenir Membres des Nations Unies tous autres Etats pacifiques qui acceptent les obligations de la présente Charte et, au jugement de l'Organisation, sont capables de les remplir et disposés à le faire.

2. L'admission comme Membre des Nations Unies de tout Etat remplissant ces conditions se fait par décision de l'Assemblée Générale sur recommandation du Conseil de Sécurité.

Article 5.

Un Membre de l'Organisation contre lequel une action préventive ou coercitive a été entreprise par le Conseil de Sécurité, peut être suspendu par l'Assemblée Générale, sur recommandation du Conseil de Sécurité, de l'exercice des droits et privilèges inhérents à la qualité de Membre. L'exercice de ces droits et privilèges peut être rétabli par le Conseil de Sécurité.

Article 6.

Si un Membre de l'Organisation enfreint de manière persistante les Principes énoncés dans la présente Charte, il peut être exclu de l'Organisation par l'Assemblée Générale sur recommandation du Conseil de Sécurité.

KAPITEL II.

MEDLEMSKAP.

Artikel 3.

Ursprungliga medlemmar av Förenta Nationerna äro de stater som, sedan de deltagit i de förenade nationernas konferens om internationell organisation i San Francisco eller tidigare undertecknat de förenade nationernas deklARATION av den 1 januari 1942, underteckna föreliggande stadga och ratificera den i överensstämmelse med artikel 110.

Artikel 4.

1. Medlemskap i Förenta Nationerna står öppet för alla andra fredsälskande stater, vilka åtaga sig de förpliktelser som denna stadga ålägger och enligt organisationens uppfattning kunna och vilja uppfylla dessa förpliktelser.

2. Upptagande av sådan stat till medlem av Förenta Nationerna sker genom beslut av generalförsamlingen efter tillstyrkan av säkerhetsrådet.

Artikel 5.

Medlem av Förenta Nationerna, mot vilken förebyggande åtgärder eller tvångsåtgärder vidtagits av säkerhetsrådet, kan avstängas från utövande av medlemskapet åtföljande rättigheter och privilegier genom beslut av generalförsamlingen efter tillstyrkan av säkerhetsrådet. Säkerhetsrådet kan återinsätta vederbörande stat i utövandet av dessa rättigheter och privilegier.

Artikel 6.

Medlem av Förenta Nationerna, som framhärdar i att kränka denna stadgas grundsatser, kan uteslutas från organisationen av generalförsamlingen efter tillstyrkan av säkerhetsrådet.

CHAPTER III.

ORGANS.

Article 7.

1. There are established as the principal organs of the United Nations: a General Assembly, a Security Council, an Economic and Social Council, a Trusteeship Council, an International Court of Justice, and a Secretariat.

2. Such subsidiary organs as may be found necessary may be established in accordance with the present Charter.

Article 8.

The United Nations shall place no restrictions on the eligibility of men and women to participate in any capacity and under conditions of equality in its principal and subsidiary organs.

CHAPTER IV.

THE GENERAL ASSEMBLY.

Composition.

Article 9.

1. The General Assembly shall consist of all the Members of the United Nations.

2. Each Member shall have not more than five representatives in the General Assembly.

Functions and Powers.

Article 10.

The General Assembly may discuss any questions or any matters within the scope of the present Charter or relating to the powers and functions of any organs provided for in the present Charter, and, except as provided in Article 12, may make recommendations to the Members of the United Nations or to the Security Council or to both on any such questions or matters.

CHAPITRE III.

ORGANES.

Article 7.

1. Il est créé comme organes principaux de l'Organisation des Nations Unies: une Assemblée Générale, un Conseil de Sécurité, un Conseil Economique et Social, un Conseil de Tutelle, une Cour Internationale de Justice et un Secrétariat.

2. Les organes subsidiaires qui se révéleraient nécessaires pourront être créés conformément à la présente Charte.

Article 8.

Aucune restriction ne sera imposée par l'Organisation à l'accès des hommes et des femmes, dans des conditions égales, à toutes les fonctions, dans ses organes principaux et subsidiaires.

CHAPITRE IV.

ASSEMBLEE GENERALE.

Composition.

Article 9.

1. L'Assemblée Générale se compose de tous les Membres des Nations Unies.

2. Chaque Membre a cinq représentants au plus à l'Assemblée Générale.

Fonctions et Pouvoirs.

Article 10.

L'Assemblée Générale peut discuter toutes questions ou affaires rentrant dans le cadre de la présente Charte ou se rapportant aux pouvoirs et fonctions de l'un quelconque des organes prévus dans la présente Charte, et, sous réserve des dispositions de l'article 12, formuler sur ces questions ou affaires des recommandations aux Membres de l'Organisation des Nations Unies, au Conseil de Sécurité, ou aux Membres de l'Organisation et au Conseil de Sécurité.

KAPITEL III.

ORGAN.

Artikel 7.

1. Som Förenta Nationernas huvudorgan upprättas: en generalförsamling, ett säkerhetsråd, ett ekonomiskt och socialt råd, ett förvaltar-
skapsråd, en internationell domstol
samt ett sekretariat.

2. De biträdande organ, som be-
finnas nödvändiga, må upprättas i
överensstämmelse med denna stadga.

Artikel 8.

Förenta Nationerna skall icke göra
någon inskränkning i mäns och kvin-
nors behörighet att i varje ställning
och på lika villkor deltaga i arbetet
inom Förenta Nationernas huvudor-
gan och biträdande organ.

KAPITEL IV.

GENERALFÖRSAMLINGEN.

Sammansättning.

Artikel 9.

1. Generalförsamlingen består av
samtliga medlemmar av Förenta Na-
tionerna.

2. Medlem må hava högst fem om-
bud i generalförsamlingen.

Uppgifter och befogenheter.

Artikel 10.

Generalförsamlingen äger dryfta
varje fråga eller angelägenhet, som
faller inom ramen för denna stadga
eller hänför sig till befogenheter och
uppgifter tillkommande något av de
organ, som avses i denna, samt äger,
med förbehåll för vad i artikel 12
stadgas, framlägga förslag i dylika
frågor eller angelägenheter för För-
enta Nationernas medlemmar eller
för säkerhetsrådet eller för bådadera.

Article 11.

1. The General Assembly may consider the general principles of cooperation in the maintenance of international peace and security, including the principles governing disarmament and the regulation of armaments, and may make recommendations with regard to such principles to the Members or to the Security Council or to both.

2. The General Assembly may discuss any questions relating to the maintenance of international peace and security brought before it by any Member of the United Nations, or by the Security Council, or by a state which is not a Member of the United Nations in accordance with Article 35, paragraph 2, and, except as provided in Article 12, may make recommendations with regard to any such questions to the state or states concerned or to the Security Council or to both. Any such question on which action is necessary shall be referred to the Security Council by the General Assembly either before or after discussion.

3. The General Assembly may call the attention of the Security Council to situations which are likely to endanger international peace and security.

4. The powers of the General Assembly set forth in this Article shall not limit the general scope of Article 10.

Article 12.

1. While the Security Council is exercising in respect of any dispute or situation the functions assigned to it in the present Charter, the General Assembly shall not make any recommendation with regard to that dispute or situation unless the Security Council so requests.

2. The Secretary-General, with the consent of the Security Council, shall

Article 11.

1. L'Assemblée Générale peut étudier les principes généraux de coopération pour le maintien de la paix et de la sécurité internationales, y compris les principes régissant le désarmement et la réglementation des armements, et faire, sur ces principes, des recommandations soit aux Membres de l'Organisation, soit au Conseil de Sécurité, soit aux Membres de l'Organisation et au Conseil de Sécurité.

2. L'Assemblée Générale peut discuter toutes questions se rattachant au maintien de la paix et de la sécurité internationales, dont elle aura été saisie par l'une quelconque des Nations Unies, ou par le Conseil de Sécurité, ou par un Etat qui n'est pas Membre de l'Organisation, conformément aux dispositions de l'article 35, paragraphe 2, et, sous réserve de l'article 12, faire sur toutes questions de ce genre des recommandations soit à l'Etat ou aux Etats intéressés, soit au Conseil de Sécurité, soit aux Etats et au Conseil de Sécurité. Toute question de ce genre qui appelle une action est renvoyée au Conseil de Sécurité par l'Assemblée Générale, avant ou après discussion.

3. L'Assemblée Générale peut attirer l'attention du Conseil de Sécurité sur les situations qui semblent devoir mettre en danger la paix et la sécurité internationales.

4. Les pouvoirs de l'Assemblée Générale énumérés dans le présent article ne limitent pas la portée générale de l'article 10.

Article 12.

1. Tant que le Conseil de Sécurité remplit, à l'égard d'un différend ou d'une situation quelconque, les fonctions qui lui sont attribuées par la présente Charte, l'Assemblée Générale ne doit faire aucune recommandation sur ce différend ou cette situation, à moins que le Conseil de Sécurité ne le lui demande.

2. Le Secrétaire Général, avec l'assentiment du Conseil de Sécurité,

Artikel 11.

1. Generalförsamlingen äger överväga de allmänna grundsatserna för samarbete vid upprätthållandet av internationell fred och säkerhet, däribland principerna för nedrustning och reglering av rustningarna, samt äger framlägga förslag rörande dessa grundsatser för medlemmarna eller för säkerhetsrådet eller för bådadera.

2. Generalförsamlingen äger dryfta varje fråga rörande upprätthållandet av internationell fred och säkerhet, som hänskjutits till den av någon medlem av Förenta Nationerna eller av säkerhetsrådet eller ock enligt artikel 35, moment 2, av stat, som ej är medlem av Förenta Nationerna, samt äger, med förbehåll för vad i artikel 12 stadgas, framlägga förslag i dylika frågor till vederbörande stat eller stater eller till säkerhetsrådet eller till både rådet och vederbörande stat eller stater. Varje dylik fråga, som påkallar handling, skall av generalförsamlingen hänskjutas till säkerhetsrådet före eller efter frågans dryftande.

3. Generalförsamlingen äger fästa säkerhetsrådets uppmärksamhet på saklägen, som äro ägnade att sätta internationell fred och säkerhet i fara.

4. Vad i denna artikel stadgas om generalförsamlingens befogenheter innebär ej någon inskränkning i den allmänna räckvidden av artikel 10.

Artikel 12.

1. Under det att säkerhetsrådet i fråga om viss tvist eller visst sakläge fullgör de uppgifter som tillkomma det enligt denna stadga skall generalförsamlingen ej framlägga något förslag angående ifrågavarande tvist eller sakläge, med mindre säkerhetsrådet därom hemställer.

2. Generalsekreteraren skall med säkerhetsrådets samtycke underrätta

notify the General Assembly at each session of any matters relative to the maintenance of international peace and security which are being dealt with by the Security Council and shall similarly notify the General Assembly, or the Members of the United Nations if the General Assembly is not in session, immediately the Security Council ceases to deal with such matters.

Article 13.

1. The General Assembly shall initiate studies and make recommendations for the purpose of:

a. promoting international cooperation in the political field and encouraging the progressive development of international law and its codification;

b. promoting international cooperation in the economic, social, cultural, educational, and health fields, and assisting in the realization of human rights and fundamental freedoms for all without distinction as to race, sex, language, or religion.

2. The further responsibilities, functions, and powers of the General Assembly with respect to matters mentioned in paragraph 1 (b) above are set forth in Chapters IX and X.

Article 14.

Subject to the provisions of Article 12, the General Assembly may recommend measures for the peaceful adjustment of any situation, regardless of origin, which it deems likely to impair the general welfare of friendly relations among nations, including situations resulting from a violation of the provisions of the present Charter setting forth the Purposes and Principles of the United Nations.

Article 15.

1. The General Assembly shall receive and consider annual and special

porte à la connaissance de l'Assemblée Générale, lors de chaque session, les affaires relatives au maintien de la paix et de la sécurité internationales dont s'occupe le Conseil de Sécurité; il avise de même l'Assemblée Générale ou, si l'Assemblée Générale ne siège pas, les Membres de l'Organisation, dès que le Conseil de Sécurité cesse de s'occuper desdites affaires.

Article 13.

1. L'Assemblée Générale provoque des études et fait des recommandations en vue de:

a. développer la coopération internationale dans le domaine politique et encourager le développement progressif du droit international et sa codification;

b. développer la coopération internationale dans les domaines économique, social, de la culture intellectuelle et de l'éducation, de la santé publique, et faciliter pour tous, sans distinction de race, de sexe, de langue ou de religion, la jouissance des droits de l'homme et des libertés fondamentales.

2. Les autres responsabilités, fonctions et pouvoirs de l'Assemblée Générale, relativement aux questions mentionnées au paragraphe 1 b ci-dessus sont énoncés aux chapitres IX et X.

Article 14.

Sous réserve des dispositions de l'article 12, l'Assemblée Générale peut recommander les mesures propres à assurer l'ajustement pacifique de toute situation, quelle qu'en soit l'origine, qui lui semble de nature à nuire au bien général ou à compromettre les relations amicales entre nations, y compris les situations résultant d'une infraction aux dispositions de la présente Charte où sont énoncés les Buts et les Principes des Nations Unies.

Article 15.

1. L'Assemblée Générale reçoit et étudie les rapports annuels et les rap-

generalförsamlingen vid varje möte om de ärenden rörande internationell fred och säkerhet, som äro föremål för säkerhetsrådets behandling, och likaledes underrätta generalförsamlingen eller, om denna ej är samlad, Förenta Nationernas medlemmar, så snart säkerhetsrådet slutar sin behandling av dessa ärenden.

Artikel 13.

1. Generalförsamlingen skall taga initiativ till utredningar och framlägga förslag i syfte att

a) befordra internationellt samarbete på det politiska området och främja den internationella rättens fortgående utveckling och dess kodifiering;

b) befordra internationellt samarbete på de ekonomiska, sociala och kulturella områdena samt inom uppfostran och hälsovård ävensom bidra till att förverkliga mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla utan åtskillnad med avseende på ras, kön, språk eller religion.

2. Generalförsamlingens övriga åligganden, uppgifter och befogenheter med avseende på ovan i moment 1 b) omnämnda angelägenheter, framgå av kapitlen IX och X.

Artikel 14.

Med iakttagande av bestämmelserna i artikel 12 äger generalförsamlingen föreslå åtgärder för fredligt tillrättaliggande av varje sakläge, oavsett dess ursprung, som församlingen anser vara ägnat att skada den allmänna välfärden eller de vänskapliga förbindelserna nationerna emellan, däri inbegripet saklägen uppkomna genom kränkning av de bestämmelser i denna stadga, som angiva Förenta Nationernas ändamål och grundsatser.

Artikel 15.

1. Generalförsamlingen skall taga del av årliga och särskilda rapporter

reports from the Security Council; these reports shall include an account of the measures that the Security Council has decided upon or taken to maintain international peace and security.

2. The General Assembly shall receive and consider reports from the other organs of the United Nations.

Article 16.

The General Assembly shall perform such functions with respect to the international trusteeship system as are assigned to it under Chapters XII and XIII, including the approval of the trusteeship agreements for areas not designated as strategic.

Article 17.

1. The General Assembly shall consider and approve the budget of the Organization.

2. The expenses of the Organization shall be borne by the Members as apportioned by the General Assembly.

3. The General Assembly shall consider and approve any financial and budgetary arrangements with specialized agencies referred to in Article 57 and shall examine the administrative budgets of such specialized agencies with a view to making recommendations to the agencies concerned.

Voting.

Article 18.

1. Each member of the General Assembly shall have one vote.

2. Decisions of the General Assembly on important questions shall be made by a two-thirds majority of the members present and voting. These questions shall include: recommendations with respect to the maintenance of international peace and security, the election of the non-permanent members of the Security Council, the election of the members

ports spéciaux du Conseil de Sécurité; ces rapports comprennent un compte-rendu des mesures que le Conseil de Sécurité a décidées ou prises pour maintenir la paix et la sécurité internationales.

2. L'Assemblée Générale reçoit et étudie les rapports des autres organes de l'Organisation.

Article 16.

L'Assemblée Générale remplit, en ce qui concerne le régime international de Tutelle, les fonctions qui lui sont dévolues en vertu des chapitres XII et XIII; entre autres, elle approuve les accords de Tutelle relatifs aux zones non désignées comme zones stratégiques.

Article 17.

1. L'Assemblée Générale examine et approuve le budget de l'Organisation.

2. Les dépenses de l'Organisation sont supportées par les Membres selon la répartition fixée par l'Assemblée Générale.

3. L'Assemblée Générale examine et approuve tous arrangements financiers et budgétaires passés avec les institutions spécialisées visées à l'article 57 et examine les budgets administratifs desdites institutions en vue de leur adresser des recommandations.

Vote.

Article 18.

1. Chaque membre de l'Assemblée Générale dispose d'une voix.

2. Les décisions de l'Assemblée Générale sur les questions importantes sont prises à la majorité des deux-tiers des membres présents et votant. Sont considérées comme questions importantes: les recommandations relatives au maintien de la paix et de la sécurité internationales, l'élection des membres non permanents du Conseil de Sécurité, l'élection des membres

från säkerhetsrådet. Dessa rapporter skola innefatta redogörelse för de åtgärder, som säkerhetsrådet beslutit eller vidtagit för att upprätthålla internationell fred och säkerhet.

2. Generalförsamlingen skall taga del av rapporter från Förenta Nationernas övriga organ.

Artikel 16.

Generalförsamlingen skall fullgöra sådana uppgifter i fråga om det internationella förvaltningskapssystemet, som tillkomma den jämlikt kapitlen XII och XIII, däri inbegripet godkännande av förvaltningsavtal avseende områden, vilka ej angivits såsom strategiska.

Artikel 17.

1. Generalförsamlingen skall granska och fastställa organisationens budget.

2. Kostnaderna för organisationen skola bestridas av medlemmarna enligt av generalförsamlingen uppgjord fördelning.

3. Generalförsamlingen skall granska och godkänna alla uppgörelser beträffande finanser och budget med de i artikel 57 omförmälda fackorganen samt granska varje sådant organs förvaltningsbudget för att framlägga förslag därom för vederbörande organ.

Omröstning.

Artikel 18.

1. Varje medlem av generalförsamlingen har en röst.

2. Generalförsamlingens beslut i viktiga frågor fattas med två tredjedels majoritet av närvarande och röstande medlemmar. Till sådana frågor höra förslag, som angå upprätthållande av internationell fred och säkerhet, val av icke ständiga medlemmar i säkerhetsrådet, val av medlemmar i det ekonomiska och sociala rådet, val av medlemmar i förvaltar-

of the Economic and Social Council, the election of members of the Trusteeship Council in accordance with paragraph 1 (c) of Article 86, the admission of new Members to the United Nations, the suspension of the rights and privileges of membership, the expulsion of Members, questions relating to the operation of the trusteeship system, and budgetary questions.

3. Decisions on other questions, including the determination of additional categories of questions to be decided by a two-thirds majority, shall be made by a majority of the members present and voting.

Article 19.

A Member of the United Nations which is in arrears in the payment of its financial contributions to the Organization shall have no vote in the General Assembly if the amount of its arrears equals or exceeds the amount of the contributions due from it for the preceding two full years. The General Assembly may, nevertheless, permit such a Member to vote if it is satisfied that the failure to pay is due to conditions beyond the control of the Member.

Procedure.

Article 20.

The General Assembly shall meet in regular annual sessions and in such special sessions as occasion may require. Special sessions shall be convoked by the Secretary-General at the request of the Security Council or of a majority of the Members of the United Nations.

Article 21.

The General Assembly shall adopt its own rules of procedure. It shall elect its President for each session.

Article 22.

The General Assembly may establish such subsidiary organs as it deems necessary for the performance of its functions.

du Conseil Economique et Social, l'élection des membres du Conseil de Tutelle conformément au paragraphe 1 c de l'article 86, l'admission de nouveaux Membres dans l'Organisation, la suspension des droits et privilèges de Membres, l'exclusion de Membres, les questions relatives au fonctionnement du régime de Tutelle et les questions budgétaires.

3. Les décisions sur d'autres questions, y compris la détermination de nouvelles catégories de questions à trancher à la majorité des deux-tiers, sont prises à la majorité des membres présents et votant.

Article 19.

Un Membre des Nations Unies en retard dans le paiement de sa contribution aux dépenses de l'Organisation ne peut participer au vote à l'Assemblée Générale si le montant de ses arriérés est égal ou supérieur à la contribution due par lui pour les deux années complètes écoulées. L'Assemblée Générale peut néanmoins autoriser ce Membre à participer au vote si elle constate que le manquement est dû à des circonstances indépendantes de sa volonté.

Procédure.

Article 20.

L'Assemblée Générale tient une session annuelle régulière et, lorsque les circonstances l'exigent, des sessions extraordinaires. Celles-ci sont convoquées par le Secrétaire Général sur la demande du Conseil de Sécurité ou de la majorité des Membres des Nations Unies.

Article 21.

L'Assemblée Générale établit son règlement intérieur. Elle désigne son Président pour chaque session.

Article 22.

L'Assemblée Générale peut créer les organes subsidiaires qu'elle juge nécessaires à l'exercice de ses fonctions.

skapsrådet enligt artikel 86, moment 1 c), upptagande av nya medlemmar i Förenta Nationerna, suspenderande av medlemskapet åtföljande rättigheter och privilegier, uteslutning av medlemmar, frågor rörande förvaltarens systemets tillämpning samt budgetfrågor.

3. Beslut i andra frågor, däribland fastställande av ytterligare slag av frågor, som skola avgöras med två tredjedelars majoritet, fattas med bifall av flertalet av närvarande och röstande medlemmar.

Artikel 19.

Medlem av Förenta Nationerna, som häftar för finansiella bidrag till organisationen, äger ej rösträtt i generalförsamlingen, om de oguldna beloppen sammanlagt uppgå till eller överstiga medlemmens fastställda bidrag till organisationen för de två sistförflutna hela åren. Generalförsamlingen äger dock medgiva dylik medlem rösträtt, om den finner, att uraktlåtenheten att betala beror av omständigheter, över vilka vederbörande stat ej kunna råda.

Förfarande.

Artikel 20.

Generalförsamlingen sammanträder till årliga ordinarie möten och, när omständigheterna så kräva, till extra möten. Extra möten sammankallas av generalsekreteraren på begäran av säkerhetsrådet eller flertalet medlemmar av Förenta Nationerna.

Artikel 21.

Generalförsamlingen antager själv sin arbetsordning. Den väljer president för varje möte.

Artikel 22.

Generalförsamlingen äger tillsätta sådana biträdande organ, som den anser nödvändiga för fullgörande av sina uppgifter.

CHAPTER V.

THE SECURITY COUNCIL.

Composition.

Article 23.

1. The Security Council shall consist of eleven Members of the United Nations. The Republic of China, France, the Union of Soviet Socialist Republics, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and the United States of America shall be permanent members of the Security Council. The General Assembly shall elect six other Members of the United Nations to be non-permanent members of the Security Council, due regard being specially paid, in the first instance to the contribution of Members of the United Nations to the maintenance of international peace and security and to the other purposes of the Organization, and also to equitable geographical distribution.

2. The non-permanent members of the Security Council shall be elected for a term of two years. In the first election of the non-permanent members, however, three shall be chosen for a term of one year. A retiring member shall not be eligible for immediate re-election.

3. Each member of the Security Council shall have one representative.

Functions and Powers.

Article 24.

1. In order to ensure prompt and effective action by the United Nations, its Members confer on the Security Council primary responsibility for the maintenance of international peace and security, and agree that in carrying out its duties under this responsibility the Security Council acts on their behalf.

2. In discharging these duties the Security Council shall act in accordance with the Purposes and Principles of the United Nations. The spe-

CHAPITRE V.

CONSEIL DE SECURITE.

Composition.

Article 23.

1. Le Conseil de Sécurité se compose de onze Membres de l'Organisation. La République de Chine, la France, l'Union des Républiques Soviétiques Socialistes, le Royaume-Uni de Grande Bretagne et d'Irlande du Nord et les Etats-Unis d'Amérique sont membres permanents du Conseil de Sécurité. Six autres Membres de l'Organisation sont élus, à titre de membres non permanents du Conseil de Sécurité, par l'Assemblée Générale qui tient spécialement compte, en premier lieu, de la contribution des Membres de l'Organisation au maintien de la paix et de la sécurité internationales et aux autres fins de l'Organisation, et aussi d'une répartition géographique équitable.

2. Les membres non permanents du Conseil de Sécurité sont élus pour une période de deux ans. Toutefois, lors de la première élection des membres non permanents, trois seront élus pour une période d'un an. Les membres sortants ne sont pas immédiatement rééligibles.

3. Chaque membre du Conseil de Sécurité a un représentant au Conseil.

Fonctions et Pouvoirs.

Article 24.

1. Afin d'assurer l'action rapide et efficace de l'Organisation, ses Membres confèrent au Conseil de Sécurité la responsabilité principale du maintien de la paix et de la sécurité internationales et reconnaissent qu'en s'acquittant des devoirs que lui impose cette responsabilité, le Conseil de Sécurité agit en leur nom.

2. Dans l'accomplissement de ces devoirs, le Conseil de Sécurité agit conformément aux Buts et Principes des Nations Unies. Les pouvoirs spécifi-

KAPITEL V.

SÄKERHETSRADET.

Sammansättning.

Artikel 23.

1. Säkerhetsrådet består av elva medlemmar av Förenta Nationerna. Republiken Kina, Frankrike, De Socialistiska Rådsrepublikernas Union, Det Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirland och Amerikas Förenta Stater skola vara ständiga medlemmar av säkerhetsrådet. Generalförsamlingen utser sex andra medlemmar av Förenta Nationerna att vara icke ständiga medlemmar av säkerhetsrådet, varvid särskild hänsyn skall tagas dels i första hand till medlemmarnas insatser för upprätthållande av internationell fred och säkerhet samt för organisationens övriga ändamål, dels även till en skälig geografisk fördelning.

2. De icke ständiga medlemmarna av säkerhetsrådet väljas för en tid av två år. Vid det första valet av icke ständiga medlemmar skola dock tre väljas för en tid av ett år. Avgående medlem kan ej omedelbart omväljas.

3. Varje medlem av säkerhetsrådet skall där företrädas av ett ombud.

Uppgifter och befogenheter.

Artikel 24.

1. I syfte att trygga ett snabbt och effektivt inskridande från Förenta Nationernas sida överlåta medlemmarna på säkerhetsrådet huvudansvaret för upprätthållande av internationell fred och säkerhet och samtycka till att säkerhetsrådet vid fullgörande av sina ur detta ansvar härörande förpliktelser handlar å medlemmarnas vägnar.

2. Vid fullgörande av dessa förpliktelser skall säkerhetsrådet handla i överensstämmelse med Förenta Nationernas ändamål och grundsatser.

cific powers granted to the Security Council for the discharge of these duties are laid down in Chapters VI, VII, VIII, and XII.

3. The Security Council shall submit annual and, when necessary, special reports to the General Assembly for its consideration.

Article 25.

The Members of the United Nations agree to accept and carry out the decisions of the Security Council in accordance with the present Charter.

Article 26.

In order to promote the establishment and maintenance of international peace and security with the least diversion for armaments of the world's human and economic resources, the Security Council shall be responsible for formulating, with the assistance of the Military Staff Committee referred to in Article 47, plans to be submitted to the Members of the United Nations for the establishment of a system for the regulation of armaments.

Voting.

Article 27.

1. Each member of the Security Council shall have one vote.

2. Decisions of the Security Council on procedural matters shall be made by an affirmative vote of seven members.

3. Decisions of the Security Council on all other matters shall be made by an affirmative vote of seven members including the concurring votes of the permanent members; provided that, in decisions under Chapter VI, and under paragraph 3 of Article 52, a party to a dispute shall abstain from voting.

Procedure.

Article 28.

1. The Security Council shall be so organized as to be able to function

ques accordés au Conseil de Sécurité pour lui permettre d'accomplir lesdits devoirs sont définis aux chapitres VI, VII, VIII et XII.

3. Le Conseil de Sécurité soumet pour examen des rapports annuels et, le cas échéant, des rapports spéciaux à l'Assemblée Générale.

Article 25.

Les Membres de l'Organisation conviennent d'accepter et d'appliquer les décisions du Conseil de Sécurité conformément à la présente Charte.

Article 26.

Afin de favoriser l'établissement et le maintien de la paix et de la sécurité internationales en ne détournant vers les armements que le minimum des ressources humaines et économiques du monde, le Conseil de Sécurité est chargé, avec l'assistance du Comité d'Etat-Major prévu à l'article 47, d'élaborer des plans qui seront soumis aux Membres de l'Organisation en vue d'établir un système de réglementation des armements.

Vote.

Article 27.

1. Chaque membre du Conseil de Sécurité dispose d'une voix.

2. Les décisions du Conseil de Sécurité sur des questions de procédure sont prises par un vote affirmatif de sept membres.

3. Les décisions du Conseil de Sécurité sur toutes autres questions sont prises par un vote affirmatif de sept de ses membres dans lequel sont comprises lex voix de tous les membres permanents étant entendu que, dans les décisions prises aux termes du chapitre VI et du paragraphe 3 de l'article 52, une partie à un différend s'abstient de voter.

Procédure.

Article 28.

1. Le Conseil de Sécurité est organisé de manière à pouvoir exercer ses

De särskilda befogenheter, som tillerkännas säkerhetsrådet för fullgörande av dessa förpliktelser, finnas angivna i kapitlen VI, VII, VIII och XII.

3. Säkerhetsrådet skall till generalförsamlingen för granskning avgiva årliga samt, när så befinnes erforderligt, särskilda rapporter.

Artikel 25.

Förenta Nationernas medlemmar samtycka till att godtaga och verkställa säkerhetsrådets beslut i överensstämmelse med denna stadga.

Artikel 26.

I syfte att främja upprättande och upprätthållande av internationell fred och säkerhet med minsta möjliga uppoffring av världens mänskliga och ekonomiska tillgångar för rustningsändamål, har säkerhetsrådet att, med biträde av det i artikel 47 omförmälda militära stabsutskottet, utarbета planer för ett system till reglering av rustningarna att underställas Förenta Nationernas medlemmar.

Omröstning.

Artikel 27.

1. Varje medlem av säkerhetsrådet har en röst.

2. För säkerhetsrådets beslut i procedurfrågor kräves bifall av sju medlemmar.

3. För beslut av säkerhetsrådet i alla andra frågor kräves bifall av sju medlemmar, bland dem de ständiga medlemmarna; dock att vid fattande av beslut enligt kapitel VI samt enligt artikel 52, moment 3, part i tvist skall avhålla sig från att rösta.

Förfarande.

Artikel 28.

1. Säkerhetsrådet skall så organiseras, att det kan fungera oavbrutet.

continuously. Each member of the Security Council shall for this purpose be represented at all times at the seat of the Organization.

2. The Security Council shall hold periodic meetings at which each of its members may, if it so desires, be represented by a member of the government or by some other specially designated representative.

3. The Security Council may hold meetings at such places other than the seat of the Organization as in its judgment will best facilitate its work.

Article 29.

The Security Council may establish such subsidiary organs as it deems necessary for the performance of its functions.

Article 30.

The Security Council shall adopt its own rules of procedure, including the method of selecting its President.

Article 31.

Any Member of the United Nations which is not a member of the Security Council may participate, without vote, in the discussion of any question brought before the Security Council whenever the latter considers that the interests of that Member are specially affected.

Article 32.

Any Member of the United Nations which is not a member of the Security Council or any state which is not a Member of the United Nations, if it is a party to a dispute under consideration by the Security Council, shall be invited to participate, without vote, in the discussion relating to the dispute. The Security Council shall lay down such conditions as it deems just for the participation of a state which is not a Member of the United Nations.

fonctions en permanence. A cet effet, chaque membre du Conseil de Sécurité doit avoir en tout temps un représentant au siège de l'Organisation.

2. Le Conseil de Sécurité tient des réunions périodiques auxquelles chacun de ses membres peut, s'il le désire, se faire représenter par un membre de son gouvernement ou par quelque autre représentant spécialement désigné.

3. Le Conseil de Sécurité peut tenir des réunions à tous endroits autres que le siège de l'Organisation qu'il juge les plus propres à faciliter sa tâche.

Article 29.

Le Conseil de Sécurité peut créer les organes subsidiaires qu'il juge nécessaires à l'exercice de ses fonctions.

Article 30.

Le Conseil de Sécurité établit son règlement intérieur, dans lequel il fixe le mode de désignation de son Président.

Article 31.

Tout Membre de l'Organisation qui n'est pas membre du Conseil de Sécurité, peut participer, sans droit de vote, à la discussion de toute question soumise au Conseil de Sécurité, chaque fois que celui-ci estime que les intérêts de ce Membre sont particulièrement affectés.

Article 32.

Tout Membre des Nations Unies qui n'est pas membre du Conseil de Sécurité ou tout Etat qui n'est pas Membre des Nations Unies, s'il est partie à un différend examiné par le Conseil de Sécurité, est convié à participer, sans droit de vote, aux discussions relatives à ce différend. Le Conseil de Sécurité détermine les conditions qu'il estime juste de mettre à la participation d'un Etat qui n'est pas Membre de l'Organisation.

Varje medlem av säkerhetsrådet skall därför vara ständigt företrädd vid organisationens säte.

2. Säkerhetsrådet håller periodiska möten, vid vilka envar av dess medlemmar må, efter egen önskan, företrädas av regeringsmedlem eller av annat särskilt utsett ombud.

3. Säkerhetsrådet må hålla möten på annan ort än organisationens säte, om detta enligt rådets uppfattning är ägnat att underlätta dess verksamhet.

Artikel 29.

Säkerhetsrådet äger tillsätta sådana biträdande organ, som det anser nödvändiga för fullgörande av sina uppgifter.

Artikel 30.

Säkerhetsrådet antager självt sin arbetsordning, innefattande även bestämmelser om sättet för utseende av ordförande.

Artikel 31.

Envar medlem av Förenta Nationerna, som ej tillhör säkerhetsrådet, äger utan rösträtt deltaga i överläggningen om varje säkerhetsrådet förelagd fråga, när helst detta anser, att vederbörande medlems intressen särskilt beröras.

Artikel 32.

Envar medlem av Förenta Nationerna, som ej tillhör säkerhetsrådet, liksom envar stat, som ej är medlem av Förenta Nationerna, skall, om vederbörande är part i tvist, som är föremål för säkerhetsrådets behandling, inbjudas att utan rösträtt deltaga i överläggningen om denna tvist. Säkerhetsrådet fastställer de villkor, som det anser rättvisa för deltagande av stat, vilken ej är medlem av Förenta Nationerna.

CHAPTER VI.

PACIFIC SETTLEMENT OF
DISPUTES.

Article 33.

1. The parties to any dispute, the continuance of which is likely to endanger the maintenance of international peace and security, shall, first of all, seek a solution by negotiation, enquiry, mediation, conciliation, arbitration, judicial settlement, resort to regional agencies or arrangements, or other peaceful means of their own choice.

2. The Security Council shall, when it deems necessary, call upon the parties to settle their dispute by such means.

Article 34.

The Security Council may investigate any dispute, or any situation which might lead to international friction or give rise to a dispute, in order to determine whether the continuance of the dispute or situation is likely to endanger the maintenance of international peace and security.

Article 35.

1. Any Member of the United Nations may bring any dispute, or any situation of the nature referred to in Article 34, to the attention of the Security Council or of the General Assembly.

2. A state which is not a Member of the United Nations may bring to the attention of the Security Council or of the General Assembly any dispute to which it is a party if it accepts in advance, for the purposes of the dispute, the obligations of pacific settlement provided in the present Charter.

3. The proceedings of the General Assembly in respect of matters brought to its attention under this Article will be subject to the provisions of Articles 11 and 12.

CHAPITRE VI.

REGLEMENT PACIFIQUE DES
DIFFERENDS.

Article 33.

1. Les parties à tout différend dont la prolongation est susceptible de menacer le maintien de la paix et de la sécurité internationales, doivent en rechercher la solution, avant tout, par voie de négociation, d'enquête, de médiation, de conciliation, d'arbitrage, de règlement judiciaire, de recours aux organismes ou accords régionaux, ou par d'autres moyens pacifiques de leur choix.

2. Le Conseil de Sécurité, s'il le juge nécessaire, invite les parties à régler leur différend par de tels moyens.

Article 34.

Le Conseil de Sécurité peut enquêter sur tout différend ou toute situation qui pourrait entraîner un désaccord entre nations ou engendrer un différend, afin de déterminer si la prolongation de ce différend ou de cette situation semble devoir menacer le maintien de la paix et de la sécurité internationales.

Article 35.

1. Tout Membre de l'Organisation peut attirer l'attention du Conseil de Sécurité ou de l'Assemblée Générale sur un différend ou une situation de la nature visée dans l'article 34.

2. Un Etat qui n'est pas Membre de l'Organisation peut attirer l'attention du Conseil de Sécurité ou de l'Assemblée Générale sur tout différend auquel il est partie, pourvu qu'il accepte préalablement, aux fins de ce différend, les obligations de règlement pacifique prévues dans la présente Charte.

3. Les actes de l'Assemblée Générale relativement aux affaires portées à son attention en vertu du présent article sont soumis aux dispositions des articles 11 et 12.

KAPITEL VI.

FREDLIG LÖSNING AV TVISTER.

Artikel 33.

1. I varje tvist, vars fortbestånd är ägnat att sätta upprätthållandet av internationell fred och säkerhet i fara, skola parterna i första hand söka uppnå en lösning genom förhandlingar, undersökningsförfarande, medling, förlikningsförfarande, skiljedom, rättsligt avgörande, anlitande av regionala organ eller avtal eller genom andra fredliga medel efter eget val.

2. Säkerhetsrådet skall, när det finner nödvändigt, uppfordra parterna att lösa tvisten genom sådana medel.

Artikel 34.

Säkerhetsrådet äger utreda varje tvist, liksom varje sakläge som kan leda till internationella motsättningar eller giva upphov till en tvist, i syfte att fastställa, huruvida tvistens eller saklägets fortbestånd är ägnat att sätta upprätthållandet av internationell fred och säkerhet i fara.

Artikel 35.

1. Envar medlem av Förenta Nationerna äger fästa säkerhetsrådets eller generalförsamlingens uppmärksamhet på varje tvist, liksom på varje sakläge av den art som angives i artikel 34.

2. Stat, som ej är medlem av Förenta Nationerna, äger fästa säkerhetsrådets eller generalförsamlingens uppmärksamhet på varje tvist, i vilken den är part, därest den med avseende på tvisten på förhand underkastar sig de i denna stadga fastställda förpliktelseerna till fredlig lösning av tvister.

3. För generalförsamlingens handläggning av ärenden, varpå dess uppmärksamhet fästs enligt denna artikel, gälla bestämmelserna i artiklarna 11 och 12.

Article 36.

1. The Security Council may, at any stage of a dispute of the nature referred to in Article 33 or of a situation of like nature, recommend appropriate procedures or methods of adjustment.

2. The Security Council should take into consideration any procedures for the settlement of the dispute which have already been adopted by the parties.

3. In making recommendations under this Article the Security Council should also take into consideration that legal disputes should as a general rule be referred by the parties to the International Court of Justice in accordance with the provisions of the Statute of the Court.

Article 37.

1. Should the parties to a dispute of the nature referred to in Article 33 fail to settle it by the means indicated in that Article, they shall refer it to the Security Council.

2. If the Security Council deems that the continuance of the dispute is in fact likely to endanger the maintenance of international peace and security, it shall decide whether to take action under Article 36 or to recommend such terms of settlement as it may consider appropriate.

Article 38.

Without prejudice to the provisions of Articles 33 to 37, the Security Council may, if all the parties to any dispute so request, make recommendations to the parties with a view to a pacific settlement of the dispute.

Article 36.

1. Le Conseil de Sécurité peut, à tout moment de l'évolution d'un différend de la nature mentionnée à l'article 33 ou d'une situation analogue, recommander les procédures ou méthodes d'ajustement appropriées.

2. Le Conseil de Sécurité devra prendre en considération toutes procédures déjà adoptées par les parties pour le règlement de ce différend.

3. En faisant les recommandations prévues au présent article, le Conseil de Sécurité doit aussi tenir compte du fait que, d'une manière générale, les différends d'ordre juridique devraient être soumis par les parties à la Cour Internationale de Justice conformément aux dispositions du Statut de la Cour.

Article 37.

1. Si les parties à un différend de la nature mentionnée à l'article 33 ne réussissent pas à le régler par les moyens indiqués audit article, elles le soumettent au Conseil de Sécurité.

2. Si le Conseil de Sécurité estime que la prolongation du différend semble, en fait, menacer le maintien de la paix et de la sécurité internationales, il décide s'il doit agir en application de l'article 36 ou recommander tels termes de règlement qu'il juge appropriés.

Article 38.

Sans préjudice des dispositions des articles 33 à 37, le Conseil de Sécurité peut, si toutes les parties à un différend le demandent, faire des recommandations à celles-ci en vue d'un règlement pacifique de ce différend.

Artikel 36.

1. Säkerhetsrådet äger i varje skede av en tvist av den art, som avses i artikel 33, eller av ett sakläge av motsvarande natur, föreslå lämpliga tillvägagångssätt eller metoder för sakens tillrättaläggande.

2. Säkerhetsrådet bör taga i betraktande varje tillvägagångssätt för tvistens lösande, som redan antagits av parterna.

3. Vid framläggande av förslag enligt denna artikel bör säkerhetsrådet ävenledes beakta, att rättstvister i regel böra av parterna hänskjutas till den internationella domstolen i enlighet med bestämmelserna i domstolens stadga.

Artikel 37.

1. Skulle parterna i en tvist av den art, som avses i artikel 33, ej förmå lösa den genom de medel, som angivas i sagda artikel, skola de hänskjuta den till säkerhetsrådet.

2. Om säkerhetsrådet finner, att tvistens fortbestånd faktiskt kan antagas sätta upprätthållandet av internationell fred och säkerhet i fara, skall det besluta, huruvida det skall vidtaga i artikel 36 angivna åtgärder eller föreslå sådana villkor för tvistens lösning som det finner lämpliga.

Artikel 38.

Utan intrång i bestämmelserna i artiklarna 33—37 må säkerhetsrådet, om i en tvist, vilken som helst, samtliga parter det begära, för parterna framlägga förslag i och för fredlig lösning av tvisten.

CHAPTER VII.

ACTION WITH RESPECT TO
THREATS TO THE PEACE,
BREACHES OF THE PEACE,
AND ACTS OF AGGRESSION.

Article 39.

The Security Council shall determine the existence of any threat to the peace, breach of the peace, or act of aggression and shall make recommendations, or decide what measures shall be taken in accordance with Articles 41 and 42, to maintain or restore international peace and security.

Article 40.

In order to prevent an aggravation of the situation, the Security Council may, before making the recommendations or deciding upon the measures provided for in Article 39, call upon the parties concerned to comply with such provisional measures as it deems necessary or desirable. Such provisional measures shall be without prejudice to the rights, claims, or position of the parties concerned. The Security Council shall duly take account of failure to comply with such provisional measures.

Article 41.

The Security Council may decide what measures not involving the use of armed force are to be employed to give effect to its decisions, and it may call upon the Members of the United Nations to apply such measures. These may include complete or partial interruption of economic relations and of rail, sea, air, postal, telegraphic, radio, and other means of communication, and the severance of diplomatic relations.

Article 42.

Should the Security Council consider that measures provided for in Article 41 would be inadequate or

CHAPITRE VII.

ACTION EN CAS DE MENACE
CONTRE LA PAIX, DE RUPTURE
DE LA PAIX ET D'ACTE
D'AGRESSION.

Article 39.

Le Conseil de Sécurité constate l'existence d'une menace contre la paix, d'une rupture de la paix ou d'un acte d'agression et fait des recommandations ou décide quelles mesures seront prises conformément aux articles 41 et 42 pour maintenir ou rétablir la paix et la sécurité internationales.

Article 40.

Afin d'empêcher la situation de s'aggraver, le Conseil de Sécurité, avant de faire les recommandations ou de décider des mesures à prendre conformément à l'article 39, peut inviter les parties intéressées à se conformer aux mesures provisoires qu'il juge nécessaires ou souhaitables. Ces mesures provisoires ne préjugent en rien les droits, les prétentions ou la position des parties intéressées. En cas de non exécution de ces mesures provisoires, le Conseil de Sécurité tient dûment compte de cette défaillance.

Article 41.

Le Conseil de Sécurité peut décider quelles mesures n'impliquant pas l'emploi de la force armée doivent être prises pour donner effet à ses décisions, et peut inviter les Membres des Nations Unies à appliquer ces mesures. Celles-ci peuvent comprendre l'interruption complète ou partielle des relations économiques et des communications ferroviaires, maritimes, aériennes, postales, télégraphiques, radio-électriques et des autres moyens de communication, ainsi que la rupture des relations diplomatiques.

Article 42.

Si le Conseil de Sécurité estime que les mesures prévues à l'article 41 seraient inadéquates ou qu'elles se sont

KAPITEL VII.

INSKRIDANDE I HÄNDELSE AV
HOT MOT FREDEN, FREDSBROTT
OCH ANGREPPSHANDLINGAR.

Artikel 39.

Säkerhetsrådet fastställer förefintligheten av hot mot freden, fredsbrott eller angreppshandling och framlägger förslag, eller fattar beslut om vilka åtgärder som skola vidtagas i överensstämmelse med artiklarna 41 och 42 i syfte att upprätthålla eller återställa internationell fred och säkerhet.

Artikel 40.

För att förebygga, att läget förvärras, äger säkerhetsrådet, innan det framlägger förslag eller beslutar om åtgärder enligt artikel 39, uppfordra vederbörande parter att foga sig efter sådana provisoriska åtgärder, som rådet anser nödvändiga eller önskvärda. Dylika provisoriska åtgärder skola ej inverka på vederbörande parter rättigheter, anspråk eller ställning. Säkerhetsrådet skall taga vederbörlig hänsyn till underlåtenhet att foga sig efter dylika provisoriska åtgärder.

Artikel 41.

Säkerhetsrådet äger besluta, vilka åtgärder, icke innebärande bruk av vapenmakt, som skola användas för att giva verkan åt dess beslut, och äger uppfordra Förenta Nationernas medlemmar att vidtaga sådana åtgärder. Åtgärderna kunna innefatta fullständigt eller partiellt avbrytande av ekonomiska förbindelser, järnvägs-, sjö-, luft-, post-, telegraf- och radioförbindelser samt annan samfärdsel ävensom avbrytande av de diplomatiska förbindelserna.

Artikel 42.

Finner säkerhetsrådet, att åtgärder enligt artikel 41 skulle bliva otillräckliga eller redan visat sig otillräckliga,

have proved to be inadequate, it may take such action by air, sea, or land forces as may be necessary to maintain or restore international peace and security. Such action may include demonstrations, blockade, and other operations by air, sea, or land forces of Members of the United Nations.

Article 43.

1. All Members of the United Nations, in order to contribute to the maintenance of international peace and security, undertake to make available to the Security Council, on its call and in accordance with a special agreement or agreements, armed forces, assistance and facilities, including rights of passage, necessary for the purpose of maintaining international peace and security.

2. Such agreement or agreements shall govern the numbers and types of forces, their degree of readiness and general location, and the nature of the facilities and assistance to be provided.

3. The agreement or agreements shall be negotiated as soon as possible on the initiative of the Security Council. They shall be concluded between the Security Council and Members or between the Security Council and groups of Members and shall be subject to ratification by the signatory states in accordance with their respective constitutional processes.

Article 44.

When the Security Council has decided to use force it shall, before calling upon a Member not represented on it to provide armed forces in fulfilment of the obligations assumed under Article 43, invite that Member, if the Member so desires, to participate in the decisions of the Security Council concerning the employment of contingents of that Member's armed forces.

révélées telles, il peut entreprendre, au moyen de forces aériennes, navales ou terrestres, toute action qu'il juge nécessaire au maintien ou au rétablissement de la paix et de la sécurité internationales. Cette action peut comprendre des démonstrations, des mesures de blocus et d'autres opérations exécutées par des forces aériennes, navales ou terrestres de Membres des Nations Unies.

Article 43.

1. Tous les Membres des Nations Unies, afin de contribuer au maintien de la paix et de la sécurité internationales, s'engagent à mettre à la disposition du Conseil de Sécurité, sur son invitation et conformément à un accord spécial ou à des accords spéciaux, les forces armées, l'assistance et les facilités, y compris le droit de passage, nécessaires au maintien de la paix et de la sécurité internationales.

2. L'accord ou les accords susvisés fixeront les effectifs et la nature de ces forces, leur degré de préparation et leur emplacement général, ainsi que la nature des facilités et de l'assistance à fournir.

3. L'accord ou les accords seront négociés aussitôt que possible, sur l'initiative du Conseil de Sécurité. Ils seront conclus entre le Conseil de Sécurité et des Membres de l'Organisation, ou entre le Conseil de Sécurité et des groupes de Membres de l'Organisation, et devront être ratifiés par les Etats signataires selon leurs règles constitutionnelles respectives.

Article 44.

Lorsque le Conseil de Sécurité a décidé de recourir à la force, il doit, avant d'inviter un Membre non représenté au Conseil à fournir des obligations contractées en vertu de l'article 43, convier ledit Membre, si celui-ci le désire, à participer aux décisions du Conseil de Sécurité touchant l'emploi de contingents des forces armées de ce Membre.

äger rådet företaga sådant inskrifande medelst luft-, sjö- eller lantstridskrafter, som må befinnas nödvändigt för att upprätthålla eller återställa internationell fred och säkerhet. Dessa åtgärder kunna innefatta demonstrationer, blockad samt andra operationer av luft-, sjö- och lantstridskrafter tillhörande medlemmar av Förenta Nationerna.

Artikel 43.

1. För att bidra till upprätthållande av internationell fred och säkerhet utfästa sig Förenta Nationernas samtliga medlemmar att, på säkerhetsrådets anmodan och enligt särskilt avtal eller särskilda avtal, ställa till rådets förfogande de väpnade styrkor, det bistånd och de förmåner, däribland rätt till passage, som äro nödvändiga för upprätthållande av internationell fred och säkerhet.

2. Detta eller dessa avtal skola fastställa styrkornas numerär och beskaffenhet, beredskapsgrad och allmänna förläggning samt arten av de förmåner och det bistånd, som skola lämnas.

3. Avtalet eller avtalen skola på säkerhetsrådets initiativ träffas så snart som möjligt. De skola slutas mellan säkerhetsrådet och medlemmar eller mellan säkerhetsrådet och grupper av medlemmar och skola ratificeras av signatärstaterna i den ordning, som deras statsförfattningar föreskriva.

Artikel 44.

När säkerhetsrådet beslutit bruka vapenmakt, skall rådet, innan det anmodar medlem, som ej är företrädd däri, att ställa väpnade styrkor till förfogande för fullgörande av dess förpliktelser enligt artikel 43, inbjuda sådan medlem att, om den så önskar, deltaga i säkerhetsrådets beslut rörande användandet av förband ur medlemmens väpnade styrkor.

Article 45.

In order to enable the United Nations to take urgent military measures, Members shall hold immediately available national air-force contingents for combined international enforcement action. The strength and degree of readiness of these contingents and plans for their combined action shall be determined, within the limits laid down in the special agreement or agreements referred to in Article 43, by the Security Council with the assistance of the Military Staff Committee.

Article 46.

Plans for the application of armed force shall be made by the Security Council with the assistance of the Military Staff Committee.

Article 47.

1. There shall be established a Military Staff Committee to advise and assist the Security Council on all questions relating to the Security Council's military requirements for the maintenance of international peace and security, the employment and command of forces placed at its disposal, the regulation of armaments, and possible disarmament.

2. The Military Staff Committee shall consist of the Chiefs of Staff of the permanent members of the Security Council or their representatives. Any Member of the United Nations not permanently represented on the Committee shall be invited by the Committee to be associated with it when the efficient discharge of the Committee's responsibilities requires the participation of that Member in its work.

3. The Military Staff Committee shall be responsible under the Security Council for the strategic direction of any armed forces placed at the disposal of the Security Council. Questions relating to the command of such forces shall be worked out subsequently.

Article 45.

Afin de permettre à l'Organisation de prendre d'urgence des mesures d'ordre militaire, des Membres des Nations Unies maintiendront des contingents nationaux de forces aériennes immédiatement utilisables en vue de l'exécution combinée d'une action coercitive internationale. Dans les limites prévues par l'accord spécial ou les accords spéciaux mentionnés à l'article 43, le Conseil de Sécurité, avec l'aide du Comité d'Etat-Major, fixe l'importance et le degré de préparation de ces contingents et établit des plans prévoyant leur action combinée.

Article 46.

Les plans pour l'emploi de la force armée sont établis par le Conseil de Sécurité avec l'aide du Comité d'Etat-Major.

Article 47.

1. Il est établi un Comité d'Etat-Major chargé de conseiller et d'assister le Conseil de Sécurité pour tout ce qui concerne les moyens d'ordre militaire nécessaires au Conseil pour maintenir la paix et la sécurité internationales, l'emploi et le commandement des forces mises à sa disposition, la réglementation des armements et le désarmement éventuel.

2. Le Comité d'Etat-Major se compose des chefs d'Etat-Major des membres permanents du Conseil de Sécurité ou de leurs représentants. Il convie tout Membre des Nations Unies qui n'est pas représenté au Comité d'une façon permanente à s'associer à lui, lorsque la participation de ce Membre à ses travaux lui est nécessaire pour la bonne exécution de sa tâche.

3. Le Comité d'Etat-Major est responsable, sous l'autorité du Conseil de Sécurité, de la direction stratégique de toutes forces armées mises à la disposition du Conseil. Les questions relatives au commandement de ces forces seront réglées ultérieurement.

Artikel 45.

I syfte att sätta Förenta Nationerna i stånd att vidtaga brådskande militära åtgärder skola medlemmarna hålla förband ur sina luftstridskrafter omedelbart tillgängliga för samordnad internationell tvångsaktion. Dessa förbands styrka och beredskapsgrad ävensom planer för deras samverkan skola, inom de gränser, vilka uppdragits i det eller de särskilda avtal som avses i artikel 43, fastställas av säkerhetsrådet med biträde av det militära stabsutskottet.

Artikel 46.

Planer för användande av vapenmakt skola uppgöras av säkerhetsrådet med biträde av det militära stabsutskottet.

Artikel 47.

1. Ett militärt stabsutskott skall upprättas med uppgift att lämna säkerhetsrådet råd och bistånd i alla frågor rörande rådets militära behov för upprätthållande av internationell fred och säkerhet, rörande bruk av och befäl över styrkor, som ställts till dess förfogande, rörande reglering av rustningarna och rörande eventuell nedrustning.

2. Det militära stabsutskottet består av de ständiga medlemmarnas i säkerhetsrådet stabschefer eller ombud för dessa. Varje medlem av Förenta Nationerna, som ej är ständigt företrädd i utskottet, skall inbjudas av utskottet att ansluta sig till detsamma, när ett verksamt fullgörande av utskottets åligganden kräver att ifrågavarande medlem deltagar i dess arbete.

3. Det militära stabsutskottet är under säkerhetsrådet ansvarigt för den strategiska ledningen av alla väpnade styrkor, som ställts till rådets förfogande. Frågor rörande befälet över dylika styrkor skola senare avgöras.

4. The Military Staff Committee, with the authorization of the Security Council and after consultation with appropriate regional agencies, may establish regional subcommittees.

Article 48.

1. The action required to carry out the decisions of the Security Council for the maintenance of international peace and security shall be taken by all the Members of the United Nations or by some of them, as the Security Council may determine.

2. Such decisions shall be carried out by the Members of the United Nations directly and through their action in the appropriate international agencies of which they are members.

Article 49.

The Members of the United Nations shall join in affording mutual assistance in carrying out the measures decided upon by the Security Council.

Article 50.

If preventive or enforcement measures against any state are taken by the Security Council, any other state, whether a Member of the United Nations or not, which finds itself confronted with special economic problems arising from the carrying out of those measures shall have the right to consult the Security Council with regard to a solution of those problems.

Article 51.

Nothing in the present Charter shall impair the inherent right of individual or collective self-defense if an armed attack occurs against a Member of the United Nations, until the Security Council has taken the measures necessary to maintain international peace and security. Measures taken by Members in the exercise of this right of self-defense shall be immediately reported to the Security Council and shall not in any way

4. Des sous-comités régionaux du Comité d'Etat-Major peuvent être établis par lui avec l'autorisation du Conseil de Sécurité et après consultation des organismes régionaux appropriés.

Article 48.

1. Les mesures nécessaires à l'exécution des décisions du Conseil de Sécurité pour le maintien de la paix et de la sécurité internationales sont prises par tous les Membres des Nations Unies ou certains d'entre eux, selon l'appréciation du Conseil.

2. Ces décisions sont exécutées par les Membres des Nations Unies directement et grâce à leur action dans les organismes internationaux appropriés dont ils font partie.

Article 49.

Les Membres des Nations Unies s'associent pour se prêter mutuellement assistance dans l'exécution des mesures arrêtées par le Conseil de Sécurité.

Article 50.

Si un Etat est l'objet de mesures préventives ou coercitives prises par le Conseil de Sécurité, tout autre Etat, qu'il soit ou non Membre des Nations Unies, s'il se trouve en présence de difficultés économiques particulières dues à l'exécution desdites mesures, a le droit de consulter le Conseil de Sécurité au sujet de la solution de ces difficultés.

Article 51.

Aucune disposition de la présente Charte ne porte atteinte au droit naturel de légitime défense, individuelle ou collective, dans le cas où un Membre des Nations Unies est l'objet d'une agression armée, jusqu'à ce que le Conseil de Sécurité ait pris les mesures nécessaires pour maintenir la paix et la sécurité internationales. Les mesures prises par des Membres dans l'exercice de ce droit de légitime défense sont immédiatement portées à

4. Det militära stabsutskottet äger med säkerhetsrådets bemyndigande och efter samråd med ifrågakommande regionala organ tillsätta regionala underutskott.

Artikel 48.

1. Åtgärd, som erfordras för att verkställa säkerhetsrådets beslut för upprätthållande av internationell fred och säkerhet, skall vidtagas av samtliga medlemmar av Förenta Nationerna eller av vissa bland dem, allt efter säkerhetsrådets bestämmande.

2. Sådana beslut skola verkställas av Förenta Nationernas medlemmar direkt och genom deras verksamhet inom ifrågakommande internationella organ, till vilka de äro anslutna.

Artikel 49.

Förenta Nationernas medlemmar skola inbördes lämna varandra bistånd vid verkställande av de åtgärder vilka säkerhetsrådet beslutat.

Artikel 50.

Därest förebyggande åtgärder eller tvångsåtgärder mot någon stat vidtagas av säkerhetsrådet, skall varje annan stat, vare sig medlem av Förenta Nationerna eller icke, som finner sig ställd inför särskilda ekonomiska problem, uppkomna som följd av verkställandet av dessa åtgärder, äga rätt att rådföra sig med säkerhetsrådet beträffande lösningen av dessa problem.

Artikel 51.

Ingen bestämmelse i denna stadga inskränker den naturliga rätten till individuellt eller kollektivt självförsvar i händelse av ett väpnat angrepp mot någon medlem av Förenta Nationerna, intill dess att säkerhetsrådet vidtagit nödiga åtgärder för upprätthållande av internationell fred och säkerhet. Åtgärder vidtagna av medlemmar under utövande av denna rätt till självförsvar skola omedelbart inberättas till säkerhetsrådet och skola

affect the authority and responsibility of the Security Council under the present Charter to take at any time such action as it deems necessary in order to maintain or restore international peace and security.

la connaissance du Conseil de Sécurité et n'affectent en rien le pouvoir et le devoir qu'a le Conseil, en vertu de la présente Charte, d'agir à tout moment de la manière qu'il juge nécessaire pour maintenir ou rétablir la paix et la sécurité internationales.

CHAPTER VIII.

REGIONAL ARRANGEMENTS.

Article 52.

1. Nothing in the present Charter precludes the existence of regional arrangements or agencies for dealing with such matters relating to the maintenance of international peace and security as are appropriate for regional action, provided that such arrangements or agencies and their activities are consistent with the Purposes and Principles of the United Nations.

2. The Members of the United Nations entering into such arrangements or constituting such agencies shall make every effort to achieve pacific settlement of local disputes through such regional arrangements or by such regional agencies before referring them to the Security Council.

3. The Security Council shall encourage the development of pacific settlement of local disputes through such regional arrangements or by such regional agencies either on the initiative of the states concerned or by reference from the Security Council.

4. This Article in no way impairs the application of Articles 34 and 35.

Article 53.

1. The Security Council shall, where appropriate, utilize such regional arrangements or agencies for enforcement action under its authority. But no enforcement action shall be taken under regional arrangements or by regional agencies without the authorization of the Security Council,

CHAPITRE VIII.

ACCORDS REGIONAUX.

Article 52.

1. Aucune disposition de la présente Charte ne s'oppose à l'existence d'accords ou d'organismes régionaux destinés à régler les affaires qui, touchant au maintien de la paix et de la sécurité internationales, se prêtent à une action de caractère régional, pourvu que ces accords ou ces organismes et leur activité soient compatibles avec les Buts et les Principes des Nations Unies.

2. Les Membres des Nations Unies qui concluent ces accords ou constituent ces organismes doivent faire tous leurs efforts pour régler d'une manière pacifique, par le moyen desdits accords ou organismes, les différends d'ordre local, avant de les soumettre au Conseil de Sécurité.

3. Le Conseil de Sécurité encourage le développement du règlement pacifique des différends d'ordre local par le moyen de ces accords ou de ces organismes régionaux, soit sur l'initiative des Etats intéressés, soit sur renvoi du Conseil de Sécurité.

4. Le présent article n'affecte en rien l'application des articles 34 et 35.

Article 53.

1. Le Conseil de Sécurité utilise, s'il y a lieu, les accords ou organismes régionaux pour l'application des mesures coercitives prises sous son autorité. Toutefois, aucune action coercitive ne sera entreprise en vertu d'accords régionaux ou par des organismes régionaux sans l'autorisation

ej i något avseende inverka på säkerhetsrådets rätt och skyldighet enligt denna stadga att vid varje tillfälle handla på sätt, som rådet anser nödvändigt för att upprätthålla eller återställa internationell fred och säkerhet.

KAPITEL VIII.

REGIONALA AVTAL.

Artikel 52.

1. Ingen bestämmelse i denna stadga utesluter regionala avtal eller organ för behandling av sådana angelägenheter rörande upprätthållandet av internationell fred och säkerhet, som lämpa sig för regionala åtgärder, under förutsättning att dessa avtal eller organ och deras verksamhet äro förenliga med Förenta Nationernas ändamål och grundsatser.

2. De medlemmar av Förenta Nationerna, vilka träffa sådana avtal eller upprätta sådana organ, skola göra sitt yttersta för att åstadkomma fredlig lösning av lokala tvister genom dylika regionala avtal eller organ, innan de hänskjuta dem till säkerhetsrådet.

3. Säkerhetsrådet skall främja utvecklingen av fredlig lösning av lokala tvister genom sådana regionala avtal eller organ, vare sig på vederbörande staters initiativ eller efter hänvisning från säkerhetsrådet.

4. Genom denna artikel inskränkes icke i något avseende tillämpningen av artiklarna 34 och 35.

Artikel 53.

1. Säkerhetsrådet skall, när så är lämpligt, använda sådana regionala avtal eller organ för tvångsåtgärder under dess myndighet. Utan säkerhetsrådets bemyndigande må dock tvångsåtgärder ej företagas enligt regionala avtal eller av regionala organ, med undantag av åtgärder mot fien-

with the exception of measures against any enemy state, as defined in paragraph 2 of this Article, provided for pursuant to Article 107 or in regional arrangements directed against renewal of aggressive policy on the part of any such state, until such time as the Organization may, on request of the Governments concerned, be charged with the responsibility for preventing further aggression by such a state.

2. The term enemy state as used in paragraph 1 of this Article applies to any state which during the Second World War has been an enemy of any signatory of the present Charter.

Article 54.

The Security Council shall at all times be kept fully informed of activities undertaken or in contemplation under regional arrangements or by regional agencies for the maintenance of international peace and security.

CHAPTER IX.

INTERNATIONAL ECONOMIC AND SOCIAL COOPERATION.

Article 55.

With a view to the creation of conditions of stability and well-being which are necessary for peaceful and friendly relations among nations based on respect for the principle of equal rights and self-determination of peoples, the United Nations shall promote:

a. higher standards of living, full employment, and conditions of economic and social progress and development;

b. solutions of international economic, social, health, and related

du Conseil de Sécurité; sont exceptées les mesures contre tout Etat ennemi au sens de la définition donnée au paragraphe 2 du présent article, prévues en application de l'article 107 ou dans les accords régionaux dirigés contre la reprise, par un tel Etat, d'une politique d'agression, jusqu'au moment où l'Organisation pourra, à la demande des gouvernements intéressés, être chargée de la tâche de prévenir toute nouvelle agression de la part d'un tel Etat.

2. Le terme "Etat ennemi," employé au paragraphe 1 du présent article, s'applique à tout Etat qui, au cours de la seconde guerre mondiale, a été l'ennemi de l'un quelconque des signataires de la présente Charte.

Article 54.

Le Conseil de Sécurité doit, en tout temps, être tenu pleinement au courant de toute action entreprise ou envisagée en vertu d'accords régionaux ou par des organismes régionaux, pour le maintien de la paix et de la sécurité internationales.

CHAPITRE IX.

COOPERATION ECONOMIQUE ET SOCIALE INTERNATIONALE.

Article 55.

En vue de créer les conditions de stabilité et de bien-être nécessaires pour assurer entre les nations des relations pacifiques et amicales fondées sur le respect du principe de l'égalité des droits des peuples et de leur droit à disposer d'eux-mêmes, les Nations Unies favoriseront:

a. le relèvement des niveaux de vie, le plein emploi et des conditions de progrès et de développement dans l'ordre économique et social;

b. la solution des problèmes internationaux dans les domaines écono-

destat i den i moment 2 av denna artikel angivna mening, vilka avses enligt artikel 107 eller i regionala avtal riktade mot en förnyad angreppspolitik från sådan stats sida, intill dess organisationen på begäran av vederbörande regeringar må bli va ålagd uppgiften att förebygga ytterligare angrepp från sådan stat.

2. Den i moment 1 av denna artikel brukade benämningen fiendestat avser varje stat, som under det andra världskriget varit fiende till någon av denna stadgas signatärmakter.

Artikel 54.

Säkerhetsrådet skall städse hållas fullständigt underrättat om den verksamhet för upprätthållande av internationell fred och säkerhet, som bedrivs eller planeras jämlikt regionala avtal eller av regionala organ.

KAPITEL IX.

INTERNATIONELLT EKONOMISKT OCH SOCIALT SAMARBETE.

Artikel 55.

I syfte att skapa de stadgade förhållanden och det välstånd, som äro nödvändiga för fredliga och vänskapliga, på aktning för principen om folkens lika rättigheter och självbestämmanderätt grundade förbindelser mellan nationerna, skall Förenta Nationerna främja:

a) högre levnadsstandard, full sysselsättning samt framåtskridande och utveckling i ekonomiskt och socialt avseende;

b) lösandet av internationella ekonomiska, sociala, hälsovårds- och när-

problems; and international cultural and educational cooperation; and

c. universal respect for, and observance of, human rights and fundamental freedoms for all without distinction as to race, sex, language, or religion.

Article 56.

All Members pledge themselves to take joint and separate action in cooperation with the Organization for the achievement of the purposes set forth in Article 55.

Article 57.

1. The various specialized agencies, established by intergovernmental agreement and having wide international responsibilities, as defined in their basic instruments, in economic, social, cultural, educational, health, and related fields, shall be brought into relationship with the United Nations in accordance with the provisions of Article 63.

2. Such agencies thus brought into relationship with the United Nations are hereinafter referred to as specialized agencies.

Article 58.

The Organization shall make recommendations for the coordination of the policies and activities of the specialized agencies.

Article 59.

The Organization shall, where appropriate, initiate negotiations among the states concerned for the creation of any new specialized agencies required for the accomplishment of the purposes set forth in Article 55.

Article 60.

Responsibility for the discharge of the functions of the Organization set forth in this Chapter shall be vested

mique, social, de la santé publique et autres problèmes connexes; et la coopération internationale dans les domaines de la culture intellectuelle et de l'éducation;

c. le respect universel et effectif des droits de l'homme et des libertés fondamentales pour tous, sans distinction de race, de sexe, de langue ou de religion.

Article 56.

Les Membres s'engagent, en vue d'atteindre les buts énoncés à l'article 55, à agir, tant conjointement que séparément, en coopération avec l'Organisation.

Article 57.

1. Les diverses institutions spécialisées créées par accords intergouvernementaux et pourvues, aux termes de leurs statuts, d'attributions internationales étendues dans les domaines économique, social, de la culture intellectuelle et de l'éducation, de la santé publique et autres domaines connexes, sont reliées à l'Organisation conformément aux dispositions de l'article 63.

2. Les institutions ainsi reliées à l'Organisation sont désignées ci-après par l'expression «Institutions spécialisées».

Article 58.

L'Organisation fait des recommandations en vue de coordonner les programmes et activités des institutions spécialisées.

Article 59.

L'Organisation provoque, lorsqu'il y a lieu, des négociations entre les Etats intéressés en vue de la création de toutes nouvelles institutions spécialisées nécessaires pour atteindre les buts énoncés à l'article 55.

Article 60.

L'Assemblée Générale et, sous son autorité, le Conseil Economique et Social qui dispose à cet effet des pou-

besläktade problem; internationellt samarbete i kultur- och uppfostringsfrågor; samt

c) allmän aktning för och respekterande av mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla utan åtskillnad med avseende på ras, kön, språk eller religion.

Artikel 56.

Alla medlemmar förbinda sig att såväl samfällt som var för sig vidtaga åtgärder i samarbete med organisationen för att uppnå i artikel 55 angivna ändamål.

Artikel 57.

1. De olika fackorgan, som upprättats genom mellanstatliga överenskommelser och hava vittgående, i deras statuter fastställda internationella åligganden på ekonomiska, sociala, kulturella, uppfostrings-, hälsovårds- och närbesläktade områden, skola anknytas till Förenta Nationerna i överensstämmelse med föreskrifterna i artikel 63.

2. Organ, som på detta sätt anknyts till Förenta Nationerna, benämns i det följande »fackorgan».

Artikel 58.

Organisationen skall framlägga förslag angående samordnande av fackorganens arbetsprogram och verksamhet.

Artikel 59.

Organisationen skall, där så är lämpligt, taga initiativ till förhandlingar mellan ifrågakommande stater i syfte att upprätta sådana nya fackorgan, som må erfordras för uppnående av de ändamål, vilka angivas i artikel 55.

Artikel 60.

Ansvaret för fullgörande av organisationens i detta kapitel angivna uppgifter åvilar generalförsamlingen

in the General Assembly and, under the authority of the General Assembly, in the Economic and Social Council, which shall have for this purpose the powers set forth in Chapter X.

CHAPTER X.

THE ECONOMIC AND SOCIAL COUNCIL.

Composition.

Article 61.

1. The Economic and Social Council shall consist of eighteen Members of the United Nations elected by the General Assembly.

2. Subject to the provisions of paragraph 3, six members of the Economic and Social Council shall be elected each year for a term of three years. A retiring member shall be eligible for immediate re-election.

3. At the first election, eighteen members of the Economic and Social Council shall be chosen. The term of office of six members so chosen shall expire at the end of one year, and of six other members at the end of two years, in accordance with arrangements made by the General Assembly.

4. Each member of the Economic and Social Council shall have one representative.

Functions and Powers.

Article 62.

1. The Economic and Social Council may make or initiate studies and reports with respect to international economic, social, cultural, educational, health, and related matters and may make recommendations with respect to any such matters to the General Assembly to the Members of the United Nations, and to the specialized agencies concerned.

voirs qui lui sont attribués aux termes du Chapitre X, sont chargés de remplir les fonctions de l'Organisation énoncées au présent chapitre.

CHAPITRE X.

CONSEIL ECONOMIQUE ET SOCIAL.

Composition.

Article 61.

1. Le Conseil Economique et Social se compose de dix-huit Membres des Nations Unies, élus par l'Assemblée Générale.

2. Sous réserve des dispositions du paragraphe 3, six membres du Conseil Economique et Social sont élus chaque année pour une période de trois ans. Les membres sortants sont immédiatement rééligibles.

3. Dix-huit membres du Conseil Economique et Social sont désignés lors de la première élection. Le mandat de six de ces membres expirera au bout d'un an et celui de six autres membres au bout de deux ans, selon les dispositions prises par l'Assemblée Générale.

4. Chaque membre du Conseil Economique et Social a un représentant au Conseil.

Fonctions et Pouvoirs.

Article 62.

1. Le Conseil Economique et Social peut faire ou provoquer des études et des rapports sur des questions internationales dans les domaines économique, social, de la culture intellectuelle et de l'éducation, de la santé publique et autres domaines connexes et peut adresser des recommandations sur toutes ces questions à l'Assemblée Générale, aux Membres de l'Organisation et aux institutions spécialisées intéressées.

och under dess myndighet det ekonomiska och sociala rådet, som för detta ändamål skall hava i kapitel X närmare angivna befogenheter.

KAPITEL X.

EKONOMISKA OCH SOCIALA RÅDET.

Sammansättning.

Artikel 61.

1. Det ekonomiska och sociala rådet består av aderton medlemmar av Förenta Nationerna, som väljas av generalförsamlingen.

2. Med förbehåll för vad i moment 3 stadgas skola sex medlemmar av det ekonomiska och sociala rådet årligen väljas för en tid av tre år. Avgående medlem kan omedelbart återväljas.

3. Vid det första valet skola aderton medlemmar av det ekonomiska och sociala rådet utses. Mandattiden för sex av de sålunda valda medlemmarna skall utlöpa efter ett år och för sex andra medlemmar efter två år, i den ordning varom generalförsamlingen beslutar.

4. Varje medlem av det ekonomiska och sociala rådet skall där företrädas av ett ombud.

Uppgifter och befogenheter.

Artikel 62.

1. Det ekonomiska och sociala rådet äger utarbeta eller taga initiativ till undersökningar och rapporter avseende internationella ekonomiska, sociala, kulturella, uppfostrings-, hälsovårds- och närbesläktade angelägenheter samt äger framställa förslag i alla sådana angelägenheter till generalförsamlingen, Förenta Nationernas medlemmar och vederbörande fackorgan.

2. It may make recommendations for the purpose of promoting respect for, and observance of, human rights and fundamental freedoms for all.

3. It may prepare draft conventions for submission to the General Assembly with respect to matters falling within its competence.

4. It may call, in accordance with the rules prescribed by the United Nations, international conferences on matters falling within its competence.

Article 63.

1. The Economic and Social Council may enter into agreements with any of the agencies referred to in Article 57, defining the terms on which the agency concerned shall be brought into relationship with the United Nations. Such agreements shall be subject to approval by the General Assembly.

2. It may coordinate the activities of the specialized agencies through consultation with and recommendations to such agencies and through recommendations to the General Assembly and to the Members of the United Nations.

Article 64.

1. The Economic and Social Council may take appropriate steps to obtain regular reports from the specialized agencies. It may make arrangements with the Members of the United Nations and with the specialized agencies to obtain reports on the steps taken to give effect to its own recommendations and to recommendations on matters falling within its competence made by the General Assembly.

2. It may communicate its observations on these reports to the General Assembly.

Article 65.

The Economic and Social Council may furnish information to the Security Council and shall assist the Security Council upon its request.

2. Il peut faire des recommandations en vue d'assurer le respect effectif des droits de l'homme et des libertés fondamentales pour tous.

3. Il peut, sur des questions de sa compétence, préparer des projets de convention pour les soumettre à l'Assemblée Générale.

4. Il peut convoquer, conformément aux règles fixées par l'Organisation, des conférences internationales sur des questions de sa compétence.

Article 63.

1. Le Conseil Economique et Social peut conclure avec toute institution visée à l'article 57, des accords fixant les conditions dans lesquelles cette institution sera reliée à l'Organisation. Ces accords sont soumis à l'approbation de l'Assemblée Générale.

2. Il peut coordonner l'activité des institutions spécialisées en se concertant avec elles, en leur adressant des recommandations, ainsi qu'en adressant des recommandations à l'Assemblée Générale et aux Membres des Nations Unies.

Article 64.

1. Le Conseil Economique et Social peut prendre toutes mesures utiles pour recevoir des rapports réguliers des institutions spécialisées. Il peut s'entendre avec les Membres de l'Organisation et avec les institutions spécialisées afin de recevoir des rapports sur les mesures prises en exécution de ses propres recommandations et des recommandations de l'Assemblée Générale sur des objets relevant de la compétence du Conseil.

2. Il peut communiquer à l'Assemblée Générale ses observations sur ces rapports.

Article 65.

Le Conseil Economique et Social peut fournir des informations au Conseil de Sécurité et l'assister si celui-ci le demande.

2. Rådet äger framställa förslag i syfte att främja aktning för och respekterande av mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla.

3. Rådet äger utarbета och underställa generalförsamlingen förslag till internationella avtal rörande angelägenheter, som falla inom dess behörighet.

4. Rådet äger enligt av Förenta Nationerna fastställda föreskrifter sammankalla internationella konferenser i angelägenheter, som falla inom dess behörighet.

Artikel 63.

1. Det ekonomiska och sociala rådet äger med ettvar av de organ, som omförmälas i artikel 57, sluta avtal, vari de villkor fastställas, på vilka ifrågavarande organ skall anknytas till Förenta Nationerna. Sådana avtal skola underställas generalförsamlingen för godkännande.

2. Rådet må samordna fackorganens verksamhet genom att samråda med och framlägga förslag för dylika organ samt genom förslag till generalförsamlingen och till Förenta Nationernas medlemmar.

Artikel 64.

1. Det ekonomiska och sociala rådet äger vidtaga lämpliga åtgärder för att erhålla regelbundna rapporter från fackorganen. Rådet äger träffa uppgörelse med Förenta Nationernas medlemmar och med fackorganen för att erhålla rapporter rörande de åtgärder som vidtagits för genomförande av rådets egna förslag samt av generalförsamlingens förslag i angelägenheter, som falla inom rådets behörighet.

2. Rådet må delgiva generalförsamlingen sina erinringar med anledning av dessa rapporter.

Artikel 65.

Det ekonomiska och sociala rådet äger ställa upplysningar till säkerhetsrådets förfogande och skall biträda säkerhetsrådet på dess begäran.

Article 66.

1. The Economic and Social Council shall perform such functions as fall within its competence in connection with the carrying out of the recommendations of the General Assembly.

2. It may, with the approval of the General Assembly, perform services at the request of Members of the United Nations and at the request of specialized agencies.

3. It shall perform such other functions as are specified elsewhere in the present Charter or as may be assigned to it by the General Assembly.

Voting.

Article 67.

1. Each member of the Economic and Social Council shall have one vote.

2. Decisions of the Economic and Social Council shall be made by a majority of the members present and voting.

Procedure.

Article 68.

The Economic and Social Council shall set up commissions in economic and social fields and for the promotion of human rights, and such other commissions as may be required for the performance of its functions.

Article 69.

The Economic and Social Council shall invite any Member of the United Nations to participate, without vote, in its deliberations on any matter of particular concern to that Member.

Article 70.

The Economic and Social Council may make arrangements for representatives of the specialized agencies to participate, without vote, in its deliberations and in those of the commissions established by it, and for its

Article 66.

1. Le Conseil Economique et Social, dans l'exécution des recommandations de l'Assemblée Générale, s'acquitte de toutes les fonctions qui entrent dans sa compétence.

2. Il peut, avec l'approbation de l'Assemblée Générale, rendre les services qui lui seraient demandés par des Membres de l'Organisation ou par des institutions spécialisées.

3. Il s'acquitte des autres fonctions qui lui sont dévolues dans d'autres parties de la présente Charte ou qui peuvent lui être attribuées par l'Assemblée Générale.

Vote.

Article 67.

1. Chaque membre du Conseil Economique et Social dispose d'une voix.

2. Les décisions du Conseil Economique et Social sont prises à la majorité des membres présents et votant.

Procédure.

Article 68.

Le Conseil Economique et Social institue des commissions pour les questions économiques et sociales et le progrès des droits de l'homme ainsi que toutes autres commissions nécessaires à l'exercice de ses fonctions.

Article 69.

Le Conseil Economique et Social, lorsqu'il examine une question qui intéresse particulièrement un Membre de l'Organisation, convie celui-ci à participer, sans droit de vote, à ses délibérations.

Article 70.

Le Conseil Economique et Social peut prendre toutes dispositions pour que des représentants des institutions spécialisées participent, sans droit de vote, à ses délibérations et à celles des commissions instituées par lui, et pour

Artikel 66.

1. Det ekonomiska och sociala rådet skall i samband med genomförandet av generalförsamlingens förslag fullgöra sådana uppgifter, som falla inom rådets behörighet.

2. Rådet må med generalförsamlingens godkännande utföra tjänster på begäran av Förenta Nationernas medlemmar och av fackorgan.

3. Rådet skall i övrigt fullgöra de uppgifter, som äro angivna annorstädes i denna stadga eller som må tilldelas det av generalförsamlingen.

Omröstning.

Artikel 67.

1. Varje medlem av det ekonomiska och sociala rådet har en röst.

2. Det ekonomiska och sociala rådets beslut fattas av flertalet av närvarande och röstande medlemmar.

Förfarande.

Artikel 68.

Det ekonomiska och sociala rådet skall tillsätta utskott för ekonomiska och sociala frågor samt för främjande av mänskliga rättigheter ävensom de övriga utskott, som må erfordras för fullgörande av dess uppgifter.

Artikel 69.

Det ekonomiska och sociala rådet skall inbjuda medlem av Förenta Nationerna att utan rösträtt delta i rådets överläggningar i varje angelägenhet av särskilt intresse för ifrågavarande medlem.

Artikel 70.

Det ekonomiska och sociala rådet äger träffa anstalter för att bereda representanter för fackorganen tillfälle att utan rösträtt delta i rådets och i de av detta upprättade utskottens överläggningar samt för att bereda rå-

representatives to participate in the deliberations of the specialized agencies.

Article 71.

The Economic and Social Council may make suitable arrangements for consultation with non-governmental organizations which are concerned with matters within its competence. Such arrangements may be made with international organizations and, where appropriate, with national organizations after consultation with the Member of the United Nations concerned.

Article 72.

1. The Economic and Social Council shall adopt its own rules of procedure, including the method of selecting its President.

2. The Economic and Social Council shall meet as required in accordance with its rules, which shall include provision for the convening of meetings on the request of a majority of its members.

CHAPTER XI.

DECLARATION REGARDING
NON-SELF-GOVERNING
TERRITORIES.

Article 73.

Members of the United Nations which have or assume responsibilities for the administration of territories whose peoples have not yet attained a full measure of self-government recognize the principle that the interests of the inhabitants of these territories are paramount, and accept as a sacred trust the obligation to promote to the utmost, within the system of international peace and security established by the present Charter, the well-being of the inhabitants of these territories, and, to this end:

que ses propres représentants participent aux délibérations des institutions spécialisées.

Article 71.

Le Conseil Economique et Social peut prendre toutes dispositions utiles pour consulter les organisations non gouvernementales qui s'occupent de questions relevant de sa compétence. Ces dispositions peuvent s'appliquer à des organisations internationales et, s'il y a lieu, à des organisations nationales après consultation du Membre intéressé de l'Organisation.

Article 72.

1. Le Conseil Economique et Social adopte son règlement intérieur dans lequel il fixe le mode de désignation de son Président.

2. Il se réunit selon les besoins conformément à son règlement; celui-ci comportera des dispositions prévoyant la convocation du Conseil sur la demande de la majorité de ses membres.

CHAPITRE XI.

DECLARATION RELATIVE AUX
TERRITOIRES NON AUTONOMES.

Article 73.

Les Membres des Nations Unies qui ont ou qui assument la responsabilité d'administrer des territoires dont les populations ne s'administrent pas encore complètement elles-mêmes, reconnaissent le principe de la primauté des intérêts des habitants de ces territoires. Ils acceptent comme une mission sacrée l'obligation de favoriser dans toute la mesure du possible leur prospérité, dans le cadre du système de paix et de sécurité internationales établi par la présente Charte et, à cette fin:

dets representanter tillfälle att delta i fackorganens överläggningar.

Artikel 71.

Det ekonomiska och sociala rådet äger träffa lämpliga anstalter för samråd med icke statliga organisationer, som handhava angelägenheter, vilka falla inom rådets behörighet. Sådana uppörelser må träffas med internationella organisationer samt, där så är lämpligt, med nationella organisationer efter samråd med vederbörande medlem av Förenta Nationerna.

Artikel 72.

1. Det ekonomiska och sociala rådet antager självt sin arbetsordning, innefattande även bestämmelser om sättet för utseende av ordförande.

2. Det ekonomiska och sociala rådet sammanträder, när så erfordras i enlighet med föreskrifterna i arbetsordningen, vilken skall innehålla bestämmelser om sammankallande av rådet på begäran av flertalet av dess medlemmar.

KAPITEL XI.

FÖRKLARING ANGÅENDE ICKE SJÄLVSTYRANDE TERRITORIER.

Artikel 73.

Medlemmar av Förenta Nationerna, som bära eller ikläda sig ansvar för förvaltningen av territorier, vilkas befolkning ännu ej uppnått full självstyrelse, erkänna grundsatsen, att indevånarnas intressen komma i främsta rummet, och åtaga sig såsom ett heligt värv förpliktelsen att, inom ramen av det system för internationell fred och säkerhet som upprättats genom denna stadga, till det yttersta främja deras välfärd samt att i detta syfte:

a. to ensure, with due respect for the culture of the peoples concerned, their political, economic, social, and educational advancement, their just treatment, and their protection against abuses;

b. to develop self-government, to take due account of the political aspirations of the peoples, and to assist them in the progressive development of their free political institutions, according to the particular circumstances of each territory and its peoples and their varying stages of advancement;

c. to further international peace and security;

d. to promote constructive measures of development, to encourage research, and to cooperate with one another and, when and where appropriate, with specialized international bodies with a view to the practical achievement of the social, economic, and scientific purposes set forth in this Article; and

e. to transmit regularly to the Secretary-General for information purposes, subject to such limitation as security and constitutional considerations may require, statistical and other information of a technical nature relating to economic, social, and educational conditions in the territories for which they are respectively responsible other than those territories to which Chapters XII and XIII apply.

Article 74.

Members of the United Nations also agree that their policy in respect of the territories to which this Chapter applies, no less than in respect of their metropolitan areas, must be based on the general principle of good-neighborliness, due account being taken of the interests and well-being of the rest of the world, in social, economic, and commercial matters.

a. d'assurer, en respectant la culture des populations en question, leur progrès politique, économique et social, ainsi que le développement de leur instruction, de les traiter avec équité et de les protéger contre les abus;

b. de développer leur capacité de s'administrer elles-mêmes, de tenir compte des aspirations politiques des populations et de les aider dans le développement progressif de leurs libres institutions politiques, dans la mesure appropriée aux conditions particulières de chaque territoire et de ses populations et à leurs degrés variables de développement;

c. d'affermir la paix et la sécurité internationales;

d. de favoriser des mesures constructives de développement, d'encourager des travaux de recherche, de coopérer entre eux et, quand les circonstances s'y prêteront, avec les organismes internationaux spécialisés, en vue d'atteindre effectivement les buts sociaux, économiques et scientifiques énoncés au présent article;

e. de communiquer régulièrement au Secrétaire Général, à titre d'information, sous réserve des exigences de la sécurité et de considérations d'ordre constitutionnel, des renseignements statistiques et autres de nature technique relatifs aux conditions économiques, sociales et de l'instruction dans les territoires dont ils sont respectivement responsables, autres que ceux auxquels s'appliquent les chapitres XII et XIII.

Article 74.

Les Membres de l'Organisation reconnaissent aussi que leur politique doit être fondée, autant dans les territoires auxquels s'applique le présent chapitre que dans leurs territoires métropolitains, sur le principe général du bon voisinage dans le domaine social, économique et commercial, compte tenu des intérêts et de la prospérité du reste du monde.

a) trygga de ifrågavarande folkens framåtskridande i politiskt, ekonomiskt och socialt avseende samt på uppfostrans område, allt med skyldig hänsyn till deras egen kultur, liksom ock åt dem trygga rättvis behandling och skydd mot övergrepp;

b) främja självstyrelse, vederbörligen beakta folkens politiska strävanden samt bistå dem i den fortskridande utvecklingen av deras fria politiska institutioner, i överensstämmelse med varje territoriums och dess befolknings särskilda förhållanden och skiftande utvecklingsstadier;

c) befästa internationell fred och säkerhet;

d) befordra uppbyggande och utvecklande åtgärder, uppmuntra forskning samt samarbeta inbördes och, där så är lämpligt, med internationella fackorganisationer för att förverkliga de sociala, ekonomiska och vetenskapliga ändamål, som angivits i denna artikel;

e) med de inskränkningar, som må betingas av säkerhetsskäl eller av konstitutionella hänsyn, regellbundet för kännedom tillstålla generalsekretären statistiska och andra upplysningar av teknisk natur rörande ekonomiska och sociala förhållanden och uppfostran inom de territorier, för vilka de äro ansvariga, med undantag för territorier på vilka kapitlen XII och XIII äro tillämpliga.

Artikel 74.

Förenta Nationernas medlemmar äro tillika ense om att deras politik beträffande de territorier på vilka detta kapitel äger tillämpning måste, ej mindre än beträffande moderlandet, grundas på den allmänna principen om god grannsämja i sociala, ekonomiska och kommersiella angelägenheter, dock med skyldig hänsyn tagen till den övriga världens intressen och välfärd.

CHAPTER XII.

INTERNATIONAL TRUSTEESHIP
SYSTEM.

Article 75.

The United Nations shall establish under its authority an international trusteeship system for the administration and supervision of such territories as may be placed thereunder by subsequent individual agreements. These territories are hereinafter referred to as trust territories.

Article 76.

The basic objectives of the trusteeship system, in accordance with the Purposes of the United Nations laid down in Article 1 of the present Charter, shall be:

a. to further international peace and security;

b. to promote the political, economic, social, and educational advancement of the inhabitants of the trust territories, and their progressive development towards self-government or independence as may be appropriate to the particular circumstances of each territory and its peoples and the freely expressed wishes of the peoples concerned, and as may be provided by the terms of each trusteeship agreement;

c. to encourage respect for human rights and for fundamental freedoms for all without distinction as to race, sex, language, or religion, and to encourage recognition of the interdependence of the peoples of the world; and

d. to ensure equal treatment in social, economic, and commercial matters for all Members of the United Nations and their nationals, and also equal treatment for the latter in the administration of justice, without prejudice to the attainment of the

CHAPITRE XII.

REGIME INTERNATIONAL DE
TUTELLE.

Article 75.

L'Organisation des Nations Unies établira, sous son autorité, un régime international de Tutelle pour l'administration et la surveillance des territoires qui pourront être placés sous ce régime en vertu d'accords particuliers ultérieurs. Ces territoires sont désignés ci-après par l'expression "territoires sous Tutelle".

Article 76.

Conformément aux Buts des Nations Unies, énoncés à l'article 1 de la présente Charte, les fins essentielles du régime de Tutelle sont les suivantes:

a. affermir la paix et la sécurité internationales;

b. favoriser le progrès politique, économique et social des populations des territoires sous Tutelle ainsi que le développement de leur instruction; favoriser également leur évolution progressive vers la capacité à s'administrer eux-mêmes ou l'indépendance, compte tenu des conditions particulières à chaque territoire et à ses populations, des aspirations librement exprimées des populations intéressées et des dispositions qui pourront être prévues dans chaque accord de Tutelle;

c. encourager le respect des droits de l'homme et des libertés fondamentales pour tous, sans distinction de race, de sexe, de langue ou de religion, et développer le sentiment de l'interdépendance des peuples du monde;

d. assurer l'égalité de traitement dans le domaine social, économique et commercial à tous les Membres de l'Organisation et à leurs ressortissants; assurer de même à ces derniers l'égalité de traitement dans l'administration de la justice, sans porter préju-

KAPITEL XII.

INTERNATIONELLT FÖRVALTAR-
SKAPSSYSTEM.

Artikel 75.

Förenta Nationerna skall under sin myndighet upprätta ett internationellt förvaltarskapssystem för förvaltning och övervakning av territorier, som må komma att underställas detta genom senare särskilda avtal. Dessa territorier benämnas i det följande »förvaltarskapsområden».

Artikel 76.

Förvaltarskapssystemets grundläggande syften äro, i överensstämmelse med Förenta Nationernas i artikel 1 av denna stadga angivna ändamål, följande:

- a) att främja internationell fred och säkerhet;
- b) att befordra förvaltarskapsområdenas innevärdas framåtskridande i politiskt, ekonomiskt och socialt avseende samt på uppfostrans område ävensom deras fortskridande utveckling emot självstyrelse eller oberoende, under hänsynstagande till varje områdes och dess befolknings särskilda förhållanden och befolkningens fritt uttryckta önskemål samt enligt bestämmelserna i varje särskilt förvaltarskapsavtal;
- c) att stärka aktningen för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla utan åtskillnad med avseende på ras, kön, språk eller religion samt främja insikten om alla folks inbördes beroende;

d) att tillförsäkra alla Förenta Nationernas medlemmar och dessas medborgare lika behandling i sociala, ekonomiska och kommersiella angelägenheter, ävensom åt sagda medborgare trygga lika behandling vid rättsskipningen, dock utan förfång

foregoing objectives and subject to the provisions of Article 80.

Article 77.

1. The trusteeship system shall apply to such territories in the following categories as may be placed thereunder by means of trusteeship agreements:

- a. territories now held under mandate;
- b. territories which may be detached from enemy states as a result of the Second World War; and
- c. territories voluntarily placed under the system by states responsible for their administration.

2. It will be a matter for subsequent agreement as to which territories in the foregoing categories will be brought under the trusteeship system and upon what terms.

Article 78.

The trusteeship system shall not apply to territories which have become Members of the United Nations, relationship among which shall be based on respect for the principle of sovereign equality.

Article 79.

The terms of trusteeship for each territory to be placed under the trusteeship system, including any alteration or amendment, shall be agreed upon by the states directly concerned, including the mandatory power in the case of territories held under mandate by a Member of the United Nations, and shall be approved as provided for in Articles 83 and 85.

Article 80.

1. Except as may be agreed upon in individual trusteeship agreements, made under Articles 77, 79, and 81, placing each territory under the trusteeship system, and until such agree-

dice à la réalisation des fins énoncées ci-dessus, et sous réserve des dispositions de l'article 80.

Article 77.

1. Le régime de Tutelle s'appliquera aux territoires entrant dans les catégories ci-dessous et qui viendraient à être placés sous ce régime en vertu d'accords de Tutelle:

- a. territoires actuellement sous mandat;
- b. territoires qui peuvent être détachés d'Etats ennemis par suite de la seconde guerre mondiale;
- c. territoires volontairement placés sous ce régime par les Etats responsables de leur administration.

2. Un accord ultérieur déterminera quels territoires, entrant dans les catégories susmentionnées, seront placés sous le régime de Tutelle, et dans quelles conditions.

Article 78.

Le régime de Tutelle ne s'appliquera pas aux pays devenus Membres des Nations Unies, les relations entre celles-ci devant être fondées sur le respect du principe de l'égalité souveraine.

Article 79.

Les termes du régime de Tutelle, pour chacun des territoires à placer sous ce régime, de même que les modifications et amendements qui peuvent y être apportés, feront l'objet d'un accord entre les Etats directement intéressés, y compris la Puissance mandataire dans le cas de territoires sous mandat d'un Membre des Nations Unies, et seront approuvés conformément aux articles 83 et 85.

Article 80.

1. A l'exception de ce qui peut être convenu dans les accords particuliers de Tutelle conclus conformément aux articles 77, 79 et 81 et plaçant chaque territoire sous le régime de Tutelle, et

för förverkligandet av förvaltarskapssystemets ovan angivna syften samt med förbehåll för vad i artikel 80 stadgas.

Artikel 77.

1. Förvaltarskapssystemet skall tillämpas på sådana territorier inom följande kategorier som genom förvaltarskapsavtal underställas systemet:

- a) territorier, som för närvarande stå under mandatförvaltning;
- b) territorier, som till följd av det andra världskriget kunna bli avskilda från fiendestater;
- c) territorier, som frivilligt ställas under förvaltarskapssystemet av de stater vilka äro ansvariga för deras förvaltning.

2. Genom senare överenskommelse skall fastställas vilka områden inom nämnda kategorier som skola underställas förvaltarskapssystemet ävensom villkoren härför.

Artikel 78.

Förvaltarskapssystemet skall ej tillämpas på territorier, som blivit medlemmar av Förenta Nationerna, vilkas inbördes förhållanden skola vara grundade på aktning för principen om medlemmarnas suveräna likställdhet.

Artikel 79.

Bestämmelserna rörande förvaltarskap för varje territorium, som skall underställas förvaltarskapssystemet, liksom ock varje jämkning eller ändring, skola fastställas genom överenskommelse mellan de direkt berörda staterna, däribland mandatärmakten i fråga om territorium, som under mandat förvaltas av medlem av Förenta Nationerna, samt skola godkännas på sätt föreskrives i artiklarna 83 och 85.

Artikel 80.

1. Med förbehåll för vad som må överenskommas i de enligt artiklarna 77, 79 och 81 ingångna särskilda förvaltarskapsavtal, genom vilka respektive territorier ställas under förvaltar-

ments have been concluded, nothing in this Chapter shall be construed in or of itself to alter in any manner the rights whatsoever of any states or any peoples or the terms of existing international instruments to which Members of the United Nations may respectively be parties.

2. Paragraph 1 of this Article shall not be interpreted as giving grounds for delay or postponement of the negotiation and conclusion of agreements for placing mandated and other territories under the trusteeship system as provided for in Article 77.

Article 81.

The trusteeship agreement shall in each case include the terms under which the trust territory will be administered and designate the authority which will exercise the administration of the trust territory. Such authority, hereinafter called the administering authority, may be one or more states or the Organization itself.

Article 82.

There may be designated, in any trusteeship agreement, a strategic area or areas which may include part or all of the trust territory to which the agreement applies, without prejudice to any special agreement or agreements made under Article 43.

Article 83.

1. All functions of the United Nations relating to strategic areas, including the approval of the terms of the trusteeship agreements and of their alteration or amendment, shall be exercised by the Security Council.

2. The basic objectives set forth in Article 76 shall be applicable to the people of each strategic area.

jusqu'à ce que ces accords aient été conclus, aucune disposition du présent chapitre ne sera interprétée comme modifiant directement ou indirectement en aucune manière, les droits quelconques d'aucun Etat ou d'aucun peuple ou les dispositions d'actes internationaux en vigueur auxquels des Membres de l'Organisation peuvent être parties.

2. Le paragraphe 1 du présent article ne doit pas être interprété comme motivant un retard ou un ajournement de la négociation et de la conclusion d'accords destinés à placer sous le régime de Tutelle des territoires sous mandat ou d'autres territoires ainsi qu'il est prévu à l'article 77.

Article 81.

L'accord de Tutelle comprend dans chaque cas, les conditions dans lesquelles le territoire sous Tutelle sera administré et désigne l'autorité qui en assurera l'administration. Cette autorité, désignée ci-après par l'expression "autorité chargée de l'administration", peut être constituée par un ou plusieurs Etats ou par l'Organisation elle-même.

Article 82.

Un accord de Tutelle peut désigner une ou plusieurs zones stratégiques pouvant comprendre tout ou parti du territoire sous Tutelle auquel l'accord s'applique, sans préjudice de tout accord spécial ou de tous accords spéciaux conclus en application de l'article 43.

Article 83.

1. En ce qui concerne les zones stratégiques, toutes les fonctions dévolues à l'Organisation, y compris l'approbation des termes des accords de Tutelle ainsi que de la modification ou de l'amendement éventuels de ceux-ci, sont exercées par le Conseil de Sécurité.

2. Les fins essentielles énoncées à l'article 76 valent pour la population de chacune des zones stratégiques.

skapssystemet, och intill dess sådana avtal slutits, skall icke någon bestämmelse i detta kapitel anses på något sätt, direkt eller indirekt, ändra någon stats eller något folks rättigheter, vilka de vara må, eller innehållet av något bestående internationellt avtal i vilket medlem av Förenta Nationerna må vara part.

2. Moment 1 av denna artikel må ej tolkas, som gåve det grund för dröjsmål eller uppskov med förhandlingar om och avslutande av överenskommelser enligt vilka, på sätt i artikel 77 sägs, mandatområden och andra territorier ställas under förvaltar­skapssystemet.

Artikel 81.

Varje förvaltar­skapsavtal skall innehålla föreskrifter för förvaltningen av området i fråga samt ange vilken myndighet som skall förvalta området. Dylik myndighet, nedan benämnd »förvaltande myndighet» må vara en eller flera stater eller organisationen själv.

Artikel 82.

I varje förvaltar­skapsavtal må fastställas ett eller flera strategiska områden, vilka kunna innefatta del av eller hela det förvaltar­skapsområde, som avtalet avser, dock utan intrång i avtal, som ingåtts enligt artikel 43.

Artikel 83.

1. Förenta Nationernas samtliga uppgifter med avseende på strategiska områden, däri inbegripet godkännande av förvaltar­skapsavtalens bestämmelser och av jämkning eller ändring däri, skola fullgöras av säkerhetsrådet.

2. De grundläggande syften, som angivas i artikel 76, skola gälla för befolkningen inom varje strategiskt område.

3. The Security Council shall, subject to the provisions of the trusteeship agreements and without prejudice to security considerations, avail itself of the assistance of the Trusteeship Council to perform those functions of the United Nations under the trusteeship system relating to political, economic, social, and educational matters in the strategic areas.

Article 84.

It shall be the duty of the administering authority to ensure that the trust territory shall play its part in the maintenance of international peace and security. To this end the administering authority may make use of volunteer forces, facilities, and assistance from the trust territory in carrying out the obligations towards the Security Council undertaken in this regard by the administering authority, as well as for local defense and the maintenance of law and order within the trust territory.

Article 85.

1. The functions of the United Nations with regard to trusteeship agreements for all areas not designated as strategic, including the approval of the terms of the trusteeship agreements and of their alteration or amendment, shall be exercised by the General Assembly.

2. The Trusteeship Council, operating under the authority of the General Assembly, shall assist the General Assembly in carrying out these functions.

CHAPTER XIII.

THE TRUSTEESHIP COUNCIL.

Composition.

Article 86.

1. The Trusteeship Council shall consist of the following Members of the United Nations:

3. Le Conseil de Sécurité, eu égard aux dispositions des accords de Tutelle et sous réserve des exigences de la sécurité, aura recours à l'assistance du Conseil de Tutelle dans l'exercice des fonctions assumées par l'Organisation au titre du régime de Tutelle, en matière politique, économique et sociale, et en matière d'instruction, dans les zones stratégiques.

Article 84.

L'autorité chargée de l'administration a le devoir de veiller à ce que le territoire sous Tutelle apporte sa contribution au maintien de la paix et de la sécurité internationales. A cette fin, elle peut utiliser des contingents de volontaires, les facilités et l'aide du territoire sous Tutelle pour remplir les obligations qu'elle a contractées à cet égard envers le Conseil de Sécurité ainsi que pour assurer la défense locale et le maintien de l'ordre à l'intérieur du territoire sous Tutelle.

Article 85.

1. En ce qui concerne les accords de Tutelle relatifs à toutes les zones qui ne sont pas désignées comme zones stratégiques, les fonctions de l'Organisation, y compris l'approbation des termes des accords de Tutelle et de leur modification ou amendement, sont exercées par l'Assemblée Générale.

2. Le Conseil de Tutelle, agissant sous l'autorité de l'Assemblée Générale, assiste celle-ci dans l'accomplissement de ces tâches.

CHAPITRE XIII.

CONSEIL DE TUTELLE.

Composition.

Article 86.

1. Le Conseil de Tutelle se compose des Membres suivants des Nations Unies:

3. Säkerhetsrådet skall, med iakttagande av förvaltarskapsavtalens föreskrifter och utan åsidosättande av säkerhetshänsyn, anlita förvaltarskapsrådets bistånd för fullgörande av sådana Förenta Nationerna tillkommande uppgifter under förvaltarskapssystemet som hänföra sig till politiska, ekonomiska och sociala angelägenheter och uppfostringsfrågor inom de strategiska områdena.

Artikel 84.

Det åligger den förvaltande myndigheten att tillse, att förvaltarskapsområdet för sin del bidrager till upprätthållande av internationell fred och säkerhet. I detta syfte äger sagda myndighet begagna sig av frivilligstyrkor, förmåner och bistånd från förvaltarskapsområdet, såväl för fullgörande av de förpliktelser gentemot säkerhetsrådet, vilka myndigheten i detta hänseende iklätt sig, som för det lokala försvaret och för vidmakthållande av lag och ordning inom förvaltarskapsområdet.

Artikel 85.

1. Förenta Nationernas uppgifter i avseende på förvaltarskapsavtal för alla områden, vilka ej betecknats som strategiska, däri inbegripet godkännande av förvaltarskapsavtalens bestämmelser och av jämkning eller ändring däri, skola fullgöras av generalförsamlingen.

2. Förvaltarskapsrådet, som utövar sin verksamhet under generalförsamlingens myndighet, skall biträda generalförsamlingen vid fullgörandet av dessa uppgifter.

KAPITEL XIII.

FÖRVALTARSKAPSRÅDET.

Sammansättning.

Artikel 86.

1. Förvaltarskapsrådet består av följande medlemmar av Förenta Nationerna:

a. those Members administering trust territories;

b. such of those Members mentioned by name in Article 23 as are not administering trust territories; and

c. as many other Members elected for three-year terms by the General Assembly as may be necessary to ensure that the total number of members of the Trusteeship Council is equally divided between those Members of the United Nations which administer trust territories and those which do not.

2. Each member of the Trusteeship Council shall designate one specially qualified person to represent it therein.

Functions and Powers.

Article 87.

The General Assembly and, under its authority, the Trusteeship Council, in carrying out their functions, may:

a. consider reports submitted by the administering authority;

b. accept petitions and examine them in consultation with the administering authority;

c. provide for periodic visits to the respective trust territories at times agreed upon with the administering authority; and

d. take these and other actions in conformity with the terms of the trusteeship agreements.

Article 88.

The Trusteeship Council shall formulate a questionnaire on the political, economic, social, and educational advancement of the inhabitants of each trust territory, and the administering authority for each trust territory within the competence of the General Assembly shall make an annual report to the General Assembly upon the basis of such questionnaire.

a. les Membres chargés d'administrer des territoires sous Tutelle;

b. ceux des Membres désignés nommément à l'article 23 qui n'administrent pas de territoires sous Tutelle;

c. autant d'autres Membres élus pour trois ans, par l'Assemblée Générale, qu'il sera nécessaire pour que le nombre total des membres du Conseil de Tutelle se partage également entre les Membres des Nations Unies qui administrent des territoires sous Tutelle et ceux qui n'en administrent pas.

2. Chaque membre du Conseil de Tutelle désigne une personne particulièrement qualifiée pour le représenter au Conseil.

Fonctions et Pouvoirs.

Article 87.

L'Assemblée Générale et, sous son autorité, le Conseil de Tutelle, dans l'exercice de leurs fonctions, peuvent:

a. examiner les rapports soumis par l'autorité chargée de l'administration;

b. recevoir des pétitions et les examiner en consultation avec ladite autorité;

c. faire procéder à des visites périodiques dans les territoires administrés par ladite autorité, à des dates convenues avec elle;

d. prendre ces dispositions et toutes autres conformément aux termes des accords de Tutelle.

Article 88.

Le Conseil de Tutelle établit un questionnaire portant sur les progrès des habitants de chaque territoire sous Tutelle dans les domaines politique, économique et social et dans celui de l'instruction; l'autorité chargée de l'administration de chaque territoire sous Tutelle relevant de la compétence de l'Assemblée Générale adresse à celle-ci un rapport annuel fondé sur le questionnaire précité.

- a) de medlemmar, som omhänderhava förvaltarekapsområden;
- b) sådana i artikel 23 namngivna medlemmar, som icke omhänderhava förvaltarekapsområden; samt
- c) ett så stort antal andra, av generalförsamlingen för tre år valda medlemmar, att sammanlagda antalet platser i förvaltarekapsrådet lika fördelas mellan sådana medlemmar av Förenta Nationerna som omhänderhava förvaltarekapsområden, och sådana som icke göra det.

2. Varje medlem av förvaltarekapsrådet skall utse en särskilt kvalificerad person att företräda den i rådet.

Uppgifter och befogenheter.

Artikel 87.

Generalförsamlingen och under dess myndighet förvaltarekapsrådet äga vid fullgörandet av sina uppgifter:

- a) granska rapporter från den förvaltande myndigheten;
- b) mottaga petitioner och granska dessa i samråd med den förvaltande myndigheten;
- c) ombesörja regelbundna besök i vederbörande förvaltarekapsområde vid tidpunkter, som fastställas i samförstånd med den förvaltande myndigheten; samt
- d) vidtaga dylika och andra åtgärder i enlighet med föreskrifterna i vederbörande förvaltarekapsavtal.

Artikel 88.

Förvaltarekapsrådet skall utarbeta ett frågeformulär avseende innevånarnas i varje förvaltarekapsområde framåtskridande i politiskt, ekonomiskt och socialt hänseende och på uppfostrans område. Den förvaltande myndigheten för varje under generalförsamlingen stående förvaltarekapsområde skall avgiva en årlig rapport till församlingen på grundval av detta frågeformulär.

Voting.

Article 89.

1. Each member of the Trusteeship Council shall have one vote.

2. Decisions of the Trusteeship Council shall be made by a majority of the members present and voting.

Procedure.

Article 90.

1. The Trusteeship Council shall adopt its own rules of procedure, including the method of selecting its President.

2. The Trusteeship Council shall meet as required in accordance with its rules, which shall include provision for the convening of meetings on the request of a majority of its members.

Article 91.

The Trusteeship Council shall, when appropriate, avail itself of the assistance of the Economic and Social Council and of the specialized agencies in regard to matters with which they are respectively concerned.

CHAPTER XIV.

THE INTERNATIONAL COURT
OF JUSTICE.

Article 92.

The International Court of Justice shall be the principal judicial organ of the United Nations. It shall function in accordance with the annexed Statute, which is based upon the Statute of the Permanent Court of International Justice and forms an integral part of the present Charter.

Article 93.

1. All Members of the United Nations are *ipso facto* parties to the Statute of the International Court of Justice.

2. A state which is not a Member of the United Nations may become

Vote.

Article 89.

1. Chaque membre du Conseil de Tutelle dispose d'une voix.

2. Les décisions du Conseil de Tutelle sont prises à la majorité des membres présents et votant.

Procédure.

Article 90.

1. Le Conseil de Tutelle adopte son règlement intérieur dans lequel il fixe le mode de désignation de son Président.

2. Il se réunit selon les besoins, conformément à son règlement; celui-ci comprend des dispositions prévoyant la convocation du Conseil à la demande de la majorité de ses membres.

Article 91.

Le Conseil de Tutelle recourt, quand il y a lieu, à l'assistance du Conseil Economique et Social et à celle des institutions spécialisées, pour les questions qui relèvent de leurs compétences respectives.

CHAPITRE XIV.

COUR INTERNATIONALE DE
JUSTICE.

Article 92.

La Cour Internationale de Justice constitue l'organe judiciaire principal des Nations Unies. Elle fonctionne conformément à un Statut établi sur la base du Statut de la Cour Permanente de Justice Internationale et annexé à la présente Charte dont il fait partie intégrante.

Article 93.

1. Tous les Membres des Nations Unies sont *ipso facto* parties au Statut de la Cour Internationale de Justice.

2. Les conditions dans lesquelles les Etats qui ne sont pas Membres de

Omröstning.

Artikel 89.

1. Varje medlem av förvaltarskapsrådet har en röst.
2. Förvaltarskapsrådets beslut fattas av flertalet av närvarande och röstande medlemmar.

Förfarande.

Artikel 90.

1. Förvaltarskapsrådet antager självt sin arbetsordning, innefattande även bestämmelser om sättet för utseende av ordförande.
2. Förvaltarskapsrådet sammanträder när så erfordras i enlighet med föreskrifterna i arbetsordningen, vilken skall innehålla bestämmelser om sammankallande av rådet på begäran av flertalet av rådets medlemmar.

Artikel 91.

Förvaltarskapsrådet skall, när så är lämpligt, anlita det ekonomiska och sociala rådets samt fackorganens bistånd i frågor, som tillhöra deras verksamhetsområden.

KAPITEL XIV.

INTERNATIONELLA DOMSTOLEN.

Artikel 92.

Den internationella domstolen är Förenta Nationernas främsta rättsskipande organ. Den skall utöva sin verksamhet i enlighet med bifogade domstolsstadga, som bygger på den fasta mellanfolkliga domstolens stadga och utgör en integrerande del av Förenta Nationernas stadga.

Artikel 93.

1. Alla medlemmar av Förenta Nationerna äro ipso facto anslutna till den internationella domstolens stadga.
2. Stat, som ej är medlem av Förenta Nationerna, må ansluta sig till

a party to the Statute of the International Court of Justice on conditions to be determined in each case by the General Assembly upon the recommendation of the Security Council.

Article 94.

1. Each Member of the United Nations undertakes to comply with the decision of the International Court of Justice in any case to which it is a party.

2. If any party to a case fails to perform the obligations incumbent upon it under a judgment rendered by the Court, the other party may have recourse to the Security Council, which may, if it deems necessary, make recommendations or decide upon measures to be taken to give effect to the judgment.

Article 95.

Nothing in the present Charter shall prevent Members of the United Nations from entrusting the solution of their differences to other tribunals by virtue of agreements already in existence or which may be concluded in the future.

Article 96.

1. The General Assembly or the Security Council may request the International Court of Justice to give an advisory opinion on any legal question.

2. Other organs of the United Nations and specialized agencies, which may at any time be so authorized by the General Assembly, may also request advisory opinions of the Court on legal questions arising within the scope of their activities.

l'Organisation peuvent devenir parties au Statut de la Cour Internationale de Justice sont déterminées, dans chaque cas, par l'Assemblée Générale sur recommandation du Conseil de Sécurité.

Article 94.

1. Chaque Membre des Nations Unies s'engage à se conformer à la décision de la Cour Internationale de Justice dans tout litige auquel il est partie.

2. Si une partie à un litige ne satisfait pas aux obligations qui lui incombent en vertu d'un arrêt rendu par la Cour, l'autre partie peut recourir au Conseil de Sécurité et celui-ci, s'il le juge nécessaire, peut faire des recommandations ou décider des mesures à prendre pour faire exécuter l'arrêt.

Article 95.

Aucune disposition de la présente Charte n'empêche les Membres de l'Organisation de confier la solution de leurs différends à d'autres tribunaux en vertu d'accords déjà existants ou qui pourront être conclus à l'avenir.

Article 96.

1. L'Assemblée Générale ou le Conseil de Sécurité peut demander à la Cour Internationale de Justice un avis consultatif sur toute question juridique.

2. Tous autres organes de l'Organisation et institutions spécialisées qui peuvent, à un moment quelconque, recevoir de l'Assemblée Générale une autorisation à cet effet, ont également le droit de demander à la Cour des avis consultatifs sur des questions juridiques qui se poseraient dans le cadre de leur activité.

den internationella domstolens stadga på villkor, som fastställas i varje särskilt fall av generalförsamlingen efter tillstyrkan av säkerhetsrådet.

Artikel 94.

1. Varje medlem av Förenta Nationerna förpliktar sig att ställa sig den internationella domstolens beslut till efterrättelse i alla mål i vilka vederbörande medlem är part.

2. Därest någon part i ett mål underlåter att fullgöra de förpliktelser, som åligga parten jämlikt ett av domstolen fällt utslag, må andra parten hänvända sig till säkerhetsrådet, som äger, om det finner nödvändigt, framlägga förslag eller fatta beslut om vidtagande av åtgärder för utslaget verkställande.

Artikel 95.

Ingen bestämmelse i denna stadga skall utgöra hinder för Förenta Nationernas medlemmar att på grundval av redan gällande eller framdeles träffade avtal till annan domstol hänskjuta sina tvister.

Artikel 96.

1. Generalförsamlingen eller säkerhetsrådet äger av den internationella domstolen begära rådgivande yttrande i varje rättsfråga.

2. Förenta Nationernas övriga organ och fackorganen äga, när helst de av generalförsamlingen därtill be- myndigats, jämväl rätt att begära rådgivande yttranden av domstolen i rättsfrågor, som kunna uppkomma inom ramen för deras verksamhet.

CHAPTER XV.
THE SECRETARIAT.

Article 97.

The Secretariat shall comprise a Secretary-General and such staff as the Organization may require. The Secretary-General shall be appointed by the General Assembly upon the recommendation of the Security Council. He shall be the chief administrative officer of the Organization.

Article 98.

The Secretary-General shall act in that capacity in all meetings of the General Assembly, of the Security Council, of the Economic and Social Council, and of the Trusteeship Council, and shall perform such other functions as are entrusted to him by these organs. The Secretary-General shall make an annual report to the General Assembly on the work of the Organization.

Article 99.

The Secretary-General may bring to the attention of the Security Council any matter which in his opinion may threaten the maintenance of international peace and security.

Article 100.

1. In the performance of their duties the Secretary-General and the staff shall not seek or receive instructions from any government or from any other authority external to the Organization. They shall refrain from any action which might reflect on their position as international officials responsible only to the Organization.

2. Each Member of the United Nations undertakes to respect the exclusively international character of the responsibilities of the Secretary-General and the staff and not to seek to influence them in the discharge of their responsibilities.

CHAPITRE XV.
SECRETARIAT.

Article 97.

Le Secrétariat comprend un Secrétaire Général et le personnel que peut exiger l'Organisation. Le Secrétaire Général est nommé par l'Assemblée Générale sur recommandation du Conseil de Sécurité. Il est le plus haut fonctionnaire de l'Organisation.

Article 98.

Le Secrétaire Général agit en cette qualité à toutes les réunions de l'Assemblée Générale, du Conseil de Sécurité, du Conseil Economique et Social et du Conseil de Tutelle. Il remplit toutes autres fonctions dont il est chargé par ces organes. Il présente à l'Assemblée Générale un rapport annuel sur l'activité de l'Organisation.

Article 99.

Le Secrétaire Général peut attirer l'attention du Conseil de Sécurité sur toute affaire qui, à son avis, pourrait mettre en danger le maintien de la paix et de la sécurité internationales.

Article 100.

1. Dans l'accomplissement de leurs devoirs, le Secrétaire Général et le personnel ne solliciteront ni n'accepteront d'instructions d'aucun gouvernement ni d'aucune autorité extérieure à l'Organisation. Ils s'abstiendront de tout acte incompatible avec leur situation de fonctionnaires internationaux et ne sont responsables qu'envers l'Organisation.

2. Chaque Membre de l'Organisation s'engage à respecter le caractère exclusivement international des fonctions du Secrétaire Général et du personnel et à ne pas chercher à les influencer dans l'exécution de leur tâche.

KAPITEL XV.

SEKRETARIATET.

Artikel 97.

Sekretariatet består av en generalsekreterare jämte den personal, som organisationen behöver. Generalsekreteraren tillsättes av generalförsamlingen på förslag av säkerhetsrådet. Generalsekreteraren är organisationens högste tjänsteman.

Artikel 98.

Generalsekreteraren skall tjänstgöra i denna egenskap vid generalförsamlingens, säkerhetsrådets, det ekonomiska och sociala rådets samt förvaltarstadsrådets samtliga möten och skall fullgöra de andra uppgifter, som tilldelas honom av dessa organ. Generalsekreteraren skall avgiva en årlig rapport till generalförsamlingen angående organisationens verksamhet.

Artikel 99.

Generalsekreteraren äger fästa säkerhetsrådets uppmärksamhet på varje omständighet, som enligt hans åsikt kan hota upprätthållandet av internationell fred och säkerhet.

Artikel 100.

1. Generalsekreteraren och sekretariatets personal skola vid fullgörandet av sina åligganden icke begära eller mottaga instruktioner från någon regering eller från någon myndighet utanför organisationen. De skola avhålla sig från varje handling, som kan inverka menligt på deras ställning som internationella tjänstemän, ansvariga endast inför organisationen.

2. Varje medlem av Förenta Nationerna förbinder sig att respektera den uteslutande internationella karaktären hos generalsekreterarens och personalens uppgifter och att ej söka påverka dem vid fullgörandet av deras värv.

Article 101.

1. The staff shall be appointed by the Secretary-General under regulations established by the General Assembly.

2. Appropriate staffs shall be permanently assigned to the Economic and Social Council, the Trusteeship Council, and, as required, to other organs of the United Nations. These staffs shall form a part of the Secretariat.

3. The paramount consideration in the employment of the staff and in the determination of the conditions of service shall be the necessity of securing the highest standards of efficiency, competence, and integrity. Due regard shall be paid to the importance of recruiting the staff on as wide a geographical basis as possible.

CHAPTER XVI.

MISCELLANEOUS PROVISIONS.

Article 102.

1. Every treaty and every international agreement entered into by any Member of the United Nations after the present Charter comes into force shall as soon as possible be registered with the Secretariat and published by it.

2. No party to any such treaty or international agreement which has not been registered in accordance with the provisions of paragraph 1 of this Article may invoke that treaty or agreement before any organ of the United Nations.

Article 103.

In the event of a conflict between the obligations of the Members of the United Nations under the present Charter and their obligations under any other international agreement, their obligations under the present Charter shall prevail.

Article 101.

1. Le personnel est nommé par le Secrétaire Général conformément aux règles fixées par l'Assemblée Générale.

2. Un personnel spécial est affecté d'une manière permanente au Conseil Economique et Social, au Conseil de Tutelle et, s'il y a lieu, à d'autres organes de l'Organisation. Ce personnel fait partie du Secrétariat.

3. La considération dominante dans le recrutement et la fixation des conditions d'emploi du personnel doit être la nécessité d'assurer à l'Organisation les services de personnes possédant les plus hautes qualités de travail, de compétence et d'intégrité. Sera dûment prise en considération l'importance d'un recrutement effectué sur une base géographique aussi large que possible.

CHAPITRE XVI.

DISPOSITIONS DIVERSES.

Article 102.

1. Tout traité ou accord international conclu par un membre des Nations Unies après l'entrée en vigueur de la présente Charte sera, le plus tôt possible, enregistré au Secrétariat et publié par lui.

2. Aucune partie à un traité ou accord international qui n'aura pas été enregistré conformément aux dispositions du paragraphe 1 du présent article ne pourra invoquer ledit traité ou accord devant un organe de l'Organisation.

Article 103.

En cas de conflit entre les obligations des Membres des Nations Unies en vertu de la présente Charte et leurs obligations en vertu de tout autre accord international, les premières prévaudront.

Artikel 101.

1. Sekretariatets personal tillsättes av generalsekretären enligt föreskrifter, som fastställas av generalförsamlingen.

2. Lämplig personal skall stadigvarande knytas till det ekonomiska och sociala rådet, förvaltarskapsrådet och, i den mån så erfordras, till andra Förenta Nationernas organ. Denna personal skall ingå i sekretariatet.

3. Vid personalens anställning och fastställandet av tjänstevillkoren skall hänsyn i främsta rummet tagas till nödvändigheten av att tillförsäkra organisationen personal, som fyller de högsta krav på duglighet, kunnighet och rättrådighet. Vederbörlig hänsyn skall tagas till betydelsen av att rekrytera personalen på en så vidsträckt geografisk grundval som möjligt.

KAPITEL XVI.

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER.

Artikel 102.

1. Varje fördrag eller internationell överenskommelse, som ingås av medlem av Förenta Nationerna efter denna stadgas ikraftträdande, skall så snart som möjligt registreras hos sekretariatet och av detta offentliggöras.

2. Part i dylikt fördrag eller dylik internationell överenskommelse, som ej registrerats i enlighet med bestämmelserna i moment 1 av denna artikel, äger ej åberopa detta fördrag eller denna överenskommelse inför något av Förenta Nationernas organ.

Artikel 103.

I händelse av konflikt mellan medlemmarnas förpliktelser enligt denna stadga och deras förpliktelser enligt någon annan internationell överenskommelse skola förpliktelserna enligt stadgan gälla.

Article 104.

The Organization shall enjoy in the territory of each of its Members such legal capacity as may be necessary for the exercise of its functions and the fulfillment of its purposes.

Article 105.

1. The Organization shall enjoy in the territory of each of its Members such privileges and immunities as are necessary for the fulfillment of its purposes.

2. Representatives of the Members of the United Nations and officials of the Organization shall similarly enjoy such privileges and immunities as are necessary for the independent exercise of their functions in connection with the Organization.

3. The General Assembly may make recommendations with a view to determining the details of the application of paragraphs 1 and 2 of this Article or may propose conventions to the Members of the United Nations for this purpose.

CHAPTER XVII.

TRANSITIONAL SECURITY
ARRANGEMENTS.

Article 106.

Pending the coming into force of such special agreements referred to in Article 43 as in the opinion of the Security Council enable it to begin the exercise of its responsibilities under Article 42, the parties to the Four-Nation Declaration, signed at Moscow, October 30, 1943, and France, shall, in accordance with the provisions of paragraph 5 of that Declaration, consult with one another and as occasion requires with other Members of the United Nations with a view to such joint action on behalf of the Organization as may be neces-

Article 104.

L'Organisation jouit, sur le territoire de chacun de ses Membres, de la capacité juridique qui lui est nécessaire pour exercer ses fonctions et atteindre ses buts.

Article 105.

1. L'Organisation jouit, sur le territoire de chacun de ses Membres, des privilèges et immunités qui lui sont nécessaires pour atteindre ses buts.

2. Les représentants des Membres des Nations Unies et les fonctionnaires de l'Organisation jouissent également des privilèges et immunités qui leur sont nécessaires pour exercer en toute indépendance leurs fonctions en rapport avec l'Organisation.

3. L'Assemblée Générale peut faire des recommandations en vue de fixer les détails d'application des paragraphes 1 et 2 du présent article ou proposer aux Membres des Nations Unies des conventions à cet effet.

CHAPITRE XVII.

DISPOSITIONS TRANSITOIRES
DE SECURITE.

Article 106.

En attendant l'entrée en vigueur des accords spéciaux mentionnés à l'article 43, qui, de l'avis du Conseil de Sécurité, lui permettront de commencer à assumer les responsabilités lui incombant en application de l'article 42, les parties à la Déclaration des Quatre Nations signée à Moscou le 30 octobre 1943 et la France se concerteront entre elles et, s'il y a lieu, avec d'autres Membres de l'Organisation, conformément aux dispositions du paragraphe 5 de cette Déclaration, en vue d'entreprendre en commun, au nom des Nations Unies, toute action

Artikel 104.

Organisationen skall inom varje medlems territorium åtnjuta sådan rättskapacitet som må vara erforderlig för fullgörande av dess uppgifter och fullföljande av dess ändamål.

Artikel 105.

1. Organisationen skall inom varje medlems territorium åtnjuta de privilegier och immuniteter som äro nödvändiga för fullföljande av dess ändamål.

2. Medlemmarnas ombud och organisationens tjänstemän skola likaledes åtnjuta de privilegier och immuniteter som äro nödvändiga för att de i fullt oberoende må kunna fullgöra sina i samband med organisationen stående uppgifter.

3. Generalförsamlingen äger framlägga förslag i och för fastställande av närmare bestämmelser rörande tillämpningen av momenten 1 och 2 i denna artikel eller underställa medlemmarna av Förenta Nationerna förslag till avtal därom.

KAPITEL XVII.

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER RÖRANDE SÄKERHETEN.

Artikel 106.

I avvaktan på ikraftträdandet av sådana i artikel 43 avsedda särskilda avtal, som enligt säkerhetsrådets uppfattning sätta rådet i stånd att börja utöva sina uppgifter enligt artikel 42, skola undertecknarna av fyrmaktsdeklarationen i Moskva av den 30 oktober 1943 samt Frankrike i enlighet med bestämmelserna i deklarationens punkt 5 rådgöra med varandra och, när omständigheterna så påkalla, med andra medlemmar av Förenta Nationerna i och för sådant samfällt inskridande på organisationens vägnar, som må krävas för att upprätt-

sary for the purpose of maintaining international peace and security.

Article 107.

Nothing in the present Charter shall invalidate or preclude action, in relation to any state which during the Second World War has been an enemy of any signatory to the present Charter, taken or authorized as a result of that war by the Governments having responsibility for such action.

CHAPTER XVIII. AMENDMENTS.

Article 108.

Amendments to the present Charter shall come into force for all Members of the United Nations when they have been adopted by a vote of two thirds of the members of the General Assembly and ratified in accordance with their respective constitutional processes by two thirds of the Members of the United Nations, including all the permanent members of the Security Council.

Article 109.

1. A General Conference of the Members of the United Nations for the purpose of reviewing the present Charter may be held at a date and place to be fixed by a two-thirds vote of the members of the General Assembly and by a vote of any seven members of the Security Council. Each Member of the United Nations shall have one vote in the conference.

2. Any alteration of the present Charter recommended by a two-thirds vote of the conference shall take effect when ratified in accordance with their respective constitutional processes by two thirds of the Members of the United Nations including all the permanent members of the Security Council.

qui pourrait être nécessaire pour maintenir la paix et la sécurité internationales.

Article 107.

Aucune disposition de la présente Charte n'affecte ou n'interdit vis-à-vis d'un Etat qui, au cours de la seconde guerre mondiale, a été l'ennemi de l'un quelconque des signataires de la présente Charte, une action entreprise ou autorisée, comme suite de cette guerre, par les gouvernements qui ont la responsabilité de cette action.

CHAPITRE XVIII. AMENDEMENTS.

Article 108.

Les amendements à la présente Charte entreront en vigueur pour tous les Membres des Nations Unies quand ils auront été adoptés à la majorité des deux-tiers des membres de l'Assemblée Générale et ratifiés, conformément à leurs règles constitutionnelles respectives, par les deux-tiers des Membres de l'Organisation, y compris tous les Membres permanents du Conseil de Sécurité.

Article 109.

1. Une Conférence Générale des Membres des Nations Unies, aux fins d'une révision de la présente Charte, pourra être réunie aux lieu et date qui seront fixés par un vote de l'Assemblée Générale à la majorité des deux-tiers et par un vote de sept quelconques des membres du Conseil de Sécurité. Chaque Membre de l'Organisation disposera d'une voix à la conférence.

2. Toute modification à la présente Charte recommandée par la conférence à la majorité des deux-tiers prendra effet lorsqu'elle aura été ratifiée, conformément à leurs règles constitutionnelles respectives, par les deux-tiers des Membres des Nations Unies, y compris tous les membres permanents du Conseil de Sécurité.

hålla internationell fred och säkerhet.

Artikel 107.

Ingen bestämmelse i denna stadga medför ogiltighet av eller utesluter ingripande avseende stat, vilken under det andra världskriget varit fiende till någon av denna stadgas signatärmakter, och vidtaget eller godkänt som följd av detta krig av de regeringar som bära ansvaret för dylika åtgärder.

KAPITEL XVIII.

ÄNDRINGAR.

Artikel 108.

Ändringar i denna stadga träda i kraft för alla medlemmar av Förenta Nationerna, när de antagits med två tredjedelars majoritet av generalförsamlingens medlemmar och i den ordning, som de olika staternas författningar föreskriva, ratificerats av två tredjedelar av Förenta Nationernas medlemmar, bland dem alla ständiga medlemmar av säkerhetsrådet.

Artikel 109.

1. En allmän konferens av Förenta Nationernas medlemmar med ändamål att taga denna stadga under omprövning må hållas å tid och plats, som fastställas genom beslut med två tredjedelars majoritet av generalförsamlingens medlemmar och beslut av sju medlemmar av säkerhetsrådet, oavsett vilka. Varje medlem av Förenta Nationerna skall på konferensen hava en röst.

2. Varje förändring av denna stadga, som föreslagits av konferensen med två tredjedelars majoritet, skall träda i kraft, när den i den ordning, som de olika staternas författningar föreskriva, ratificerats av två tredjedelar av Förenta Nationernas medlemmar, bland dem alla ständiga medlemmar av säkerhetsrådet.

3. If such a conference has not been held before the tenth annual session of the General Assembly following the coming into force of the present Charter, the proposal to call such a conference shall be placed on the agenda of that session of the General Assembly, and the conference shall be held if so decided by a majority vote of the members of the General Assembly and by a vote of any seven members of the Security Council.

CHAPTER XIX.

RATIFICATION AND SIGNATURE.

Article 110.

1. The present Charter shall be ratified by the signatory states in accordance with their respective constitutional processes.

2. The ratifications shall be deposited with the Government of the United States of America, which shall notify all the signatory states of each deposit as well as the Secretary-General of the Organization when he has been appointed.

3. The present Charter shall come into force upon the deposit of ratifications by the Republic of China, France, the Union of Soviet Socialist Republics, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and the United States of America, and by a majority of the other signatory states. A protocol of the ratifications deposited shall thereupon be drawn up by the Government of the United States of America which shall communicate copies thereof to all the signatory states.

4. The states signatory to the present Charter which ratify it after it has come into force will become original Members of the United Nations on the date of the deposit of their respective ratifications.

3. Si cette conférence n'a pas été réunie avant la dixième session annuelle de l'Assemblée Générale qui suivra l'entrée en vigueur de la présente Charte, une proposition en vue de la convoquer sera inscrite à l'ordre du jour de cette session, et la conférence sera réunie, s'il en est ainsi décidé par un vote de la majorité de l'Assemblée Générale et par un vote de sept quelconques des membres du Conseil de Sécurité.

CHAPITRE XIX.

RATIFICATION ET SIGNATURE.

Article 110.

1. La présente Charte sera ratifiée par les Etats signataires conformément à leurs règles constitutionnelles respectives.

2. Les ratifications seront déposées auprès du Gouvernement des Etats-Unis d'Amérique, qui notifiera chaque dépôt à tous les Etats signataires ainsi qu'au Secrétaire Général de l'Organisation, lorsque celui-ci aura été nommé.

3. La présente Charte entrera en vigueur après le dépôt des ratifications par la République de Chine, la France, l'Union des Républiques Soviétiques Socialistes, le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord, les Etats-Unis d'Amérique et par la majorité des autres Etats signataires. Un procès-verbal de dépôt des ratifications sera ensuite dressé par le Gouvernement des Etats-Unis d'Amérique qui en communiquera copie à tous les Etats signataires.

4. Les Etats signataires de la présente Charte qui la ratifieront après son entrée en vigueur deviendront Membres originaires des Nations Unies à la date du dépôt de leurs ratifications respectives.

3. Därest en sådan konferens ej hållits före generalförsamlingens ti-
 onde årliga möte efter denna stadgas
 ikraftträdande, skall förslag att sam-
 mankalla en sådan konferens uppta-
 gas på dagordningen för detta möte;
 konferensen skall hållas, om beslut
 därom fattas med bifall av flertalet
 av generalförsamlingens medlemmar
 samt av sju medlemmar av säker-
 hetsrådet, oavsett vilka.

KAPITEL XIX.

RATIFIKATION OCH UNDER- TECKNANDE.

Artikel 110.

1. Denna stadga skall ratificeras av
 signatärmakterna i den ordning, som
 de olika staternas författningar före-
 skriva.

2. Ratifikationsinstrumenten skola
 deponeras hos Amerikas Förenade Sta-
 ters regering, vilken om varje deposi-
 tion skall notificera samtliga signatär-
 makter ävensom organisationens ge-
 neralsekreterare, sedan denne utsetts.

3. Stadgan skall träda i kraft, när
 Republiken Kina, Frankrike, De Socia-
 listiska Rådsrepublikernas Union, Det
 Förenade Konungariket Storbritan-
 nien och Nordirland samt Amerikas
 Förenade Stater ävensom flertalet av
 övriga signatärmakter deponerat sina
 ratifikationsinstrument. Ett protokoll
 över de deponerade ratifikationsin-
 strumenten skall därefter upprättas
 av Amerikas Förenade Staters regering,
 som skall tillställa alla signatärmak-
 ter avskrifter av detsamma.

4. Signatärmakt, som ratificerar
 denna stadga efter dess ikraftträdan-
 de, blir ursprunglig medlem av För-
 enta Nationerna den dag, å vilken
 dess ratifikationsinstrument depone-
 ras.

Article 111.

The present Charter, of which the Chinese, French, Russian, English, and Spanish texts are equally authentic, shall remain deposited in the archives of the Government of the United States of America. Duly certified copies thereof shall be transmitted by that Government to the Governments of the other signatory states.

In faith whereof the representatives of the Governments of the United Nations have signed the present Charter.

Done at the city of San Francisco the twentysixth day of June, one thousand nine hundred and forty-five.

Article 111.

La présente Charte, dont les textes chinois, français, russe, anglais et espagnol feront également foi, sera déposée dans les archives du Gouvernement des Etats-Unis d'Amérique. Des copies dûment certifiées conformes en seront remises par lui aux Gouvernements des autres Etats signataires.

En foi de quoi, les représentants des Gouvernements des Nations Unies ont signé la présente Charte.

Fait à San Francisco, le vingt-six juin mil neuf cent quarante cinq.

Artikel 111.

Denna stadga, vars kinesiska, franska, ryska, engelska och spanska texter äga lika vitsord, skall förbliva deponerad i Amerikas Förenta Staters regerings arkiv. Behörigen bestyrkta avskrifter av stadgan skola av denna regering tillställas övriga signatärmakters regeringar.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV ha va ombuden för de förenade nationernas regeringar undertecknat denna stadga.

SOM SKEDDE i San Fransisco den tjugosjätte juni nittonhundrafyrtiofem.

**Statute of the International
Court of Justice.**

Article 1.

THE INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE established by the Charter of the United Nations as the principal judicial organ of the United Nations shall be constituted and shall function in accordance with the provisions of the present Statute.

CHAPTER I.

ORGANIZATION OF THE COURT.

Article 2.

The Court shall be composed of a body of independent judges, elected regardless of their nationality from among persons of high moral character, who possess the qualifications required in their respective countries for appointment to the highest judicial offices, or are jurisconsults of recognized competence in international law.

Article 3.

1. The Court shall consist of fifteen members, no two of whom may be nationals of the same state.

2. A person who for the purpose of membership in the Court could be regarded as a national of more than one state shall be deemed to be a national of the one in which he ordinarily exercises civil and political rights.

Article 4.

1. The members of the Court shall be elected by the General Assembly and by the Security Council from a

**Statut de la Cour Internationale
de Justice.**

Article premier.

LA COUR INTERNATIONALE DE JUSTICE instituée par la Charte des Nations Unies comme organe judiciaire principal de l'Organisation sera constituée et fonctionnera conformément aux dispositions du présent Statut.

CHAPITRE Ier.

ORGANISATION DE LA COUR.

Article 2.

La Cour est un corps de magistrats indépendants, élus, sans égard à leur nationalité, parmi les personnes jouissant de la plus haute considération morale, et qui réunissent les conditions requises pour l'exercice, dans leurs pays respectifs, des plus hautes fonctions judiciaires, ou qui sont des jurisconsultes possédant une compétence notoire en matière de droit international.

Article 3.

1. La Cour se compose de quinze membres. Elle ne pourra comprendre plus d'un ressortissant du même Etat.

2. A cet égard celui qui pourrait être considéré comme le ressortissant de plus d'un Etat, sera censé être ressortissant de celui où il exerce habituellement ses droits civils et politiques.

Article 4.

1. Les membres de la Cour sont élus par l'Assemblée Générale et par le Conseil de Sécurité sur une liste de

Stadga för den internationella domstolen.

Artikel 1.

DEN INTERNATIONELLA DOMSTOLEN, vilken genom Förenta Nationernas stadga upprättats såsom Förenta Nationernas främsta rättsskipande organ, skall bildas och utöva sin verksamhet enligt bestämmelserna i denna stadga.

KAPITEL I.

DOMSTOLENS ORGANISATION.

Artikel 2.

Domstolen består av oberoende domare, valda utan hänsyn till nationalitet bland personer, som åtnjuta det högsta moraliska anseende och uppfylla de villkor, vilka i deras respektive hemland fordras för utövande av de högsta domarämbetena, eller som äro rättslärda med erkänd sakkunskap på den internationella rättens område.

Artikel 3.

1. Domstolen består av femton ledamöter, av vilka icke flera än en må vara medborgare i en och samma stat.

2. En person, som när det gäller medlemskap i domstolen skulle kunna betraktas som medborgare i mer än en stat, skall anses vara medborgare i den stat, där han vanligen utövar sina borgerliga och politiska rättigheter.

Artikel 4.

1. Domstolens ledamöter väljas av generalförsamlingen och säkerhetsrådet bland personer, som föreslagits

list of persons nominated by the national groups in the Permanent Court of Arbitration, in accordance with the following provisions.

2. In the case of Members of the United Nations not represented in the Permanent Court of Arbitration, candidates shall be nominated by national groups appointed for this purpose by their governments under the same conditions as those prescribed for members of the Permanent Court of Arbitration by Article 44 of the Convention of The Hague of 1907 for the pacific settlement of international disputes.

3. The conditions under which a state which is a party to the present Statute but is not a Member of the United Nations may participate in electing the members of the Court shall, in the absence of a special agreement, be laid down by the General Assembly upon recommendation of the Security Council.

Article 5.

1. At least three months before the date of the election, the Secretary-General of the United Nations shall address a written request to the members of the Permanent Court of Arbitration belonging to the states which are parties to the present Statute, and to the members of the national groups appointed under Article 4, paragraph 2, inviting them to undertake, within a given time, by national groups, the nomination of persons in a position to accept the duties of a member of the Court.

2. No group may nominate more than four persons, not more than two of whom shall be of their own nationality. In no case may the number of candidates nominated by a group be more than double the number of seats to be filled.

Article 6.

Before making these nominations, each national group is recommended to consult its highest court of justice, its legal faculties and schools of law,

personnes présentées par les groupes nationaux de la Cour Permanente d'Arbitrage, conformément aux dispositions suivantes.

2. En ce qui concerne les Membres des Nations Unies qui ne sont pas représentés à la Cour Permanente d'Arbitrage, les candidats seront présentés par des groupes nationaux, désignés à cet effet par leurs gouvernements, dans les mêmes conditions que celles stipulées pour les membres de la Cour Permanente d'Arbitrage par l'article 44 de la Convention de La Haye de 1907 sur le règlement pacifique des conflits internationaux.

3. En l'absence d'accord spécial, l'Assemblée Générale, sur la recommandation du Conseil de Sécurité, réglera les conditions auxquelles peut participer à l'élection des membres de la Cour un Etat qui, tout en étant partie au présent Statut, n'est pas Membre des Nations Unies.

Article 5.

1. Trois mois au moins avant la date de l'élection, le Secrétaire Général des Nations Unies invite par écrit les membres de la Cour Permanente d'Arbitrage appartenant aux Etats qui sont parties au présent Statut, ainsi que les membres des groupes nationaux désignés conformément au paragraphe 2 de l'article 4, à procéder dans un délai déterminé, par groupes nationaux, à la présentation de personnes en situation de remplir les fonctions de membre de la Cour.

2. Chaque groupe ne peut, en aucun cas, présenter plus de quatre personnes dont deux au plus de sa nationalité. En aucun cas, il ne peut être présenté un nombre de candidats plus élevé que le double des sièges à pourvoir.

Article 6.

Avant de procéder à cette désignation il est recommandé à chaque groupe national de consulter la plus haute cour de justice, les facultés et

av den permanenta skiljedomstolens nationella grupper i enlighet med följande bestämmelser.

2. I fråga om medlemmar av Förenta Nationerna, vilka icke äro företrädda i den permanenta skiljedomstolen, skola kandidater föreslås av nationella grupper, vilka för ändamålet utses av vederbörande regeringar i samma ordning, som enligt artikel 44 av 1907 års Haag-konvention om avgörande på fredlig väg av internationella tvister gäller för utseende av ledamöter av den permanenta skiljedomstolen.

3. Därest icke annat särskilt överenskommes, skall generalförsamlingen efter tillstyrkan av säkerhetsrådet bestämma den ordning, vari en stat, som anslutit sig till denna stadga men icke är medlem av Förenta Nationerna, må deltaga i val av domstolens ledamöter.

Artikel 5.

1. Minst tre månader före dagen för valet skall Förenta Nationernas generalsekreterare skriftligen anmoda ledamöterna av den permanenta skiljedomstolen från de stater, som anslutit sig till denna stadga, ävensom ledamöterna av de nationella grupper, vilka utsetts jämlikt artikel 4, moment 2, att i nationella grupper inom en viss tidsfrist upprätta förslag på personer, som äro behöriga att utöva befattning såsom domstolsledamot.

2. En och samma grupp må ej föreslå mer än fyra personer, bland dem högst två av dess egen nationalitet. I intet fall må flera kandidater föreslås, än som motsvarar dubbla antalet av de platser, som skola besättas.

Artikel 6.

Det är önskvärt, att varje nationell grupp, innan den uppgör detta förslag, rådfrågar sitt lands högsta domstol, dess juridiska fakulteter och andra

and its national academies and national sections of international academies devoted to the study of law.

Article 7.

1. The Secretary-General shall prepare a list in alphabetical order of all the persons thus nominated. Save as provided in Article 12, paragraph 2, these shall be the only persons eligible.

2. The Secretary-General shall submit this list to the General Assembly and to the Security Council.

Article 8.

The General Assembly and the Security Council shall proceed independently of one another to elect the members of the Court.

Article 9.

At every election, the electors shall bear in mind not only that the persons to be elected should individually possess the qualifications required, but also that in the body as a whole the representation of the main forms of civilization and of the principal legal systems of the world should be assured.

Article 10.

1. Those candidates who obtain an absolute majority of votes in the General Assembly and in the Security Council shall be considered as elected.

2. Any vote of the Security Council, whether for the election of judges or for the appointment of members of the conference envisaged in Article 12, shall be taken without any distinction between permanent and non-permanent members of the Security Council.

3. In the event of more than one national of the same state obtaining an absolute majority of the votes both of the General Assembly and of the Security Council, the eldest of these only shall be considered as elected.

écoles de droit, les académies nationales et les sections nationales d'académies internationales, vouées à l'étude du droit.

Article 7.

1. Le Secrétaire Général dresse, par ordre alphabétique, une liste de toutes les personnes ainsi désignées; seules ces personnes sont éligibles, sauf le cas prévu à l'article 12, paragraphe 2.

2. Le Secrétaire Général communique cette liste à l'Assemblée Générale et au Conseil de Sécurité.

Article 8.

L'Assemblée Générale et le Conseil de Sécurité procèdent indépendamment l'un de l'autre à l'élection des membres de la Cour.

Article 9.

Dans toute élection, les électeurs auront en vue que les personnes appelées à faire partie de la Cour, non seulement réunissent individuellement les conditions requises, mais assurent dans l'ensemble la représentation des grandes formes de civilisation et des principaux systèmes juridiques du monde.

Article 10.

1. Sont élus ceux qui ont réuni la majorité absolue des voix dans l'Assemblée Générale et dans le Conseil de Sécurité.

2. Le vote au Conseil de Sécurité, soit pour l'élection des juges, soit pour la nomination des membres de la commission visée à l'article 12 ci-après, ne comportera aucune distinction entre membres permanents et membres non-permanents du Conseil de Sécurité.

3. Au cas où le double scrutin de l'Assemblée Générale et du Conseil de Sécurité se porterait sur plus d'un ressortissant du même Etat, le plus âgé est seul élu.

undervisningsanstalter för rättsvetenskap samt dess åt rättens studium ägnade nationella akademier och dess nationella sektioner av internationella akademier.

Artikel 7.

1. Generalsekreteraren skall upprätta en förteckning i alfabetisk ordning över alla sålunda föreslagna personer. Med undantag för det fall, som avses i artikel 12, moment 2, äro endast dessa personer valbara.

2. Generalsekreteraren skall delgiva generalförsamlingen och säkerhetsrådet denna förteckning.

Artikel 8.

Generalförsamlingen och säkerhetsrådet skrida oberoende av varandra till val av domstolens ledamöter.

Artikel 9.

Vid varje val skola väljarna hava i åtanke icke blott, att de personer, som väljas, böra var för sig uppfylla de erforderliga förutsättningarna, utan även att säkerhet vinnes för att domstolen som helhet företräder civilisationens olika huvudformer och världens främsta rättssystem.

Artikel 10.

1. De kandidater, som uppnå absolut röstövertikt i generalförsamlingen och i säkerhetsrådet, skola anses valda.

2. Vid omröstning i säkerhetsrådet skall, vare sig det gäller val av domare eller val av medlemmar av det i artikel 12 omförmälda utskottet, skillnad ej göras mellan ständiga och icke-ständiga medlemmar av säkerhetsrådet.

3. I händelse mer än en medborgare i en och samma stat uppnår absolut röstövertikt både i generalförsamlingen och i säkerhetsrådet, skall endast den äldste av dem anses vald.

Article 11.

If, after the first meeting held for the purpose of the election, one or more seats remain to be filled, a second and, if necessary, a third meeting shall take place.

Article 12.

1. If, after the third meeting, one or more seats still remain unfilled, a joint conference consisting of six members, three appointed by the General Assembly and three by the Security Council, may be formed at any time at the request of either the General Assembly or the Security Council, for the purpose of choosing by the vote of an absolute majority one name for each seat still vacant, to submit to the General Assembly and the Security Council for their respective acceptance.

2. If the joint conference is unanimously agreed upon any person who fulfils the required conditions, he may be included in its list, even though he was not included in the list of nominations referred to in Article 7.

3. If the joint conference is satisfied that it will not be successful in procuring an election, those members of the Court who have already been elected shall, within a period to be fixed by the Security Council, proceed to fill the vacant seats by selection from among those candidates who have obtained votes either in the General Assembly or in the Security Council.

4. In the event of an equality of votes among the judges, the eldest judge shall have a casting vote.

Article 13.

1. The members of the Court shall be elected for nine years and may be re-elected; provided, however, that of the judges elected at the first election, the terms of five judges shall expire at the end of three years and the terms of five more judges shall expire at the end of six years.

Article 11.

Si, après la première séance d'élection, il reste encore des sièges à pourvoir, il est procédé, de la même manière, à une seconde et, s'il est nécessaire, à une troisième.

Article 12.

1. Si, après la troisième séance d'élection, il reste encore des sièges à pourvoir, il peut être à tout moment formé sur la demande, soit de l'Assemblée Générale, soit du Conseil de Sécurité, une Commission médiatrice de six membres, nommés trois par l'Assemblée Générale, trois par le Conseil de Sécurité, en vue de choisir par un vote à la majorité absolue, pour chaque siège non pourvu, un nom à présenter à l'adoption séparée de l'Assemblée Générale et du Conseil de Sécurité.

2. La Commission médiatrice peut porter sur sa liste le nom de toute personne satisfaisant aux conditions requises et qui recueille l'unanimité de ses suffrages, lors même qu'il n'aurait pas figuré sur la liste de présentation visée à l'article 7.

3. Si la Commission médiatrice constate qu'elle ne peut réussir à assurer l'élection, les membres de la Cour déjà nommés pourvoient aux sièges vacants, dans un délai à fixer par le Conseil de Sécurité, en choisissant parmi les personnes qui ont obtenu des suffrages soit dans l'Assemblée Générale, soit dans le Conseil de Sécurité.

4. Si, parmi les juges, il y a partage égal des voix, la voix du juge le plus âgé l'emporte.

Article 13.

1. Les membres de la Cour sont élus pour neuf ans et ils sont rééligibles; toutefois, en ce qui concerne les juges nommés à la première élection de la Cour, les fonctions de cinq juges prendront fin au bout de trois ans, et celles de cinq autres juges prendront fin au bout de six ans.

Artikel 11.

Om efter det första valsammanträdet en eller flera platser återstå att besätta, skall i samma ordning ett andra och, om så erfordras, ett tredje sammanträde äga rum.

Artikel 12.

1. Om efter det tredje valsammanträdet en eller flera platser alltjämt återstå att besätta, må när som helst på begäran av generalförsamlingen eller av säkerhetsrådet tillsättas ett medlingsutskott om sex ledamöter, utsedda tre av generalförsamlingen och tre av säkerhetsrådet, med uppgift att för varje ledig plats med absolut röstövertikt föreslå ett namn att antagas av generalförsamlingen för sig och säkerhetsrådet för sig.

2. Genom enhälligt beslut må medlingsutskottet i sitt förslag upptaga varje person, som uppfyller de stadgade fordringarna, även om denne icke förekommit på den i artikel 7 omförmälda förteckningen.

3. Om medlingsutskottet finner, att det icke är i stånd att åstadkomma ett val, skola de ledamöter av domstolen, som redan utsetts, inom en tidsfrist, som fastställs av säkerhetsrådet, fylla de lediga platserna genom val bland de personer, som erhållit röster antingen i generalförsamlingen eller i säkerhetsrådet.

4. Vid lika röstetal bland domarna äger den äldste utslagsröst.

Artikel 13.

1. Domstolens ledamöter väljas för nio år och kunna återväljas; dock skola av de domare, som utses vid det första valet, fem avgå efter tre år och fem andra efter sex år.

2. The judges whose terms are to expire at the end of the above-mentioned initial periods of three and six years shall be chosen by lot to be drawn by the Secretary-General immediately after the first election has been completed.

3. The members of the Court shall continue to discharge their duties until their places have been filled. Though replaced, they shall finish any cases which they may have begun.

4. In the case of the resignation of a member of the Court, the resignation shall be addressed to the President of the Court for transmission to the Secretary-General. This last notification makes the place vacant.

Article 14.

Vacancies shall be filled by the same method as that laid down for the first election, subject to the following provision: the Secretary-General shall, within one month of the occurrence of the vacancy, proceed to issue the invitations provided for in Article 5, and the date of the election shall be fixed by the Security Council.

Article 15.

A member of the Court elected to replace a member whose term of office has not expired shall hold office for the remainder of his predecessor's term.

Article 16.

1. No member of the Court may exercise any political or administrative function, or engage in any other occupation of a professional nature.

2. Any doubt on this point shall be settled by the decision of the Court.

Article 17.

1. No member of the Court may act as agent, counsel, or advocate in any case.

2. Les juges dont les fonctions prendront fin au terme des périodes initiales de trois et six ans mentionnées ci-dessus seront désignés par tirage au sort effectué par le Secrétaire Général, immédiatement après qu'il aura été procédé à la première élection.

3. Les membres de la Cour restent en fonction jusqu'à leur remplacement. Après ce remplacement, ils continuent de connaître des affaires dont ils sont déjà saisis.

4. En cas de démission d'un membre de la Cour, la démission sera adressée au Président de la Cour, pour être transmise au Secrétaire Général. Cette dernière notification emporte vacance de siège.

Article 14.

Il est pourvu aux sièges devenus vacants selon la méthode suivie pour la première élection, sous réserve de la disposition ci-après: dans le mois qui suivra la vacance, le Secrétaire Générale procédera à l'invitation prescrite par l'article 5, et la date d'élection sera fixée par le Conseil de Sécurité.

Article 15.

Le membre de la Cour élu en remplacement d'un membre dont le mandat n'est pas expiré achève le terme du mandat de son prédécesseur.

Article 16.

1. Les membres de la Cour ne peuvent exercer aucune fonction politique ou administrative, ni se livrer à aucune autre occupation de caractère professionnel.

2. En cas de doute, la Cour décide.

Article 17.

1. Les membres de la Cour ne peuvent exercer les fonctions d'agent, de conseil ou d'avocat dans aucune affaire.

2. De domare, som skola avgå med utgången av ovannämnda begynnelseperioder om tre och sex år, utväljas genom lottdragning, som företages av generalsekreteraren omedelbart efter att det första valet avslutats.

3. Domstolens ledamöter kvarstå i ämbetet, intill dess efterträdare utsetts. Även därefter skola de fullfölja behandlingen av mål, som de redan börjat handlägga.

4. Önskar ledamot av domstolen avgå, skall avsägelsen ställas till domstolens president för att tillställas generalsekreteraren. Detta senare meddelande medför ledighet i domstolen.

Artikel 14.

Ledigblivna platser skola återbesättas i den för det första valet stadgade ordningen med förbehåll för följande bestämmelse: inom en månad efter det ledigheten uppstått, skall generalsekreteraren utsända i artikel 5 föreskrivna anmodan, och dagen för valet skall bestämmas av säkerhetsrådet.

Artikel 15.

Ledamot av domstolen, som valts efter ledamot, vars ämbetstid icke utlupit, innehar ämbetet under återstoden av företrädarens ämbetstid.

Artikel 16.

1. Ledamot av domstolen må icke innehava någon politisk eller administrativ funktion eller utöva någon annan yrkesmässig verksamhet.

2. I tvivelaktiga fall tillkommer avgörandet domstolen.

Artikel 17.

1. Ledamot av domstolen må icke vara ombud, rådgivare eller advokat i något mål.

2. No member may participate in the decision of any case in which he has previously taken part as agent, counsel, or advocate for one of the parties, or as a member of a national or international court, or of a commission of enquiry, or in any other capacity.

3. Any doubt on this point shall be settled by the decision of the Court.

Article 18.

1. No member of the Court can be dismissed unless, in the unanimous opinion of the other members, he has ceased to fulfil the required conditions.

2. Formal notification thereof shall be made to the Secretary-General by the Registrar.

3. This notification makes the place vacant.

Article 19.

The members of the Court, when engaged on the business of the Court, shall enjoy diplomatic privileges and immunities.

Article 20.

Every member of the Court shall, before taking up his duties, make a solemn declaration in open court that he will exercise his powers impartially and conscientiously.

Article 21.

1. The Court shall elect its President and Vice-President for three years; they may be re-elected.

2. The Court shall appoint its Registrar and may provide for the appointment of such other officers as may be necessary.

Article 22.

1. The seat of the Court shall be established at The Hague. This, however, shall not prevent the Court from sitting and exercising its functions elsewhere whenever the Court considers it desirable.

2. Ils ne peuvent participer au règlement d'aucune affaire dans laquelle ils sont antérieurement intervenus comme agents, conseils ou avocats de l'une des parties, membres d'un tribunal national ou international, d'une commission d'enquête, ou à tout autre titre.

3. En cas de doute, la Cour décide.

Article 18.

1. Les membres de la Cour ne peuvent être relevés de leurs fonctions que si, au jugement unanime des autres membres, ils ont cessé de répondre aux conditions requises.

2. Le Secrétaire Général en est officiellement informé par le Greffier.

3. Cette communication emporte vacance de siège.

Article 19.

Les membres de la Cour jouissent, dans l'exercice de leurs fonctions, des privilèges et immunités diplomatiques.

Article 20.

Tout membre de la Cour doit, avant d'entrer en fonction, en séance publique, prendre l'engagement solennel d'exercer ses attributions en pleine impartialité et en toute conscience.

Article 21.

1. La Cour nomme, pour trois ans, son Président et son Vice-Président; ils sont rééligibles.

2. Elle nomme son Greffier et peut pourvoir à la nomination de tels autres fonctionnaires qui seraient nécessaires.

Article 22.

1. Le siège de la Cour est fixé à La Haye. La Cour peut toutefois siéger et exercer ses fonctions ailleurs lorsqu'elle le juge désirable.

2. Ledamot av domstolen må icke deltaga i avgörandet av något mål, i vilket han tidigare uppträtt såsom endera partens ombud, rådgivare eller advokat, såsom medlem av en nationell eller internationell domstol, såsom medlem av en undersökningsnämnd eller i någon annan egenskap.

3. I tvivelaktiga fall tillkommer avgörandet domstolen.

Artikel 18.

1. Ledamot av domstolen kan icke skiljas från ämbetet, med mindre han enligt övriga ledamöters enhälliga mening upphört att fylla de stadgade förutsättningarna.

2. Officiell underrättelse härom skall av domstolens sekreterare tillställas generalsekreteraren.

3. Dylikt meddelande medför ledighet i domstolen.

Artikel 19.

Domstolens ledamöter åtnjuta vid fullgörandet av sina uppgifter diplomatiska privilegier och immuniteter.

Artikel 20.

Varje ledamot av domstolen skall, innan han tillträder sitt ämbete, vid offentligt sammanträde avgiva en högtidlig förklaring, att han skall opartiskt och samvetsgrant utöva sina befogenheter.

Artikel 21.

1. Domstolen väljer sin president och sin vicepresident för tre år; de kunna återväljas.

2. Domstolen utnämner sin sekreterare och äger förordna om utnämning av sådana andra tjänstemän, som må erfordras.

Artikel 22.

1. Domstolen har sitt säte i Haag. Detta utgör dock icke hinder för att domstolen sammanträder och fullgör sina uppgifter annorstädes, närhelst den anser detta önskvärt.

2. The President and the Registrar shall reside at the seat of the Court.

2. Le Président et le Greffier résident au siège de la Cour.

Article 23.

1. The Court shall remain permanently in session, except during the judicial vacations, the dates and duration of which shall be fixed by the Court.

2. Members of the Court are entitled to periodic leave, the dates and duration of which shall be fixed by the Court, having in mind the distance between The Hague and the home of each judge.

3. Members of the Court shall be bound, unless they are on leave or prevented from attending by illness or other serious reasons duly explained to the President, to hold themselves permanently at the disposal of the Court.

Article 23.

1. La Cour reste toujours en fonction, excepté pendant les vacances judiciaires, dont les périodes et la durée sont fixées par la Cour.

2. Les membres de la Cour ont droit à des congés périodiques dont la date et la durée seront fixées par la Cour, en tenant compte de la distance qui sépare La Haye de leurs foyers.

3. Les membres de la Cour sont tenus, à moins de congé, d'empêchement pour cause de maladie ou autre motif grave dûment justifié auprès du Président, d'être à tout moment à la disposition de la Cour.

Article 24.

1. If, for some special reason, a member of the Court considers that he should not take part in the decision of a particular case, he shall so inform the President.

2. If the President considers that for some special reason one of the members of the Court should not sit in a particular case, he shall give him notice accordingly.

3. If in any such case the member of the Court and the President disagree, the matter shall be settled by the decision of the Court.

Article 24.

1. Si, pour une raison spéciale, l'un des membres de la Cour estime devoir ne pas participer au jugement d'une affaire déterminée, il en fait part au Président.

2. Si le Président estime qu'un des membres de la Cour ne doit pas, pour une raison spéciale, siéger dans une affaire déterminée, il en avertit celui-ci.

2. Si, en pareils cas, le membre de la Cour et le Président sont en désaccord, la Cour décide.

Article 25.

1. The full Court shall sit except when it is expressly provided otherwise in the present Statute.

2. Subject to the condition that the number of judges available to constitute the Court is not thereby reduced below eleven, the Rules of the Court may provide for allowing one or more judges, according to circumstances and in rotation, to be dispensed from sitting.

Article 25.

1. Sauf exception expressément prévue par le présent Statut, la Cour exerce ses attributions en séance plénière.

2. Sous la condition que le nombre des juges disponibles pour constituer la Cour ne soit pas réduit à moins de onze, le Règlement de la Cour pourra prévoir que, selon les circonstances et à tour de rôle, un ou plusieurs juges pourront être dispensés de siéger.

2. Presidenten och sekreteraren skola vara bosatta, där domstolen har sitt säte.

Artikel 23.

1. Domstolen skall ständigt förbli-
va i session utom under sina ferier,
vilkas tid och längd bestämmas av
domstolen.

2. Domstolens ledamöter äga åtnjuta regelbunden semester, vars tid och längd bestämmas av domstolen under hänsynstagande till avståndet mellan Haag och vederbörande domares hemort.

3. Domstolens ledamöter äro skyldiga att, med mindre de åtnjuta semester eller äro förhindrade på grund av sjukdom eller andra allvarliga, inför presidenten vederbörligen styrkta orsaker, ständigt stå till domstolens förfogande.

Artikel 24.

1. Om av särskild anledning ledamot av domstolen anser sig icke böra deltaga i avgörandet av visst mål, har han att därom underrätta presidenten.

2. Om presidenten anser, att ledamot av domstolen av särskild anledning icke bör deltaga i behandlingen av visst mål, skall han därom underrätta denne.

3. Om i ett dylikt fall domstolsledamoten och presidenten hysa skilda meningar, tillkommer avgörandet domstolen.

Artikel 25.

1. Därest ej annorlunda uttryckligen föreskrives i denna stadga, utövar domstolen sina befogenheter i plenum.

2. Under förutsättning att antalet domare, som äro tillgängliga för att konstituera domstolen, icke därigenom minskas till mindre än elva, må i domstolens reglemente stadgas, att en eller flera domare, alltefter omständigheterna och i tur och ordning, må befrias från att närvara.

3. A quorum of nine judges shall suffice to constitute the Court.

Article 26.

1. The Court may from time to time form one or more chambers, composed of three or more judges as the Court may determine, for dealing with particular categories of cases; for example, labor cases and cases relating to transit and communications.

2. The Court may at any time form a chamber for dealing with a particular case. The number of judges to constitute such a chamber shall be determined by the Court with the approval of the parties.

3. Cases shall be heard and determined by the chambers provided for in this Article if the parties so request.

Article 27.

A judgment given by any of the chambers provided for in Articles 26 and 29 shall be considered as rendered by the Court.

Article 28.

The chambers provided for in Articles 26 and 29 may, with the consent of the parties, sit and exercise their functions elsewhere than at The Hague.

Article 29.

With a view to the speedy despatch of business, the Court shall form annually a chamber composed of five judges which, at the request of the parties, may hear and determine cases by summary procedure. In addition, two judges shall be selected for the purpose of replacing judges who find it impossible to sit.

Article 30.

1. The Court shall frame rules for carrying out its functions. In particular, it shall lay down rules of procedure.

2. The Rules of the Court may provide for assessors to sit with the

3. Le quorum de neuf est suffisant pour constituer la Cour.

Article 26.

1. La Cour peut, à toute époque, constituer une ou plusieurs chambres composées de trois juges au moins selon ce qu'elle décidera, pour connaître de catégories déterminées d'affaires, par exemple d'affaires de travail et d'affaires concernant le transit et les communications.

2. La Cour peut, à toute époque, constituer une chambre pour connaître d'une affaire déterminée. Le nombre des juges de cette chambre sera fixé par la Cour avec l'assentiment des parties.

3. Les chambres prévues au présent article statueront, si les parties le demandent.

Article 27.

Tout arrêt rendu par l'une des chambres prévues aux articles 26 et 29 sera considéré comme rendu par la Cour.

Article 28.

Les chambres prévues aux articles 26 et 29 peuvent, avec le consentement des parties, siéger et exercer leurs fonctions ailleurs qu'à La Haye.

Article 29.

En vue de la prompte expédition des affaires, la Cour compose annuellement une chambre de cinq juges, appelés à statuer en procédure sommaire lorsque les parties le demandent. Deux juges seront, en outre, désignés pour remplacer celui des juges qui se trouverait dans l'impossibilité de siéger.

Article 30.

1. La Cour détermine par un règlement le mode suivant lequel elle exerce ses attributions. Elle règle notamment sa procédure.

2. Le Règlement de la Cour peut prévoir des assesseurs siégeant à la

3. Domstolen är domför med nio domare.

Artikel 26.

1. Domstolen må vid behov tillsätta en eller flera kamrar, bestående av tre eller flera domare alltefter domstolens beprövande, för att handlägga särskilda slag av mål, exempelvis rörande arbetsförhållanden och mål rörande transitering och samfärdsel.

2. Domstolen må när som helst tillsätta en kammare för att handlägga ett särskilt mål. Antalet domare i en dylik kammare bestämmes av domstolen med parternas samtycke.

3. Mål handläggas av i denna artikel avsedda kamrar, om parterna framställa begäran därom.

Artikel 27.

Utslag avkunnat av någon av de kamrar, om vilka stadgas i artiklarna 26 och 29, skall anses såsom avkunnat av domstolen.

Artikel 28.

De kamrar, om vilka stadgas i artiklarna 26 och 29, må med parternas samtycke sammanträda och utöva sin verksamhet annorstädes än i Haag.

Artikel 29.

För att främja en snabb handläggning av målen skall domstolen årligen tillsätta en kammare av fem domare, vilka på begäran av parterna må handlägga mål enligt summariskt förfarande. Dessutom skola två domare utses att ersätta domare, som må bliva förhindrade.

Artikel 30.

1. Domstolen fastställer ett reglemente för utövningen av sin verksamhet. Särskilt fastställer den regler för förfarandet.

2. I domstolsreglementet må givas bestämmelser om bisittare med säte

Court or with any of its chambers, without the right to vote.

Article 31.

1. Judges of the nationality of each of the parties shall retain their right to sit in the case before the Court.

2. If the Court includes upon the Bench a judge of the nationality of one of the parties, any other party may choose a person to sit as judge. Such person shall be chosen preferably from among those persons who have been nominated as candidates as provided in Articles 4 and 5.

3. If the Court includes upon the Bench no judge of the nationality of the parties, each of these parties may proceed to choose a judge as provided in paragraph 2 of this Article.

4. The provisions of this Article shall apply to the case of Articles 26 and 29. In such cases, the President shall request one or, if necessary, two of the members of the Court forming the chamber to give place to the members of the Court of the nationality of the parties concerned, and, failing such, or if they are unable to be present, to the judges specially chosen by the parties.

5. Should there be several parties in the same interest, they shall, for the purpose of the preceding provisions, be reckoned as one party only. Any doubt upon this point shall be settled by the decision of the Court.

6. Judges chosen as laid down in paragraphs 2, 3, and 4 of this Article shall fulfil the conditions required by Articles 2, 17 (paragraph 2), 20, and 24 of the present Statute. They shall take part in the decision on terms of complete equality with their colleagues.

Article 32.

1. Each member of the Court shall receive an annual salary.

2. The President shall receive a special annual allowance.

Cour ou dans ses chambres, sans droit de vote.

Article 31.

1. Les juges de la nationalité de chacune des parties conservent le droit de siéger dans l'affaire dont la Cour est saisie.

2. Si la Cour compte sur le siège un juge de la nationalité d'une des parties, toute autre partie peut désigner une personne de son choix pour siéger en qualité de juge. Celle-ci devra être prise de préférence parmi les personnes qui ont été l'objet d'une présentation en conformité des articles 4 et 5.

3. Si la Cour compte sur le siège aucun juge de la nationalité des parties, chacune de ces parties peut procéder à la désignation d'un juge de la même manière qu'au paragraphe précédent.

4. Le présent article s'applique dans le cas des articles 26 et 29. En pareils cas, le Président priera un, ou, s'il y a lieu, deux des membres de la Cour composant la chambre, de céder leur place aux membres de la Cour de la nationalité des parties intéressées et, à défaut ou en cas d'empêchement, aux juges spécialement désignés par les parties.

5. Lorsque plusieurs parties font cause commune, elles ne comptent, pour l'application des dispositions qui précèdent, que pour une seule. En cas de doute, la Cour décide.

6. Les juges désignés, comme il est dit aux paragraphes 2, 3 et 4 du présent article, doivent satisfaire aux prescriptions des articles 2, 17, paragraphe 2, 20 et 24 du présent Statut. Ils participent à la décision dans des conditions de complète égalité avec leurs collègues.

Article 32.

1. Les membres de la Cour reçoivent un traitement annuel.

2. Le Président reçoit une allocation annuelle spéciale.

i domstolen eller i dess kamrar utan rösträtt.

Artikel 31.

1. Domare av parternas nationalitet bibehålla sin rätt att deltaga i handläggningen av det mål, som anhängiggjorts vid domstolen.

2. Om i domstolen sitter en domare av samma nationalitet som en av parterna, må varje annan part utse en person att vara domare. Denna person skall företrädesvis utses bland de personer, som föreslagits i enlighet med artiklarna 4 och 5.

3. Om i domstolen icke finnes någon domare av parternas nationalitet, må envar av parterna utse en domare i enlighet med vad som stadgas i moment 2 av denna artikel.

4. Bestämmelserna i denna artikel skola gälla i fall, som avses i artiklarna 26 och 29. I dylika fall skall presidenten uppmana en eller, om så erfordras, två av de domstolsledamöter, av vilka kammaren består, att avstå sina platser åt domstolsledamöter av vederbörande parter, nationalitet, och, om sådana saknas eller äro förhindrade, åt av parterna särskilt utsedda domare.

5. Då flera parter göra gemensam sak, räknas de, i vad angår tillämpningen av ovanstående bestämmelser, såsom en enda part. I tvivelaktiga fall tillkommer avgörandet domstolen.

6. Domare, som utsetts enligt reglerna i momenten 2, 3 och 4 av denna artikel, måste uppfylla de i artiklarna 2, 17 moment 2, 20 och 24 av denna stadga föreskrivna fordringar. De deltaga i beslutet fullt jämställda med andra domare.

Artikel 32.

1. Domstolens ledamöter åtnjuta årlig avlöning.

2. Presidenten erhåller ett särskilt årligt arvode.

3. The Vice-President shall receive a special allowance for every day on which he acts as President.

4. The judges chosen under Article 31, other than members of the Court, shall receive compensation for each day on which they exercise their functions.

5. These salaries, allowances, and compensation shall be fixed by the General Assembly. They may not be decreased during the term of office.

6. The salary of the Registrar shall be fixed by the General Assembly on the proposal of the Court.

7. Regulations made by the General Assembly shall fix the conditions under which retirement pensions may be given to members of the Court and to the Registrar, and the conditions under which members of the Court and the Registrar shall have their traveling expenses refunded.

8. The above salaries, allowances, and compensation shall be free of all taxation.

Article 33.

The expenses of the Court shall be borne by the United Nations in such a manner as shall be decided by the General Assembly.

CHAPTER II.

COMPETENCE OF THE COURT.

Article 34.

1. Only states may be parties in cases before the Court.

2. The Court, subject to and in conformity with its Rules, may request of public international organizations information relevant to cases before it, and shall receive such information presented by such organizations on their own initiative.

3. Whenever the construction of the constituent instrument of a public international organization or of an in-

3. Le Vice-Président reçoit une allocation spéciale pour chaque jour où il remplit les fonctions de Président.

4. Les juges désignés par application de l'article 31, autres que les membres de la Cour, reçoivent une indemnité pour chaque jour où ils exercent leurs fonctions.

5. Ces traitements, allocations et indemnités sont fixés par l'Assemblée Générale. Ils ne peuvent être diminués pendant la durée des fonctions.

6. Le traitement du Greffier est fixé par l'Assemblée Générale sur la proposition de la Cour.

7. Un règlement adopté par l'Assemblée Générale fixe les conditions dans lesquelles des pensions sont allouées aux membres de la Cour et au Greffier, ainsi que les conditions dans lesquelles les membres de la Cour et le Greffier reçoivent le remboursement de leurs frais de voyage.

8. Les traitements, allocations et indemnités sont exempts de tout impôt.

Articles 33.

Les frais de la Cour sont supportés par les Nations Unies de la manière que l'Assemblée Générale décide.

CHAPITRE II.

COMPETENCE DE LA COUR.

Article 34.

1. Seuls les Etats ont qualité pour se présenter devant la Cour.

2. La Cour, dans les conditions prescrites par son Règlement, pourra demander aux organisations internationales publiques des renseignements relatifs aux affaires portées devant elle, et recevra également les dits renseignements qui lui seraient présentés par ces organisations de leur propre initiative.

3. Lorsque l'interprétation de l'acte constitutif d'une organisation internationale publique ou celle d'une con-

3. Vicepresidenten erhåller ett särskilt arvode för varje dag, under vilken han fullgör presidentens uppgifter.

4. De enligt artikel 31 utsedda domare, som icke äro ledamöter av domstolen, erhålla ersättning för varje dag, under vilken de fullgöra sina uppgifter.

5. Dessa avlönings-, arvodes- och ersättningsbelopp fastställas av generalförsamlingen. De kunna icke minskas under ämbets tiden.

6. Sekreterarens avlöning fastställs av generalförsamlingen på förslag av domstolen.

7. I ett av generalförsamlingen antaget reglemente bestämmas de villkor, på vilka pensioner må tillerkännas domstolens ledamöter och sekreteraren, ävensom de villkor, på vilka domstolens ledamöter och sekreteraren erhålla ersättning för sina resekostnader.

8. Ovannämnda avlöningar, arvodet och ersättningar äro befriade från all beskattning.

Artikel 33.

Kostnaderna för domstolen bestri-
das av Förenta Nationerna på sätt
generalförsamlingen bestämmer.

KAPITEL II.

DOMSTOLENS BEHÖRIGHET.

Artikel 34.

1. Endast stater kunna vara parter inför domstolen.

2. Domstolen må, i överensstämmelse med sitt reglemente, hos offentliga internationella organisationer begära upplysningar i mål inför domstolen, och har att emottaga dylika upplysningar, som sådana organisationer lämna på eget initiativ.

3. Närhelst i ett mål inför domstolen fråga uppstår om tolkningen av en urkund, varigenom en offentlig in-

ternational convention adopted thereunder is in question in a case before the Court, the Registrar shall so notify the public international organization concerned and shall communicate to it copies of all the written proceedings.

Article 35.

1. The Court shall be open to the states parties to the present Statute.

2. The conditions under which the Court shall be open to other states shall, subject to the special provisions contained in treaties in force, be laid down by the Security Council, but in no case shall such conditions place the parties in a position of inequality before the Court.

3. When a state which is not a Member of the United Nations is a party to a case, the Court shall fix the amount which that party is to contribute towards the expenses of the Court. This provision shall not apply if such state is bearing a share of the expenses of the Court.

Article 36.

1. The jurisdiction of the Court comprises all cases which the parties refer to it and all matters specially provided for in the Charter of the United Nations or in treaties and conventions in force.

2. The states parties to the present Statute may at any time declare that they recognize as compulsory *ipso facto* and without special agreement, in relation to any other state accepting the same obligation, the jurisdiction of the Court in all legal disputes concerning:

- a. the interpretation of a treaty;
- b. any question of international law;
- c. the existence of any fact which, if established, would constitute a breach of an international obligation;

vention internationale adoptée en vertu de cet acte est mise en question dans une affaire soumise à la Cour, le Greffier en avise cette organisation et lui communique toute la procédure écrite.

Article 35.

1. La Cour est ouverte aux Etats parties au présent Statut.

2. Les conditions auxquelles elle est ouverte aux autres Etats sont, sous réserve des dispositions particulières des traités en vigueur, réglées par le Conseil de Sécurité, et, dans tous les cas, sans qu'il puisse en résulter pour les parties aucune inégalité devant la Cour.

3. Lorsqu'un Etat, qui n'est pas Membre des Nations Unies, est partie en cause, la Cour fixera la contribution aux frais de la Cour que cette partie devra supporter. Toutefois, cette disposition ne s'appliquera pas, si cet Etat participe aux dépenses de la Cour.

Article 36.

1. La compétence de la Cour s'étend à toutes les affaires que les parties lui soumettront, ainsi qu'à tous les cas spécialement prévus dans la Charte des Nations Unies ou dans les traités et conventions en vigueur.

2. Les Etats parties au présent Statut, pourront, à n'importe quel moment, déclarer reconnaître comme obligatoire de plein droit et sans convention spéciale, à l'égard de tout autre Etat acceptant la même obligation, la juridiction de la Cour sur tous les différends d'ordre juridique ayant pour objet:

- a. l'interprétation d'un traité;
- b. tout point de droit international;
- c. la réalité de tout fait qui, s'il était établi, constituerait la violation d'un engagement international;

ternationell organisation upprättats, eller av en internationell överenskommelse, som ingåtts i anslutning till denna urkund, skall sekreteraren här- om underrätta vederbörande offentliga internationella organisation och tillställa organisationen avskrifter av hela skriftväxlingen i målet.

Artikel 35.

1. Domstolen skall stå öppen för de stater, som äro anslutna till denna stadga.

2. De villkor, på vilka domstolen må anlitas av andra stater, fastställas, med förbehåll för särskilda bestämmelser i gällande traktater, av säkerhetsrådet, men sådana villkor må ej i något fall medföra, att parterna icke bliva jämställda inför domstolen.

3. Då en stat, som icke är medlem av Förenta Nationerna, är part i ett mål, skall domstolen bestämma det bidrag till kostnaderna för domstolen, som denna part har att vidkännas. Dock gäller icke denna bestämmelse, om ifrågavarande stat deltar i kostnaderna för domstolen.

Artikel 36.

1. Domstolen är behörig i alla mål, som underställas densamma av parterna, ävensom i alla fall, som särskilt angivas i Förenta Nationernas stadga eller i gällande traktater och konventioner.

2. De stater, som äro anslutna till denna stadga, må när som helst förklara, att de i förhållande till varje annan stat, som åtager sig samma förpliktelse, erkänna domstolen såsom ipso facto och utan särskild överenskommelse behörig i alla rättstvisiter avseende:

- a) tolkningen av ett fördrag;
- b) varje internationellträttsligt spörsmål;
- c) förefintligheten av någon omständighet, som, därest den konstaterades, skulle innebära åsidosättandet av en internationell förpliktelse;

d. the nature or extent of the reparation to be made for the breach of an international obligation.

3. The declarations referred to above may be made unconditionally or on condition of reciprocity on the part of several or certain states, or for a certain time.

4. Such declarations shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the parties to the Statute and to the Registrar of the Court.

5. Declarations made under Article 36 of the Statute of the Permanent Court of International Justice and which are still in force shall be deemed, as between the parties to the present Statute, to be acceptances of the compulsory jurisdiction of the International Court of Justice for the period which they still have to run and in accordance with their terms.

6. In the event of a dispute as to whether the Court has jurisdiction, the matter shall be settled by the decision of the Court.

Article 37.

Whenever a treaty or convention in force provides for reference of a matter to a tribunal to have been instituted by the League of Nations, or to the Permanent Court of International Justice, the matter shall, as between the parties to the present Statute, be referred to the International Court of Justice.

Article 38.

1. The Court, whose function is to decide in accordance with international law such disputes as are submitted to it, shall apply:

a. international conventions, whether general or particular, establishing rules expressly recognized by the contesting states;

d. la nature ou l'étendue de la réparation due pour la rupture d'un engagement international.

3. Les déclarations ci-dessus visées pourront être faites purement et simplement ou sous condition de réciprocité de la part de plusieurs ou de certains Etats, ou pour un délai déterminé.

4. Ces déclarations seront remises au Secrétaire Général des Nations Unies qui en transmettra copie aux parties au présent Statut ainsi qu'au Greffier de la Cour.

5. Les déclarations faites en application de l'article 36 du Statut de la Cour Permanente de Justice Internationale pour une durée qui n'est pas encore expirée seront considérées, dans les rapports entre parties au présent Statut, comme comportant acceptation de la juridiction obligatoire de la Cour Internationale de Justice pour la durée restant à courir d'après ces déclarations et conformément à leurs termes.

6. En cas de contestation sur le point de savoir si la Cour est compétente, la Cour décide.

Article 37.

Lorsqu'un traité ou une convention en vigueur prévoit le renvoi à une juridiction que devait instituer la Société des Nations ou à la Cour Permanente de Justice Internationale, la Cour Internationale de Justice constituera cette juridiction entre les parties au présent Statut.

Article 38.

1. La Cour, dont la mission est de régler conformément au droit international les différends qui lui sont soumis, applique:

a. les conventions internationales, soit générales, soit spéciales, établissant des règles expressément reconnues par les Etats en litige;

d) arten eller omfattningen av den gottgörelse, som bör givas i fall av en internationell förpliktelses åsidosättande.

3. Ovan avsedda förklaringar må avgivas antingen utan villkor eller under förutsättning av ömsesidighet från flera eller vissa staters sida eller för viss bestämd tid.

4. Dessa förklaringar skola deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare, som har att tillstålla de till denna stadga anslutna staterna och domstolens sekreterare avskrifter därav.

5. Förklaringar, som avgivits jämlikt artikel 36 i stadgan för den fasta mellanfolkliga domstolen och som ännu äro i kraft, skola i förhållanden mellan de till denna stadga anslutna staterna anses utgöra ett erkännande av den internationella domstolens obligatoriska behörighet för den tid förklaringarna ännu skola gälla och i enlighet med deras bestämmelser.

6. I händelse av meningsskiljaktighet rörande domstolens behörighet, tillkommer avgörandet domstolen.

Artikel 37.

Då en gällande traktat eller konvention föreskriver en saks hänskjutande till en av Nationernas förbund upprättad domstol eller till den fasta mellanfolkliga domstolen, skall i förhållanden mellan de till denna stadga anslutna staterna saken hänskjutas till den internationella domstolen.

Artikel 38.

1. Domstolen, vars uppgift är att i överensstämmelse med internationell rätt avgöra sådana tvister, som hänskjutas till densamma, skall tilllämpa:

a) allmänna eller speciella internationella överenskommelser, vilka fastställa av de tvistande staterna uttryckligen erkända regler;

b. international custom, as evidence of a general practice accepted as law;

c. the general principles of law recognized by civilized nations;

d. subject to the provisions of Article 59, judicial decisions and the teachings of the most highly qualified publicists of the various nations, as subsidiary means for the determination of rules of law.

2. This provision shall not prejudice the power of the Court to decide a case *ex aequo et bono*, if the parties agree thereto.

b. la coutume internationale comme preuve d'une pratique générale acceptée comme étant le droit;

c. les principes généraux de droit reconnus par les nations civilisées;

d. sous réserve de la disposition de l'article 59, les décisions judiciaires et la doctrine des publicistes les plus qualifiés des différentes nations, comme moyen auxiliaire de détermination des règles de droit.

2. La présente disposition ne porte pas atteinte à la faculté pour la Cour, si les parties sont d'accord, de statuer *ex aequo et bono*.

CHAPTER III.

PROCEDURE.

Article 39.

1. The official languages of the Court shall be French and English. If the parties agree that the case shall be conducted in French, the judgment shall be delivered in French. If the parties agree that the case shall be conducted in English, the judgment shall be delivered in English.

2. In the absence of an agreement as to which language shall be employed, each party may, in the pleadings, use the language which it prefers; the decision of the Court shall be given in French and English. In this case the Court shall at the same time determine which of the two texts shall be considered as authoritative.

3. The Court shall, at the request of any party, authorize a language other than French or English to be used by that party.

Article 40.

1. Cases are brought before the Court, as the case may be, either by the notification of the special agreement or by a written application addressed to the Registrar. In either case the subject of the dispute and the parties shall be indicated.

CHAPITRE III.

PROCEDURE.

Article 39.

1. Les langues officielles de la Cour sont le français et l'anglais. Si les parties sont d'accord pour que toute la procédure ait lieu en français, le jugement sera prononcé en cette langue. Si les parties sont d'accord pour que toute la procédure ait lieu en anglais, le jugement sera prononcé en cette langue.

2. A défaut d'un accord fixant la langue dont il sera fait usage, les parties pourront employer pour les plaidoiries celle des deux langues qu'elles préféreront, et l'arrêt de la Cour sera rendu en français et en anglais. En ce cas, la Cour désignera en même temps celui des deux textes qui fera foi.

3. La Cour, à la demande de toute partie, autorisera l'emploi par cette partie d'une langue autre que le français ou l'anglais.

Article 40.

1. Les affaires sont portées devant la Cour, selon le cas, soit par notification du compromis, soit par une requête, adressées au Greffier; dans les deux cas, l'objet du différend et les parties doivent être indiqués.

b) internationell sedvänja, utgörande bevis för en allmän praxis, godtagna såsom gällande rätt;

c) allmänna, av de civiliserade folken erkända rättsgrundsatser;

d) med förbehåll för bestämmelsen i artikel 59 rättsliga avgöranden och de olika ländernas mest sakkunniga författares lärosatser, såsom hjälpmedel för fastställande av gällande rätt.

2. Detta stadgande skall icke inskränka domstolens befogenhet att avgöra ett mål *ex aequo et bono*, om parterna äro ense därom.

KAPITEL III.

FÖRFARANDE.

Artikel 39.

1. Domstolens officiella språk äro franska och engelska. Om parterna äro ense om att hela förfarandet skall äga rum på franska, skall utslaget avkunnas på detta språk. Om parterna äro ense om att hela förfarandet skall äga rum på engelska, skall utslaget avkunnas på detta språk.

2. Har överenskommelse icke träffats rörande det språk, som skall användas, kan envar av parterna för utvecklande av sin talan använda det av de båda språken, som parten föredrager, och domstolens utslag skall avkunnas på franska och engelska. I dylikt fall skall domstolen samtidigt angiva, vilkendera av texterna skall äga vitsord.

3. Domstolen skall på begäran av part tillåta denna part att använda annat språk än franska eller engelska.

Artikel 40.

1. Mål anhängiggöras vid domstolen alltefter omständigheterna genom meddelande om skiljeavtal eller genom ansökan, riktad till sekreteraren. I båda fallen skola tvistens föremål och parterna i målet angivas.

2. The Registrar shall forthwith communicate the application to all concerned.

3. He shall also notify the Members of the United Nations through the Secretary-General, and also any other states entitled to appear before the Court.

Article 41.

1. The Court shall have the power to indicate, if it considers that circumstances so require, any provisional measures which ought to be taken to preserve the respective rights of either party.

2. Pending the final decision, notice of the measures suggested shall forthwith be given to the parties and to the Security Council.

Article 42.

1. The parties shall be represented by agents.

2. They may have the assistance of counsel or advocates before the Court.

3. The agents, counsel, and advocates of parties before the Court shall enjoy the privileges and immunities necessary to the independent exercise of their duties.

Article 43.

1. The procedure shall consist of two parts: written and oral.

2. The written proceedings shall consist of the communication to the Court and to the parties of memorials, counter-memorials and, if necessary, replies; also all papers and documents in support.

3. These communications shall be made through the Registrar, in the order and within the time fixed by the Court.

4. A certified copy of every document produced by one party shall be communicated to the other party.

5. The oral proceedings shall consist of the hearing by the Court of witnesses, experts, agents, counsel, and advocates.

2. Le Greffier donne immédiatement communication de la requête à tous intéressés.

3. Il en informe également les Membres des Nations Unies par l'entremise du Secrétaire Général, ainsi que les autres Etats admis à ester en justice devant la Cour.

Article 41.

1. La Cour a le pouvoir d'indiquer, si elle estime que les circonstances l'exigent, quelles mesures conservatoires du droit de chacun doivent être prises à titre provisoire.

2. En attendant l'arrêt définitif, l'indication de ces mesures est immédiatement notifiée aux parties et au Conseil de Sécurité.

Article 42.

1. Les parties sont représentées par des agents.

2. Elles peuvent se faire assister devant la Cour par des conseils ou des avocats.

3. Les agents, conseils et avocats des parties devant la Cour jouiront des privilèges et immunités nécessaires à l'exercice indépendant de leurs fonctions.

Article 43.

1. La procédure a deux phases: l'une écrite, l'autre orale.

2. La procédure écrite comprend la communication à juge et à partie des mémoires, des contre-mémoires, et éventuellement, des répliques, ainsi que de toute pièce et document à l'appui.

3. La communication se fait par l'entremise du Greffier dans l'ordre et les délais déterminés par la Cour.

4. Toute pièce produite par l'une des parties doit être communiquée à l'autre en copie certifiée conforme.

5. La procédure orale consiste dans l'audition par la Cour des témoins, experts, agents, conseils et avocats.

2. Sekreteraren skall omedelbart underrätta alla vederbörande om ansökningen.

3. Han skall likaledes därom underrätta Förenta Nationernas medlemmar genom generalsekreteraren ävensom varje annan stat, som är berättigad att uppträda inför domstolen.

Artikel 41.

1. Domstolen äger, om den anser omständigheterna så fordra, angiva, vilka provisoriska förebyggande åtgärder som böra vidtagas för tillvaratagande av vardera partens rättigheter.

2. I avvaktan på det slutliga utslaget skall meddelande om de angivna åtgärderna omedelbart tillställas parterna och säkerhetsrådet.

Artikel 42.

1. Parterna företrädas av ombud.

2. De må inför domsolen biträdas av rådgivare eller advokater.

3. Ombud, rådgivare och advokater åt parter inför domstolen skola åtnjuta de privilegier och immuniteter, som erfordras för ett oberoende utövande av deras uppgifter.

Artikel 43.

1. Förfarandet består av två delar, en skriftlig och en muntlig.

2. Det skriftliga förfarandet innefattar delgivning till domstolen och parter av inlagor, motinlagor och eventuellt svarsinlagor, ävensom tillhörande aktstycken och handlingar.

3. Delgivningen äger rum genom sekreterarens förmedling i den ordning och inom de tidsfrister, som fastställas av domstolen.

4. Varje av part ingiven handling skall delgivas den andra parten i bestyrkt avskrift.

5. Det muntliga förfarandet består i hörandet inför domstolen av vittnen, sakkunniga, ombud, rådgivare och advokater.

Article 44.

1. For the service of all notices upon persons other than the agents, counsel, and advocates, the Court shall apply direct to the government of the state upon whose territory the notice has to be served.

2. The same provision shall apply whenever steps are to be taken to procure evidence on the spot.

Article 45.

The hearing shall be under the control of the President or, if he is unable to preside, of the Vice-President; if neither is able to preside, the senior judge present shall preside.

Article 46.

The hearing in Court shall be public, unless the Court shall decide otherwise, or unless the parties demand that the public be not admitted.

Article 47.

1. Minutes shall be made at each hearing and signed by the Registrar and the President.

2. These minutes alone shall be authentic.

Article 48.

The Court shall make orders for the conduct of the case, shall decide the form and time in which each party must conclude its arguments, and make all arrangements connected with the taking of evidence.

Article 49.

The Court may, even before the hearing begins, call upon the agents to produce any document or to supply any explanations. Formal note shall be taken of any refusal.

Article 50.

The Court may, at any time, entrust any individual, body, bureau, com-

Article 44.

1. Pour toute notification à faire à d'autres personnes que les agents, conseils et avocats, la Cour s'adresse directement au gouvernement de l'Etat sur le territoire duquel la notification doit produire effet.

2. Il en est de même s'il s'agit de faire procéder sur place à l'établissement de tous moyens de preuve.

Article 45.

Les débats sont dirigés par le Président et, à défaut de celui-ci, par le Vice-Président; en cas d'empêchement, par le plus ancien des juges présents.

Article 46.

L'audience est publique, à moins qu'il n'en soit autrement décidé par la Cour ou que les deux parties ne demandent que le public ne soit pas admis.

Article 47.

1. Il est tenu de chaque audience un procès-verbal signé par le Greffier et le Président.

2. Ce procès-verbal a seul caractère authentique.

Article 48.

La Cour rend des ordonnances pour la direction du procès, la détermination des formes et délais dans lesquels chaque partie doit finalement conclure; elle prend toutes les mesures que comporte l'administration des preuves.

Article 49.

La Cour peut, même avant tout débat, demander aux agents de produire tout document et de fournir toutes explications. En cas de refus, elle en prend acte.

Article 50.

A tout moment, la Cour peut confier une enquête ou une expertise à toute

Artikel 44.

1. För all delgivning till andra personer än ombud, rådgivare och advokater hänvänder sig domstolen direkt till den stats regering, inom vars område delgivningen skall äga rum.

2. Detsamma gäller, när fråga är om att på platsen upptaga bevisning.

Artikel 45.

De muntliga förhandlingarna ledas av presidenten och vid förfall för denne av vicepresidenten, eller, om båda äro förhindrade, av den äldste närvarande ledamoten.

Artikel 46.

Domstolens sammanträden äro offentliga, för så vitt icke annorlunda bestämmes av domstolen, eller båda parterna begära, att allmänheten icke skall äga tillträde.

Artikel 47.

1. Över varje sammanträde skall föras protokoll, som undertecknas av sekreteraren och presidenten.

2. Endast dessa protokoll äro autentiska.

Artikel 48.

Domstolen fastställer föreskrifter för processens förande, bestämmer den form och de tidsfrister, inom vilka vardera parten har att slutföra sin talan, och vidtager alla åtgärder, som påkallas för upptagande av bevisning.

Artikel 49.

Domstolen äger, även före de muntliga förhandlingarna, anmoda ombuden att förete visst aktstycke eller lämna viss förklaring. I händelse av vägran tager domstolen detta till protokollet.

Artikel 50.

Domstolen äger när som helst åt vilken person, korporation, byrå,

mission, or other organization that it may select, with the task of carrying out an enquiry or giving an expert opinion.

Article 51.

During the hearing any relevant questions are to be put to the witnesses and experts under the conditions laid down by the Court in the rules of procedure referred to in Article 30.

Article 52.

After the Court has received the proofs and evidence within the time specified for the purpose, it may refuse to accept any further oral or written evidence that one party may desire to present unless the other side consents.

Article 53.

1. Whenever one of the parties does not appear before the Court, or fails to defend its case, the other party may call upon the Court to decide in favor of its claim.

2. The Court must, before doing so, satisfy itself, not only that it has jurisdiction in accordance with Articles 36 and 37, but also that the claim is well founded in fact and law.

Article 54.

1. When, subject to the control of the Court, the agents, counsel, and advocates have completed their presentation of the case, the President shall declare the hearing closed.

2. The Court shall withdraw to consider the judgment.

3. The deliberations of the Court shall take place in private and remain secret.

Article 55.

1. All questions shall be decided by a majority of the judges present.

2. In the event of an equality of votes, the President or the judge who acts in his place shall have a casting vote.

personne, corps, bureau, commission ou organe de son choix.

Article 51.

Au cours des débats, toutes questions utiles sont posées aux témoins et experts dans les conditions que fixera la Cour dans le règlement visé à l'article 30.

Article 52.

Après avoir reçu les preuves et témoignages dans les délais déterminés par elle, la Cour peut écarter toutes dépositions ou documents nouveaux qu'une des parties voudrait lui présenter sans l'assentiment de l'autre.

Article 53.

1. Lorsqu'une des parties ne se présente pas, ou s'abstient de faire valoir ses moyens, l'autre partie peut demander à la Cour de lui adjuger ses conclusions.

2. La Cour, avant d'y faire droit, doit s'assurer non seulement qu'elle a compétence aux termes des articles 36 et 37, mais que les conclusions sont fondées en fait et en droit.

Article 54.

1. Quand les agents, conseils et avocats ont fait valoir, sous le contrôle de la Cour, tous les moyens qu'ils jugent utiles, le Président prononce la clôture des débats.

2. La Cour se retire en Chambre du Conseil pour délibérer.

3. Les délibérations de la Cour sont et restent secrètes.

Article 55.

1. Les décisions de la Cour sont prises à la majorité des juges présents.

2. En cas de partage des voix, la voix du Président ou de celui qui le remplace est prépondérante.

kommission eller organisation den än må därtill utse, uppdraga att utföra en undersökning eller avgiva ett sakkunnigutlåtande.

Artikel 51.

Under den muntliga förhandlingen riktas till vittnen och sakkunniga alla erforderliga frågor i den ordning, som av domstolen fastställts i det i artikel 30 omförmälda reglementet.

Artikel 52.

Sedan bevisning och vittnesmål avgivits inom därför fastställda tidsfrister, äger domstolen avvisa all ny muntlig eller skriftlig bevisning, som endera parten skulle önska framlägga utan den andres samtycke.

Artikel 53.

1. Därest endera parten icke inställer sig eller underlåter att utveckla sin talan, må den andra parten begära, att domstolen skall avgöra tvisten till hans förmån.

2. Innan domstolen lämnar sitt bifall härtill, skall den övertyga sig, icke blott om att den är behörig i enlighet med artiklarna 36 och 37, utan även om att yrkandena äro såväl sakligt som rättsligt grundade.

Artikel 54.

1. Sedan ombud, rådgivare och advokater under domstolens kontroll framlagt alla de skäl och bevis, som de önska anföra, förklarar presidenten förhandlingarna avslutade.

2. Domstolen drager sig tillbaka för överläggning.

3. Domstolens överläggningar äro och förbliva hemliga.

Artikel 55.

1. Domstolens beslut fattas av närvarande domare medelst röstövertikt.

2. I fall av lika röstetal har presidenten eller hans ställföreträdare utslagsröst.

Article 56.

1. The judgment shall state the reasons on which it is based.

2. It shall contain the names of the judges who have taken part in the decision.

Article 57.

If the judgment does not represent in whole or in part the unanimous opinion of the judges, any judge shall be entitled to deliver a separate opinion.

Article 58.

The judgment shall be signed by the President and by the Registrar. It shall be read in open court, due notice having been given to the agents.

Article 59.

The decision of the Court has no binding force except between the parties and in respect of that particular case.

Article 60.

The judgment is final and without appeal. In the event of dispute as to the meaning or scope of the judgment, the Court shall construe it upon the request of any party.

Article 61.

1. An application for revision of a judgment may be made only when it is based upon the discovery of some fact of such a nature as to be a decisive factor, which fact was, when the judgment was given, unknown to the Court and also to the party claiming revision, always provided that such ignorance was not due to negligence.

2. The proceedings for revision shall be opened by a judgment of the Court expressly recording the existence of the new fact, recognizing that it has such a character as to lay the case open to revision, and declaring the application admissible on this ground.

Article 56.

1. L'arrêt est motivé.

2. Il mentionne les noms des juges qui y ont pris part.

Article 57.

Si l'arrêt n'exprime pas en tout ou en partie l'opinion unanime des juges, tout juge aura le droit d'y joindre l'exposé de son opinion individuelle.

Article 58.

L'arrêt est signé par le Président et par le Greffier. Il est lu en séance publique, les agents dûment prévenus.

Article 59.

La décision de la Cour n'est obligatoire que pour les parties en litige et dans le cas qui a été décidé.

Article 60.

L'arrêt est définitif et sans recours. En cas de contestation sur le sens et la portée de l'arrêt, il appartient à la Cour de l'interpréter, à la demande de toute partie.

Article 61.

1. La revision de l'arrêt ne peut être éventuellement demandée à la Cour qu'en raison de la découverte d'un fait de nature à exercer une influence décisive et qui, avant le prononcé de l'arrêt, était inconnu de la Cour et de la partie qui demande la revision, sans qu'il y ait, de sa part, faute à l'ignorer.

2. La procédure de revision s'ouvre par un arrêt de la Cour constatant expressément l'existence du fait nouveau, lui reconnaissant les caractères qui donnent ouverture à la revision, et déclarant de ce chef la demande recevable.

Artikel 56.

1. Utslaget skall motiveras.
2. Det skall angiva namnen å de domare, som deltagit i beslutet.

Artikel 57.

Om utslaget helt eller delvis icke uttrycker en enhällig mening bland domarna, är envar av domarna berättigad att vid utslaget föga en redogörelse för sin särskilda mening.

Artikel 58.

Utslaget undertecknas av presidenten och av sekreteraren. Det skall uppläsas vid offentligt sammanträde, sedan parternas ombud vederbörligen underrättats.

Artikel 59.

Domstolens beslut är bindande endast för de tvistande parterna och i fråga om det mål, som avdömts.

Artikel 60.

Utslaget är slutgiltigt och kan icke överklagas. I händelse av tvist rörande utslagets innebörd och räckvidd, tillkommer det domstolen att på framställning av part tolka detsamma.

Artikel 61.

1. Framställning om ändring av utslaget kan sedermera göras till domstolen, endast om den grundas på upptäckten av en ny omständighet, som är ägnad att utöva ett avgörande inflytande och som före utslagets avkunnande var okänd för domstolen och för den part, som begär ändring, under förutsättning att denna okunnighet icke kan läggas parten till last.

2. Ändringsförfarandet inledes genom ett beslut av domstolen, vari uttryckligen fastställs, att en ny omständighet föreligger, att densamma är av beskaffenhet att kunna giva anledning till ändring samt att på denna grund framställningen kan upptagas till prövning.

3. The Court may require previous compliance with the terms of the judgment before it admits proceedings in revision.

4. The application for revision must be made at latest within six months of the discovery of the new fact.

5. No application for revision may be made after the lapse of ten years from the date of the judgment.

Article 62.

1. Should a state consider that it has an interest of a legal nature which may be affected by the decision in the case, it may submit a request to the Court to be permitted to intervene.

2. It shall be for the Court to decide upon this request.

Article 63.

1. Whenever the construction of a convention to which states other than those concerned in the case are parties is in question, the Registrar shall notify all such states forthwith.

2. Every state so notified has the right to intervene in the proceedings; but if it uses this right, the construction given by the judgment will be equally binding upon it.

Article 64.

Unless otherwise decided by the Court, each party shall bear its own costs.

CHAPTER IV.

ADVISORY OPINIONS.

Article 65.

1. The Court may give an advisory opinion on any legal question at the request of whatever body may be authorized by or in accordance with the Charter of the United Nations to make such a request.

3. La Cour peut subordonner l'ouverture de la procédure en revision à l'exécution préalable de l'arrêt.

4. La demande en revision devra être formée au plus tard dans le délai de six mois après la découverte du fait nouveau.

5. Aucune demande de revision ne pourra être formée après l'expiration d'un délai de dix ans à dater de l'arrêt.

Article 62.

1. Lorsqu'un Etat estime que, dans un différend, un intérêt d'ordre juridique est pour lui en cause, il peut adresser à la Cour une requête, à fin d'intervention.

2. La Cour décide.

Article 63.

1. Lorsqu'il s'agit de l'interprétation d'une convention à laquelle ont participé d'autres Etats que les parties en litige, le Greffier les avertit sans délai.

2. Chacun d'eux a le droit d'intervenir au procès, et s'il exerce cette faculté, l'interprétation contenue dans la sentence est également obligatoire à son égard.

Article 64.

S'il n'en est autrement décidé par la Cour, chaque partie supporte ses frais de procédure.

CHAPITRE IV.

AVIS CONSULTATIFS

Article 65.

1. La Cour peut donner un avis consultatif sur toute question juridique, à la demande de tout organe ou institution qui aura été autorisé par la Charte des Nations Unies ou conformément à ses dispositions, à demander cet avis.

3. Domstolen äger göra ändringsförfarandets inledande beroende av att utslaget först verkställles.

4. Framställning om ändring skall ingivas senast sex månader efter upptäckten av den nya omständigheten.

5. Framställning om ändring må icke ingivas efter utgången av tio år från dagen för utslaget.

Artikel 62.

1. Därest en stat finner, att en tvist berör ett densamma tillkommande rättsligt intresse, äger den hos domstolen begära att få uppträda såsom mellankommande part.

2. Det tillkommer domstolen att besluta om denna begäran.

Artikel 63.

1. När fråga är om tolkning av en överenskommelse, i vilken andra stater än de tvistande parterna tagit del, underrättar sekreteraren ofördröjligen sagda stater.

2. Envar av dessa har rätt att uppträda såsom mellankommande part, och, om den begagnar sig av denna rätt, är den tolkning utslaget innehåller bindande även för dess vidkommande.

Artikel 64.

Om annorlunda ej bestämmes av domstolen, skall varje part bestrida sina rättegångskostnader.

KAPITEL IV.

RÄDGIVANDE YTTRANDEN.

Artikel 65.

1. Domstolen må avgiva rådgivande yttrande i varje rättsfråga på begäran av varje sammanslutning, som genom eller i överensstämmelse med Förenta Nationernas stadga bemyndigas att framställa dylik begäran.

2. Questions upon which the advisory opinion of the Court is asked shall be laid before the Court by means of a written request containing an exact statement of the question upon which an opinion is required, and accompanied by all documents likely to throw light upon the question.

Article 66.

1. The Registrar shall forthwith give notice of the request for an advisory opinion to all states entitled to appear before the Court.

2. The Registrar shall also, by means of a special and direct communication, notify any state entitled to appear before the Court or international organization considered by the Court, or, should it not be sitting, by the President, as likely to be able to furnish information on the question, that the Court will be prepared to receive, within a time limit to be fixed by the President, written statements, or to hear, at a public sitting to be held for the purpose, oral statements relating to the question.

3. Should any such state entitled to appear before the Court have failed to receive the special communication referred to in paragraph 2 of this Article, such state may express a desire to submit a written statement or to be heard; and the Court will decide.

4. States and organizations having presented written or oral statements or both shall be permitted to comment on the statements made by other states or organizations in the form, to the extent, and within the time limits which the Court, or, should it not be sitting, the President, shall decide in each particular case. Accordingly, the Registrar shall in due time communicate any such written statements to states and organizations having submitted similar statements.

2. Les questions sur lesquelles l'avis consultatif de la Cour est demandé sont exposées à la Cour par une requête écrite qui formule, en termes précis, la question sur laquelle l'avis de la Cour est demandé. Il y est joint tout document pouvant servir à élucider la question.

Article 66.

1. Le Greffier notifie immédiatement la requête demandant l'avis consultatif à tous les Etats admis à ester en justice devant la Cour.

2. En outre, à tout Etat admis à ester devant la Cour et à toute organisation internationale jugés, par la Cour ou par le Président si elle ne siège pas, susceptibles de fournir des renseignements sur la question, le Greffier fait connaître, par communication spéciale et directe, que la Cour est disposée à recevoir des exposés écrits dans un délai à fixer par le Président, ou à entendre des exposés oraux au cours d'une audience publique tenue à cet effet.

3. Si un de ces Etats, n'ayant pas été l'objet de la communication spéciale visée au paragraphe 2 du présent article, exprime le désir de soumettre un exposé écrit ou d'être entendu, la Cour statue.

4. Les Etats ou organisations qui ont présenté des exposés écrits ou oraux sont admis à discuter les exposés faits par d'autres Etats et organisations dans les formes, mesures et délais fixés, dans chaque cas d'espèce, par la Cour ou, si elle ne siège pas, par le Président. A cet effet, le Greffier communique, en temps voulu, les exposés écrits aux Etats ou organisations qui en ont eux-mêmes présenté.

2. De frågor, rörande vilka domstolens rådgivande yttrande begäres, skola framställas till domstolen medelst en skriftlig ansökan, som skall noggrant ange den fråga, rörande vilken yttrande begäres, och åtföljas av alla aktstycken, som kunna tjäna till att belysa frågan.

Artikel 66.

1. Sekreteraren skall omedelbart om ansökningsen om rådgivande yttrande underrätta alla stater, som äro berättigade att uppträda inför domstolen.

2. Dessutom skall sekreteraren genom särskilt och direkt meddelande underrätta varje stat, som är berättigad att uppträda inför domstolen, och varje internationell organisation, vilken av domstolen eller mellan sessionerna av presidenten anses kunna lämna upplysningar i frågan, om att domstolen är beredd att mottaga skriftliga inlagor inom en tidsfrist, som bestämmes av presidenten, eller att höra muntliga framställningar i frågan under ett för ändamålet hållet offentligt sammanträde.

3. Om någon dylik stat, som icke erhållit det särskilda meddelande, som avses i moment 2 av denna artikel, uttrycker en önskan om att få ingiva en skriftlig inlaga eller att bli hörd, besluter domstolen härom.

4. De stater och organisationer, som avgivit skriftliga eller muntliga inlagor, äga att yttra sig om av andra stater eller organisationer avgivna inlagor i den ordning och omfattning samt inom de tidsfrister, som i varje särskilt fall bestämmas av domstolen eller mellan sessionerna av presidenten. I sådant syfte skola skriftliga inlagor av sekreteraren i god tid delgivas stater och organisationer, som själva avgivit sådana.

Article 67.

The Court shall deliver its advisory opinions in open court, notice having been given to the Secretary-General and to the representatives of Members of the United Nations, of other states and of international organizations immediately concerned.

Article 68.

In the exercise of its advisory functions the Court shall further be guided by the provisions of the present Statute which apply in contentious cases to the extent to which it recognizes them to be applicable.

CHAPTER V.
AMENDMENT.

Article 69.

Amendments to the present Statute shall be effected by the same procedure as is provided by the Charter of the United Nations for amendments to that Charter, subject however to any provisions which the General Assembly upon recommendation of the Security Council may adopt concerning the participation of states which are parties to the present Statute but are not Members of the United Nations.

Article 70.

The Court shall have power to propose such amendments to the present Statute as it may deem necessary, through written communications to the Secretary-General, for consideration in conformity with the provisions of Article 69.

Article 67.

La Cour prononcera ses avis consultatifs en audience publique, le Secrétaire Général et les représentants des Membres des Nations Unies, des autres Etats et des organisations internationales directement intéressés étant prévenus.

Article 68.

Dans l'exercice de ses attributions consultatives, la Cour s'inspirera en outre des dispositions du présent Statut qui s'appliquent en matière contentieuse, dans la mesure où elle les reconnaîtra applicables.

CHAPITRE V.
AMENDEMENTS.

Article 69.

Les amendements au présent Statut seront effectués par la même procédure que celle prévue pour les amendements à la Charte des Nations Unies, sous réserve des dispositions qu'adopterait l'Assemblée Générale, sur la recommandation du Conseil de Sécurité, pour régler la participation à cette procédure des Etats qui, tout en ayant accepté le présent Statut de la Cour, ne sont pas Membres des Nations Unies.

Article 70.

La Cour pourra proposer les amendements qu'elle jugera nécessaire d'apporter au présent Statut, par la voie de communications écrites adressées au Secrétaire Général, aux fins d'examen conformément aux dispositions de l'article 69.

Artikel 67.

Domstolen skall avgiva sina rådgivande yttranden vid offentligt sammanträde, sedan generalsekreteraren och ombuden för de medlemmar av Förenta Nationerna, för de andra stater och för de internationella organisationer, som direkt beröras, blivit underrättade.

Artikel 68.

Vid utövandet av sina rådgivande befogenheter skall domstolen dessutom följa de bestämmelser i denna stadga, som äga tillämpning i tvistemål, i den mån den anser dem tillämpliga.

KAPITEL V.

ÄNDRINGAR.

Artikel 69.

Ändringar av denna stadga skola företagas i den ordning, som föreskrives i Förenta Nationernas stadga beträffande ändringar av sistnämnda stadga, med förbehåll för de bestämmelser, som generalförsamlingen på tillstyrkan av säkerhetsrådet må antaga angående deltagande av stater, vilka äro anslutna till denna stadga men icke äro medlemmar av Förenta Nationerna.

Artikel 70.

Domstolen äger att genom skriftlig hänvändelse till generalsekreteraren för prövning enligt föreskrifterna i artikel 69 föreslå sådana ändringar i denna stadga, som den må anse erforderliga.
